

Список си́лабусів вибірко́вих дисциплін
ОП «Менеджмент організацій і адміністрування»

Фізичне виховання (за видами спорту)	326-355
Історія економічних вчень	86-95
Історія менеджменту	95-106
Еволюція господарського механізму	29-38
Економічна історія	54-61
Лідерство і командна робота	121-132
Медійна грамотність і прийняття рішень	132-141
Бізнес-комунікації	16-23
Управління територіальним розвитком	320-326
Підприємництво і бізнес-планування	163-174
Планування підприємницької діяльності	174-185
Національна економіка	146-154
Адміністративна діагностика	8-16
Організаційні структури управління	154-163
Ситуаційний менеджмент	226-235
Структурне проектування бізнесу	266-275
Креативний менеджмент	106-115
Професійні цінності та ділові стандарти	377-382
Тренінг з ділового спілкування	275-281
Етика та бізнес-культура	67-73
Соціальна відповідальність бізнесу	235-245
Соціальне підприємництво	245-252
Крос-культурний менеджмент	115-121
Економіка і врядування	38-48
Управління громадськими організаціями	291-310

Мотиваційний менеджмент	141-146
Управління бізнес-процесами	281-291
Практикум з підприємництва	199-205
Бізнес-тренінг з фахової успішності	23-29
Стартап-менеджмент	252-266
Self-Brand менеджмент	1-8
Управління потенціалом підприємства	310-320
Практикум з менеджменту	192-199
Практикум з адміністративної роботи	185-192
Інформаційний менеджмент	73-86
Економічна діагностика	48-54
Практикум з маркетингу	361-377
Цифрова економіка	355-361
Економічна компаративістика	61-67
Професійна іноземна мова - Англійська	205-215
Професійна іноземна мова - німецька	215-226

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра __ економічної теорії, менеджменту і адміністрування _____
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Self-Brand-менеджмент

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **Менеджмент організацій і адміністрування**
(назва програми)

Спеціальність **073 Менеджмент**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ **українська** _____

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **Лусте О.О., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:

Лусте О.О. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/luste-olena-olegivna>

Контактний тел.

0958511626

E-mail:

o.luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: середа з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

«Self-Brand-Менеджмент» викладається у 6 семестрі (ґрунтується на знаннях, здобутих студентами у ході вивчення більшості дисциплін, що належать як до обов'язкової, та і до вибіркової компонент ОП). Курс забезпечує формування спеціальних знань, які сприяють досягненню успіху у професійній діяльності, забезпечує самоосвіту людини, самодіяльність, самоуправління, дає можливість удосконалювати особисту практику, стає чинником успіху.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета навчальної дисципліни «Self-Brand-менеджмент» є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань особистісного розвитку менеджера; формування у студентів індивідуальних особливостей та поведінкових навичок, які необхідні майбутньому керівнику; розвиток у майбутніх менеджерів умінь організовувати особисту працю.

Переваги вивчення курсу «Self-Brand-менеджмент» полягають у теоретичній та практичній підготовці студентів з питань:

- визначення особистісних цінностей та цілей менеджера;
- управління саморозвитком особистості;
- розвинення навичок ефективного керівництва;
- організації управлінської діяльності менеджерів різних рівнів;
- застосування сучасних принципів та напрямів наукової організації діяльності менеджера;
- використання часу як ресурсу.

3. Пререквізити.

“Менеджмент”, “Економіка підприємства”, “Економічна психологія”, “Психологія”.

4. Результати навчання

Загальні та спеціальні компетенції

- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
- СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
- СК* 17. Здатність до започаткування власної справи.

Програмні результати навчання

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
- ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік навчання	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	Самостійна робота		Індивідуальні завдання
Денна	3	6	4	120	30		15		75		залік
Заочна	3	6	4	120	8		4		108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і теми лекційних занять	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ SELF-BRAND-MЕНЕДЖМЕНТУ													
Тема 1. Life-менеджмент та планування кар'єри	13	1	2	-	-	10	16	1	1	-	-	14	
Тема 2. Емоційне лідерство та психологія впливу	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14	
Тема 3. Формування якостей ефективного менеджера	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14	
Тема 4. Тайм-менеджмент та досягнення цілей в професійному середовищі	11	2	4	-	-	5	15	1		-	-	14	
Разом за змістовим модулем 1	56	7	14	-	-	35	62	4	2	-	-	56	
Змістовий модуль 2. ЗОВНІШНІ СКЛАДОВІ ЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ SELF-BRAND-MЕНЕДЖМЕНТУ													

Тема 5. Індивідуальний імідж та репутаційний менеджмент	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14
Тема 6. Технологія проведення виступів та бізнес-презентацій	16	2	4	-	-	10	14	1	1	-	-	12
Тема 7. Тактики та стратегії проведення ділових переговорів	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14
Тема 8. Стресостійкість та управління конфліктами	16	2	4	-	-	10	13	1		-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	64	8	16	-	-	40		4	2	-	-	52
Усього годин	120	15	30	-	-	75		8	4			108

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	<p>Тема 1. Life-менеджмент та планування кар'єри</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика сучасних визначень ділової кар'єри. 2. Поняття ефективності та результативності кар'єри. 3. Управління діловою кар'єрою та вибір варіантів її розвитку. 4. Види управління кар'єрою. 5. Уникнення критичних точок кар'єри. 6. Аналіз типових помилок при складанні резюме.
2.	<p>Тема 2. Емоційне лідерство та психологія впливу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні еорії лідерства. 2. Зовнішність лідера. Риторика влади. 3. Типи мовної поведінки лідерів. Корекція голосу. Переконливість. 4. Психологічні складові емоційного лідерства. 5. Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. 6. Моделі емоційного інтелекту. 7. Застосування НЛП-програмування в процесі психологічного впливу.
3.	<p>Тема 3. Формування якостей ефективного менеджера</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та визначення поняття «професійні здібності». 2. Типи темпераменту особистості та його вплив на ефективність управління. 3. Основні принципи організації праці керівника. 4. Складові системи обслуговування робочого місця менеджера 5. Види норм, що формують управлінську культуру менеджера.
4.	<p>Тема 4. Тайм-менеджмент та досягнення цілей в професійному середовищі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи і правила планування часу. 2. «Золоті» пропорції планування часу. 3. ABC- хронометраж. 4. Метод управління часом В. Парето. 5. Аналіз власних методів щоденного планування часу. 6. Біоритми людини, їх вплив на організацію діяльності.

5.	<p>Тема 5. Індивідуальний імідж та репутаційний менеджмент</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка індивідуального й організаційного іміджу. 2. Поняття іміджевої стратегії. 3. Принципи класифікації іміджевих стратегій. 4. Моделі візуальної комунікації. 5. Нематеріальність іміджу. «Штучність» іміджу. 6. Вміння триматися перед аудиторією. Впевненість і привабливість. 7. Теорія жестів. Стиль. Одяг. Освітлення і кольори.
6.	<p>Тема 6. Технологія проведення виступів та бізнес-презентацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття вербальних комунікацій: основні характеристики та типологія. 2. Публічні виступи як комунікація. 3. Загальні правила для розвитку необхідних якостей імідж-особистості (інтелекту, цілеспрямованості, гнучкості, енергійності, впевненості, конкурентоздатності). 4. Принципи навіювання в публічних виступах. 5. Підготовка публічного виступу. Типи промов. Оцінка публічного виступу.
7.	<p>Тема 7. Тактики та стратегії проведення ділових переговорів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльний аналіз ділового етикету в різних державах. 2. Виявлення можливих перешкод при проведенні переговорів та їх усунення. 3. Розробка плану ведення комерційних переговорів. Алгоритм проведення комерційних переговорів. 4. Ділова зустріч. Алгоритм проведення ділової зустрічі. 5. Ділова нарада та організація її проведення. Протокол наради. 6. Аналіз результатів проведення ділових переговорів.
8.	<p>Тема 8. Стресостійкість та управління конфліктами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація конфліктів 2. Методи профілактики конфліктів в організації. 3. Самоаналіз поведінки особистості в конфліктній ситуації. 4. Підготовка і прийняття раціонального управлінського рішення в конфліктній ситуації. 5. Асертивність та критика в конфліктній взаємодії. 6. Чинники, що визначають рівень та компоненти психологічної стійкості людини у стресових ситуаціях. 7. Методи боротьби зі «стресорами». Поведінкові реакції на стрес.

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,

- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проєктів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Не зараховано	FX (35-49)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. Андрушко М. І., Завальницька Н. Б. Дипломатичний протокол і діловий етикет: Навчальний посібник. Львів: ЛДАУ, 2002.
2. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації: Навчальний посібник. Видання 2-ге, доп. та переробл. К.: АртЕК, 2002.
3. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів (Навчальний посібник). 1-е видання, Вінниця: НОВА КНИГА, 2002.
4. Гах Й. М. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
5. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування: Навчальний посібник: 2-ге вид., перероб. і доп.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
6. Кулик О. Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України.Л., 2000.
7. Курбак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навчальний посібник з етикету для студентів. 3-тє вид., Суми: ВТД «Універсальна крига». К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005.
8. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів: В-во «СПОЛОМ», 2001.
9. Резніченко В. І., Михно І. Л. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. К.: УНВЦ «Рідна мова», 2003.
10. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол на етикет: Навч. посіб. К.: Знання, 2006.
11. Тимошенко Н. Л. Корпоративна культура: діловий етикет. Навч. Посібник. К.: Знання, 2006.
12. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. К.: Лібра, 2003.

Допоміжна

1. Грей К. К. Организации. Теории, конфликты и менеджеры. Харьков: Гуманитарный центр. 2008. 196 с.
2. Грищенко В. О., Архипов О. Г., Журомська Л. М. Самоменеджмент: Навч. посіб. / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ : Видавництво СНУ ім. В.Даля, 2006. 192с.
3. Добротворский И.Л. Самоменеджмент: Эффективные технологии. Пактическое руководство для решения повседневных проблем. М.: Приор-Издат. 2003. 267 с.
4. Мамфорд А. Management Development. Как усовершенствовать работу менеджеров : Стратегии действий: М. : Нірро, 2006. 312 с.
5. Палеха Ю. І. Ділова етика. К.: 2004. 389 с.
6. Русинка І. Конфліктологія. К: Професіонал, 2007. 334 с.
7. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. К.: Знання, 2005. 260 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. Вербальна комунікація : навч. матеріали он-лайн : психологія .– Режим доступу: http://pidruchniki.com/1514020537285/psihologiya/verbalna_komunikatsiya
5. Вербальна та невербальна комунікація: навч. матеріали он-лайн : менеджмент.– Режим доступу: http://pidruchniki.com/85119/menedzhment/verbalna_neverbalna_komunikatsiya
6. Види комунікацій в організації : теорія організації та організаційна поведінка : менеджмент.– Режим доступу: http://stud.com.ua/39779/menedzhment/vidi_komunikatsiy_organizatsiyi

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра **економічної теорії, менеджменту і адміністрування**

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«АДМІНІСТРАТИВНА ДІАГНОСТИКА»

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова, чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма **«Менеджмент організацій і адміністрування»**

(назва програми)

Спеціальність **073 – Менеджмент**

(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 – Управління та адміністрування**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: **кандидат економічних наук, асистент**

Бойда Світлана Василівна

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача: <https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/bojda-svitlana-vasylivna?preview=true>

Контактний тел.: **+380-50-191-20-16 (Viber, Telegram)**

E-mail: s.boyda@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації:

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

Google Meet: <https://meet.google.com/ctn-skvn-qns>

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Адміністративна діагностика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань «Управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна призначена для з'ясування теоретичних основ і практичних навичок виявлення передумов та результатів діяльності організації, системи управління нею, наявного потенціалу та можливостей подальшого розвитку.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна діагностика» є формування у студентів системних знань і розуміння концептуальних основ управлінської діагностики підприємства, оцінювання стану та перспектив його розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Адміністративна діагностика» є:

- вивчення теоретичних положень діагностування як системи підтримки прийняття управлінських рішень;
- освоєння методології проведення діагностування діяльності підприємств;
- оволодіння практичними підходами до проведення діагностики підприємств;
- набуття навичок формування системи адміністративної діагностики в організаціях в умовах України.

Набуття навичок управлінської діагностики є сьогодні одним із критеріїв підготовки фахівців-професіоналів, які здатні передбачати, своєчасно виявляти та успішно вирішувати нагальні проблеми функціонування і розвитку організацій.

3. Пререквізити. «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Розробка та прийняття управлінських рішень», «Операційний менеджмент».

4. Результати навчання. У результаті вивчення курсу студенти повинні набути:

Знання:

ЗН1. Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.

Уміння:

УМ1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

Комунікації:

К2. Збір, інтерпретація та застосування даних.

Автономія та відповідальність:

АВ1. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами.

5. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні та фахові компетентності.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Адміністративна діагностика»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумкового контролю
Денна	III	V	3,0	120	2	30	30	0	0	60	0	залік
Заочна	III	V	3,0	120	2	8	2	0	0	110	0	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади адміністративної діагностики														
Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Адміністративна діагностика»	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 2. Методологія управлінської діагностики.	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 3. Діагностика виробничо-господарської діяльності підприємства.	16	4	4			6	12	2					10	
Тема 4. Діагностика фінансово-майнового стану та загрози банкрутства підприємства.	14	4	4			6	12		2				10	
Тема 5. Діагностика системи управління та корпоративної культури підприємства.	10	2	2			6	12						12	
Разом за ЗМ1	60	14	14			30	60	6	2				52	
Змістовий модуль 2. Діагностика стану та потенціалу підприємства														
Тема 6. Діагностика відповідності діяльності підприємства інтересам його стейкхолдерів.	13	4	4			6	12						12	

Тема 7. Діагностика потенціалу підприємства.	13	4	4			6	12	2				10
Тема 8. Діагностика економічної безпеки підприємства.	10	2	2			6	12					12
Тема 9. Діагностика інтелектуального капіталу підприємства.	14	4	4			6	12					12
Тема 10. Формування управлінських рішень за результатами бізнес-діагностики.	10	2	2			6	12					12
Разом за ЗМ 2	60	16	16			30	60	2	-			58
Усього годин	120	30	30			60	120	8	2			110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Адміністративна діагностика» Послідовність проведення діагностики діяльності підприємства.	6	10
2	Тема 2. Методологія управлінської діагностики. Програмне забезпечення діагностики діяльності підприємства.	6	10
3	Тема 3. Діагностика виробничо-господарської діяльності підприємства. Виявлення та систематизація основних проблем та резервів виробничо-господарської діяльності підприємства.	6	10
4	Тема 4. Діагностика фінансово-майнового стану та загрози банкрутства підприємства. Якісні ознаки кризового стану та загрози банкрутства.	6	10
5	Тема 5. Діагностика системи управління та корпоративної культури підприємства. Візуалізація корпоративної культури, особливості побудови профілю принципів роботи компаній.	6	12
6	Тема 6. Діагностика відповідності діяльності підприємства інтересам його стейхолдерів. Соціальна відповідальність підприємства як об'єкт діагностування.	6	12
7	Тема 7. Діагностика потенціалу підприємства. Роль експертів в процесі оцінювання потенціалу підприємства.	6	10
8	Тема 8. Діагностика економічної безпеки підприємства. Служба безпеки підприємства.	6	12
9	Тема 9. Діагностика інтелектуального капіталу підприємства. Комплексна діагностика інтелектуального капіталу.	6	12
10	Тема 10. Формування управлінських рішень за результатами бізнес-діагностики. Використання результатів бізнес-діагностики у стратегічному плануванні.	6	12

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студента (ІНДЗ) є видом позааудиторної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. ІНДЗ виконується за власною ініціативою, бажанням студента, крім обов'язкових видів контролю. Студенти самостійно обирають тему ІНДЗ з тематичного переліку. Виконання ІНДЗ дає можливість студентам отримати додаткові бали з метою поліпшення результатів поточного контролю або отримання оцінки за підсумковим контролем автоматично.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

Назва теми
1. Сучасні технології управлінської діагностики.
3. Особливості діагностики підприємства на різних етапах його розвитку.
3. Дослідження екологічної діяльності підприємства.
4. Оцінка стратегічного протистояння підприємств-конкурентів.
5. Характеристика управління з позиції динаміки і статичності.
6. Поняття та принципи формування механізму управління.
7. Аналіз ділової активності підприємства.
8. Тенденції циклічного розвитку організації.
9. Механізм розгортання кризи на підприємстві.
10. Діагностика конкурентного середовища підприємства.
11. Диверсифікація ситуаційного управління: типологія та вибір альтернатив.
12. Удосконалення діагностики антикризового управління підприємством.
13. Діагностика ефективності діяльності підприємства.
14. Діагностика ефективності системи управління організацією.
15. Ідентифікація ознак прихованого, умисного та фіктивного банкрутства
16. Сучасні світові методики діагностики банкрутства підприємства.
17. Роль стратегії і тактики в системі менеджменту ситуацій.
18. Сутність процесу реструктуризації на підприємстві.
19. Економічна сутність санації підприємства.
20. Поняття технології ситуаційного управління.
21. Технологічна схема процесу управління в проблемній ситуації.
22. Технологія розробки та реалізації управлінських рішень.
23. Реінжиніринг як метод подолання кризових явищ.
24. Діагностика факторів інноваційного розвитку підприємства.
25. Інновації як процес оновлення виробництва, апарату та методів управління.
26. Сутність, природа та класифікація управлінських ризиків.
27. Управління ризиком в системі менеджменту ситуацій.
28. Управлінська діагностика зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
29. Ризики виникнення непередбачених витрат, зниження доходів і втрати майна підприємства.
30. Основні шляхи та методи зниження ризику в діяльності підприємства.

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;

- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 8 – робота з тестами;
- МН 9 – робота в групах;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів студент може отримати на заліку.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, наукова публікація з проблем управлінської діагностики) відповідь студента, звіт та презентація матеріалів самостійної роботи студента.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проєктів;
- МО 8. есе;
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології адміністративної діагностики для розв'язання проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни «Адміністративна діагностика»;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій;
- застосування аналітичних підходів;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації;
- якість і чіткість викладення міркувань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Характеристики
A (90 – 100)	<p>Всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Студент засвоїв теоретичні засади навчальної дисципліни, специфіку практичних і тестових завдань. Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні ресурси. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою.</p> <p>Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Системно інтерпретує програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.</p>
B (80-89)	<p>Студент показав повні і достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності.</p> <p>Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень.</p>
C (70-79)	<p>Студент опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу. Засвоїв основні завдання і методи курсу. Вміє використовувати на практиці програмні завдання, розв'язувати тестові завдання. Проте, наявні певні неточності, помилки.</p>
D (60-69)	<p>Продемонстровано знання лише базового програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології.</p> <p>Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими. Допускає неточності, помилки при розв'язанні задач і тестів.</p>
E (50-59)	<p>Недосконало і неповно дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з суттєвими помилками, частково, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.</p>
FX (35-49)	<p>Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях.</p> <p>Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.</p>
F (1-34)	<p>Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.</p> <p>Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.</p>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	МКР	40	100
3	3	6	6	3	9	6	6	3	6	3	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Домарєв В. В. Система ситуаційного управління: Теорія, методологія, рекомендації. - Київ, 2017. 347 с.
2. Економічна діагностика: Підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
3. Тюріна Н. М. Антикризове управління / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка, І. В. Грабовська. - К. : ЦУЛ, 2022. 448 с.
4. Швиданенко Г. О. Бізнес-діагностика: практикум / Г. О. Швиданенко, А. І. Дмитренко. - К. : КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2015. 160 с.

8.2. Допоміжна

1. Адієс І. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва. – Фабула, 2019. 448 с.
2. Бойда С.В. Інноваційні підходи до управління підприємствами в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.* 2022. Випуск І (85). С. 72-81. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/6.pdf>.
3. Бойда С. Особливості менеджменту соціальних підприємств. *Теорія та практика менеджменту: матеріали Міжнар. наук.- практи. конф. (24-26 травня 2022 року) / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк, 2022. 557 с. С. 49-52.* URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4452>.
4. Бойда С.В. Технології ситуаційного управління персоналом підприємства в умовах мінливості зовнішнього середовища. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Берегове, 15 червня 2022 р.). Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. 498 с. С. 408-409.* URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4507>.
5. Болотнов Д. Особливості антикризового управління вітчизняними підприємствами. *Innovation and Sustainability.* 2022. № 2. С. 171–176.
6. Колосінська М. І., Бойда С. В., Семенко О.О. Оцінка фінансового стану підприємства з метою удосконалення його фінансової стратегії. *Ефективна економіка.* 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=7830>.
7. Кравчик Ю., Польова Н., Каткова Т. Діагностика ефективності системи управління організацією. *Innovation and Sustainability.* 2022. № 3. С. 87–94. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.87.94>
8. Куцик П.О., Щупаківський Р.В. Екзистенційні тренди, виклики та наслідки глобалізації для забезпечення конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки.* 2022. № 67. С. 5-12.

9. Лугова В. М. Напрями діагностики мотивації управлінського персоналу відповідно до сучасних теорій мотивації. *БізнесІнформ*. 2022. № 1. С. 390-397.
10. Маковоз О., Кузьменко Т. Концептуальні підходи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут (економічні науки)*. 2022. № 2. С. 17-20.
11. Набока Р. М., Шукліна В.В. Особливості ситуаційного управління логістичною діяльністю харчових підприємств. *Агросвіт*. 2020. № 8. С. 94-99.
12. Світлична В., Александрова С. Реінжиніринг бізнес-процесів HORECA: аспекти організаційного забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1550/1491>.
13. Синик Й., Юрченко Г. Сучасні методи оцінювання персоналу на соціальних підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1387/1337>.
14. Ткачук Г.Ю. Інструментарій забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 55-59.
15. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
16. Офіційний сайт Громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив». URL : <https://parlament.org.ua>.
17. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>.
19. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
20. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
21. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk>.
22. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> .
23. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
24. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
25. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ
вибіркова

Освітньо-професійна програма *Менеджмент організацій і адміністрування*

Спеціальність *073 Менеджмент*

Галузь знань *07 Управління та адміністрування*

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники:

Заволічна Т.Р. доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайл викладачів:

1) Заволічна Т.Р. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел.

050 6712004

Е-mail:

t.zavolichna@chnu.edu.ua

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: п'ятниця з 14.00 до 16.00.

Сторінка курсу в Moodle

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вибіркова навчальна дисципліна «Бізнес-комунікації» спрямована на формування у майбутніх менеджерів теоретичних знань і практичних навичок у сфері комунікації в бізнес середовищі, а також набуття навичок ведення ділових переговорів, публічних виступів, самопрезентації, формування особистісного бренду, ділового листування, розробка власного резюме, проходження співбесіди та розвитку лідерських навичок.

Дисципліна «Бізнес-комунікації» буде корисна майбутнім менеджерам:

- в аспекті посилення їх «soft skills» (комунікативних та лідерських навичок, інформедійної грамотності критичного мислення, EQ);
- розвитку їх «hard skills» (управління організацією, само менеджменту, управління персоналом та управління зворотними зв'язками організації зі стейкхолдерами).

Сьогодні роботодавці потребують спеціалістів, які здатні знайти багато інформації, оцінити її релевантність та проаналізувати можливості для формування ефективного фідбеку зі фірми зі стейкхолдерами та, відповідно, розробити маленьку стратегію, або ж зробити доречні пропозиції. Відтак, навички менеджерів зі створення ефективних комунікацій важливі як для досягнення стратегічних цілей організації так і для їх особистісного кар'єрного росту.

Вибірковий курс «Бізнес-комунікації» дає можливість бакалаврам ефективніше досягти компетенцій, що відповідають вимогам ОПП фахівців за першим рівнем вищої освіти в галузі знань 07 Управління та адміністрування.

2. Мета навчальної дисципліни. Метою викладання дисципліни є формування теоретичних знань і набуття практичних навичок студентами щодо комунікативної роботи в системі бізнесу, менеджменту та маркетингу. Набуті знання, вміння та навички дозволять ефективно налагоджувати інформаційно-комунікативні канали, приймати науково-обґрунтовані оперативні управлінські рішення на основі застосування інноваційних наукових підходів, методів, технологій та алгоритмів у сучасному бізнес-середовищі.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: «Вступ у спеціальність», «Економічна теорія», «Менеджмент».

4. Результати навчання. Вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-комунікації» сприятиме формуванню здобувачами освіти за ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни «Бізнес-комунікації»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	2	4	4	120	15	30			75		залік
Заочна	2	4	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗАСАДИ ДІЛОВОГО ПАРТНЕРСТВА												
Тема 1. Сутність та особливості комунікацій в бізнесі	12	2	3			7	12	1					11
Тема 2. Лідерство та організованість - soft skills для ефективних бізнес-комунікацій	12	1	3			8	12	1					11
Тема 3. Бізнес комунікації: типологія та канали зв'язку	12	1	3			8	12	1					11
Тема 4. Комунікативні бар'єри: причини виникнення та способи подолання	12	2	3			7	12	1					11
Тема 5. Усні комунікації: мистецтво публічного виступу	12	2	3			7	12	2					10
Разом за ЗМ1	60	8	15			37	60	6					54
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЕФЕКТИВНИХ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЙ												
Тема 6. Успішна бізнес комунікація: стратегії і тактики ведення ділових переговорів	12	1	3			8	12	1					11
Тема 7. Нетворкінг: поняття та особливості застосування для розвитку бізнесу	12	1	3			8	12	1					11
Тема 8. Письмові комунікації: ділове листування та медіаграмотність	12	1	3			8	12	1					11

Тема 9. Бізнес-етикет та психологічні особливості бізнес-комунікацій	12	2	3			7	12	2				10
Тема 10. Маніпуляції та конфлікти в бізнес комунікаціях	12	2	3			7	12	1				11
Разом за ЗМ 2	60	7	15			38	60	6				54
Усього годин	120	15	30			75	120	12				108

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Бізнес-комунікації»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролях є:

- презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань щодо особливості проявів лідерства до сучасних практик менеджерів);
- стандартизовані тести;
- презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- проходження курсів з лідерства та Team Building за неформальною освітою;
- підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6	6	30		

Кількість балів за кожен тему виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю.

Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій,

розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів. При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання правил академічної. Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	не зараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Бізнес-комунікації» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Бізнес-комунікації» визначається за рейтинговою системою оцінювання. Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти на сторінці курсу в Moodle.

7. Рекомендована література

1. Заволічна Т.Р., Зрибнєва І.П. Синергія впливу лідерських компетенцій та навичок ведення переговорів на ефективність проєктного менеджменту. Науковий вісник Чернівецького університету. Серія Економіка. № 830, 2021. Стор. 89-96. ISSN 2519-240X (print); 2519-4372 (online). <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/153>
2. Заволічна Т.Р. Управлінські рішення (розділ в посібнику). Менеджмент і адміністрування: підручник для магістрів / Колектив авторів: д.е.н., проф. Галушка З.І., д.е.н., доц. Антохов А.А., к.е.н., доц. Запухляк В.М., к.е.н., доц. Терлецька Ю.О., доц. Заволічна Т.Р. та ін. Чернівці: ЧНУ. 2021. 437 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3213>
3. Заволічна Т.Р. Лідерство і командна робота (розділ в посібнику). Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запухляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчак Л.Л. Чернівці : 2022. С.94-130. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882>
4. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ : IREX, 2021. 400 с. (Автори: Антипенко Іван, Бондар Світлана, Войтович Наталя, Гошилик Наталя, Заволічна Тетяна, Запішна Наталя, Запорожченко Максим, Киналь Анна, Кравченко Надія, Новицька Ганна, Палько Інна, Розумієнко Олександра, Романюк Вікторія, Тараненко Олена, Усенко. Олександра, Устименко Тетяна, Шелест Ольга. URL: https://filter.mkp.gov.ua/wp-content/uploads/2022/04/12d-e_online_curriculum_6s_8-1.pdf
5. Zavolichna T., Zrybnieva I Trends in innovative management decisions: the role of media literacy in overcoming the challenges of the pandemic. Deutscher Wissenschaftsherd, V. 2, 2021. P. 11-14. ISSN: 2509-4327. URL: <https://dwherold.de/onewebmedia/2021/2021-2/Zavolichna%2011-14.pdf>
6. Єсауленко В. Є контакт. 10 правил ефективної комунікації. URL: <https://nv.ua/ukr/style/blogs/est-kontakt-10-pravil-effektivnoy-kommunikacii-50046725.html>
7. Орлова Ю. Момент прозріння. Як налагодити комунікацію в бізнесі. URL: <https://nv.ua/ukr/moment-prozreniya-kak-naladit-kommunikaciyu-v-biznese-50072511.html>
8. Русавська В., Бондар І., Батченко Л. Бізнес-комунікації в міжнародному менеджменті. Навчальний посібник. К.: Ліра-К, 2017. 304 с.
9. Етика ділового спілкування : навчальний посібник / Т.Б. Грищенко, С.П. Грищенко, Т.Д. Іщенко та ін.. К.: Центр учбової літератури, 2017. 344 с.
10. Гоулман Д. Емоційне лідерство: Мистецтво управління людьми на основі емоційного інтелекту. М.: Альпіна, 2018. 301 с.
11. Культура фахового мовлення : навчальний посібник / за заг. ред. Н.Д. Бабич. Чернівці: Книги- XXI, 2016. 496 с.
12. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Видавничий центр «Академія», 2014. 344 с.
13. Зворотний зв'язок. Як отримати користь, а не шкоду: 5 кроків. URL: <https://prohr.rabota.ua/zvorotniy-zv-yazok-yak-otrimati-korist-a-ne-shkodu-5-kroktiv>
14. Немирович Д. Управління змінами. Як досягти успішних результатів при проведенні трансформації. 2019. Товариство з обмеженою відповідальністю «Делойт і Туш». 39 с.
15. George H. Ross. Trump-Style Negotiation: Powerful Strategies and Tactics for Mastering Every Deal. John Wiley & Sons Inc, 2018. 288 pp.
16. Gavin Kennedy. Everything is Negotiable. Cornerstone Digital; 5Rev Ed Edition , 2019. 320 pp.
17. Goleman, D., Boyatzis, R., & McKee, A. (2018). Primal Leadership: The Hidden Driver of Great Performance. Harvard Business Review, 79 (18), 42-51.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Бізнес-тренінг з фахової успішності

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **Менеджмент організацій і адміністрування**
(назва програми)

Спеціальність **073 Менеджмент**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **Лусте О.О., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:

Лусте О.О. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnovi-teo/kolektyv-kafedry/luste-olena-olegivna>

Контактний тел. 0958511626
E-mail: o.luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:
Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: вівторок з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення навчальної дисципліни полягає в оволодінні необхідними знаннями, обов'язковими для того, щоб розвинути здібності і практичні навички з питань організації та проведення бізнес-тренінгу командної роботи.

«Бізнес-тренінг з фахової успішності» викладається у 6 семестрі і входить до циклу професійної підготовки обов'язкових компонент освітньої програми «Менеджмент організації і адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування цілісного поняття про процеси організації, підготовки і проведення бізнес-тренінгів як елементу ефективного менеджменту; розкриття технології підготовки, організації і проведення бізнес-тренінгів у їх єдності і взаємозалежності; визначення основних складових елементів технології бізнес-тренінгу командної роботи; надання навичок щодо організації і проведення конкретних бізнес-тренінгів командної роботи.

3. Пререквізити.

Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є «Вступ у спеціальність», «Менеджмент», «Етика та бізнес-культура».

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 «Менеджмент» вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетенції:

- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
- СК* 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі

Результати навчання:

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3-й	6	3	90	2	15		30		45		Залік
Заочна	3-й											Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Основи організації бізнес-тренінгу	11	2	4			5								
Тема 2. Основи роботи з групою в процесі проведення бізнес-тренінгу	12	2	4			6								
Тема 3. Навчально-комунікаційні засоби бізнес-тренінгу	11	2	4			5								
Тема 4. Вплив бізнес-тренера на аудиторію	12	2	4			6								
Разом за змістовим модулем 1	46	8	16			22								
Змістовий модуль 2.														
Тема 5. Базова методика проведення бізнес-тренінгу	12	2	4			6								
Тема 6. Методика проведення конкретних тематичних бізнес-тренінгів	12	2	4			6								
Тема 7. Особливості управління командою при проведенні бізнес-тренінгу в організації	12	2	4			6								
Тема 8. Посттренінговий супровід	8	1	2			5								
Разом за змістовим модулем 2	44	7	14			23								
Усього годин	90	15	30			45								

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;

- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Не зараховано	FX (35-49)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. Виноградський М.Д., Біляєва С.В., Виноградська А.М., Шкапова О.М., Управління персоналом: Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 504 с.
2. Дунець Л.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Практична психологія». Хмельницький: ТУП, 2003. 142 с.
3. Карамушка Л.М., Малигіна М.П. Використання інтерактивних технік у процесі підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій до управління: Методичні рекомендації. Рівне, 2003. 20 с.
4. Комунікативний менеджмент : навч. Посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 368 с.
5. Психологія бізнесу та управління: навч. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 308 с.
6. Савельєва В. С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2006. 320 с.
7. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів після диплом. Освіти. К.: Фірма «ІНККОС», 2005. 366 с.
8. Швалб Ю.М., Данчева О.В. Практична психологія в економіці та бізнесі. К.: Лібра, 2008. 270 с.
9. Яцура В., Хоронжий А., Жигайло Н. Психологія керівника. Навчальний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 256 с.

Допоміжна

1. Аблязов Р. А. Командний менеджмент К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. 352 с.
2. Власова А. М. Інноваційний менеджмент. К.: КНЕУ, 2007. 192 с.
3. Brand Sponsor Decision / S. Garrett. [Електронне джерело]: Режим доступу: <http://www.spencergarrett.com%2FTulane%2FTulane%2520MKT%2520Student%2520Notes%2FBrand%2520Sponsor%2520Decision.doc&ei=XIdNUcnDDcThtQbFkI>
4. It has never been easier to launch a new brand. [Електронне джерело]. Режим доступу: <https://www.economist.com/business/2020/01/23/it-has-never-been-easierto-launch-a-new-brand>.
5. Khalid Saleh. How Branding Influences Purchase Decisions. Infographic. [Електронне джерело]. Режим доступу: <https://www.invespcro.com/blog/howbranding-influences-purchase-decisions-infographic>.
6. Neumeier Marty. The Brand Gap: How To Bridge The Distance Between Business Strategy And Design / Marty Neumeier. New Riders; 5th edition 2011.

7. Інформаційні ресурси

1. Інтернет-портал для управлінців Менеджмент.com.ua [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.management.com.ua/hrm/motivation.php>.
2. Науковий журнал «Економічний форум» [Електронний ресурс]. / Режим доступу : <http://eforum-lntu.com/archive.html>.
3. Науковий журнал «Маркетинг і менеджмент інновацій» [Електрон. ресурс] / Режим доступа : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua>

7. Журнал «Креативна економіка» [Електронний ресурс]. / Режим доступа : <https://bgscience.ru/journals/ce>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕВОЛЮЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ

вибіркова

Освітньо-професійна програма “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники:

Тетяна ЗАВОЛІЧНА, доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайли викладачів

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoy-teo/kolektiv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел. (050) 6712004

E-mail:

t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: вівторок з 12.00 до 14.00.

Офлайн консультації: середа 12.00-13.00

Онлайн-консультації: четвер з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Еволюція господарського механізму» вивчає сутність та діалектику взаємозв'язку структурних елементів господарського механізму – сукупність основних форм, методів і важелів управління народним господарством, а отже використання економічних законів, розв'язання суперечностей економічної системи, реалізації відносин власності, а також розвитку людини та узгодження найважливіших типів інтересів.

Дисципліна «Еволюція господарського механізму» є дисципліною вибору для студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 073-Менеджмент, галузі знань 07-Управління та адміністрування.

Опанування вибіркового навчального курсу «Еволюція господарського механізму» посилить знання першокурсників з «Економічної теорії» розумінням конкретно-історичних умов виникнення та розвитку елементів механізму регулювання економічних процесів; усвідомленням специфіки історичних традицій і політичної філософії механізмів макроекономічного регулювання в різних типах економічних систем – традиційної, ринку вільної конкуренції, командно-адміністративної, змішаної та перехідної.

Вивчення навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму» сприяє формуванню у студентів навичок самостійних і нетенденційних оцінок тенденцій у структурі господарського механізму України та вироблення альтернативних управлінських рішень фірми з огляду на критичний аналіз реальної господарчої політики.

Відповідно, набуття знань щодо особливостей розвитку господарського механізму в різні епохи та в різних країнах, розуміння проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів є важливим для формування компетентностей висококваліфікованих фахівців в галузі знань – 07 «Управління та адміністрування».

2. Мета навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму» є оволодіння сучасними знаннями про загальні закономірності та особливості функціонування і розвитку структурних елементів господарського механізму та вмінням застосовувати нові знання до аналізу реальних змін в економіці та суспільстві.

Основні завдання дисципліни «Еволюція господарського механізму»:

- оволодіння методом теоретичного відтворення логіки історичного розвитку елементів господарського механізму, включаючи виявлення суперечностей розвитку, знаходження форм їх розв'язання і пояснення сучасних явищ і процесів на основі оновлених теоретичних уявлень про предмет дослідження;

- ознайомлення з сучасними підходами до вирішення проблем механізм регулювання економічних процесів;

- оволодіння методологією економічної архітектоніки, умінням оперувати категоріями інституціональної політичної економії як інтегратора мейнстріма та альтернативних економічних теорій;

- формування уміння проводити критичний аналіз системи механізмів регулюючого впливу на національну економіку країни, застосовувати сучасні знання закономірностей еволюції господарського механізму до вирішення проблем господарювання і формування практичних рекомендацій з урахуванням конкретно-історичних обставин.

3. Пререквізити. Вивчення навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму» базується на знаннях таких навчальних дисциплін як: «Економічна теорія», «Актуальні питання історії та культури України», «Вступ у спеціальність».

4. Результати навчання. Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами освіти за компетентності критичного мислення на основі ретроспективного аналізу інформації, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	15	30			75		залік
Заочна	1	2	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Еволюція господарського механізму доринкової епохи												
Тема 1. Предмет і метод курсу «Еволюція господарського механізму».	8	2	3			8	7	1					6
Тема 2. Структурні елементи господарського механізму	8	2	3			8	8						8
Тема 3. Особливості механізму регулювання економічних процесів в Стародавніх цивілізаціях (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)	8	1	3			8	9	1					8
Тема 4. Особливості господарського механізму доби середньовіччя	8	1	3			8	9	1					8
Тема 5. Особливості механізму	8	1	3			8	9	1					8

регулювання економічних процесів господарства українських земель: - Господарський розвиток давньоруської ранньофеодальної держави – Київська Русь; - Галицько-Волинська держава, її господарський розвиток; - Господарський розвиток українських земель під владою Польщі та Литви.												
Разом за ЗМ 1	61	7	15			40	60	6				54
	Змістовий модуль 2. Еволюція господарського механізму епохи регульованих ринкових відносин											
Тема 6. Характеристика механізму ринкового саморегулювання (XVI – перша половина XVII ст.).	8	1	3			7	9	1				8
Тема 7. Особливості формування регулятора адміністративно-командної економіки – планово-державного механізму	8	1	3			7	9	1				8
Тема 8. Механізм макроекономічного регулювання ринкової економіки змішаного типу	8	2	3			7	9	1				8
Тема 9. Еволюція прогресивних моделей господарського механізму (американський, японський, шведський, німецький)	9	2	3			7	8					8
Тема 10. Особливості формування господарського механізму в незалежній Україні	10	2	3			7	9	1				8
Разом за ЗМ 2	60	8	15			35	60	6				54
Усього годин	120	15	30			75	120	12				108

5.3. Теми завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму»

№	Назва теми
1	Проаналізуйте генезис продуктивних сил, відносин власності та регулювання економічних відносин в первісній економіці
2	Дайте порівняльну характеристику моделей господарського механізму у країнах рабовласництва Стародавнього Сходу і Античності.
3	Зародження соціально-економічних інститутів в Стародавньому світі.
4	Вплив харизми політичного лідера на регулювання економіки в епоху Стародавніх цивілізацій.
5	Наведіть аргументи авторів економічних ідей і концепцій Давнього Світу, що відстоювали пріоритет натурального виробництва і засуджували розширення товарно-грошових відносин
6	Порівняйте тлумачення основних економічних категорій в періоди раннього і пізнього канонізму. Як вони вплинули на формування елементів господарського механізму?
7	Ієрархія та мережеві структури в архітектоніці економічних систем
8	Вплив релігійних, соціальних, культурних та політичних чинників на

	ускладнення продуктивних сил та економічних відносин в епоху формування ринку.
9	Порівняйте тлумачення сутності грошей та їх функцій в періоди раннього та пізнього меркантилізму. В чому полягає сутність псування національної монети і до яких наслідків воно може привести економіку країни?
10	Вплив структури господарського механізму на формування багатства суспільства
11	Сходження від абстрактного до конкретного в сучасній теоретичній економіці.
12	Виділіть критерії механізму ринкового саморегулювання
13	Порівняйте теорії відтворення Ф.Кене і А.Сміта та розкрийте сутність виразу "догма Сміта".
14	Складіть порівняльну характеристику поглядів А.Сміта і Д.Рікардо на проблему участі країн у зовнішній торгівлі.
15	Складіть порівняльну характеристику поглядів Ж.Б.Сея, Т.Мальтуса, Ш.Сісмонді на проблему криз надвиробництва
16	Поясніть, з якою метою К.Маркс ввів до аналізу категорію змінного капіталу. Розкрийте механізм виникнення доданої вартості по К.Марксу
17	Поясніть, що сприяло "маржиналістській революції" в економічній науці і в чому полягає її зміст?
18	Сформулюйте концепції українських економістів, що стали складовою частиною сучасної неокласичної теорії
19	Світова економічна криза 1929-1933 рр. та її особливості в США, Німеччині, Англії, Франції. Варіанти та шляхи виходу з неї
20	Проаналізуйте, чому в період "Великої депресії" 1929-1933 р.р неокласична теорія зазнала своєї кризи. В чому виявилась розбіжність поглядів неокласичної теорії і Дж.М.Кейнса на проблему зайнятості?
21	Складіть порівняльну характеристику поглядів М.Вебера і В.Ойкена як представників раннього неолібералізму.
22	Що з'ясували американські монетаристи в галузі досліджень "конструкції" кривої Філіпса? Яке значення має введений М.Фрідманом показник "природний рівень безробіття"?
23	Проаналізуйте, які чинники відхилення економіки від рівноваги визначає А.Лаффер
24	Які історико-економічні передумови виникнення інституціоналізму? Чому останній вважають альтернативою неокласичної теорії? Сформулюйте основні методологічні особливості інституціоналізму
25	Теорія ігор та її застосування в економічному аналізі
26	Проаналізуйте, в чому вбачається єдність ідей нової історичної школи Німеччини і раннього американського інституціоналізму
27	Вплив Першої світової війни на економіку українських земель
28	Політика "воєнного комунізму" та специфіка її здійснення в Україні.
29	"Нова економічна політика" і відбудова народного господарства України в 20-х роках.
30	Сталінська індустріалізація та її реальні результати
31	Суцільна колективізація та її вплив на стан сільського господарства.
32	Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки та економічна політика її уряду.
33	Економіка України на першому етапі Другої світової війни
34	Соціально-економічні наслідки приєднання західноукраїнських земель до УРСР.
35	Втрати господарства і населення України в роки Другої світової війни. Відбудова народного господарства
36	Україна в умовах кризи радянської тоталітарної системи і спроба її модернізації
37	Акт про державну незалежність України 24 серпня 1991р. Розбудова

	національної економіки, її ринкова трансформація та інтеграція у світовий економічний простір.
38	Економічні та фінансові кризи: уроки для сьогодення
39	Суперечність між глобалізацією і локалізацією як форма розвитку суміснорозділеної праці та основна суперечність сучасної епохи.
40	Зміна характеру праці та форм управління персоналом в процесі економічного розвитку.
41	Формування інформаційно-мережевої економіки та його вплив на структуру господарського механізму
42	Проаналізуйте зміст реформ програм Президентів незалежної України в площині формування моделі господарського механізму
43	Сучасний мейнстрім і його обмеженість.
44	Розгорнуте таргетування стабільності грошової одиниці.
45	Зміна уявлень про чинники і механізми економічного розвитку
46	Подумайте, що можна вважати основною рушійною силою розвитку і зміни економічних ідей, теорій, концепцій. Чому одні теорії за своїм значенням виходили далеко за рамки свого часу, а інші існували лише в період, в якому безпосередньо були створені?
47	Еволюція принципів, змісту та механізмів дії державної політики забезпечення економічного зростання.
48	Еволюція розвитку форм передачі інформації в структурі господарського механізму.
48	Соціально-економічні наслідки на структуру господарського механізму від поєднання глобалізації та інверсійної трансформації.
49	Національні особливості глобальної кризової динаміки: зміна в структурі господарського механізму
50	Таргетування довіри як майбутня основа стабільності господарського механізму.
51	Переваги та недоліки американського господарського механізму
52	Проаналізуйте сильні та слабкі сторони японського господарського механізму
53	Опишіть специфіку шведського господарського механізму
54	Здійсніть SWOT-аналіз німецького господарського механізму
55	Адаптація ідей «Плану Маршала» до відбудови України після Перемоги на московитими

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді на конференцію

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролях є:

- презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань про особливості розвитку економічних відносин до сучасних практик менеджера);
- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	T8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6		30		

T1, T2 ... T10 – теми.

Кількість балів за кожен модуль виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю; виконання модульного контрольного завдання. Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку. Оцінювання рівня знань при складанні заліку здійснюється за такими критеріями. «Зараховано» (50-100 балів). Студент засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу, допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій. «Не зараховано» (0-49 балів). Студент не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	незараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Еволюція господарського механізму» - жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Еволюція господарського механізму» визначається за рейтинговою системою оцінювання. Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами заліку, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98Gpc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти на сторінці курсу в Moodle.

7. Рекомендована література

1. Заволічна ТР. Практичні завдання з навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» (розділ в посібнику). Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро-та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с., (С.82-125). URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4534>
2. Поченчук Г.М., Заволічна Т.Р. Вплив цифровізації на інституціонально-інфраструктурні зміни економіки. Науковий вісник Чернівецького національного університету : Збірник наукових праць. Випуск 834. Економіка. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 76-82. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/jjourn/index.php/ecovis/artiart/view/175>
3. Гордіца Т.М., Заволічна Т.Р. Аспекти маркетингового менеджменту громадських організацій в контексті дисципліни «історії економіки та економічної думки». Науковий журнал «Вісник ЧТЕІ» (Економічні науки) Чернівецького торговельно-економічного

- інституту ДТЕУ. 2022. Випуск I (85): Чернівці: ПБКФ «Технодрук», С.133-143. URL: <http://www.chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/11.pdf>
4. Економічна теорія для бакалаврів. Методичний посібник з нормативних дисциплін для студентів спеціальності 6.03051 «Економічна теорія» / за ред. д.е.н., проф. З.І.Галушки. Чернівці: «Місто», 2016. 409 с.: розділ І Антохов А.А., Заволічна Т.Р. Навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни “Історія економіки та економічної думки” с.4-124.
 5. Боднарчук Т.Л. Історія економіки та економічної думки : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с
 6. Боднарчук Т.Л. Протекціонізм в економічній історії України (XIX– початок ХХ ст.) : монографія. НАНУ України, ДУ"Ін-текон. та прогнозув. НАН України". К., 2017. 282 с.
 7. Данилова К.І. Спадщина Д. Рікардо у ХХІ столітті: теорія порівняльних переваг крізь призму історико-інституціонального аналізу / *Istor. nar. gospod. ekon. dumki Ukr.* 2017; С.172-208. URL: <https://doi.org/10.15407/ingedu2017.50.172>
 8. Краус Н. М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 504 с.
 9. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка. Навчальний посібник. 2-е видання, перероблене та доповнене. Центр навчальної літератури, 2019, 382 с.
 10. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Беседіна Г.Є. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. та ін. Вид. 2-ге, змін. і допов. Харків : ХНАУ, 2020. 243 с.
 11. Тарасевич В. Історія економічних вчень : підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
 12. Пархоменко, Л., Фротер, О., Осіпова, А. Сучасний розвиток економічної думки в Україні. *Економіка та суспільство.* 2022, Випуск (35). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1099>
 13. Любохинець Л.С., Шавкун В.М., Бабич Л.М. Історія політичних та економічних вчень. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ. 2020. 294 с.
 14. Українська економічна думка про чинники та пріоритети економічного розвитку : моногр. за ред. д-ра екон. наук В.В. Небрат; НАН України, ДУ "Ін-текон. та прогнозув. К., 2018. 396 с.
 15. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 288 с.
 16. Шапуров О.О. Концептуальні аспекти господарського механізму суб'єктів економіки в умовах розвитку неіндустріалізації.. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2020, вип..31, С.145-151. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/389>
 17. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки: конспект лекцій. Біла Церква. Білоцерківський навчально-науково-виробничий комплекс «Освіта», 2019, 262 с.
 18. Якобчук В.П., Богоявленська Ю.В., Тищенко С.В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 476 с.
 19. Яковенко Р. В. Господарський механізм та його роль в економіці. URL: <https://tusovka.kr.ua/news/2020/05/03/gospodarskii-mehanizm-ta-iogo-rol-v-ekonomitsi>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІКА І ВРЯДУВАННЯ
вибіркова

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова навчання українська

Розробник: к.е.н., Тетяна ЗАВОЛІЧНА, доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел. +38-050-671-20-04

Е-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Офлайн консультації: за попередньою домовленістю
Онлайн-консультації: четвер з 10.00 до 12.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна вибору «Економіка і врядування» вивчає процеси досягнення національних цілей та інтересів через вивчення кращих практик європейського врядування; законів та механізмів врядування в сучасній Україні; методів формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на регіональному та місцевому рівнях. Метою вивчення курсу є набуття навичок здобувачами вищої освіти з розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної діяльності суб'єктів врядування; адаптації успішних світових технологій менеджменту та адміністрування в публічній сфері.

Дисципліна «Економіка і врядування» є дисципліною вибору для студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 073-Менеджмент, галузі знань 07-Управління та адміністрування. Згідно з вимогами ОПП компетентності та результати навчання курсу «Економіка і врядування» мають забезпечити: застосування механізмів регулювання розвитку різних сфер та секторів національних економічних систем в умовах глобалізації ринків; врахування мікро- та макроекономічних умов при прийнятті управлінських рішень та обґрунтуванні вибору інструментів державної економічної політики; використання інструментів та методів публічного управління економічними процесами та фінансовими потоками, виявляти та оцінювати ризики в економічній сфері, розробляти заходи для мінімізації їх негативного впливу на макроекономічну стабільність; обґрунтування бюджетних потреб при формуванні державної політики у публічній сфері;

2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладення вибіркової навчальної дисципліни «Економіка та врядування» є сформувати компетентності студентів досліджувати та розв'язувати складні проблеми економічного розвитку, його інституційного та фінансового забезпечення в системі публічного управління та адміністрування.

3. Пререквізити. Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни: Економічна теорія, Макроекономіка, Мікроекономіка, Менеджмент, Господарське право, Теорія організації, Фінанси підприємств, Управління персоналом, Державне та регіональне управління.

4. Результати навчання. Вивчення навчальної дисципліни «Економіка і врядування» сприятиме формуванню здобувачами освіти за ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види

	<p>та форми рухової активності для ведення здорового способу життя</p> <p>ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації</p> <p>ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p>
--	---

5. Опис навчальної дисципліни «Економіка і врядування»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	6	4	120	15	30			75		залік
Заочна	4	6	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни «Економіка і врядування»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		го	л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Загальні засади дослідження функціонування та публічного управління економікою												
Тема 1. Сучасні економічні системи і публічне управління	12	2	3			7	12	1					11
Тема 2. Концепція ефективності і публічна політика.	12	1	3			8	12	1					11
Тема 3. Підстави для державної політики.	12	1	3			8	12	1					11
Тема 4. Суспільний вибір. Обмеження на державне втручання: неспроможність влади	12	2	3			7	12	1					11
Тема 5. Фінансові аспекти державної політики та публічного управління.	12	2	3			7	12	2					10
Разом за ЗМ1	60	8	15			37	60	6					54

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Організація системи управління економічним розвитком										
Тема 6. Організаційні аспекти системи управління розвитком економіки.	12	1	3			8	12	1			11
Тема 7. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні економічною сферою.	12	1	3			8	12	1			11
Тема 8. Громадянське суспільство як суб'єкт врядування.	12	1	3			8	12	1			11
Тема 9. Форми сучасного врядування та економічного розвитку держав.	12	2	3			7	12	2			10
Тема 10. Трансформації економічної системи України в умовах глобальних структурних зрушень та система органів управління	12	2	3			7	12	1			11
Разом за ЗМ 2	60	7	15			38	60	6			54
Усього годин	120	15	30			75	120	12			108

5.3. Теми завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економіка і врядування»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сучасні економічні системи і публічне управління. – Економічний розвиток: багатомірність та сучасні особливості концепцій і стратегій розвитку. – Порівняльний аналіз економічних систем у теоріях індустріально-економічного розвитку. – Постіндустріальне суспільство як концепція і реальність.	7
2	Тема 2. Концепція ефективності і публічна політика. – Економічна ефективність. Аналіз вигід і витрат. – Аналіз регуляторних впливів. – Державна регуляторна політика в контексті ефективності і результативності.	8
3	Тема 3. Підстави для державної політики. – Циклічність економічного розвитку. Види та структура економічного циклу. – Причини та види економічних криз. – Соціально-економічні наслідки циклічності розвитку. – Зайнятість та безробіття.	8
4	Тема 4. Суспільний вибір. Обмеження на державне втручання: неспроможність влади – Теорія суспільного вибору Д. Б'юкенена.	7

	<ul style="list-style-type: none"> – Механізми вироблення і реалізації колективних рішень. – Пошук політичної ренти. Форми і засоби пошуку ренти. – Політична здійсненність державної політики. 	
5	<p>Тема 5. Фінансові аспекти державної політики та публічного управління.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Публічні, суспільні та державні фінанси: розмежування та спільні риси. – Структура публічних фінансів. – Принципи, на яких базується управління державними фінансами. – Фінансовий апарат та його функції. 	7
6	<p>Тема 6. Організаційні аспекти системи управління розвитком економіки.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Концепція сталого розвитку. – Сфери управління економічним розвитком з боку держави. – Законодавче обґрунтування управління економічним розвитком. – Програми, проекти, стратегії управління економічним розвитком. 	8
7	<p>Тема 7. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні економічною сферою.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Історичний досвід державного управління в Україні. – Структура системи державного управління в економічній сфері. 	8
8	<p>Тема 8. Громадянське суспільство як суб'єкт врядування</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формування громадянського суспільства в Україні - Участь громадських організацій в управлінні економічним розвитком 	8
9	<p>Тема 8. Форми сучасного врядування та економічного розвитку держав.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Досвід сучасного врядування та економічного розвитку розвинутих країн світу (Німеччина, США, Великобританія, Франція). – Досвід сучасного врядування та економічного розвитку «нових» країн-членів ЄС (колишніх соціалістичних) – Польща, Чехія, Угорщина, Румунія, Болгарія. – Досвід сучасного врядування та економічного розвитку Прибалтійських країн (Литва, Латвія, Естонія) 	7
10	<p>Тема 10. Трансформації економічної системи України в умовах глобальних структурних зрушень та система органів управління.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Електронне врядування. Інформатизація публічного управління. – Оцінка ефективності державного управління в Україні за міжнародними індексами (GRICS (Governance Research Indicator Country Snapshot), індекс сприйняття корупції (Transparency International), індекс конкурентоздатності, індекс економічної свободи). – Реформування системи державного управління в Україні: програми міжнародної співпраці (Twinning, TAIEX (Technical Assistance Information Exchange), SIGMA(Support for Improvement in Governance and Management – Програма підтримки вдосконалення врядування та менеджменту), 	7

	СІВ (програма Всеохоплюючої інституційної розбудови).	
	Разом	75

5.4. Теми практичних занять з навчальної дисципліни «Економіка і врядування»

З метою ефективнішого розвитку навичок менеджменту ГО в ході проведення практичних занять навчальної дисципліни «Економіка і врядування» використовується комплект навчальних матеріалів в розрізі кожної з 10-ти тем робочої програми: тестування; презентації; диспути з проблемних ситуацій; обговорення есе під час імпровізованих конференцій, робота в малих групах.

№	Назва теми
1	Тема 1. Сучасні економічні системи і публічне управління.
2	Тема 2. Концепція ефективності і публічна політика.
3	Тема 3. Підстави для державної політики.
4	Тема 4. Суспільний вибір. Обмеження на державне втручання: неспроможність влади
5	Тема 5. Фінансові аспекти державної політики та публічного управління.
6	Тема 6. Організаційні аспекти системи управління розвитком економіки.
7	Тема 7. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні економічною сферою.
8	Тема 8. Громадянське суспільство як суб'єкт врядування
9	Тема 9. Форми сучасного врядування та економічного розвитку держав.
10	Тема 10. Трансформації економічної системи України в умовах глобальних структурних зрушень та система органів управління.

5.5. Тематика ІНДЗ з навчальної дисципліни «Економіка і врядування»

1. Суспільство, держава, економіка: взаємодія та розвиток.
2. Багатогранність державного управління.
3. Об'єктивні та суб'єктивні передумови державного управління.
4. Формування дерева цілей державного управління в Україні.
5. Договірна теорія виникнення держави та її еволюція.
6. Теорія суспільного договору та суперечності управління суспільством.
7. Еволюція суспільних функцій держави.
8. Політична влада та її вплив на розвиток суспільства.
9. Економічна влада (влада грошей) в системі державного управління.
10. Реалізації економічної функції держави в різних країнах світу.
11. Україна: унітарна держава та суперечності державного управління.
12. Інститути державної влади та їх роль в державному управлінні економікою.
13. Трансформація зовнішньоекономічної функції держави в умовах поглиблення глобалізаційних процесів.
14. Економічна культура та державне управління: взаємодія та розвиток.
15. Теорія „фіаско держави” та суперечності державного управління.
16. Економічне врядування: порівняльний аналіз України та інших країн світу.
17. Американська модель державного управління та її бізнесова концепція.
18. Японська модель державного управління: реалізація принципу пожиттєвого найму та колективної відповідальності.

19. Західноєвропейська бюрократична модель державного управління.
20. Використання зарубіжного досвіду управління економікою у вітчизняній практиці.
21. Інституційний аналіз державного управління у економічній сфері в країнах світу.
22. Функціональний аналіз державного управління в країнах світу.
23. Організаційний аналіз державного управління у економічній сфері в країнах світу.
24. Управління економікою регіону: сутність, цілі та специфіка.
25. Міжкраїновий аналіз реалізації принципів самоврядування.
26. Планування як визначальний елемент державного управління: суть, організація, функції та види.
27. Державні економічні цільові програми: цілі, пріоритети, критерії, технологія розробки та реалізація.
28. Альтернативність та забезпечення стратегічного планування економічного та соціального розвитку.
29. Соціально-економічна мотивація в державному управлінні.
30. Роль інформаційної асиметрії в результативності державного управління економікою.
31. Державне та приватне управління економікою: єдність та відмінності.
32. Управління підприємствами державної форми власності.
33. Державна політика у використанні природних ресурсів країни.
34. Специфіка державного управління казенними підприємствами.
35. Управління державними корпоративними правами.
36. Управління державними фінансами.
37. Управління доходами та видатками держави.
38. Ресурсне забезпечення реалізації суспільних функцій держави.
39. Управління грошовою масою та боротьба з інфляцією.
40. Управління борговими зобов'язаннями та забезпечення стабільності в суспільстві.
41. Антимонопольна політика держави: цілі, важелі та методи.
42. Державне регулювання ринку фінансових послуг.
43. Регуляторна політика у сфері малого та середнього підприємництва.
44. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки.
45. Інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти.
46. Державне регулювання розвитку аграрного сектору.
47. Державне управління продовольчим забезпеченням населення.
48. Державне регулювання зовнішньої економічної діяльності.
49. Формування системи соціального захисту в Україні: суть та суперечності.
50. Державне регулювання якості життя.
51. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.
52. Державне управління та обмеження тіньової економіки.
53. Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.
54. Циклічність суспільного розвитку та державне управління.
55. Економічна криза та реформування економічної політики держави.
56. Суперечності державного управління в умовах трансформації суспільства.
57. Фінансова криза та проблеми управління фінансовою системою.
58. Корекція управління державними витратами в умовах кризи.
59. Реформування податкового адміністрування в умовах економічної кризи.
60. Стабілізаційна фінансова політика держави.
61. Підвищення законності та відповідальності по виконанню контрактів та реалізації прав власності.
62. Реформування інституційного середовища в суспільстві та результативність державного управління.
63. Роль держави у формуванні нових фінансово-економічних умов функціонування національної економіки.

*З урахуванням інтересів студента і за погодженням із викладачем може бути обрана інша тема в межах досліджуваної проблематики

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Економіка і врядування»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролі є:

– презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань щодо особливості менеджменту та адміністрування в публічній сфері;

– стандартизовані тести;

– презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;

– студентські презентації та виступи на наукових заходах;

– проходження курсів онлайн-платформи «Дія. Цифрова освіта» в якості стимулювання до неформальної освіти

– підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	T8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6		30		

T1, T2 ... T10 – теми.

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю.

Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів. При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку.

Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	не зараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Економіка і врядування» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Економіка і врядування» визначається за рейтинговою системою оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти на сторінці курсу в Moodle.

7. Рекомендована література

1. Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запхляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці : 2022. С.94-130. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882>
2. Гордіца Т.М., Заволічна Т.Р. Аспекти маркетингового менеджменту громадських організацій в контексті дисципліни «історії економіки та економічної думки». Науковий журнал «Вісник ЧТЕІ» (Економічні науки) Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Випуск І (85): Чернівці: ПБКФ «Технодрук», С.133-143. URL: <http://www.chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/11.pdf>
3. Заволічна Т.Р., Гордіца Т.М. Фандрейзинг в умовах воєнного стану: особливості маркетингового менеджменту громадських організацій. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (12 травня 2022 р.). Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. С. 384-388. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4862>
4. Zavalichna, T., and Y. Hrytsku-Andriiesh. "Features of management of public organizations in conditions of full-scale war." Потенціал сталого розвитку в умовах сучасних регіональних та глобальних викликів: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. м. Чернівці (Україна) - м. Сучава (Румунія), 11-13 травня 2022 року. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. С. 67-99. URL: <http://mmix.cv.ua/novyny/zbirnyk-tez-potentsial-stalogo-rozvytku-v-umovah-regionalnyh-ta-globalnyh-vyklykiv>.
5. Бастейбл Ч. Ф. Суспільні фінанси / За ред. С. П. Захарченкова. 3-є вид., перероб. і допов. Харків : Віват, 2016. 808 с.
6. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право/ В.Б. Авер'янов. К. : Юстиніан, 2017. 288 с.
7. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. К. : Академія, 2016. 520 с.

Інформаційні ресурси:

1. Рада громадського контролю при НАБУ. URL: <https://rgk-nabu.org/uk>.
2. Діяльність громадської ради. Агентство з розшуку та менеджменту активів. URL: <https://arma.gov.ua/activities-of-the-public-council>.
3. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
4. Сайт «Громадський простір». URL: <https://www.prostir.ua/?organization=mizhnarodna-hromadska-orhanizatsiya-mizhnarodnyj-tsent-r-rozvytku-i-liderstva>
5. Інтерактивна навчальна платформа FUNdraiser. URL: <https://fundraiser.games/>
6. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL.: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА
вибіркова

Освітньо-професійна програма “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/pochenchuk-galyna-myhajlivna>

Контактний тел. **050 434 56 87**

E-mail: g.pochenchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: вівторок з 12.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Трансформація економіки в сучасному світі, що базується на процесах глобалізації, інтелектуалізації та інформатизації, стає неминучим явищем, яке об'єктивно впливає на всі сфери життя суспільства і зумовлює напрям його розвитку в подальшому. Наразі в Україні та світі формується цифрова інфраструктура на різних рівнях, створюються необхідні системи, які вдосконалюються через впровадження нових технологій і об'єднання в єдиний інформаційний простір. Зазначене істотно змінило особливості організації та ведення бізнесу, його розвитку, а також методи і моделі конкурентної боротьби. Саме тому в сьогочасний трансформаційний період вітчизняні суб'єкти господарювання, які досить тривалий період зазнавали поразки в конкурентній боротьбі з закордонними товаровиробниками, наразі не мають права на помилки, усі їхні рішення управлінського характеру повинні бути ретельно обґрунтовані, а це неможливо без проведення комплексної та своєчасної економічної діагностики.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою дисципліни є набуття теоретичних знань, прикладних навичок та умінь вирішення професійних завдань, що виникають в різних сферах цифрової економіки, що дасть змогу підготувати висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками необхідними для розв'язання складних спеціалізованих завдань щодо поглиблення цифровізації економіки з використанням елементів штучного інтелекту.

3. Пререквізити. «Статистика», «Економічний аналіз», «Економіка підприємства», «Менеджмент персоналу», «Фінанси підприємств», «Господарське право».

4. Результати навчання. Результатом вивчення навчальної дисципліни є формування ряду загальних та професійних компетентностей, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економічна діагностика» студент повинен

знати: сутність базових понять і термінів тем дисципліни; основні закономірності, методи, принципи економічної діагностики; інформаційну базу економічного діагностування; нормативно-законодавче регулювання діяльності підприємств в Україні; сутність завдання економічної діагностики; знати класифікацію економічної діагностики; етапи проведення економічної діагностики; методики, що застосовуються при проведенні економічної діагностики;

вміти: визначати та розраховувати систему показників, що характеризують діяльність підприємства; аналізувати причини виникнення проблем в діяльності підприємства на основі показників; виявляти ризики і небезпеки в системі прийняття управлінських рішень; оцінювати ефективність організації системи управління; оцінювати конкурентоспроможність підприємства; здійснити діагностику потенціалу підприємства; оцінювати перспективи діяльності підприємства на сучасному етапі розвитку суспільства..

Компетенції:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Програмні результати

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни
5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	4-й	8-й	4	120	2	22	22					залік
Заочна	4-й	8-й	4	120								залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі					
л		с	ла б	ін д	с.р .	л		п	ла б	ін д	с.р .		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Основні засади економічного діагностування													
Тема 1. Теоретичні основи економічної діагностики	16	3	3			10							
Тема 2. Інструментарій економічної діагностики	16	3	3			10							
Тема 3. Діагностика середовища діяльності підприємства	15	3	3			9							
Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства	17	4	4			9							
Всього за М1	60	11	11			38							
Змістовий модуль 2. Економічна діагностика складових діяльності підприємства													
Тема 5. Діагностика виробничого потенціалу підприємства	16	3	3			10							
Тема 6. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства	16	3	3			10							
Тема 7. Фінансова	15	3	3			9							

діагностика підприємства												
Тема 8. Управлінська діагностика	17	4	4			9						
Всього за М2	60	1 1	1 1			38						
Усього годин	120	2 2	2 2			76						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Тема 1. Теоретичні основи економічної діагностики Етапи економічної діагностики. Інформаційна база економічного діагностування.
2.	Тема 2. Інструментарій економічної діагностики Стратегічні підходи щодо діагностування стану підприємства. Складові комплексної економічної діагностики підприємства на основі стратегічних міркувань.
3.	Тема 3. Діагностика середовища діяльності підприємства Система показників оцінки конкурентного середовища підприємства.
4.	Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства Взаємозалежність конкурентних переваг і конкурентного статусу підприємства.
5.	Тема 5. Діагностика виробничого потенціалу підприємства Поняття гнучкості виробничої системи та її залежність від ступеня мінливості технології.
6.	Тема 6. Діагностика конкурентоспроможності продукції Етапи діагностування конкурентоспроможності продукції.
7.	Тема 7. Фінансова діагностика підприємства Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства.
8.	Тема 8. Управлінська діагностика Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів, набутих під час вивчення дисципліни містить такі складові:

- поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів під час вивчення дисципліни;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів після вивчення дисципліни.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є стандартизовані тести; проекти (індивідуальна та групові); аналітичні звіти; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання оцінюється зараховано з градацією балів за такими критеріями:

– А (90-100) – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– В (80-89), С (70-79) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

–D (60-69), Е (50-59) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок.

Оцінка результатів як такихі, що незараховано – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Рекомендована література

9. Про Антимонопольний комітет України : закон України.
URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>

10. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: закон України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2343-12> .

11. Господарський кодекс України: закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

12. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>

13. Богацька Н.М. Сучасний підхід до оцінки сутності ресурсного потенціалу підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 3. С. 134–139.

14. Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П. Ресурси і механізми інноваційно-інвестиційного розвитку промислових підприємств України. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 1. С. 11–25.
15. Григоращ О.В. Концептуальний підхід до управління економічним потенціалом торговельних підприємств. *Економіка і організація управління*. 2012. № 2(12). С. 105-112.
16. Дудукало Г. О. Аналіз методів оцінювання ефективності управління діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2012. № 3. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1031>
17. Жадько К. С. Моніторинг, діагностика та контроль у системі контролінгу діяльності суб'єктів підприємницької діяльності. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
18. Желізняк, В. В., Шило Л. А. Дослідження підходів до формування системи показників кількісної та якісної оцінки економічного потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2010. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=313>.
19. Карачина Н.П. Конкурентний потенціал та його роль у формуванні конкурентоспроможності підприємства. *Економічний простір*. 2014. № 86. С. 164–172.
20. Квасницька Р., Тарасюк М. Структуризація потенціалу підприємства. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 1. С. 73–82.
21. Квасницька Р.С., Ардашкіна Н.С. Конкурентний потенціал: економічна природа та елементний склад. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 10(4). С. 161–164.
22. Кирпиченко К.С. Аналіз основних принципів і методів управління підприємством. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2011. № 36. С. 345-347.
23. Кіпа Д. Визначення впливу зовнішнього середовища на формування конкурентної стратегії підприємства. *Бізнес-Інформ*. 2014. № 9. С. 322–329.
24. Копитова І. В. Оцінка оптимальності організаційної структури управління при зміні стратегії підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3056>
25. Кравчук О. Я., Кравчук П. Я. Діагностика рівня та критерії оцінки корпоративної безпеки суб'єктів господарювання. *Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент»*. Луцьк, 2004. Вип. 1 (1). С. 180–187.
26. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
27. Лесюк А.С. Методика комплексної оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С.83-88.
28. Лікарчук Н. В. Сутність стратегії планування як функції управління. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2014. Вип. 1. С. 37–40.
29. Фролова Т. О. Еволюція функцій менеджменту до умов глобалізації. *Бізнес Інформ*. 2012. № 1. С. 138–146.
30. Швиданенко Г.О., Ревуцька Н.В. Формування бізнес-моделі підприємства : навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2013. 423 с.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ

вибіркова

Освітньо-професійна програма “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники:

Галина ПОЧЕНЧУК., доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

Тетяна ЗАВОЛІЧНА, доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайли викладачів

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/pochenchuk-galyna-myhajlivna>

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел.

E-mail: g.pochenchuk@chnu.edu.ua
t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: вівторок з 12.00 до 14.00.

Офлайн консультації: середа 12.00-13.00

Онлайн-консультації: четвер з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна «Економічна історія» є дисципліною вибору для студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 073-Менеджмент, галузі знань 07-Управління та адміністрування.

Вивчення «Економічної історії» є основою для поглибленого вивчення і творчого опанування еволюції світової економіки, розуміння конкретно-історичних умов виникнення та розвитку основних складових економічних систем, економічних явищ і процесів для формування у студентів навичок самостійних і нетенденційних оцінок та вироблення альтернативних варіантів господарчої політики. Відповідно, набуття знань щодо особливостей розвитку економічних відносин в різні епохи та в різних країнах, розуміння проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів є важливим для формування компетентностей висококваліфікованих фахівців в галузі знань соціальні і поведінкові науки, управління та адміністрування та міжнародні відносини.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх бакалаврів здатності поєднувати основні загальноісторичні закономірності розвитку світової цивілізації, економічного зростання, усвідомлювати складність та взаємозумовленість усіх складових світового господарства та економічних відносин.

Дана навчальна дисципліна допомагає студентові зрозуміти загальну спрямованість еволюції економічної науки, її взаємозв'язок з економічною політикою, прийняттям стратегічних і оперативних рішень, еволюцією ринку, роллю особистості на розвиток історичних міжнародних тенденцій та специфікою економічного розвитку національної економіки - питання, які пов'язані з їх майбутньою професійною діяльністю.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: «Економічна теорія», «Історія України», «Вступ у спеціальність». «Всесвітня історія».

4. Результати навчання. Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами освіти за компетентності критичного мислення на основі ретроспективного аналізу інформації, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни «Економічна історія»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	15	30			75		залік
Заочна	1	2	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни «Економічна історія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Еволюція економічних відносин доринкової епохи та епохи становлення ринкових відносин											
Тема 1. Предмет і метод економічної історії.	8	2	3			8	7	1				6
Тема 2. Господарство країн світу на етапі ранніх цивілізацій (до VIII ст. до н.е.)	8	2	3			8	8					8
Тема 3. Господарський розвиток в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – XV ст. н.е.)	8	1	3			8	9	1				8
Тема 4. Формування передумов виникнення ринкового господарства (XVI – перша половина XVII ст.)	8	1	3			8	9	1				8
Тема 5. Індустріалізація у провідних країнах світу	8	1	3			8	9	1				8
Разом за ЗМ 1	61	7	15			40	60	6				54
	Змістовий модуль 2. Еволюція економічних відносин епохи регульованих ринкових відносин											
Тема 6. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).	8	1	3			7	9	1				8
Тема 7. Господарство та економічна думка в період державно - монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.).	8	1	3			7	9	1				8
Тема 8. Розвиток національних	8	2	3			7	9	1				8

економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (д. п. XX ст.).											
Тема 9. Економічний розвиток України в умовах адміністративно-командної економічної системи.	9	2	3			7	8				8
Тема 10. Відновлення засад ринкової системи господарства в Україні (останнє десятиріччя XX ст. – початок XXI ст.).	10	2	3			7	9	1			8
Разом за ЗМ 2	60	8	15			35	60	6			54
Усього годин	120	15	30			75	120	12			108

5.3. Темати завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економічна історія»

№	Назва теми
1.	Тема 1. Предмет і метод економічної історії. Теоретичні підходи до періодизація економічного розвитку
2.	Тема 2. Господарство країн світу на етапі ранніх цивілізацій (до VIII ст. до н.е.) Господарство первісних племен на території України Основні напрями суспільно-економічного розвитку, устрій держави та історичні форми господарства стародавнього світу
3.	Тема 3. Господарський розвиток в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – XV ст. н.е.) Особливості економічного розвитку Франції, Англії, Німеччини. (самостійне опрацювання) Розвиток господарства українських земель: (самостійне опрацювання) <ul style="list-style-type: none"> Господарський розвиток давньоруської ранньофеодальної держави – Київська Русь. Галицько-Волинська держава, її господарський розвиток. Господарський розвиток українських земель під владою Польщі та Литви.
4.	Тема 4. Формування передумов виникнення ринкового господарства (XVI – перша половина XVII ст.) Зміст та умови первісного нагромадження капіталу.
5.	Тема 5. Індустріалізація у провідних країнах світу Риси економіки індустріального типу. НТР.
6.	Тема 6. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.). Вплив Першої світової війни на економіку українських земель
7.	Тема 7. Господарство та економічна думка в період державно - монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.). Світова економічна криза 1929-1933 рр. та її особливості в США, Німеччині, Англії, Франції. Варіанти та шляхи виходу з неї
8.	Тема 8. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (д. п. XX ст. початок XXI ст.). Економічні та фінансові кризи: уроки для сьогодення Суперечність між глобалізацією і локалізацією як форма розвитку суміснорозділеної праці та основна суперечність сучасної епохи.

	Національні особливості глобальної кризової динаміки
9.	Тема 9. Економічний розвиток України в умовах адміністративно-командної економічної системи. Вплив Першої світової війни на економіку українських земель Політика "воєнного комунізму" та специфіка її здійснення в Україні. "Нова економічна політика" і відбудова народного господарства України в 20-х роках. Сталінська індустріалізація та її реальні результати Втрати господарства і населення України в роки Другої світової війни. Відбудова народного господарства Україна в умовах кризи радянської тоталітарної системи і спроба її модернізації
10	Тема 10. Відновлення засад ринкової системи господарства в Україні (останнє десятиріччя XX ст. – початок XXI ст.). Акт про державну незалежність України 24 серпня 1991р. Розбудова національної економіки, її ринкова трансформація та інтеграція у світовий економічний простір.

5.4. Теми практичних занять з навчальної дисципліни «Економічна історія»

№	Назва теми
1	Тема 1. Предмет і метод економічної історії.
2	Тема 2. Господарство країн світу на етапі ранніх цивілізацій (до VIII ст. до н.е.)
3	Тема 3. Господарський розвиток в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – XV ст. н.е.)
4	Тема 4. Формування передумов виникнення ринкового господарства (XVI – перша половина XVII ст.)
5	Тема 5. Індустріалізація у провідних країнах світу
6	Тема 6. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).
7	Тема 7. Господарство та економічна думка в період державно - монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.).
8	Тема 8. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (д. п. XX ст.).
9	Тема 9. Економічний розвиток України в умовах адміністративно-командної економічної системи.
10	Тема 10. Відновлення засад ринкової системи господарства в Україні (останнє десятиріччя XX ст. – початок XXI ст.).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів, набутих під час вивчення дисципліни містить такі складові:

- поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів під час вивчення дисципліни;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів після вивчення дисципліни.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є стандартизовані тести; проекти (індивідуальна та групові); аналітичні звіти; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання оцінюється зараховано з градацією балів за такими критеріями:

– А (90-100) – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– В (80-89), С (70-79) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

–D (60-69), Е (50-59) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок.

Оцінка результатів як такихі, що незараховано – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Рекомендована література

1. Економічна теорія для бакалаврів. Методичний посібник з нормативних дисциплін для студентів спеціальності 6.030501 «Економічна теорія» / за ред. д.е.н., проф. З.І. Галушки. Чернівці, 2016.
2. Богиня Д. П. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Д. П. Богиня, Н. М. Краус, О. В. Манжура. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 428 с.
3. Економічна історія : навчальний посібник / Т. В. Ус, Т. Є. Калашник, І. Ф. Лісна та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 244 с.

4. Економічна історія України : історико-економічні дослідження : в 2 томах / В. М. Литвин. – К., 2011. Том 1. – 695 с. Том 2. – 607 с.
5. Історія економіки та економічної думки: від ранніх цивілізацій до початку ХХ ст. : навчальний посібник / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, В. В. Кириленко та ін. – К. : Знання, 2011. – 566 с.
6. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / [С.В.Степаненко, С.Н.Антонюк, В.М.Фещенко, Н.О.Тимочко] ; за ред. проф. С.В.Степаненка. – К.: КНЕУ, 2010. – 743 с.
7. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Г. М. Грігорян, О. О. Губарев, Т. Є. Калашник та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 314 с.
8. Історія економіки та економічної думки : курс лекцій / Л. В. Лощина, В. Г. Подлесна, І. В. Ткаченко. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2009. –207 с.
9. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / О. Ю. Амосов, В. В. Калюжний, В. Л. Міненко та ін. – Х. : Магістр, 2009. –408 с.
10. Історія економіки та економічної думки: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц./ С.В.Степаненко, В.М.Фещенко, С.Н.Антонюк, Н.О.Тимочко та ін.- К.: КНЕУ, 2008, - 248 с.
11. Ковальчук В. М. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / В. М. Ковальчук, М. В. Лазарович, М. І. Сарай. – К.: Знання, 2008. – 647 с.
12. Леоненко, П. М. Історія економічних учень : підручник / П. М. Леоненко, П. І. Юхименко. – К. : Знання, 2008. – 639 с.
13. Шевченко О. О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії : навчальний посібник / О. О. Шевченко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
14. Юхименко П. І. Історія економіки та економічної думки : підручник / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. – К. : Знання, 2011. – 646 с.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА
вибіркова

Освітньо-професійна програма “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/pochenchuk-galyna-myhajlivna>

Контактний тел. **050 434 56 87**

E-mail: g.pochenchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: вівторок з 12.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Новітні зміни в економіці та суспільстві викликають адекватні зміни і в світовій економіці. На зміну сьогоденним економічним поняттям та категоріям приходять нові, трансформуються економічні системи, що змінює зовнішнє середовище функціонування підприємств та організацій і вимагає врахування нових умов при плануванні та координації господарської діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою дисципліни є набуття теоретичних знань, прикладних навичок та умінь вирішення професійних завдань в контексті розуміння економічного устрою суспільства за межами абстрактної моделі ринкової економіки, дійсного співвідношення між різними видами ринкових і неринкових економік, що існують у світі..

3. Пререквізити. «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки», «Макроекономіка», «Міжнародна економіка».

4. Результати навчання. Результатом вивчення навчальної дисципліни є формування ряду загальних та професійних компетентностей, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу. У результаті вивчення навчальної дисципліни «економічна компаративістика» здобувач освіти повинен

знати: основні підходи до визначення поняття «економічна система», їх структуру, еволюцію; основні причини і форми відмінностей між економічними системами; основні підходи до типологізації економічних систем, типи економічних систем згідно з основними класифікаціями; основні закономірності функціонування економічних систем різного типу; параметри порівняння економічних систем; алгоритм порівняльного дослідження економічних систем, щодо врахування факторів їх впливу на господарську діяльність підприємств та організацій.

вміти: дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки; застосовувати алгоритм порівняльного дослідження економічних систем до конкурентних систем; проводити порівняльне дослідження економічних систем, виділяти економічні та соціальні показники, що характеризують основні структурні елементи даної економічної системи; виділяти і характеризувати основні структурні елементи стосовно конкретних економічних систем; виділяти параметри і показники порівняння економічних систем в залежності від постановки конкретної дослідницької задачі; здійснювати вибір економічних варіантів на основі порівняльного аналізу всіх існуючих параметрів; застосовувати знання в розробці економічних стратегій..

Компетенції:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища.

Програмні результати

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4-й	8-й	4	120	2	22	22					залік
Заочна	4-й	8-й	4	120								залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	усього	денна форма					усього	Заочна форма					
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Загальні засади порівняльного аналізу економічних систем.													
Тема 1. Методологія порівняльного дослідження економічних систем	16	3	3			10							
Тема 2. Теорія економічних систем та їх типологія. Параметри порівняння економічних систем	16	3	3			10							
Тема 3. Типологія доіндустріальних та індустріальних економічних систем	15	3	3			9							
Тема 4. Генеза змішаних економічних систем.	17	4	4			9							
Всього за М1	60	11	11			38							
Змістовий модуль 2. Компаративний аналіз окремих типів економічних систем.													
Тема 5. Типологія і порівняльне дослідження розвинених ринкових систем	16	3	3			10							
Тема 6. Типологія та	16	3	3			10							

порівняльне дослідження економічних систем країн, що розвиваються.												
Тема 7. Трансформаційні економічні системи	15	3	3			9						
Тема 8. Генезис постіндустріальних економічних систем	17	4	4			9						
Всього за М2	60	11	11			38						
Усього годин	120	22	22			76						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Тема 1. Методологія порівняльного дослідження економічних систем Методологія порівняльного аналізу економічних систем різних вчених
2.	Тема 2. Теорія економічних систем та їх типологія. Параметри порівняння економічних систем Нелінійність соціально-економічного розвитку.
3.	Тема 3. Типологія доіндустріальних та індустріальних економічних систем Порівняльний аналіз соціальних та відтворювальних механізмів. Соціалістична і капіталістична світові системи: порівняльне дослідження.
4.	Тема 4. Генеза змішаних економічних систем. Моделі розвитку і природа кризи.
5.	Тема 5. Типологія і порівняльне дослідження розвинених ринкових систем Основні моделі розвинутих ринкових систем.
6.	Тема 6. Типологія та порівняльне дослідження економічних систем країн, що розвиваються. Країни, що розвиваються як особливий тип економічних систем.
7.	Тема 7. Трансформаційні економічні системи Порівняльний аналіз основних параметрів трансформації
8.	Тема 8. Генезис постіндустріальних економічних систем Нова якість ринку в умовах генези постіндустріального суспільства Процеси глобалізації і формування нових типів економічних систем

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів, набутих під час вивчення дисципліни містить такі складові:

- поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів під час вивчення дисципліни;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів після вивчення дисципліни.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є стандартизовані тести; проекти (індивідуальна та групові); аналітичні звіти; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання оцінюється зараховано з градацією балів за такими критеріями:

– А (90-100) – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– В (80-89), С (70-79) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

–D (60-69), Е (50-59) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок.

Оцінка результатів як такихі, що незараховано – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Рекомендована література

1. Башнянин, Г. І. Ефективність дерегуляції економічних систем перехідного типу: методологічні проблеми метрологічного аналізу. Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2008. 502 с.
2. Башнянин, Г. І. Ефективність капіталізації і лібералізації економічних систем в умовах ринкової транзиції. Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2008. 480 с.

3. Геоeкономічні сценарії розвитку і Україна: монографія. К.: ВЦ “Академія”, 2010. 328 с.
4. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін. К.: Знання, 2008. 431 с.
5. Економічні системи: Монографія. Т.1. За ред. д.е.н., проф. Г.І. Башнянина. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. 484 с.
6. Кульчицький Я.В. Економічні системи в умовах їх екологізації та глобалізації (теоретико-методологічні засади порівняльного аналізу): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук : спец. 08.00.01. Львів, 2013. 53 с.
7. Леоненко П.М. Сучасні економічні системи: [навч. посіб.]. К.: Знання, 2006. 429 с.
8. Роузфілд С. Порівнюємо економічні системи. К.: “К.І.С.”, 2005. 370 с.
9. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібник. К.: Знання України, 2006. 316 с.
10. Чухно А.А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України К.: Логос, 2003, 632 с.
11. Чухно А.А. Сучасні економічні теорії : [підручник] . За ред. А.А. Чухно, П.І. Юхименко, П.М. Леоненко : Знання, 2007. 878 с.
12. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К. : Основи, 1997. –519 с.
13. Djankov S. The New Comparative Economics. *Journal of Comparative Economics*. 2003. Vol. 31. №4. P. 595–619.
14. Rosser J.B., Rosser M.V. A Critique of the New Comparative Economics. *Review of Austrian Economics*. Vol. 21. № 1. P. 81–97.
15. Rosser J.B., Rosser M.V. Comparative economics in a trans for ming world economy. Cambridge, MIT Press, 2003. 656 p.
16. Dallago B. Comparative Economic Systems and the New Comparative Economics. *The European Journal of Comparative Economics*. 2004. Vol. 1. № 1. P. 59–86.
17. Hall P., Sockice D. Varieties of Capitalism: The Institutional Foundations of Comparative Advantage. Oxford: Oxford University Press, 2001. 587 p.
18. Gregory P. Stuart R. Comparing Economic Systems in the twenty-first century. Boston: Houghton Mifflin, 2005. 558 p.
19. David P. Clio and the Economics of QWERTY. *American Economic Review*. 1985. Vol. 75. № 2. P. 54–82.
20. Biggart N., Guillen M. Developing difference: Social organization and the rise of the auto industries of South Korea, Taiwan, Spain, and Argentina. *American Sociological Review*. 1999. № 64. P. 722–747

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Етика та бізнес-культура

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **Менеджмент організацій і адміністрування**
(назва програми)

Спеціальність **073 Менеджмент**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **Лусте О.О., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:

Лусте О.О. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnovi-teo/kolektyv-kafedry/luste-olena-olegivna>

Контактний тел. 0958511626
E-mail: o.luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:
Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: середа з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення навчальної дисципліни полягає в оволодінні основних принципів теорії спілкування, етичних та соціально-психологічних механізмів взаємодії людей в процесі ділових комунікацій. У всіх темах наголошується на важливості для ділового спілкування таких моральних ознак особистості, як порядність, відповідальність, сумлінність, доброзичливість і повага до ділових партнерів. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення з досягненнями зарубіжних і вітчизняних науковців у галузі ділових комунікацій і механізмів налагодження ефективних контактів.

«Етика та бізнес-культура» викладається входить до циклу професійної підготовки обов'язкових компонент освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування у майбутніх спеціалістів системи наукових уявлень щодо психології ділового спілкування, компетентність в спілкуванні, параметри ділового спілкування, розвиток професійної компетентності завдяки засвоєнню знань в галузі психології ділового спілкування.

3. Пререквізити.

Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є «Економічна теорія» та «Вступ у спеціальність»

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 «Менеджмент» вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетенції:

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

Результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-й	2	4	120	2	15		15		90		Залік
Заочна	1-й	2	4	120	2	15		15		90		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Соціально-психології засади етики та бізнес-культури														
Тема 1. Ділова етика в бізнесі	13	1	2	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 2. Діловий етикет (професійна культура спілкування)	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 3. Особа в діловому спілкуванні, методи і прийоми формування комунікативних здібностей та їх оцінки	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14		
Тема 4. Формування якостей ефективного менеджера	11	2	4	-	-	5	15	1		-	-	14		
Разом за змістовим модулем 1	56	7	14	-	-	35	62	4	2	-	-	56		
Змістовий модуль 2. Зовнішні складові та прояви етики і бізнес-культури														
Тема 5. Імідж як умова ділового успіху	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 6. Загальна характеристика ділових паперів та ділового листування	16	2	4	-	-	10	14	1	1	-	-	12		
Тема 7. Спілкування як інструмент професійної діяльності менеджера	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14		
Тема 8. Структурні методи вирішення конфлікту, міжособистісні стилі вирішення конфліктів	16	2	4	-	-	10	13	1		-	-	12		
Разом за змістовим модулем 2	64	8	16	-	-	40		4	2	-	-	52		
Усього годин	120	15	30	-	-	75		8	4			108		

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;

- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Не зараховано	FX (35-49)	не зараховано (з можливістю повторного складання)

	F (1-34)	не зараховано з обов'язковим повторним курсом
--	----------	---

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. Андрушко М. І., Завальницька Н. Б. Дипломатичний протокол і діловий етикет: Навчальний посібник. Львів: ЛДАУ, 2002.
2. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації: Навчальний посібник. Видання 2-ге, доп. та переробл. К.: АртЕК, 2002.
3. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів (Навчальний посібник). 1-е видання, Вінниця: НОВА КНИГА, 2002.
4. Гах Й. М. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
5. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування: Навчальний посібник: 2-ге вид., перероб. і доп.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
6. Кулик О. Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України.Л., 2000.
7. Курбак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навчальний посібник з етикету для студентів. 3-тє вид., Суми: ВТД «Універсальна крига». К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005.
8. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів: В-во «СПОЛОМ», 2001.
9. Резніченко В. І., Михно І. Л. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. К.: УНВЦ «Рідна мова», 2003.
10. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол на етикет: Навч. посіб. К.: Знання, 2006.
11. Тимошенко Н. Л. Корпоративна культура: діловий етикет. Навч. Посібник. К.: Знання, 2006.
12. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. К.: Лібра, 2003.

Допоміжна

1. Грей К. К. Организации. Теории, конфликты и менеджеры. Харьков: Гуманитарный центр. 2008. 196 с.
2. Грищенко В. О., Архипов О. Г., Журомська Л. М.. Самоменеджмент: Навч. посіб. / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ : Видавництво СНУ ім. В.Даля, 2006. 192с.
3. Добротворский И.Л. Самоменеджмент: Эффективные технологии. Практическое руководство для решения повседневных проблем. М.: Приор-Издат. 2003. 267 с.
4. Мамфорд А. Management Development.Как усовершенствовать работу менеджеров : Стратегии действий: М. : Нірро, 2006. 312 с.
5. Палеха Ю. І. Ділова етика. К.: 2004. 389 с.
6. Русинка І. Конфліктологія. К: Професіонал, 2007. 334 с.
7. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. К.: Знання, 2005. 260 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. Вербальна комунікація : навч. матеріали он-лайн : психологія .– Режим доступу: http://pidruchniki.com/1514020537285/psihologiya/verbalna_komunikatsiya
5. Вербальна та невербальна комунікація: навч. матеріали он-лайн : менеджмент.– Режим доступу: http://pidruchniki.com/85119/menedzhment/verbalna_neverbalna_komunikatsiya
6. Види комунікацій в організації : теорія організації та організаційна поведінка : менеджмент.– Режим доступу: http://stud.com.ua/39779/menedzhment/vidi_komunikatsiy_organizatsiyi

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра **економічної теорії, менеджменту і адміністрування**

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

”Інформаційний менеджмент”

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов’язкова)

Освітньо-професійна програма **”Менеджмент організацій і адміністрування”**

(назва програми)

Спеціальність **073– Менеджмент**

(вказати: код, назва)

Галузь знань **07– Управління і адміністрування**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший бакалаврський**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: **Клевчик Леонід Леонідович , асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, кандидат економічних наук**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/klevchik-leonid-leonidovych>

Контактний тел. **0501723253 (Viber, WhatsApp, Telegram)**

E-mail: l.klevchik@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=428>

Консультації очні та онлайн консультації: Вівторок 13:00-15:00

1. Анотація дисципліни.

Призначення навчальної дисципліни полягає у формуванні в студентів сучасних фундаментальних знань, навичок вирішення складних завдань управління інформаційними ресурсами та системами на підприємстві. Вміння приймати управлінські рішення на основі аналізу отриманої інформації за найкращого використання ресурсного потенціалу підприємства.

2. Метою навчальної дисципліни “Інформаційний менеджмент” є вивчення інформаційної системи та виробництво потрібної для організації інформації, для ефективного управління всіма її ресурсами, створення інформаційного та технічного середовища для управління її діяльністю.

3. Пререквізити. Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є “Менеджмент”, “Управління персоналом”, “Менеджмент організацій”, “Корпоративні інформаційні системи”.

4. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за спеціальністю 073 Менеджмент вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни “Інформаційний менеджмент”												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	Змістових модулів	лекції	практичні	Семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	4	120	2	30	30	-	-	60	-	Залік
Заочна	4	7	4	120	2	10	-	-	-	110	-	Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	усьог	у тому числі						усьог	у тому числі					
		о	л	п	ла	ін	с.р		о	л	п	ла	ін	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи інформаційного менеджменту														
Тема 1. Інформаційний менеджмент та його роль у розвитку сучасного суспільства		3	3			6		1					11	
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення суспільних інформаційних відносин		3	3			6		1					11	
Тема 3. Властивості інформації. Інформаційні потреби		3	3			6		1					11	
Тема 4.		3	3			6		1					11	

Структура інформаційного ринку. Інформаційний консалтинг												
Тема 5. Управлінська діяльність та інформаційне забезпечення управління		3	3			6		1				11
Разом за змістовим модулем 1	60	15	15			30	60	5				55
Змістовий модуль 2. Інформаційне забезпечення управління. Система управління інформаційними ресурсами												
Тема 6. Документ як джерело інформації. Властивості документальних джерел інформації		3	3			6		1				11
Тема 7. Управління персоналом в сфері інформатизації		3	3			6		1				11
Тема 8. Види інформаційно-аналітичної діяльності. Результати інформаційно-аналітичної діяльності		3	3			6		1				11
Тема 9. Корпоративні інформаційні системи		3	3			6		1				11
Тема 10. Інформаційна безпека в системі захисту економічної		3	3			6		1				11

інформації												
Разом за змістовим модулем 2	60	15	15			30	60	5				55
Усього годин	120	30	30			60	120	10				110

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість Годин	Кількість балів
1	Інформаційний менеджмент та його роль у розвитку сучасного суспільства 1. Інформаційний менеджмент. Його трактування у вузькому і широкому смислі. 2. Цілі та задачі інформаційного менеджменту. 3. Функції планування. Оперативне і стратегічне планування. 4. Визначення місії організації, перша стадія стратегічного планування в інформаційному менеджменті. 5. Визначення мети організації, друга стадія стратегічного планування в інформаційному менеджменті.	6	4
2	Нормативно-правове забезпечення суспільних інформаційних відносин 1. Аналіз середовища, третя стадія стратегічного планування в інформаційному менеджменті. 2. Визначення мети організації, друга стадія стратегічного планування в інформаційному менеджменті. 3. Аналіз середовища, третя стадія стратегічного планування в інформаційному менеджменті. 4. Стадії стратегічного планування в інформаційному менеджменті.	6	4
3	Властивості інформації. Інформаційні потреби 1. Сутність інформаційного товару. 2. Методика використання для потреб інформатизації підприємства комп'ютерних програм з відкритим кодом. 3. Інтернет як інструмент здійснення фінансових інвестицій. 4. Інформаційний шпигунство та інформаційна безпека.	6	4
4	Структура інформаційного ринку. Інформаційний консалтинг	6	4

	<p>1. Особливості інформаційної роботи в державному апараті.</p> <p>2. Людський ресурс. Поняття початкових витрат.</p> <p>3. Різновиди програм навчання менеджерів.</p> <p>4. Підходи до розробки систем інформаційного забезпечення.</p>		
5	<p>Управлінська діяльність та інформаційне забезпечення управління</p> <p>1. Фактори, що визначають ефективність діяльності управлінського апарата.</p> <p>2. Життєвий цикл інформації.</p> <p>3. Структура служби управління в нутрі фірмовою інформацією.</p> <p>4. Інформаційний менеджер і його роль в організації.</p> <p>5. Термінальні й інструментальні цінності світогляду інформаційного менеджера.</p> <p>6. Рівні управлінських проблем.</p> <p>7. Методи, використовувані для впливу на співробітників організації.</p>	6	4
6	<p>Документ як джерело інформації. Властивості документальних джерел інформації</p> <p>1. Вимоги, пропоновані до інформаційних систем.</p> <p>2. Технології інформаційної діяльності.</p> <p>3. Корпоративні інформаційні системи.</p> <p>4. Організаційні складності створення корпоративних інформаційних систем.</p>	6	4
7	<p>Управління персоналом в сфері інформатизації</p> <p>1. Технології ІМ. Інтеграція засобів візуалізації і БД представлення об'єктів управління.</p> <p>2. Технології ІМ. Комплекс засобів проектування і розвитку ІС для ІМ</p> <p>3. Технології ІМ. Використання засобів розробки додатків.</p> <p>4. Комплекс прикладних програм для вирішення задач ІМ.</p>	6	4
8	<p>Види інформаційно-аналітичної діяльності. Результати інформаційно-аналітичної діяльності</p> <p>1. Основні методології обстеження організації.</p> <p>2. Технології ІМ. Кластерна структура сервера.</p> <p>3. Організація документообігу з використанням інформаційних технологій.</p> <p>4. Компоненти інформаційної системи.</p>	6	4
9	<p>Корпоративні інформаційні системи</p> <p>1. Планування потреб у виробничих потужностях</p>	6	4

	(CRP-Capacity Requirements Planning). 2. Стандарт MRPII (Manufacturing Resources Planning). 3. Стандарт ERP (Enterprise Resources Planning). 4. Концепція управління взаємовідносинами з клієнтом (Customer Relationship Management - CRM). 5. CSRP Планування ресурсів підприємства, синхронізоване з вимогами і очікуваннями покупця.		
10	Інформаційна безпека в системі захисту економічної інформації 1. Інформаційний менеджмент як ефективна технологія організації управлінської діяльності. 2. Захист інтелектуальної власності в інформаційній економіці. 3. Розвиток електронної торгівлі. 4. Електронні гроші і їх форми.	6	4
Разом		60	40

5.4. Самостійна робота з навчальної дисципліни „Інформаційний менеджмент”

№ з/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість Годин	Кількість балів
1	Інформаційний менеджмент та його роль у розвитку сучасного суспільства	6	1
2	Нормативно-правове забезпечення суспільних інформаційних відносин	6	1
3	Властивості інформації. Інформаційні потреби	6	1
4	Структура інформаційного ринку. Інформаційний консалтинг	6	1
5	Управлінська діяльність та інформаційне забезпечення управління	6	1
6	Документ як джерело інформації. Властивості документальних джерел інформації	6	1
7	Управління персоналом в сфері інформатизації	6	1
8	Види інформаційно-аналітичної діяльності. Результати інформаційно-аналітичної діяльності	6	1
9	Корпоративні інформаційні системи	6	1
10	Інформаційна безпека в системі захисту економічної інформації	6	1
Разом		60	10

6. Система контролю та оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, есе, реферати, творча робота, відповіді студентів).

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є: - активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; - відвідування занять; - проходження проміжного контролю; - виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями: - розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; - ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; - ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; - уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; - логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; - вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр.

При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності. Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку.

Оцінювання рівня знань при складанні заліку здійснюється за такими критеріями. «Зараховано» (60-100 балів). Студент засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить

практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу, допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань. «Не зараховано» (0-59 балів). Студент не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС
(для 1-6 курсів)

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів Залік	Сумарна кількість балів	
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	МКР	40	100
4	4	4	4	4	10	4	4	4	4	4	10		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

Основна:

1. Антохов А., Клевчлік Л. Самоменеджмент: навчальний посібник. Чернівці: Глибоцька районна друкарня. 2021. 176 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3682>
2. Антохов А.А., Клевчлік Л.Л. Організаційна та управлінська основа кооперацій у сфері інновацій та інтелектуальної праці. Інфраструктура ринку. 2021. № 58. С.9-13. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2021/58_2021/4.pdf

3. Антохов А.А., Клевчik Л.Л., Лусте О.О. Механізми переходу до інноваційного типу соціально-економічного розвитку регіону. Інфраструктура ринку. 2022. № 63. С.10-15. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/63_2022/4.pdf
4. Бочуля Т. В. Організація інформаційної складової процесу управління в економічному просторі. Європейський вектор економічного розвитку. 2013. № 2. С. 32-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ever_2013_2_5
5. Галушка, В. Запухляк, Л. Клевчik, О. Лусте, Б. Сторощук. Вплив господарського менталітету на соціально-економічний розвиток. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. Том 1, № 42. 2022. С. 283-292. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3670/3481>
6. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Менеджмент: збірник тестових завдань. Укл.: Антохов А.А., Галушка З.І., Запухляк В.М., Поченчук Г.М. та ін. Чернівці. Чернівець. нац. ун-т. 2021. 203 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3136>
7. Грузіна І. А. Соціально-економічний розвиток регіонів в умовах формування інформаційного ринку. Формування ринкових відносин в Україні. 2018. № 6. С. 83–87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_6_15
8. Ковальчук Т. Т. Сучасний інформаційний ринок: концептуально-пізнавальний конспект / Т. Т. Ковальчук, І. Ю. Марко, Є. І. Марко. К.: Знання, 2011. 255 с.
9. Лазор Я. О. Поняття та види інформаційних систем. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Економіка. 2016. № 837. С. 80–86.
10. Лебідь О. В. Роль інформаційних технологій управління у розвитку підприємства. Академічний огляд. 2012. № 2 (37). С. 128–134.
11. Лепейко Т. І. Концептуальні засади менеджменту в інформаційній економіці: монографія / Т. І. Лепейко. Харків: вид. ХНЕУ, 2010. 254 с. URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=ru&as_sdt=0,5&cluster=15870929603659192249
12. Маркіна І. А. Організаційно-економічний механізм управління інформаційним потенціалом підприємства. Економічний форум. 2016. № 2. С. 175-181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_2_28
13. Макаренко Є. А. Міжнародні інформаційні відносини: монографія / Є.А. Макаренко. К. : Наша культура і наука, 2014. 452 с.
14. Матвієнко О. В. Інформаційний менеджмент: навчально-методичний посібник / О.В. Матвієнко. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2015. 88 с.
15. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози / Є. А. Макаренко, М. М. Рижиков, М. А. Ожеван. К.: Центр вільної преси, 2015. 916 с.
16. Марущак Л. Концептуальні основи формування інформаційних потоків стратегічного управлінського обліку. Соціально-економічні проблеми і держава. 2015. Вип. 2 (13). С. 237-244. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2015_2_30
17. Полозова Т.В. Формування системи показників оцінки рівня інформаційної безпеки підприємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2011. № 33. С. 171–177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2011_33_39

18. Полумієнко С.К. Система індикаторів інформаційно-технологічного розвитку України. Екологічна безпека та природокористування. 2012. Вип.10. С. 227–246. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/57546?show=full>
19. Салига С. Я. Інформаційне забезпечення управлінських рішень на підприємствах: монографія / С. Я. Салига, В. В. Фатюха. Запоріжжя: ГУ ЗІДМУ, 2007. 152 с.
20. Темнікова Н. В. Інформаційний менеджмент в системі управління фінансовою спроможністю підприємства. Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Серія: Економіка. 2014. № 8. С. 196–200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VISUNU_2014_8_37
21. Хмельницький О. О. Інформаційна культура підготовка кадрів до інформаційної роботи: навчальний посібник / О. О. Хмельницький. К. : КНТ, 2013. 200 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/informacijna-kul-tura-pidgotovka-kadriv-do-informacijnoi-roboti.html>
22. Чічановський А. А. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / А. А. Чічановський, О. Г.Старіш. К.: Грамота, 2010. 568 с. URL: https://lib.oa.edu.ua/files/funds/works_oa/sociologija/%D0%A7%D1%96%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9,%20%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%88%20%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D0%B8.pdf

Допоміжна:

1. Антохов А.А., Клевчик Л.Л. Вплив глобалізації на основні властивості типів економічної інформації. Потенціал сталого розвитку в умовах регіональних та глобальних викликів. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 11-13 травня 2022 року, Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія). Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 8-9с. URL: <http://mmix.cv.ua/novyny/zbirnyk-tez-potentsial-stalogo-rozvytku-v-umovah-regionalnyh-ta-globalnyh-vyklykiv>
2. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / Кер. авт. кол. О.Г. Білорус. К.: КНЕУ, 2012. 733 с.
3. Геворкян А. Ю. Інтегральне оцінювання рівня розвитку інформаційно-комунікаційних технологій регіонів в контексті зміцнення інформаційної безпеки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 11. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2379>
4. Єжова Л. Ф. Інформаційний маркетинг: навчальний посібник / Л.Ф. Єжова. К.: КНЕУ, 2013. 560 с.
5. Коломієць В. Ф. Міжнародні інформаційні системи: підручник / В.Ф. Коломієць. К. : ВПЦ "Київський університет", 2015. 458 с. URL: <https://library.krok.edu.ua/media/library/category/knmzd/knmzd-0215.docx>
6. Лазарева С. Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу: навчальний посібник / С.Ф. Лазарева. К. : КНЕУ, 2016. 667 с.

7. Мей Кристофер. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд: монографія / Кристофер Мей. К.: К.І.С., 2014. 220 с. URL: <https://krytyka.com/ua/reviews/informatsiyne-suspilstvo-skeptychnyy-pohlyad>
8. Новак В. О. Інформаційне забезпечення менеджменту: навч. посібник / В. О. Новак, Л. Г. Макаренко, М. Г. Луцький. К.: Кондор, 2015. 462 с.
9. Орлов П. І. Інформація та інформатизація: Нормативно-правове забезпечення: науково-практичний посібник / П.І. Орлов. - Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2018. 576 с.
10. Уманців Г. Облікова інтерпретація інтелектуального капіталу в контексті становлення інформаційної економіки. Бухгалтерський облік і аудит. 2016. No 9. С. 9–15.
11. Флор О. М. Формування глобального інформаційного суспільства. Шлях України: монографія / О.М. Флор. К. : Відділ оперативної поліграфії Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Т. Шевченка, 2016. 140 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/is_2014_20_24.pdf
12. Чернозубкін І.О. Особливості управління інформацією суб'єкту господарювання з використанням комп'ютерних соціальних мереж. Вчені записки Університету «КРОК». Серія: Економіка. 2014. Вип. 31. С. 170-177.
13. Чубукова О. Інформаційна економіка. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 11-12. С. 14–16.
14. Інформаційний сервіс в Інтернеті: навчальний посібник / за ред. В.М. Шейка. Х. :Харк. держ. Академія культури, 2014. 208 с.

6. Інформаційні ресурси

1. Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
3. Офіційний інформаційний портал «Державного агентства з питань електронного урядування України». URL: <http://dknii.gov.ua/>
4. Рада національної безпеки і оборони України. URL: <http://www.rnbo.gov.ua/>
5. Постійне представництво України при ООН. URL: <http://un.mfa.gov.ua/>
6. Веб-портал «Організація Північно атлантичного договору». URL: <http://www.nato.int/cps/uk/>
7. Офіційний сайт Міжпарламентської асамблеї держав-учасників Співдружності незалежних держав (СНД). URL: <http://www.iacis.ru/>
8. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/>
9. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти. Відділення інформаційно-аналітичних систем управління науково-освітньою галуззю. URL: <http://gioc.mon.gov.ua/>
10. Асоціація міст України. URL: <http://auc.org.ua/>
11. Центр енерго-інформаційної безпеки. URL: <http://www.bezpeka.org.ua>
12. Журнал IT Manager. URL: <http://www.allcio.ru/itmanager/>
13. Center for Information and Social Programs. URL: <http://www.cisp.org.ua/>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВЧЕНЬ

вибіркова

Освітньо-професійна програма “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

економічний факультет

Мова навчання українська

Розробник:

Тетяна ЗАВОЛІЧНА, доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайли викладача

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел. (050)6712004

Е-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: вівторок з 12.00 до 14.00.

Офлайн консультації: середа 12.00-13.00

Онлайн-консультації: четвер з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна «Історія економічних вчень» є дисципліною вибору для студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 073-Менеджмент, галузі знань 07-Управління та адміністрування.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмій, що на практиці формують фундаментальне економічне мислення майбутнього менеджера, прищеплює навички самостійних оцінок та систематизації основних економічних теорій, концепцій та наукових ідей; в дисципліні сконцентровано пізнавальний досвід минулих поколінь вчених економістів, представлено історико-економічні дослідження виникнення та еволюції концепцій, теорій, наукових поглядів, висвітлюється історико-економічне обґрунтування економічних категорій, соціально-економічних явищ та процесів, наукових парадигм та теоретичних концепцій, що мають системний вплив на формування сучасної економічної теорії, та на практичний розвиток світового господарства.

«Історія економічних вчень» - формує систему знань у студентів з фахових компетентностей на основі структурно-цілісного усвідомлення та творчо-критичного осмислення основних наукових напрямів світової економічної теорії, їх фундаментальних методологічних засад, теоретико-концептуальних основ, науково-дослідного апарату та науково-практичних підходів до реалізації економічної політики і регуляторних заходів.

2. Метою викладання дисципліни у контексті спеціальності з урахуванням вимог стандарту вищої освіти (освітньої програми) є отримання студентами комплексних знань щодо сутності та еволюції економічних теорій, поглиблене вивчення та творче осмислення етапів та напрямів розвитку історії економічних вчень; систематизація економічних знань, концепцій та теорій провідних вчених – представників світових економічних шкіл; здійснення висновків та узагальнень щодо можливості практичного застосування історико-економічних досліджень, методології наукових економічних шкіл, провідних економічних концепцій та теорій світової економічної науки задля вирішення системних соціально-економічних проблем розвитку ринкової економіки.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: «Економічна теорія», «Актуальні питання історії та культури України», «Вступ у спеціальність».

4. Результати навчання. Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами освіти за компетентності критичного мислення на основі ретроспективного аналізу інформації, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни «Історія економічних вчень»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	15	30			75		залік
Заочна	1	2	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни «Історія економічних вчень»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні етапи та напрями генезису світової економічної думки □											
Тема 1. Предмет та метод курсу «Історія економічних вчень». Економічна думка Стародавнього світу та Середньовіччя. Меркантилізм.	8	2	3			8	7	1				6
Тема 2. Класична школа політичної економії. Еволюція класичної політичної економії (друга половина XVII – початок XIX ст.)	8	2	3			8	8					8
Тема 3. Дрібнобуржуазна критика капіталізму (С. де Сімонді, П.Прудон). Теорії соціалістів-утопістів (перша половина XIX ст.).	8	1	3			8	9	1				8
Тема 4. Економічна теорія К.Маркса. Генезис та критика концепцій марксизму у працях західноєвропейських та українських економістів (XIX – XX ст.)	8	1	3			8	9	1				8
Тема 5. Німецька історична школа та соціальний напрям у світовій політичній економії. Теорії Київської соціально-психологічної школи (друга половина XIX - початок XX ст.)	8	1	3			8	9	1				8
Разом за ЗМ 1	61	7	15			40	60	6				54
	Змістовий модуль 2. Еволюція сучасної світової економічної											

	ДУМКИ										
Тема 6. Вплив маржиналізму на розвиток світової економічної науки. Австрійська школа граничної корисності. Кембриджська школа політичної економії – теорії А.Маршалла	8	1	3			7	9	1			8
Тема 7. Теорії Дж.М. Кейнса та їх еволюція у представників кейнсіанства та неокейнсіанства.	8	1	3			7	9	1			8
Тема 8. Теорії М.Фрідмена. Монетаризм та еволюція неокласичних теорій у світовій економічній науці. Економічний неолібералізм	8	2	3			7	9	1			8
Тема 9. Сутність інституціоналізму та його еволюція у XX – на початку XXI ст. Теоретичні погляди К. Цюлковського, І.Сікорського та С.Корольова про вплив авіації та космічних технологій на розвиток суспільного виробництва	9	2	3			7	8				8
Тема 10. Сучасні теорії та концепції еволюції ринкового господарства у працях лауреатів Нобелівської премії з економіки	10	2	3			7	9	1			8
Разом за ЗМ 2	60	8	15			35	60	6			54
Усього годин	120	15	30			75	120	12			108

5.3. Теми завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія економічних вчень»

№ теми	Перелік питань в розрізі тем курсу
1.	<p>1. Економічний устрій країн Стародавнього Сходу. Теоретичні погляди часів Стародавнього Єгипту, Стародавньої Індії (трактат «Артхашастра»), Стародавнього Китаю (трактат «Гуань-Цзи», конфуціанство, легізм, даосизм).</p> <p>2. Економічний устрій країн Античності. Стародавня Греція: теоретичні погляди Ксенофонта, Платона, Аристотеля.</p> <p>3. Стародавній Рим: теоретичні погляди М. Катона, братів Гракхів, М. Варрона, Л. Колумелли. Теорія «спадної родючості землі» у Стародавньому Римі.</p> <p>4. Закономірності розвитку феодального господарства часів Середньовіччя. Економічні погляди в системі католицької канонічної доктрини Ф. Аквінського.</p> <p>5. Економічні погляди періоду Київської Русі. «Руська правда», літопис Нестора, «Повчання дітям» В. Мономаха, Галицько-Волинський літопис.</p> <p>6. Меркантилізм (XV – XVIII ст.). Економічна політика меркантилізму – періоду первісного нагромадження капіталу. Сутність протекціонізму.</p> <p>7. Особливості трактування природи багатства та джерел багатства на ранньому та пізньому етапах розвитку меркантилізму. Англія: теорії В. Стаффорда, Т. Мена, Дж. Стюарта. Франція: праці А. де Монкретьєна, політика Кольбера («кольберизм»).</p> <p>8. Особливості меркантилізму в Італії, Іспанії, Росії та на землях України (кінець XVII – початок XVIII ст.). Меркантилістські економічні ідеї Феофана Прокоповича, Григорія Грабянки, Самійла Величко.</p>
2.	1. Загальна характеристика наукових розробок класичної політичної економії:

	<p>-теорія економічної політики природної свободи та державного невтручання в економіку «laissez faire»;</p> <p>- ідеологія ринкового лібералізму;</p> <p>- теорія вартості товару, теорія капіталу та доходів, теорія економічних криз, трактування економічної ролі держави.</p> <p>2. Теорії У. Петті: визнання виробничого походження суспільного багатства; вчення про еквівалентність обміну; вчення про ренту та ціну землі.</p> <p>3. Теорії П.Л.де Буагільбера та нове трактування функції грошей.</p> <p>4. Теорії Ф.Кене: вчення про чистий продукт, про продуктивну працю та про класи. «Економічна таблиця» Ф.Кене (1758). Економічні погляди школи фізіократів.</p> <p>5. Система економічних поглядів А.Сміта у роботі «Дослідження про природу та причини багатства народів» (1776 р.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - вчення про «економічну людину», теорії суспільного поділу праці, трактування грошей, вартості товару, «парадокс Сміта»; - вчення А.Сміта про капітал, доходи, продуктивну та непродуктивну працю, теорія абсолютних переваг у зовнішній торгівлі. <p>6. Основні положення наукової праці Д. Рікардо «Принципи політичної економії та оподаткування» (1817 р.).</p> <p>7. Еволюція та завершення класичної політичної економії:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теорія «третьох осіб» та «закон народонаселення» Т.-Р.Мальтуса; - теорія «трьох факторів виробництва» Ж.-Б.Сея; - суб'єктивно-психологічний підхід та «теорія утримання» У.Н.Сеніора; - Дж. С.Мілл «Принципи політичної економії» (1848 р.).
3.	<p>1. Економічні причини та соціально-економічні наслідки періодичних економічних криз (початок ХІХ ст.).</p> <p>2. Місце малого бізнесу, теорія відтворення та криз С. де Сісмонді – «економічний романтизм».</p> <p>3. Економічні погляди П. Прудона на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність капіталістичних відносин та погляди щодо реформування відносин власності; - на розвиток кредиту та зародження «трет'є-юніонів». <p>4. Економічні погляди К. Родбертуса. Економічна програма Ф. Лассаля. «Залізний» закон заробітної плати та його критика.</p> <p>5. Історичні та економічні передумови виникнення соціальних утопій у Західній Європі (ХVІ - ХVІІІ ст.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - теорії Томаса Мора та Томмазо Кампанелли; - концепція організації справедливого суспільства майбутнього у теоріях К.А. де Сен-Сімона; - критики капіталізму та проект нової індустріальної системи Ш. Фур'є; - Р.Оуен про перспективи реформування капіталізму: проект «трудова грошей», теорії суспільної власності та «справедливого обміну». <p>6. Вчення соціалістів-утопістів про еволюційний перехід капіталістичного суспільства до соціального ринкового господарства.</p>
4.	<p>1.Проблематика праці «Капітал» К. Маркса:</p> <ul style="list-style-type: none"> - про рушійні сили капіталістичного виробництва; - про трудову теорію вартості товару та природу додаткової вартості. <p>2. Трактування К.Марксом теорії заробітної плати. Теорія грошей,прибутку, банківського відсотку, земельної ренти.</p> <p>3.Трактування К. Марксом кругообігу і обороту капіталу, сутності процесів відтворення та об'єктивних причин виникнення циклічних економічних криз.</p> <p>4. Теорії еволюції капіталістичного суспільства у представників німецької соціал-демократії: Е.Бернштейн, К.Каутський, Р.Гільфердінг.</p> <p>5. Теорії капіталістичного нагромадження та становлення «робочої</p>

	<p>аристократії». Критика теорій К.Маркса у працях І.В. Вернадського, М. Бунге, М.І. Туган-Барановського.</p> <p>6. Критика марксистських теорій у працях українських вчених-економістів, представників Київської соціально-психологічної школи (кінець XIX –початок XX с).</p>
5.	<p>1. Сутність теорій Ф. Ліста – засновника «старої німецької історичної школи».</p> <p>2. Започаткування досліджень економічної історії та системи національної політичної економії у Німеччині (Теорії В. Рошера, Б.Гільдебранда, К.Кніса.).</p> <p>3. Теорії Г.Шмоллера. Концепції «реформ зверху» та «державного соціалізму», обґрунтування провідної ролі держави у розвитку капіталістичного господарства.</p> <p>4. Критика ідей націонал-соціалізму, представлених у роботах В.Зомбарта та М.Вебера.</p> <p>5. Генеза теорій маржиналізму та німецької історичної школи у економічних теоріях представників Київської соціально-психологічної школи (теорії М.І. Туган-Барановського, М.Бунге, А. Антоновича, В. Косинського та інших вчених (к. XIX – початок XX ст.).</p>
6.	<p>1. Виникнення маржиналізму. Г. Госсен, Й. фон Тюнен, Ж. Дюпюї, О. Курно – «піонери-засновники» теорії «граничної корисності».</p> <p>2. Австрійська школа граничної корисності (теоретичні погляди К. Менгера, Е.Бем-Баверка, Ф. Візера).</p> <p>3. Кембриджська школа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теорії «економічної рівноваги», «попиту та пропозиції», корисності та ціни, «хрест Маршалла». «Економікс»; - розвиток неокласичної традиції у працях А Пігу та Р. Хоутрі. <p>4. Американська школа неокласики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теорії «статистицизму та динаміки», «граничної продуктивності» та розподілу доходів Д. Кларка; - математична школа у політичній економії (теоретичні моделі Л. Вальраса, В. Парето). <p>5. Економічні концепції шведської (Стокгольмської) школи (внесок у розвиток світової економічної науки К. Вікселя та Г. Касселя).</p> <p>6. Розвиток теорії маржиналізму у роботах М.І.Туган-Барановського, Є.Слуцького та Р. Орженського, О.В. Чаянова та М.Д. Кондратьєва.</p>
7.	<p>1. Світова економічна криза 1929 - 1933 рр. Економічні причини та наслідки «Великої економічної депресії» у США.</p> <p>2. Теоретична система економічних поглядів Дж. М. Кейнса «Загальна теорія зайнятості, процента і грошей» (1936 р.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - кейнсіанська «революція» в політичній економії: методологія макроекономічного аналізу; концепція мультиплікатора та формування мультиплікативного ефекту; - антикризова економічна політика та роль держави в теоріях Дж. М.Кейнса - сутність та засоби державного регулювання ринкової економіки в теоріях Дж.М.Кейнса. <p>3. Неокейнсіанські теорії:</p> <ul style="list-style-type: none"> - економічного зростання та економічного циклу Е.Хансена та Дж. Хікса; - теорії «економічної динаміки» Р. Харрода та «економічного зростання» О.Домара. <p>4. Посткейнсіанство та «нове кейнсіанство»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теорії Дж. Робінсон, Н. Калдора, Х.Мінскі; - криза кейнсіанства у 60 - 70 рр. XX ст.; - еволюція теорій кейнсіанства у XXI ст. та на початку XXI ст
8.	<p>1. Еволюція неокласичної теорії на початку XX ст. Неокласичні теорії економічного зростання та розвитку ринкової економіки. Третя класична</p>

	<p>ситуація в економічній науці.</p> <p>2. Еволюція теорій економічного неоконсерватизму: - монетаризм (М.Фрідмен, чиказька школа неолібералізму); - теорія економіки пропозиції (А.Лаффер, Дж.Гілдер, П.Робертс, Р.Манделла); - нова класична макроекономіка – теорія раціональних очікувань (Дж.Мут, Р.Лукас, Т.Сарджент, Н.Уоллес).</p> <p>3. Теорії «економіки пропозиції» та «раціональних очікувань» Т. Сарджента, Р. Лукаса, С. Фішера.</p> <p>4. Розвиток концепцій розвитку монополії та конкуренції у неокласичній економічній теорії. Теоретичні концепції «економічної свободи» Ф. Хайєка. Концепція «ідеальних типів господарських систем» В. Ойкена.</p> <p>5. Монетарна модель циклу М. Фрідмена. Роль держави, пропозиції грошей, трактування податкової політики та ролі безробіття у теоріях монетаризму.</p> <p>6. Проекти податкової реформи. «Крива Лаффера». «Неокласичний синтез».</p> <p>7. Сучасні неокласичні економічні теорії. «Економікс» П. Самуельсона та його основні теоретичні концепції.</p>
9.	<p>1. Історичні та економічні передумови виникнення інституціоналізму. Стара «негативна школа інституціоналізму».</p> <p>2. Соціально-психологічний інституціоналізм – теорії Т. Веблена.</p> <p>3. Соціально-правовий інституціоналізм – теорії Дж. Коммонса.</p> <p>4. Теорії В. Мітчелла – емпіричний, кон'юнктурно-статистичний інституціоналізм.</p> <p>5. Соціальний та технологічний інституціоналізм, теорії індустріального та нового індустріального суспільства (Дж. Гелбрейт, У.Ростоу, Ж.Еллюль, Р.Арон).</p> <p>6. Теорія постіндустріального суспільства (Ж.Фурастьє, Д.Белл).</p> <p>7. Теорія прав власності та «транзакційні витрати» (Р.Коуз, О.Уільямсон, Р.Познер).</p> <p>8. Роль неоінституціоналізму у розвитку світової економічної науки (кінець ХХ – початок ХХІ ст.).</p>
10	<p>1. Основні пріоритети теоретичних досліджень лауреатів Нобелівської премії з економіки.</p> <p>2. Теорії В.Леонтєва: модель «витрати – випуск» та концепції глобального моделювання розвитку світового господарства.</p> <p>3. Теорії людського капіталу (Т.В.Шульц, Г.С. Беккер).</p> <p>4. Сучасна теорія портфельних інвестицій (Г.М.Марковіц, В.Ф. Шарп, М.С.Скоул, Ф.Блек, Р.К.Мертон).</p> <p>5. Теорія вартості капіталу (Ф.Е. Модільяні та М.-Г. Міллер). Теорія поведінкової економіки у роботах Г.А.Саймона.</p> <p>6. Теорія перспектив та економічного вибору в умовах невизначеності та ризиків (Д.Канеман, А.Тверські).</p> <p>7. Теорія економіки добробуту (А.К. Сен).</p> <p>8. Теорія кліометрії – нової економічної історії (Р.В.Фогель, Д.С.Норт).</p> <p>9. Теорії системи національних рахунків та макроекономічної рівноваги національної економіки (Р.Дж.Н. Стоун).</p> <p>10. Теорія ігор та рівновага Неша (Дж.-Ф. Неш, Дж.-Ч.Харшані).</p> <p>11. Теоретичні концепції моделі життєвого циклу отримання доходів, навчання і споживання (Джеймс-Джозеф Хекмен).</p>

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Історія економічних вчень»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді на конференцію

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролі є:

- презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань про особливості розвитку економічних відносин до сучасних практик менеджера);
- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	T8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6		30		

T1, T2 ... T10 – теми.

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю; виконання модульного контрольного завдання. Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень

знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку. Оцінювання рівня знань при складанні заліку здійснюється за такими критеріями. «Зараховано» (50-100 балів). Студент засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу, допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій. «Не зараховано» (0-49 балів). Студент не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	незараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Історія економічних вчень» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Історія економічних вчень» визначається за рейтинговою системою оцінювання. Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами заліку, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAykF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних,

інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти на сторінці курсу в Moodle.

7. Рекомендована література

1. Заволічна Т.Р. Практичні завдання з навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» (розділ в посібнику). Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро-та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с., (С.82-125). URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4534>
2. Економічна теорія для бакалаврів. Методичний посібник з нормативних дисциплін для студентів спеціальності 6.03051 «Економічна теорія» / за ред. д.е.н., проф. З.І.Галушки. Чернівці: «Місто», 2016. 409 с.: розділ І Антохов А.А., Заволічна Т.Р. Навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» с.4-124.
3. Історія економічних учень. Підручник: У 2 ч.: Ч.1 та Ч.2 / За ред.В.Д. Базилевича. 2-ге вид., випр. К.: Знання, 2005.
4. Боднарчук Т.Л. Історія економіки та економічної думки : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с
5. Історія економічних вчень [текст] : підручник / за ред. Тарасевича В. М., Петруні Ю. Є. К. : «Центр учбової літератури», 2013.
6. Боднарчук Т.Л. Протекціонізм в економічній історії України (XIX– початок XX ст.) : монографія. НАН України, ДУ"Ін-текон. тапрогнозув. НАН України". К., 2017. 282 с.
7. Ковальчук В. М., Останкова Л. А. Світова економіка її історія та дослідники. Навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2017. 524 с.
8. Краус Н. М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 504 с.
9. Довбенко М.В. Сучасна економічна теорія (Економічна нобелелогія): Навчальний посібник. – Київ: «Видавничий центр «Академія», 2005. 336 с.
10. В.В., Лебедева Л.В. «Природа фірми» – 80 років з дня публікації праці лауреата Нобелівської премії з економіки Р. Коуза / Істор. нар. gospod. ekon. dumki Ukr. 2017, С.307-315. <https://doi.org/10.15407/ingedu2017.50.307>
11. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка. Навчальний посібник. 2-е видання, перероблене та доповнене. Центр навчальної літератури, 2019, 382 с.
12. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Беседіна Г.Є. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. та ін. Вид. 2-ге, змін. і допов. Харків : ХНАУ, 2020. 243 с.
13. Тарасевич В. Історія економічних вчень : підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
14. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 288 с.
15. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки: конспект лекцій. Біла Церква. Білоцерківський навчально-науково-виробничий комплекс «Освіта», 2019, 262 с.
16. Якобчук В.П., Богоявленська Ю.В., Тищенко С.В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 476 с.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

вибіркова

Освітньо-професійна програма «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ»

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

економічний факультет

Мова навчання українська

Розробник:

Тетяна ЗАВОЛІЧНА, доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайли викладача

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел.

Е-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: вівторок з 12.00 до 14.00.

Офлайн консультації: середа 12.00-13.00

Онлайн-консультації: четвер з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Історія менеджменту» допомагає здобувачам вищої освіти пізнавати концепти менеджменту, як і засади цивілізацій і культури, в площині дослідження історії безперервної зміни поглядів на природу роботи людини і функціонування організацій загалом. Дисципліна «Історія менеджменту» є дисципліною вибору для студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 073-Менеджмент, галузі знань 07-Управління та адміністрування. Наука про історичне становлення та розвиток менеджменту є сучасною економічною наукою, яка покликана розширювати пізнання в сфері дослідження історичних особливостей розвитку управління та управлінської думки з метою покращення всієї системи управління організацією.

Мета вивчення даного курсу полягає в аналізуванні найвизначніших періодів в еволюції менеджменту від ранніх не наукових періодів до наших днів. Сьогодні менеджмент є невід'ємною складовою частиною організаційних структур, тому з цієї позиції в ході вивчення дисципліни «Історія менеджменту», сутнісний контент менеджменту будемо розглядати як сферу діяльності, наділену певними функціями, які пов'язані з придбання, розміщення та використання людських і матеріальних ресурсів в розрізі таких аспектів:

- аналітичність дисципліни «Історія менеджменту» полягає у вивченні людей, їх особливостей, ідей та їх впливів;
- синтетичний характер дисципліни «Історія менеджменту» виявляється у вивченні тенденцій, напрямів і зовнішніх сил, на основі яких формуються концептуальні рамки розуміння людей і їх підходів до вирішення проблем управління;
- міждисциплінарність дисципліни «Історія менеджменту» полягає у тому, що вона виходить за традиційні інтерпретації (трактування, розуміння) менеджменту, увібравши в себе елементи історії економіки, соціології, психології, історії суспільства з метою визначення місця менеджменту в культурно-історичній перспективі.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою вивчення вибіркового курсу «Історія менеджменту» є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навиками з питань еволюції управлінської думки; формування у здобувачів освіти розуміння особливостей теорії та практики управління, які необхідні майбутньому керівнику; розвиток у майбутніх менеджерів управлінської думки в контексті з економічними, соціальними і політичними аспектами життя предметом вивчення навчальної дисципліни є концепції про історичне становлення та розвиток науки про управління.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: «Економічна теорія», «Актуальні питання історії та культури України», «Вступ у спеціальність».

4. Результати навчання. Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами освіти за компетентності критичного мислення на основі ретроспективного аналізу інформації, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни «Історія менеджменту»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	15	30			75		залік
Заочна	1	2	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни «Економічна історія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Становлення історії менеджменту як науки в доіндустріальний період та її розвиток в час генези індустріалізації											
Тема 1. Теоретичні основи курсу «Історія менеджменту»	8	2	3			8	7	1				6
Тема 2. Управлінська думка і практика управління в ранніх цивілізаціях Сходу	8	2	3			8	8					8
Тема 3. Управлінські ідеї і практика в європейській цивілізації (доіндустріальний період).	8	1	3			8	9	1				8
Тема 4. Промислова революція та її вплив на розвиток менеджменту.	8	1	3			8	9	1				8
Тема 5. Розвиток менеджменту в індустріальній системі	8	1	3			8	9	1				8
Разом за ЗМ 1	61	7	15			40	60	6				54
	Змістовий модуль 2. Розвиток наукового менеджменту в епоху регульованих ринкових відносин											
Тема 6. Становлення школи наукового менеджменту	8	1	3			7	9	1				8
Тема 7. Становлення адміністративної теорії менеджменту	8	1	3			7	9	1				8
Тема 8. Становлення школи людських відносин	8	2	3			7	9	1				8

Тема 9. Розвиток управлінської думки і підходів в загальній теорії управління.	9	2	3			7	8					8
Тема 10. Зародження вітчизняного наукового менеджменту.	10	2	3			7	9	1				8
Разом за ЗМ 2	60	8	15			35	60	6				54
Усього годин	120	15	30			75	120	12				108

5.3. Теми завдань для самостійної роботи студентів та питання для самоперевірки з навчальної дисципліни «Історія менеджменту»

№ теми	Питання в розрізі тем
1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мета та значення курсу. 2. Методи та підходи до вивчення історії менеджменту. 3. Як відбувався розвиток світової економіки? 4. Еволюція менеджменту. 5. Культурне середовище менеджменту. У чому полягає економічний аспект культури? 7. У чому полягає соціальний аспект культурного середовища? 8. У чому полягає політичний аспект культури? 9. Назвіть основні відмінності східної та західної культур. 10. Назвіть 6 характеристик культури, виділені Ключхольном і Стродтбеком. 11. Назвіть причини об'єднання людей в організації. Назвіть основні характеристики організації. 12. Що таке менеджмент? 13. Еволюція управлінської думки
2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ким були перші люди, звільнені суспільством від безпосереднього продуктивної праці? 2. У чому бачить сенс і значення менеджменту відомий американський фахівець Пітер Дракер? 3. З чим пов'язана поява писемності? 4. У чому полягає сенс, з точки зору менеджменту, станової структури суспільства? 5. До чого полягають особливості розвитку державного сектора в стародавній Месопотамії? 6. Який засіб відновлення господарства знайшли керівники стародавньої держави? 7. Назвіть причини існування величезного управлінського апарату в стародавньому Єгипті. 8. Які методи і функції менеджменту використовувалися в Єгипті? 9. Які функції і принципи менеджменту практикувалися в стародавньому Китаї? 10. З чим пов'язане обговорення проблем управління суспільством у Китаї? 11. Що є спільного між системами управління стародавнього Китаю і сучасних США? 12. Назвіть основні особливості розвитку теорії та практики менеджменту індійської цивілізації. 13. Поясніть причину виникнення Артхашастре. Викладіть сутність основних її відділів.
3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основну характерну рису грецької економіки і державного устрою. 2. Які заходи Солона сприяли інтенсифікації економіки? 3. Як Перікл підтримував вільних виробників? 4. Як у стародавній Греції підтримувався оптимальний стан економіки?

	<p>5. Які способи мотивації рабів використовувалися в Древньому Римі?</p> <p>6. У чому полягала передпродажна підготовка рабів у Римі?</p> <p>7. Які цілі переслідувала праця в середньовічній Європі?</p> <p>8. Які форми організації праці панували в середньовічному цеху?</p> <p>9. У чому полягав внесок католицької церкви в теорію менеджменту?</p> <p>10. У чому полягав вплив Макіавеллі на теорію менеджменту?</p> <p>11. Які способи досягнення мети розглядав Макіавеллі?</p>
4.	<p>1. Які сили призвели до промислового перевороту і нової культури?</p> <p>2. Чому промислова революція відбулася в Англії?</p> <p>3. Назвіть чотири фактори виробництва, які враховувалися за часів промислового перевороту?</p> <p>4. У чому полягають проблеми управління на ранній фабриці?</p> <p>5. Які управлінські проблеми вирішувалися підприємцями і яким чином?</p> <p>6. У чому полягали проблеми робочої сили?</p> <p>7. Назвіть джерела найму робочої сили.</p> <p>8. Коли з'явилася відрядна оплата праці і в чому її сутність?</p> <p>9. Якими заходами вирішувалася проблема дисципліни працівників?</p> <p>10. У чому полягали причини незадовільної роботи багатьох менеджерів?</p>
5.	<p>1. У чому полягає сутність вчень про менеджмент Р. Оуена?</p> <p>2. У чому полягала суть тихого монітора Р. Оуена?</p> <p>4. У чому Ч. Беббідж бачив переваги поділу праці?</p> <p>5. Яку схему розподілу прибутку пропонував Ч. Беббідж?</p> <p>6. У чому полягав мотивуючий ефект схеми винагороди робочих по Ч.Беббіджу?</p> <p>7. У чому полягало новаторство Шарля Дюпіна?</p> <p>8. Особливості промислової революції в Америці</p> <p>9. Назвіть принципи менеджменту Мак Келема?</p> <p>10. Генрі Пор та сутність його підходу до менеджменту</p>
6.	<p>1. Хто і чому робив перші спроби систематизувати управління?</p> <p>2. Назвіть основні причини провалу початковій практиці відрядної оплати праці.</p> <p>3. У чому полягала система диференційованої оплати Фредеріка Тейлора?</p> <p>4. Які цілі переслідувала тейлоровська система оплати праці?</p> <p>5. У чому полягав тейлоровській менеджмент за завданнями?</p> <p>6. Назвіть ознаки, що відрізняють хорошого менеджера нижчої ланки.</p> <p>7. У чому полягала суть філософії менеджменту за Тейлером?</p> <p>8. Який внесок Карла Барта у науковий менеджмент?</p> <p>9. Що становило основу гантовської роботи понад завданнями з преміями?</p> <p>10. Назвіть революційний винахід Г. Ганта.</p> <p>11. У чому сутність вчення Френка Гілбрета?</p> <p>12. У чому сутність вчення Ліліан Гілбрет?</p> <p>13. назвіть нові підходи до наукового менеджменту започатковані Г. Емерсоном.</p> <p>14. Що нового було запропоновано з позиції наукового менеджменту Моррісом Куком?</p>
7.	<p>1. Які шість груп дій, присутніх у всіх промислових підприємствах, виділив А.Файоль?</p> <p>2. Назвіть якості та здібності, якими, згідно Файолю, повинен володіти менеджер.</p> <p>3. Назвіть чотирнадцять принципів Файоля і розкрийте їх зміст.</p> <p>4. Назвіть та проаналізуйте основні елементи управління за Файолем?</p> <p>6. Назвіть шість характеристик, за якими Файоль пропонував оцінювати діяльність менеджерів і робітників.</p> <p>7. Які чисті типи законної влади розглядав М. Вебер? Поясніть особливість</p>

	кожної з них. 8. Назвіть необхідні елементи ідеальної бюрократії Вебера.
8.	1. Розкрийте зміст програми інтерв'ювання? 2. Які три факти чітко підсумовують відкриття дослідників Гарварду? 3. Перерахуйте основні правила поведінки в групі. 4. У чому полягала роль групи? 5. У чому полягає сутність Хоторнського ефекту? 6. Що нового внесли хоторнські дослідження у розуміння мотивації? 7. Усвідомлення яких нових менеджерських якостей відбулося в результаті хоторнским досліджень? 8. Що було, на думку Мейо, основною характеристикою нової індустріальної людини? 9. Чим розрізнялися підходи Тейлора і Мейо в дослідженні індустріальних робітників?
9.	1. У чому полягала динаміка поведінки групи, створена Куртом Левінім? 2. Чим визначається внесок А. Маслоу в розвиток теорії менеджменту? 3. Назвіть основні теорії лідерства та їх відмінності. 4. Назвіть п'ять основних елементів організації, виділені Беккі. 5. Які нові поняття ввів Г. Гоманс? 6. Назвіть основні елементи зовнішнього середовища (за Гомансом). 7. У чому полягає сучасний підхід до вивчення менеджменту як процесу? 8. Які функції управління аналізував П. Ньюман? 9. Які функції менеджменту виділив А Террі? 10. Назвіть функції управління по П. Дракеру. 11. У чому полягає сенс процесного підходу до менеджменту? 12. Чим визначається внесок Маршу і Саймона у розвиток теорії менеджменту? 13. Назвіть основні складові концепції 7-С.
10	1. Розвиток управлінської думки в Україні до середини 19 століття. 2. Управлінська думка в Україні з другої половини 19 століття до 1917 року. 3. Розвиток управлінської думки в Україні після 1917 року. 4. Розвиток управлінської думки в післявоєнний період 5. Професіоналізація менеджменту в Україні. 6. Українська економічна наука і сучасна вітчизняна теорія та практика управління.

5.4. Теми практичних занять з навчальної дисципліни «Історія менеджменту»

№	Назва теми
1	Тема 1. Теоретичні основи курсу «Історія менеджменту». 1. Мета та значення курсу. Методи та підходи до вивчення історії менеджменту. 2. Розвиток менеджменту. 3. Культурне середовище менеджменту. 4. Організація і менеджмент
2	Тема 2. Управлінська думка і практика управління в ранніх цивілізаціях Сходу. 1. Розвиток управлінської практики в Месопотамії: управлінський погляд на проблему суспільного поділу праці і додаткового продукту 2. Внесок у розвиток практики і теорії управління Єгипту. 3. Становлення і розвиток основних функцій і принципів менеджменту в стародавньому Китаї. 4. Внесок у розвиток практики та теорії менеджменту індійської - східної цивілізація.
3	Тема 3. Управлінські ідеї і практика в європейській цивілізації

	<p>(доіндустріальний період).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток управлінської практики в Античній Греції. 2. Розвиток управлінської практики в Стародавньому Римі. 3. Специфіка управління в середньовіччі.
4	<p>Тема 4. Промислова революція та її вплив на розвиток менеджменту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурне Відродження. 2. Початок епохи машинного виробництва. 3. Проблеми управління на ранній фабриці.
5	<p>Тема 5. Розвиток менеджменту в індустріальній системі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідеї Роберта Оуена в бурхливу епоху промислової революції. 2. Науковий підхід до менеджменту Чарльза Беббіджа. 3. Ендрю Ур та потреба в підготовці «білих комірців». 4. Шарль Дюпін та його вплив на роботи Анрі Файоля. 5. Промислова революція в Америці.
6	<p>Тема 6. Становлення школи наукового менеджменту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ф. Тейлор: пошук здібностей і систематизація знань про менеджмент. 2. Філософія менеджменту за Тейлором. 3. Послідовники Тейлора: <ul style="list-style-type: none"> - Карл Барт; - Генрі Гантт; - Френк і Ліліан Гілбрет; - Гаррінгтон Емерсон; - Морріс Кук
7	<p>Тема 7. Становлення адміністративної теорії менеджменту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анрі Файоль - батько, засновник першої теорії управління. 2. Макс Вебер та його концепція бюрократії як ідеалу організаційного устрою.
8	<p>Тема 8. Становлення школи людських відносин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження індивідуальної ефективності: висновки експерименту на американському заводі «Вестерн Електрик», проведеного в 1924 р. Національною Дослідницькою Радою при Академії Наук США. 2. Ідеї Жоржа Пеннока. 2. Нові ідеї Елтона Мейо книг: «Соціальні проблеми індустріальної цивілізації» та «Політичні проблеми індустріальної цивілізації». 3. Розвиток соціального аспекту управління в дослідженнях Хоторна
9	<p>Тема 9. Розвиток управлінської думки і підходи в загальній теорії управління.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Третя школа сучасного менеджменту - перехід до системного аналізу організацій. 2. Аналіз поведінки групи - Джекоб Л. Морено і Курта Левіна. 3. Хоторнські експерименти: <ul style="list-style-type: none"> - мейоїсти; - Абрахам Маслоу; - Ф. Ротлісбергер. 3. Ідеї Ренсіса Лікєрта щодо до ідентифікації двох різних видів лідерства або його орієнтації. 4. Взаємини між формальними і неформальними організаціями (Е. Беккі). 5. Концепти адміністративної поведінки за Г. Саймоном. 6. Дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища організації Г. Гомансом. 7. Підходи в загальній теорії управління: <ul style="list-style-type: none"> - Системний підхід; - Розвиток теорії організації; - Процесний підхід; - Ситуаційний підхід.
10	<p>Тема 10. Зародження вітчизняного наукового менеджменту.</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток управлінської думки в Україні до середини 19 століття (М.А. Балюдянський, В.Н. Каразін та випускники Києво-Могилянської академії: Андрій Самборський, Михайло Ліванов, Іван Комов). 2. Управлінська думка в Україні з другої половини 19 століття до 1917 року (І.В.Вернадський, Н.Х. Бунге, М.І. Туган-Барановський). 3. Розвиток управлінської думки в Україні після 1917 року: <ul style="list-style-type: none"> - підходи до наукової організації праці (НОП) за Леніним; - Ф.Р. Дунаєвський. 4. Організаційно-технологічний підхід О.О. Богданова. 5. Комплексний підхід (в сучасному менеджменті розглядається як системний підхід) А.К. Гастевом. 6. Технічний підхід (Є.Ф Розмирович, Ф.Р. Дунаєвський). 7. Розвиток національної обумовленості управлінської думки в 20-30-х роках 20 ст. (М. Порш, М. Волобуєв, Л. Яснопольський, В Постриганов). 8. Розвиток управлінської думки в післявоєнний період. 9. Професіоналізація менеджменту в Незалежній Україні.

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Історія менеджменту»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді на конференцію

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролях є:

– презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань про особливості розвитку економічних відносин до сучасних практик менеджера);

– стандартизовані тести;

– контрольні роботи;

– презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;

– студентські презентації та виступи на наукових заходах;

– підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		

T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	T8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6		30		

T1, T2 ... T10 – теми.

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю; виконання модульного контрольного завдання. Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку. Оцінювання рівня знань при складанні заліку здійснюється за такими критеріями. «Зараховано» (50-100 балів). Студент засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу, допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій. «Не зараховано» (0-49 балів). Студент не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	незараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Історія менеджменту» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Історія менеджменту» визначається за рейтинговою системою оцінювання. Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами заліку, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти на сторінці курсу в Moodle.

7. Рекомендована література

1. Заволічна Т.Р. Практичні завдання з навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» (розділ в посібнику). Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро-та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с., (С.82-125). URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4534>
2. Гордіца Т.М., Заволічна Т.Р. Аспекти маркетингового менеджменту громадських організацій в контексті дисципліни «історії економіки та економічної думки». Науковий журнал «Вісник ЧТЕІ» (Економічні науки) Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. 2022. Випуск I (85): Чернівці: ПБКФ «Технодрук», С.133-143. URL: <http://www.chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/11.pdf>
3. Економічна теорія для бакалаврів. Методичний посібник з нормативних дисциплін для студентів спеціальності 6.03051 «Економічна теорія» / за ред. д.е.н., проф. З.І.Галушки. Чернівці: «Місто», 2016. 409 с.: розділ I Антохов А.А., Заволічна Т.Р. Навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни “Історія економіки та економічної думки” с.4-124.
4. Боднарчук Т.Л. Історія економіки та економічної думки : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с
5. В.В., Лебедева Л.В. «Природа фірми» – 80 років з дня публікації праці лауреата Нобелівської премії з економіки Р. Коуза / Іstor. nar. gospod. ekon. dumki Ukr. 2017, С.307-315. <https://doi.org/10.15407/ingedu2017.50.307>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Креативний менеджмент

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **Менеджмент організацій і адміністрування**
(назва програми)

Спеціальність **073 Менеджмент**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **Лусте О.О., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:

Лусте О.О. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnovi-teo/kolektivv-kafedry/luste-olena-olegivna>

Контактний тел. 0958511626

E-mail: o.luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: середа з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

«Креативний менеджмент» викладається у 7 семестрі (ґрунтується на знаннях, здобутих студентами у ході вивчення більшості дисциплін, що належать як до обов'язкової, та і до вибіркової компонент ОП). Курс забезпечує формування інноваційного мислення, оволодіння інструментарієм творчого підходу до вирішення інноваційних задач, набуття знань і навичок в області розвитку креативного середовища й створення креативної організації.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета навчальної дисципліни «Креативний менеджмент» - формування у студентів комплексних знань щодо вибору нових форм і засобів управління в інноваційній сфері для планування та організації творчої роботи в команді, засвоєння технологій і методів вирішення нестандартних завдань у галузях економіки й управління.

Переваги вивчення курсу «Креативний менеджмент» полягають у формуванні у студентів професійних компетенцій, які дозволять:

- організовувати творчі маркетингові дослідження, рекламні кампанії та PR-кампанії фірми;
- створювати в організації атмосферу творчості, заповзятливості й новаторства;
- використовувати систему прийомів, методик і способів продуктивного розв'язання проблем та прийняття творчих рішень;
- створювати ефективну систему мотивування творчої активності працівників;
- застосовувати методики й прийоми управління новаціями й змінами в організації;
- ініціювати заходи по трансформації й оновленню організації;
- проводити тренінги з активізації творчості та розвитку творчих здібностей з персоналом фірми.

3. Пререквізити.

“Менеджмент”, “Економіка підприємства”, “Маркетинг”, “Соціологія”, “Економічна психологія”.

4. Результати навчання

Загальні та спеціальні компетенції

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань

СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища

Програмні результати навчання

- ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- ПРН* 18. Розробляти плани розвитку бізнесу та здійснювати керівництво їх реалізацією.
- ПРН* 19. Обирати на ринку локальні, перспективні, інноваційні ніші для розвитку малого бізнесу
- ПРН* 20. Використовувати сучасні механізми та способи ефективного адміністрування багатьох різних процедур функціонування бізнесу.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік навчання	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	Самостійна робота		Індивідуальні завдання
Денна	3	6	3	90	15		15		60		залік
Заочна	3	6	3	90	4		8		78		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і теми лекційних занять	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л а б	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ КРЕАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ												
Тема 1. Концепція креативного менеджменту							12	1	1			10
	8	1	1	-	-	6						
Тема 2. Сутність креативності в бізнесі. Складові креативності							12	1	1			10
	10	2	2	-	-	6						
Тема 3. Процес і природа творчого мислення							11		1			10
	12	2	2	-	-	8						
Тема 4. Методи постановки й аналізу управлінських проблем в інноваційному бізнесі							11		1			10
	12	2	2	-	-	8						
Разом за змістовим модулем 1	42	7	7	-	-	28	46	2	4			40
Змістовий модуль 2. ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПІДПРИЄМСТВІ												

Тема 5. Формування креативного середовища на підприємстві	12	2	2	-	-	8	12	1	1			10
Тема 6. Стратегії розвитку творчого потенціалу в організаціях	12	2	2	-	-	8	12	1	1			10
Тема 7. Управління інноваційними командами	12	2	2	-	-	8	11		1			10
Тема 8. Управління креативністю. Створення креативної організації	12	2	2	-	-	8	9		1			8
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8	-	-	32	44	2	4			38
Усього годин	90	15	15	-	-	60	90	4	8			78

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Тема 1. Поняття про креативний менеджмент 1.1. Теорії креативності 1.2. Формування стратегічного мислення як основи креативного менеджменту 1.3. Типологія мислення в дослідницькій і управлінській діяльності
2.	Тема 2. Формування та розвиток креативного потенціалу менеджера-підприємця 2.1. Творчий потенціал особистості підприємця. 2.2. Методи розвитку креативності 2.3. Методи пошуку креативних ідей 2.4. Методи творчого та критичного мислення, що сприяють реалізації креативності в підприємницькій діяльності.
3.	Тема 3. Креативні методи управлінської (дослідницької) діяльності 4.1. Методи інтуїтивного пошуку. 4.2. Методи психологічної активації творчого мислення. 4.3. Метод синектики. 4.4. Метод проектування концепцій
4.	Тема 4. Формування творчих професійних команд 3.1. Соціально-психологічна сутність та соціально-економічні характеристики творчих команд. 3.2. Типи творчих колективів, їх особливості 3.3. Формування позитивного іміджу креативної організації
5.	Тема 5. Основи техніки групового розвитку 5.1. Мотивування творчості 5.2. Групове самонавчання. 5.3. Діалог, як форма групового розвитку
6.	Тема 6. Сутність і особливості творчого бізнесу 6.1. Основні характеристики творчої економіки. Особливості та види творчих індустрій.. 6.2. Прояв творчості в бізнесі. Специфіка підприємницького творчості
7.	Тема 7. Модель креативної організації як відкритої системи, що

	<p>саморозвивається</p> <p>7.1. Аналіз факторів впливу зовнішнього середовища</p> <p>7.2. Адаптація до зовнішнього середовища і змін оточення.</p> <p>Принципи виживання і досягнення успіху в складному, взаємозалежному, динамічному, турбулентному, непередбачуваному і хаотичному зовнішньому середовищі. Відкритість новизні та свіжим ідеям.</p>
8.	<p>Тема 8. Управління проектом як творче перетворення навколишнього середовища</p> <p>8.1. Створення нових бізнес-проектів і відкриття нового напрямку в рамках існуючого бізнесу.</p> <p>8.2. Інформаційні технології, технічні засоби і програмне забезпечення бізнес-процесів і управління</p>

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та

фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Не зараховано	FX (35-49)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

Види та форми контролю

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів студент може отримати на заліку.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів.

Підсумковий контроль – залік, проводиться у формі тестування і усної відповіді на теоретичне запитання. З метою уточнення оцінки студент може відповісти на 1-2 додаткових запитання (за вибором викладача).

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- модульні контрольні роботи;
- тести трьох рівнів складності;
- фіксовані виступи;
- есе;

- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- індивідуальне та групове виконання ситуаційних завдань;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	
<i>Відмінно («5»)</i> – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.		5	
<i>Добре («4»)</i> – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.		4	
<i>Задовільно («3»)</i> – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.		3	
<i>Незадовільно («2»)</i> – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.		2	
<i>Незадовільно («1»)</i> – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.		0-1	
2. Самостійна робота студентів			
Критерії оцінювання		5 балів	

<ul style="list-style-type: none"> • розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; • повний перелік необхідних для розкриття змісту питань категорій та законів; • використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній сфері в країні та за її межами; • використання матеріалів періодики; • проведений опис об'єктів. 	4-5
--	------------

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
A	90 – 100	зараховано
B	80 – 89	
C	70 – 79	
D	60 – 69	
E	50 – 59	
FX	35 – 49	незараховано
F	1 – 34	незараховано (без права перездачі)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)								Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	7	8	7	7	7	8	8		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Основна

1. Божидарнік Т. В., Василик Н. М. Креативний менеджмент: навч. посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 498 с.
2. Брич В. Я., Корман М. М. Креативний менеджмент: підручник. Тернопіль: ТНЕУ. 2018. 220 с.
3. Довгань Л. Є., Ситник Н. І. Креативний менеджмент: навч. посібник. К.: НТУУ «КПІ», 2014. 248 с.
4. Назарова Г. В., Сотнікова Ю. В. Креативна економіка та менеджмент: навч. посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 160 с.
5. Окорський В. П., Валюх А. М. Креативний менеджмент: підручник. Рівне: НУВГП, 2017. 344 с.
6. Гринчук Ю. С., Коваль Н. В. Креативний менеджмент: навчальний посібник (практикум). Біла Церква: Білоцерківдрук, 2021. 150 с.

5.2. Допоміжна

1. Гринчук Ю. С., Коваль Н. В. Креативний потенціал України: аналіз, напрямки розвитку. Економіка та держава. 2020. №7. С. 6- 15.
2. Квіта Г. М., Шіковець К. О., Головач М. С. Застосування методу Едварда де Боно в бізнес-аналізі сучасного підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. Випуск 4 (15). С. 186-190.
3. Келлі Т., Келлі Д. Творча впевненість. Як розкрити свій потенціал. Основи, 2017. 304 с.
4. Клеон О. Кради як митець. Креативні “фішки”, про які тобі ніхто не розповість. Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 160 с.
5. Коваль Н. В., Биба В. А. Використання теорії поколінь в менеджменті персоналу. Ефективна економіка. 2020. № 10. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8262>
6. Куніос Д., Біман М. Момент Еврики. Ага-реакції, творчий інсайт і мозок. #книголав, 2017. 368 с. 16. Мікалко М. 21 спосіб мислити креативно. Клуб сімейного дозвілля, 2019. 400 с.
7. О’Конор Дж., Макдермотт І. Системне мислення. Пошук неординарних творчих рішень. Наш формат, 2018. 240 с.
8. Флорида Р. Homo creativus. Як новий клас завойовує світ. Наш формат, 2018. 380 с.
9. Chris Bilton, Management And Creativity: From Creative Industries To Creative Management. Oxford: Blackwell Publishers, 2007.
10. Jane Henry, Creative Management and Development. London, SAGE , 2008. 28. Mark McGuinness, Creative Management for Creative Teams. London, 2008.

6. Інформаційні ресурси

1. <https://creativity.ua/about/> – медіа про креативні індустрії України та світу, офіційне медіа Асоціації Креативних Індустрій України.
2. <https://www.youtube.com/watch?v=Tbk6XoP0HGU> – Що таке креативна економіка?
3. https://www.youtube.com/playlist?list=PLa_7X2VvYks2hSfcm7O-BNGiawn4wyasG – Креативна економіка (21 фільм).
4. <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua> – науковий журнал «Маркетинг і менеджмент інновацій».

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Крос-культурний менеджмент

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

(назва програми)

Спеціальність 073 – Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 – Управління та адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Лусте О.О., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:

Лусте О.О. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/luste-olena-olegivna>

Контактний тел.

0958511626

E-mail:

o.luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: понеділок з 15.00 до 16.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

«Крос-культурний менеджмент» викладається у 3 семестрі (ґрунтується на знаннях, здобутих студентами у ході вивчення більшості дисциплін, що належать як до обов'язкової, та і до вибіркової компонент ОП). Курс забезпечує формування теоретичних знань і практичних навичок з питань управління змінами, методів аналізу ресурсів і компетенцій при стратегічному управлінні бізнесом; набутті практичних навичок аналізу і розвитку організаційної структури та культури підприємств, вмінні впливати на агентів стратегічних змін.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета навчальної дисципліни «Крос-культурний менеджмент» - формування системи знань та практичних навичок формування у майбутніх маркетологів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо особливостей та потреб споживачів, що належать до різних культур, а також суб'єктивної складової культури (міфи, традиції, звичаї, звички й цінності), що впливає на їх поведінку, що дозволить майбутнім фахівцям відповідним чином змінити стратегії бізнесу й участі в стратегічних партнерствах різних типів і різновидів.

Переваги вивчення курсу «Крос-культурний менеджмент» полягають у формуванні у студентів професійних компетенцій, які дозволять:

- визначити зміст сучасних теорій крос-культурного менеджменту;
- вивчити методи прийняття стратегічних рішень в умовах кроскультурного середовища; - класифікації національних ділових культур та їх виміри;
- застосовувати теорії крос-культурного менеджменту для аналізу ситуацій, що виникають у багатонаціональних колективах;
- враховувати кроскультурний аспект при здійсненні ділового співробітництва з іноземними бізнеспартнерами;
- визначати види національних ділових культур та враховувати їх особливості для підвищення ефективності організації в умовах глобалізації економіки;
- створювати організаційну структуру у відповідності зі стратегією;
- формувати ефективну корпоративну культуру, яка б сприяла досягненню завдань фірмою;
- правильно формувати команди по проведенню стратегічних змін

3. Пререквізити.

«Економічна теорія», «Підприємництво і бізнес-культура», «Менеджмент», «Самоменеджмент».

4. Результати навчання

Загальні та спеціальні компетенції

- ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
- СК* 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі

Програмні результати навчання

- ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік навчання	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	Самостійна робота	Індивідуальні завдання	
Денна	3	6	3	90	15		15		60		залік
Заочна	3	6	3	90	4		4		82		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і теми лекційних занять	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	л а б	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ КРОС-КУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ													
Тема 1. Архетипи та «обличчя» брендів на національному та міжнародних ринках	8	1	1	-	-	6	12	1	1				10
Тема 2. Врахування психологічних та культурних особливостей при дослідженні споживачів	10	2	2	-	-	6	12	1	1				10
Тема 3. Управління комунікаційною стратегією брендів у крос-культурному	12	2	2	-	-	8	10						10

середовищі												
Тема 4. Розробка та управління креативною стратегією брендів. Культурні відмінності у сприйнятті рекламних стратегій у різних країнах.	12	2	2	-	-	8	12					12
Разом за змістовим модулем 1	42	7	7	-	-	28	46	2	2			42
Змістовий модуль 2. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ СКЛАДОВІ СТРАТЕГІЙ КРОС-КУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ												
Тема 5. Індивідуальний імідж та репутаційний менеджмент у крос-культурному середовищі	12	2	2	-	-	8	12	1	1			10
Тема 6. Управління мульти-культурними командами	12	2	2	-	-	8	12	1	1			10
Тема 7. Тактики та стратегії проведення ділових переговорів	12	2	2	-	-	8	10					10
Тема 8. Лідерство та емоційний інтелект	12	2	2	-	-	8	10					10
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8	-	-	32	44	2	2			38
Усього годин	90	15	15	-	-	60	90	4	4			78

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,

- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Не зараховано	FX (35-49)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. David C. Thomas, Mark F. Peterson. Cross-Cultural Management: Essential Concepts. 4-th Edition. 2017. 336 p.
2. Jean-François Chanlat, Eduardo Davel, Jean-Pierre Dupuis. CrossCultural Management: Culture and Management across the World. 2014. 312 p.
3. Kenneth D. Keith. Cross-Cultural Psychology: Contemporary Themes and Perspectives. 2nd Edition. 2019. 752 p.
4. Капліна А. І. Крос-культурний менеджмент як інструмент організації крос-культурної взаємодії. АГРОСВІТ. 2020. № 21. С. 49-52.
5. Капліна А., Кириченко Н. Крос-культурні аспекти управління персоналом. Ефективна економіка. 2020. Вип. 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8258>
6. Тодорова Н.Ю. Кроскультурний менеджмент: Навчальний посібник. 2009. 330 с.
7. Хмара М.П., Пилипенко Б.Г. Крос-культурний менеджмент міжнародних корпорацій. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020 р. № 6(117). С. 20–28.

Додаткова література:

1. Ayub Khan M., Ebner N. The Palgrave Handbook of Cross-Cultural Business Negotiation. 1st ed. 2019. 733 p.
2. Hoffman M. Advances in Cross-Cultural Decision Making. 2018. 273 p.
3. Pei-Luen Patrick Rau. Cross-Cultural Design Methods, Tools, and Users. 2019. 475 p.
4. Азарова Ю. Мультикультуралізм і сучасні моделі міжкультурної комунікації. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Культурологія. 2016. Вип. 17. С. 13- 19.
5. Костенко Д.В. Міжкультурна комунікація у сучасному світі. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць. 2018. № 30. С. 81–85.
6. Мясоєдов С. П., Борисова Л.Г. Кросс-культурный менеджмент : учебник для бакалавриата и магистратуры. 3-е изд. Москва, 2019. 314 с.
7. Саваріна І.П. Теоретичні аспекти крос-культурного менеджменту. Приазовський економічний вісник. 2018. Вип. 6(11). С. 24-26.

Інтернет-джерела:

1. Business communication in Italy: get your message across. URL: <https://www.italianbusinesstips.com/business-com-munication-italy-get-message-across/>
2. Business Communication in the UK. URL: <https://businessculture.org/northern-europe/https-businessculture-org-northerneurope-uk-business-culture-uk-arts-in-london/business-communication/>
3. Business communications in Poland. URL: <https://businessculture.org/eastern-europe/poland/businesscommunication/>
4. Business culture in India // UK India Business Council. 2019. URL: <https://businessculture.org/indian-business-culture/businesscommunication>
5. Etiquette And Business Culture In Arab Countries. URL: https://www.globalnegotiator.com/blog_en/etiquette-business-culture-arab-muslim-countries-te-and-business-culture-in-arab-countries/

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЛІДЕРСТВО І КОМАНДНА РОБОТА
вибіркова

Освітньо-професійна програма *Менеджмент організацій і адміністрування*

Спеціальність *073 Менеджмент*

Галузь знань *07 Управління та адміністрування*

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники:

Заволічна Т.Р. доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайл викладачів:

1) Заволічна Т.Р. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел. 050 6712004

Е-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

**Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: п'ятниця з 14.00 до 16.00.**

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3550>

Посилання на презентацію дисципліни:

https://drive.google.com/file/d/1eFogQcw3hM_VgA-Zrq6BhsCIkkjqeMa/view?usp=sharing

Посилання на сила бус дисципліни:

<https://docs.google.com/document/d/1Tav1rmjsImoOOhEyZBs1sQbjMfxx7o0x/edit>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вибіркова навчальна дисципліна «Лідерство і командна робота» буде корисна майбутнім менеджерам в аспекті посилення їх «soft skills» (лідерських та комунікативних навичок, критичного мислення, EQ) та розвитку їх «hard skills» (створення та управління ефективною командою). Вивчення дисципліни «Лідерство і командна робота» сприяє посиленню процесу формування у майбутніх бакалаврів наукових і практичних знань, пов'язаних з продуктивною побудовою командної роботи, активізації їх лідерського потенціалу в аспекті реалізації сукупності вмінь з самоменеджменту та управління іншими людьми, створення ефективних комунікацій задля досягнення стратегічних цілей команди та професійного кар'єрного росту.

Меседжем вибіркового курсу «Лідерство і командна робота» може бути вислів М. Джордана: «Талант виграє ігри, а команда – чемпіонати».

Навчальний курс ґрунтується на бізнес-практиках та тренінгових матеріалах з адаптації управлінських знань щодо різновидів лідерства, типів команд в організації, сучасних способів мотивації членів команди, формування майстерності з регулювання конфліктів у командах та визначення перспектив ефективного використання потенціалу організації в умовах змін.

Вибірковий курс «Лідерство і командна робота» дає можливість бакалаврам ефективніше досягти компетенцій, що відповідають вимогам ОПП фахівців за першим рівнем вищої освіти в галузі знань 07 Управління та адміністрування в таких аспектах:

1. В процесі вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота» ми опануємо сучасні концепти лідерства та командотворення:

- Феномен лідерства, масштабна лінійка лідерства;
- Формування та еволюція навичок «team skills»/командного менеджменту;
- Створення та підтримка «team spirit»/духу команди;
- Роль лідера в розвитку ефективної команди на всіх етапах життєвого циклу: від старту до масштабування;
- Лідерство та управління конфліктами й стресами в команді; ефективний фідбек;
- Які завдання лідера команди під час кризи в умовах війни.

2. В ході вивчення навчального курсу «Лідерство і командна робота» ми разом «прокачаємо м'язи» з розвитку власного лідерського потенціалу та узагальнимо сучасні лайфхаки з «Team building»:

- Як визначити лідера в собі? Професіоналізм та особистісні характеристики лідера; Лідерство і аутсайдерство; Лідерство і влада; Харизма;
- Аналіз якостей та стилів взаємодії лідера, необхідних для створення ефективної команди;
- Комунікації лідера зі стейкхолдерами фірми;
- Маркери та інструменти оцінки ефективності роботи команди;
- Компетенції керівника-лідера в умовах цифрової економіки;
- Agile-лідерство.
- Драйвери командної роботи в умовах викликів;
- Зміна портрету лідера команди в умовах війни.

2. Мета навчальної дисципліни: є формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником та забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: «Вступ у спеціальність», «Економічна теорія», «Актуальні питання історії та культури України», «Історія економіки та менеджменту», «Філософія», «Менеджмент».

4. Результати навчання. Вивчення навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота» сприятиме формуванню здобувачами освіти за ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК 10. Здатність оцінювати виконувани роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	2	4	4	120	15	30			75		залік
Заочна	2	4	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ЛІДЕРСТВО ТА ЗАСАДИ ДІЛОВОГО ПАРТНЕРСТВА												
Тема 1. ФЕНОМЕН ЛІДЕРСТВА	12	2	3			7	12	1				11	
Тема 2. ЛІДЕР ЯК УСПІШНА ОСОБИСТІТЬ	12	1	3			8	12	1				11	
Тема 3. ЛІДЕРСТВО ТА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ.	12	1	3			8	12	1				11	

Тема 4. КОМАНДОТВОРЕННЯ: ПОНЯТТЯ, ІСТОРІЯ ТА КОНЦЕПЦІЇ ТИМБІЛДІНГУ	12	2	3			7	12	1				11
Тема 5. РОЛЬ ЛІДЕРА В СТВОРЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ КОМАНДИ	12	2	3			7	12	2				10
Разом за ЗМ1	60	8	15			37	60	6				54
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. ЛІДЕРСТВО ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМАНДНОЇ РОБОТИ											
Тема 6. ЛІДЕРСТВО ТА УСПІХ КОМАНДНОЇ РОБОТИ	12	1	3			8	12	1				11
Тема 7. ЛІДЕРСТВО ТА КОМАНДНИЙ ДУХ	12	1	3			8	12	1				11
Тема 8. ЛІДЕРСТВО ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ Й СТРЕСАМИ В КОМАНДІ	12	1	3			8	12	1				11
Тема 9. СИСТЕМНЕ ЛІДЕРСТВО В БІЗНЕС-ПРОЦЕСАХ	12	2	3			7	12	2				10
Тема 10. СУЧАСНІ ТРЕНДИ КОМАНДНОЇ РОБОТИ	12	2	3			7	12	1				11
Разом за ЗМ 2	60	7	15			38	60	6				54
Усього годин	120	15	30			75	120	12				108

5.3. 1. Теми завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота»

1. Лідерство і соціальне лідерство.
2. Лідерство і соціальні характеристики особистості.
3. Індивідуально-типологічні особливості лідерства у сучасному суспільстві.
4. Поняття лідерства в теоріях менеджменту.
5. Соціальні характеристики рис та якостей лідерів.
6. Типологія лідерства.
7. Поняття про стилі лідерства: основні класифікації.
8. Фактори, що впливають на формування стилю і типу лідерства.
9. Теорії лідерства.
10. Лідерство, влада та керівництво в сучасному суспільстві.
11. Лідерство і аутсайдерство.
12. Основні типи компетенцій лідера.
13. Етика лідера: особливості формування та реалізації.
14. Поняття ситуативного та адаптивного лідерства: специфіка сучасного змісту.
15. Інноваційна організація лідерства та її характеристика на підприємстві сучасності.
16. Професіоналізм та особистісні характеристики лідера.
17. Лідерство і влада: спільне і відмінне.
18. Особистісний ресурс сучасного лідера.

19. Гендерний аспект соціального лідерства.
20. Вплив соціальних трансформацій на формування лідерства.
21. Типове і специфічне в лідерстві.
22. Взаємодія в групі та колективі: проблема організаційної поведінки лідера.
23. Комунікативна компетентність лідера: характеристики та основні прояви.
24. Мотиваційні особливості формування лідерської позиції.
25. Соціальне лідерство та гендерні особливості.
26. Поняття про реальну команду та її базові ознаки.
27. Життєвий цикл команди.
28. Команда як особливий тип організації: характеристики та умови формування.
29. Теорії формування команди.
30. Особливості командотворення в сучасній соціальній організації

5.3.2. Теми індивідуальної пошуково-дослідної роботи з навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота»

На основі аналітичного огляду відповідних джерел літератури, використовуючи інформацію, отриману під час навчальних занять, підготувати і викласти своє бачення з таких тем:

1. Поняття лідерства західними та вітчизняними авторами.
2. Модель ефективного лідерства: її особливості та прояви.
3. Інноваційна організація лідерства та її характеристика на підприємстві сучасності.
4. Характеристика базисних типів влади.
5. Традиційне лідерство в історії розвитку суспільства.
6. Теорія лідерства як функція групи.
7. Характеристики лідера-керівника на сучасному етапі розвитку.
8. Концепції харизматичного лідерства.
9. Завдання, які стоять перед лідером у сучасних умовах господарювання.
10. Особистісні та ділові якості лідерів.
11. Основні джерела влади як основи лідерства.
12. Особливості реформаторського лідерства у великих групах.
13. Природа та визначення лідерства у сучасному менеджменті.
14. Проблеми управління лідерством в організації.
15. Роль лідера в управлінні зовнішніми зв'язками та проведення переговорів.
16. Зарубіжні дослідження психології лідерства.
17. Природа та сутність гендерного лідерства в Україні.
18. Вітчизняні дослідження психології лідерства.
19. Наукові підходи до вивчення феномена лідерства.
20. Типи підлеглих і особливості управління ними на підприємствах в умовах глобалізації.
21. Динаміка лідерства: формального та неформального статусу.
22. Способи впливу на підлеглих на сучасному підприємстві.
23. Рівні ієрархії лідерства в сучасній організації.
24. Застосування психологічних теорій лідерства у малих групах.
25. Еволюційний розвиток та історія виникнення лідерства як соціального явища.
26. Ознаки лідера у створенні системи лідерства за Демінгом.
27. Розвиток лідерства в контексті розвитку організації.
28. Лідерство в контексті керованих змін.
29. Умови створення лідерського потенціалу.
30. Створення компаній лідерського типу.

5.4. Теми практичних занять з навчальної дисципліни з навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота»

З метою ефективнішого розвитку лідерських навичок здобувачами вищої освіти в ході проведення практичних занять навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота» використовується комплект навчальних матеріалів в розрізі кожної з 10-ти тем робочої програми: тестування; презентації; диспути з проблемних ситуацій; обговорення есе під час імпровізованих конференцій, робота в малих групах.

Тема 1. ФЕНОМЕН ЛІДЕРСТВА

1. Лідерство: життєві та професійні площини.
2. Влада та лідерство в управлінському контексті.
3. Типологія лідерів.

Тема 2. ЛІДЕР ЯК УСПІШНА ОСОБИСТІСТЬ

1. Індивід, індивідуальність, особистість.
2. Якості лідера.
3. Соціальна роль лідерства в створенні добробуту.
4. Як визначити лідера в собі? Кроки на шляху до лідерства.
5. Масштабна лінійка лідерства. Здатність «вимикати» в собі лідера

Тема 3. ЛІДЕРСТВО ТА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

1. Лідерство та керівництво.
2. Місія та функції лідера команди.
3. Майстерність лідера-управлінця: мотиви та стимули.

Тема 4. КОМАНДОТВОРЕННЯ: ПОНЯТТЯ, ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ТИМБІЛДИНГУ

1. Феномен Team Building
2. Передумови тимбілдингу. Тимбілдинг-галузь та її основні драйвери
3. Фундаментальні концепції тимбілдингу.

Тема 5. РОЛЬ ЛІДЕРА В СТВОРЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ КОМАНДИ

1. Команда чи група?
2. Соціально-психологічна та рольова структура команди
3. Етапи створення команди
4. Аналіз якостей та стилів взаємодії лідера, необхідних для створення ефективної команди

команди

Тема 6. ЛІДЕРСТВО ТА УСПІХ КОМАНДНОЇ РОБОТИ

1. Лідерство та стартап.
2. Роль лідера та команди на етапі масштабування.
3. Маркери та інструменти оцінки ефективності роботи команди.
4. Комунікації зі стейкхолдерами.

Тема 7. ЛІДЕРСТВО ТА КОМАНДНИЙ ДУХ

1. Феномен корпоративної культури організації як елементу командотворення.
2. Корпоративна культура менеджера, як складне особистісне утворення.
3. Аналіз корпоративної культури провідних компаній світу та її зв'язок з плінністю кадрів.

4. ТОП-лайфхаки мотивації лідером своєї команди.

Тема 8. ЛІДЕРСТВО ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ Й СТРЕСАМИ В КОМАНДІ

1. Типи та причини виникнення конфліктів в команді.
2. Роль лідера в конфліктних ситуаціях
3. Маркери стресостійкості команди.
4. Лайфхаки командної згуртованості в умовах невизначеності

Тема 9. СИСТЕМНЕ ЛІДЕРСТВО В БІЗНЕС-ПРОЦЕСАХ

1. Продуктивне лідерство в бізнес-середовищі.
2. Компетенції менеджера-лідера в умовах цифрової економіки.
3. Лідерство та управління змінами.
4. Agile-лідерство.

Тема 10. СУЧАСНІ ТРЕНДИ КОМАНДНОЇ РОБОТИ

1. Динаміка розвитку команд.
2. Драйвери командної роботи в умовах викликів.
3. Ефективні комунікації у роботі команди.

5.5. Контрольні питання до заліку з навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота»

1. Що таке лідерство? Особистісні теорії лідерства та їх характеристика.
2. Історія виникнення лідерства.
3. Сутність лідерства та основні вимоги до його виникнення.
4. Характеристика основних елементів лідерства.
5. Які типи лідерів ви знаєте? Опишіть їх.
6. У чому полягає сутність поняття «влада» і «вплив»?
7. Причини висунення лідера та джерела його влади.
8. Поведінкова теорія лідерства Р. Лайкерта.
9. Основні властивості неформальних груп в організаціях.
5. Характеристика формального та неформального лідерства.
6. Характеристика лідера-керівника на сучасному етапі розвитку.
7. Функції лідера молодіжної неформальної групи.
8. Конфлікти в молодіжній неформальній групі та їх характеристика.
9. Ситуаційна модель лідерства Фідлера.
10. Класифікація лідерів за стилями керівництва.
11. Поведінкова теорія лідерства (управлінська решітка) Блейка-Мутона.
12. Причини вступу працівників у неформальні групи.
13. Ситуаційна теорія лідерства (теорія зрілості) Херсі і Бланшара.
14. Сутність груп, їх види та місце в організаціях.
15. Сутність поняття «гендерне лідерство». Види мотивів жінок та чоловіків у лідерстві.
16. Фізіологічні та психологічні якості лідера.
17. Особистісні та ділові якості лідерів.
18. Сутність поняття харизматичного лідерства.
19. Основні риси харизматичного лідера.
20. Елементи організаційної культури.
21. Успішні лідери і лідери-невдахи: поведінковий портрет.
22. Майстерність лідера-управлінця: мотиви та стимули.
23. Управлінська команда як форма самоорганізації професіоналів.
24. Етапи формування команди.
25. Команда як сукупний суб'єкт діяльності.
26. Психологічні основи професійного лідерства в команді.
27. Керівник як стратегічний лідер команди. Стратегічне мислення керівника.
28. Самоорганізація управлінської команди.
29. Формування стилю взаємодії в команді.
30. Розвиток особистості в команді.
31. Ознаки ефективної команди. Особливості оцінки ефективності команди.
32. Становлення і розвиток «командного духу» в організації.
33. Психологічні методи формування команди в організації.
34. Тренінг командотворення: відмінні риси, види, специфіка побудови.
35. Формальні і неформальні групи в організації.
36. Тімбілдінг та командна робота.
37. Суперництво і співпраця в командотворенні. Управління конфліктами в процесі командотворення.
38. Основи роботи в команді. Методика тимбілдингу.
39. Психологічний тренінг та коучинг у практиці тимбілдингу.

40. Корпоративна культура як засіб і результат командотворення.
41. Умови перетворення колективу на команду. Переваги командної роботи.
42. Принципи, за якими будується командна діяльність.
43. Умови і фактори ефективної командної роботи.
44. Лідерство та стартап.
45. Роль лідера та команди на етапі масштабування.
46. Маркери та інструменти оцінки ефективності роботи команди.
47. Комунікації зі стейкхолдерами.
48. Феномен лідерства і підприємництва.
49. Стратегія відстроченого життя. Сім'я як власна команда в бізнесі.
50. Міфи щодо ризику розпочати власний бізнес.
51. Продуктивне лідерство в бізнес-середовищі.
52. Компетенції менеджера-лідера в умовах цифрової економіки.
53. Лідерство та управління змінами.
54. Agile-лідерство
55. Динаміка розвитку команд.
56. Драйвери командної роботи в умовах викликів.
57. Ефективні комунікації у роботі команди.
58. Системне лідерство в бізнес-процесах.
59. Тренди ефективного лідерства та командної роботи в умовах війни.
60. Зміна портрету лідера команди в умовах війни.

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді.

6.1. Види контролю:

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролях є:

- презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань щодо особливості проявів лідерства до сучасних практик менеджерів);
- стандартизовані тести;
- презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- проходження курсів з лідерства та Team Building за неформальною освітою;
- підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6	6	30		

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю.

Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання правил академічної.

Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	не зараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Лідерство і командна робота» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота» визначається за рейтинговою системою оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотриманням «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98Gpc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу «Лідерство і командна робота» можна знайти:

- На сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3550>;
- Посилання на презентацію дисципліни: https://drive.google.com/file/d/1eFoqQcw3hM_VgA-Zrq6BhsCllkkjqeMa/view?usp=sharing;
- Посилання на силабус дисципліни: <https://docs.google.com/document/d/1Tav1rmjsImoOOhEyZBs1sQbjMfxx7o0x/edit>.

7. Рекомендована література

1. Лідерство і командна робота. *Менеджмент і адміністрування* : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запущляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. **Заволічна Т.Р.**; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці : 2022. С.94-130. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882>
2. Тетяна Заволічна. Лідерство в бізнесі: від стартапу до масштабування. Розділ 4 (С.47-55) в *Організація власного бізнесу: навч. посіб.*: за ред. к.е.н., доц. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівецька нац. ун-т. ім. Ю.Федьковича. 2023. 264 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6555>
3. Заволічна Т.Р., Зрибнєва І.П. Синергія впливу лідерських компетенцій та навичок ведення переговорів на ефективність проєктного менеджменту. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія Економіка*. № 830, 2021. Стор. 89-96. ISSN 2519-240X (print); 2519-4372 (online). <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/153>

4. Zavolichna T., Zrybnieva K. Leadership and negotiation competencies in the implementation of innovative cross-border projects medicals sphere. *Natural Science Readings: abstracts book*. May 28-30, 2020, Bratislava. P. 74-76. URL: https://drive.google.com/file/d/1er_bPOkXgtSktDWvC7AhAzidzx3VHJo/view
5. Заволічна Т.Р. Управлінські рішення (розділ в посібнику). Менеджмент і адміністрування: підручник для магістрів / Колектив авторів: д.е.н., проф. Галушка З.І., д.е.н., доц. Антохов А.А., к.е.н., доц. Запухляк В.М., к.е.н., доц. Терлецька Ю.О., доц. Заволічна Т.Р. та ін. Чернівці: ЧНУ. 2021.437 с. (24,1друк.арк.). URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3213>
6. Річард Фарсон, Ральф Кейес. Парадокси лідерства. Перев. з англ. М.: ТОВ «Видавничий Дім Софія» 2019. 160 с.
7. Бодальов А.А., Руткевич Л.А. Як стають великими або видатними. М.: Квант, 2019. 55 с.
8. Гоулман Д. Емоційне лідерство: Мистецтво управління людьми на основі емоційного інтелекту. М.: Альпіна, 2018. 301 с.
9. Goleman, D., Boyatzis, R., & McKee, A. (2018). Primal Leadership: The Hidden Driver of Great Performance. *Harvard Business Review*, 79 (18), 42-51.
10. Кушнірюк В. К. Лідерство і керівництво як основні категорії менеджменту: тотожність чи відмінність. URL:http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Economics/68323.doc.htm
12. Кенджемі Дж.П. Використання лідером влади особистого авторитету чи влади законних повноважень. *Психологічний журнал*. 2019. № 7. С.49.
13. Когут І. В., Лучко Г. Й. Стили лідерства проектного менеджера в управлінні командою проекту. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7354>. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.10.77
14. Данченко Л. Г. Сучасні стратегічні моделі типів керівництва та лідерства в організації. *Молодий вчений*. 2015. № 11 (26). С. 52-55.
15. Командотворення (тимбілдинг). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
16. Романовський О.Г., Шаполова В.В., Квасник О.В., Гура Т.В. Психологія тимбілдингу: навчальний посібник за заг. ред. Романовського О.Г. Харків : «Друкарня Мадрид». 2017. 92 с.
17. Зворотний зв'язок. Як отримати користь, а не шкоду: 5 кроків. URL: <https://prohr.rabota.ua/zvorotniy-zv-yazok-yak-otrimati-korist-a-ne-shkodu-5-krokov>
18. Немирович Д. Управління змінами. Як досягти успішних результатів при проведенні трансформації. 2019. Товариство з обмеженою відповідальністю «Делойт і Туш». 39 с.
19. Карковська В.Я., Дорош І.М. Сучасне лідерство: особливості, вимоги, проблеми та помилки. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2019 р. № 5 (110). С. 98-102.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Медіаграмотність і прийняття рішень

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вibіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Заволічна Т.Р., доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-roman>

Контактний тел. 0506712004

E-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4226>

Посилання на презентацію курсу: <https://drive.google.com/file/d/1MlnpA2RFbVcmTW-k62xvI0p4OAgor6kh/view>

Посилання на силабус:

<https://drive.google.com/file/d/1MpYPNtkpCsbVu6TuwhyLox8RY6acqtZ9/view>

Консультації: очні та онлайн консультації: Вівторок 10:00-12:00

1. Анотація дисципліни.

Призначення навчальної дисципліни «Медіаграмотність для прийняття рішень» полягає у формуванні медіакомпетентності в здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти в контексті інформатизації суспільства та розвитку навичок критичного мислення при прийнятті управлінських рішень. В Національному освітньому стандарті вищої професійної освіти медіакомпетентність позначена як результат освіти майбутніх професіоналів.

Вибіркова навчальна дисципліна «Медіаграмотність для прийняття рішень» передбачає комунікативно-ситуативну активність здобувачів вищої освіти в осмисленні явища «медіа» та їх різновидів; аналізу й узагальнення інформації; сутності медіапростору та його впливу на соціум та бізнес-процеси, зокрема – у сфері їх майбутньої професійної діяльності.

В процесі опанування цього курсу студенти посилять навички з КСІ (критичного сприйняття інформації) в площині таких тем:

Новації в джерелах інформації для прийняття рішень: можливості Інтернет. Цифрова ідентичність

Сутність «медіа» та «медіаграмотності» в контексті цифрової економіки

Ваше медіаполе та лайфхаки керування в інформаційній лавині

Соціальні мережі як вид мас-медіа. Конфіденційність інформації.

Маркери КСІ (критичне сприйняття інформації) в епоху діджиталізації

Моделі інформаційної взаємодії фірми при прийнятті рішень.

Формування інформаційного трафарету. Стратегія пошуку інформації фірми.

Фандрейзинг та діджиталізація.

Прийняття рішення та джінса: (політична, комерційна та іміджева)

2. Метою навчальної дисципліни.

«Медіаграмотність для прийняття рішень» є вивчення базових понять медійної грамотності, розвиток здатності студентів критично осмислювати контент, який вони отримують через соціальні медіа і через традиційні ЗМІ, підвищити їхню обізнаність про способи захисту від медійних маніпуляцій; на їх основі – розвинути інтегративну медіакультурну здатність приймати ефективні управлінські рішення.

3. Пререквізити. Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є вступ у спеціальність, економічна теорія, інформаційні системи, макроекономіка, мікроекономіка та менеджмент.

4. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за спеціальністю 073 Менеджмент вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетентності

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	Годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	4	120	2	30	15	-	-	75	-	Залік
Заочна	2	3	4	120	2	6	-	-	-	114	-	Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи медіаграмотності													
Тема 1. Медіаграмотність - must have сучасного українця	12	3	1			8	13	1					12
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення розвитку медіаосвіти в Україні та закордоном	10	3	1			6	10						10
Тема 3. Інформація та мас-медіа в епоху цифрової економіки	13	3	2			8	11						11
Тема 4. Управлінські рішення та навички критичного сприйняття інформації	13	3	2			8	13	1					12
Тема 5. Усвідомлене медіаспоживання: відрізняємо факти	12	3	1			8	13	1					12

від суджень												
Разом за змістовим модулем 1	60	15	7			38	60	3				57
Змістовий модуль 2. Інструменти медіаграмотності												
Тема 6. Орієнтування в потоці щоденного медіаконтенту	13	3	2			8	13	1				12
Тема 7. Управлінські рішення та аналіз релевантної інформації	10	3	1			6	10					10
Тема 8. Монетизація медіа та джінса: загрози та фільтри для прийняття ефективного рішення	12	3	2			7	11					11
Тема 9. Маніпуляції в медіа та боротьба з ними	13	3	2			8	13	1				12
Тема 10. Стереотипи та дискримінація	12	3	1			8	13	1				12
Разом за змістовим модулем 2	60	15	8			37	60	3				57
Усього годин	120	30	15			75	120	6				114

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість Годин
1	Тема 1. Медіаграмотність - must have сучасного українця	8
2	Тема 2. Нормативно-правове забезпечення розвитку медіаосвіти в Україні та закордоном	6
3	Тема 3. Інформація та мас-медіа в епоху цифрової економіки	8
4	Тема 4. Управлінські рішення та навички критичного сприйняття інформації	8
5	Тема 5. Усвідомлене медіаспоживання: відрізняємо факти від суджень	8
6	Тема 6. Орієнтування в потоці щоденного медіаконтенту	8
7	Тема 7. Управлінські рішення та аналіз релевантної інформації	6
8	Тема 8. Монетизація медіа та джінса: загрози та фільтри для прийняття ефективного рішення	7

9	Тема 9. Маніпуляції в медіа та боротьба з ними	8
10	Тема 10. Стереотипи та дискримінація	8
Разом		75

5.5. Контрольні питання до іспиту з навчальної дисципліни «МГПР»

1. Процес «прийняття рішень»: життєві та професійні площини.
2. Інформаційний простір та його роль в прийнятті рішень.
3. Сутність «медіа» та «медіаграмотності».
4. Класифікація професійних якостей менеджерів в контексті цифрової економіки.
5. Сутність та завдання медіаосвіти в цифровій економіці. Поняття медіаграмотності.
6. Розвиток медіаосвіти в Україні. Методи медіаосвіти.
7. Нормативно-правове забезпечення розвитку медіаосвіти в Україні
8. Новації в джерелах інформації для прийняття рішень : можливості Інтернет.
9. Цифрова ідентичність.
10. Соціальні мережі як вид мас-медіа.
11. Критичне мислення як компетенція сучасного лідера
12. Ваше медіаполе та лайфхаки керування в інформаційній лавині.
13. Конфіденційність інформації
14. Алгоритми та «інформаційні бульбашки»
15. Які види небезпек існують в Інтернеті та як від них захиститись
16. Класифікація управлінських рішень.
17. Етапи процесу прийняття управлінських рішень та роль інформації.
18. Маркери КСІ (критичне сприйняття інформації) в епоху діджиталізації
19. Інтуїтивні рішення та підстави для їх прийняття.
20. Раціональні рішення
21. Роль керівника в процесі прийняття рішень
22. Методи розробки та прийняття управлінських рішень
23. Особливості прийняття управлінських рішень в Україні
24. Факти та судження. Факти без підтвердження.
25. Інформація та вплив.
26. Журналістські стандарти.
27. Моделі інформаційної взаємодії при прийнятті рішень. Довіра до медіа.
28. Медіаконтент в гіперінформаційному світі: сутність та маркери.
29. Шість типів контенту: інформування, судження, реклама, соціальна реклама, PR, пропаганда».
30. Соціальні медіа та усвідомлене медіаспоживання
31. Формування інформаційного трафарету.
32. Управлінські рішення та аналіз релевантної інформації
33. Релевантні дані: первинна та вторинна інформація.
34. Стратегія пошуку інформації.
35. Викревлення інформації: фактори, види.
36. Типи неправдивої інформації: Сатира та пародія
37. Типи неправдивої інформації: Фальшиві зв'язки
38. Типи неправдивої інформації: Контент що вводить в оману
39. Типи неправдивої інформації: Неправдивий контекст
40. Типи неправдивої інформації: Контент самозванець
41. Типи неправдивої інформації: Маніпулятивний контент
42. Типи неправдивої інформації: Сфабрикований контент
43. Як розпізнати фейк.
44. Що таке монетизація медіа
45. Фактори формування концепції медіаканалу.
46. Прозорість медіавласності та інформування.

47. Прийняття рішення та політична джинса.
48. Прийняття рішення та комерційна джинса
49. Прийняття рішення та іміджева джинса
50. Маніпуляції в заголовках. Клікбейт.
51. Маніпуляції з експертами та очевидцями.
52. Маніпуляції з соціопитуваннями.
53. Візуальні маніпуляції.
54. Маніпуляції на ТБ
55. Стереотипи як алгоритми ставлення і поведінки.
56. Поєднання стереотипів з дискримінацією.
57. Стереотипи та мова ворожнечі.
58. Що таке академічна доброчесність та посилання на першоджерела.
59. Як Ви розумієте меседж: «Медіаграмотність - must have сучасного українця»
60. Як допомагають навички медіаграмотності в процесі прийняття управлінських рішень в час пандемії COVID-19.

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «МГПР»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролях є:

- презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань щодо особливості проявів лідерства до сучасних практик менеджерів);
- стандартизовані тести;
- презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- проходження курсів онлайн-платформи «Дія. Цифрова освіта» в якості стимулювання до неформальної освіти;
- підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	T8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6		30		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «МГПР» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «МГПР» визначається за рейтинговою системою оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками.

Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти:

- На сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4226>;

- Посилання на презентацію курсу: <https://drive.google.com/file/d/1MlnpA2RFbVcmTW-k62xvI0p4OAgor6kh/view>

- Посилання на <https://drive.google.com/file/d/1MpYPNtkpCsbVu6TuwhyLox8RY6acqtZ9/view> на [силабус](#):

7. Рекомендована література

Основна:

1. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ : IREX, 2021. 400 с. (Автори: Антипенко Іван, Бондар Світлана, Войтович Наталя, Гошилик Наталя, **Заволічна Тетяна**, Запішна Наталя, Запорожченко Максим, Киналь Анна, Кравченко Надія, Новицька Ганна, Палько Інна, Розумієнко Олександра, Романюк Вікторія, Тараненко Олена, Усенко. Олександра, Устименко Тетяна, Шелест Ольга. URL: https://filter.mkip.gov.ua/wp-content/uploads/2022/04/12d-e_online_curriculum_6s_8-1.pdf.)

2. Заволічна Т.Р. Управлінські рішення (розділ в посібнику). *Менеджмент і адміністрування: підручник для магістрів / Колектив авторів: д.е.н., проф. Галушка З.І., д.е.н., доц. Антохов А.А., к.е.н., доц. Запужляк В.М., к.е.н., доц. Терлецька Ю.О., доц.*

Заволічна Т.Р. та ін. Чернівці: ЧНУ. 2021.437 с. (24, Ідрук.арк.). URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3213>

3. Zavolichna T., Zrybnieva I Trends in innovative management decisions: the role of media literacy in overcoming the challenges of the pandemic. *Deutscher Wissenschaftsherold*, V. 2, 2021. P. 11-14. ISSN: 2509-4327. URL: <https://dwherold.de/onewebmedia/2021/2021-2/Zavolichna%2011-14.pdf>

4. Поченчук Г.М., Заволічна Т.Р. Вплив цифровізації на інституціонально-інфраструктурні зміни економіки. Науковий вісник Чернівецького національного університету : Збірник наукових праць. Випуск 834. Економіка. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 76-82. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/jjourna/index.php/ecovis/artiart/view/175>

5. Бути медіаграмотним: 10 необхідних компетентностей. URL: http://www.osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/buti_medigramotnim_desyat_neob_khidnikh_kompetentnostey.

6. Вчимося бути медіаграмотними / за заг. ред. М. Масютіної. Бердянськ : Колібри ; Запоріжжя : Дике поле, 2016. 200 с.

7. Іванов В., Шкоба О. Медіаосвіта та медіаграмотність: визначення термінів. URL: [irbis-nbuv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbuv > cgiirbis_64](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64).

8. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». К.: IREX в Україні, 2019-2020.

9. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі Київ: АУП: Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.

10. Каверіна А. Кореляція джерел масової інформації з рівнем медіа грамотності. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6143/Polit%>.

11. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya>

12. Критичне мислення в епоху інформаційних війн. URL: <https://youtu.be/pNjdMnw9Q6Y>.

13. Критичне мислення на другому місці найзатребуваніших компетенцій у 2020. Освітня платформа «Критичне мислення». URL: <http://www.criticalthinking.expert/statti/kritichne-mislennya-na-drugomu-mistsi-najzatrebuvanishih-kompetentsij-u-2020/>.

14. Міжнародний досвід впровадження медіаграмотності для окремих цільових груп: можливості для України. Національний інститут міжнародних досліджень. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/informaciyni-strategii/mizhnarodniy-dosvid-vprovadzhennya-medigramotnosti-dlya>

15. Сінді Шейбе, Фейз Рогоу. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі; пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.

16. Технологія критичного мислення. URL: <https://www.youtube.com/watch?v>.

17. Черних О. О. Аналіз класифікацій загроз в Інтернеті. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 1 (290), 2015. С. 281-289.

18. ЮНЕСКО опублікувала п'ять принципів медійної та інформаційної грамотності. URL : http://www.osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/yunesko_opublikovala_pyat_printsi_piv_mediynoi_ta_informatsiynoi_gramotnosti/

19. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? : Аналіз. Київ: Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019. URL : http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/YAK_prottyd.

Допоміжна:

1. Абетка візуальної грамотності. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В. Київ : АУП, ЦВП, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Abetka_vizualnoy_gramotnosti_2019.pdf.

2. Бойко С. Медіаграмотність як основа інформаційно-психологічної безпеки особистості в сучасних умовах. URL: http://pedagogylviv.org.ua/zhurnaly/december_2015.pdf.

18. Гороховський, О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи:практ. посіб. Дніпро : Ліра, 2017. 133 с.

3. Гуза Ю. Правила користування Фейсбуком від Йорана Андерсона. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua/index.php/dlia-mediaspozhyvacha/publikatsii-2/44-publikatsii-dlia-mediacostumer/596-pravya-korystuvannia-feisbukom-vid-yorana-andersona.html>.
4. Інформаційний сервіс в Інтернеті: навчальний посібник / за ред. В.М. Шейка. Х. :Харк. держ. Академія культури, 2014. 208 с.
5. Ісакова Т. О. Мова ворожнечі як проблема українського інформаційного простору. *Стратегіч. пріоритети. Сер. Політика*. 2016. № 4. С. 90-97.
6. Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2018. 244 с.
7. Зернецька О. Глобальні соціальні мережі та кібербезпека особистості. *Віче*. 2016. № 1-2. С. 22-25. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2016_1-2_14.
8. 15 кращих українських проєктів з медіа грамотності. URL: <https://www.ukrinform>.
9. Нерсисян Г. Медіаграмотність молоді — запорука протидії інформаційній агресії. *Науково-практичний журнал «Інвестиції: практика та досвід»* (Чорноморський державний університет ім. Петра Могили, Інститут державного управління). Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2018. № 6. С. 56-60
10. Новак В. О. Інформаційне забезпечення менеджменту: навч. посібник / В. О. Новак, Л. Г. Макаренко, М. Г. Луцький. К.: Кондор, 2015. 462 с.
11. Плахта Д. Медіаосвітня вакцинація. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/mediaosvitnya-vakcynasiya>
12. Пода Т. А. Інтернет-меми як феномен інформаційного суспільства. *Вісн. Нац. авіац. ун-ту*. 2017. № 1. С. 117-120.
13. Онкович Г. В. Сучасний стан і перспективи розвитку медіаосвіти в Україні. URL: https://www.researchgate.net/publication/330005610_Mediaosvita_v_Ukraini.
14. Тягло О. В. Досвід засвоєння критичного мислення в українській вищій школі. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 2(21). 240-257. URL: https://www.researchgate.net/publication/324840890_Dosvid_zasvoenna_kriticnogo_mislenna_v_ukrainskij_visij_skoli
15. Шевченко В. Фактчекінг і верифікація у журналістській роботі. *Образ*. 2018. № 1. С. 140-153

6. Інформаційні ресурси:

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>.
2. Детектор медіа. URL: <http://detector.media>.
3. Інститут масової інформації. URL: <http://imi.org.ua>
4. Медіакритика. URL: <http://www.mediakrytyka.info>
5. Медіапсихологія і медіа освіта. URL: <http://www.mediaosvita.org.ua>
6. Телекритика. URL: <http://www.telekritika.ua/>
7. MediaLiteracy. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua>
8. MediaSapiens. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua>
9. FAKE OFF. URL: <http://fakeoff.org/uk>
10. Stopfake.org. URL: <http://www.stopfake.org>
11. Медіа. Твій надійний інтелект. URL: <http://media-iq.tilda.ws/>
12. VERIFIED: онлайн-курс з медіаграмотності. URL: <https://verified.edera.com/ua#rec151962418>
13. Медіаграмотність: практичні навички. Prometheus URL: <https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1>.
14. Фактчек: довіряй-перевіряй. Ed-era URL: <https://courses.edera.com/courses/coursev1:VOXU-EdEra+FactCheck101+2018/about>.
15. Он-лайн курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus.
16. Он-лайн курс «Медіаграмотність для громадян» за посиланням <https://irex.mocotms.com/>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

"Мотиваційний менеджмент"

вибіркова

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування
(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент
(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Запукхляк В.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача: <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zapuhlyak-volodymyr-myhajlovych>

Контактний тел.: [+ 380 372 52 65 51](tel:+380372526551)

E-mail: v.zapukhlyak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації: он-лайн консультації – згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). Навчальна дисципліна «Мотиваційний менеджмент» належить до вибірових освітніх компонент освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Знання, отримані в рамках вивчення навчальної дисципліни, покликані забезпечити цілісність сприйняття інших управлінських дисциплін, формування умінь і навичок майбутніх фахівців щодо ефективного мотивування різних категорій працівників і колективів з метою поліпшення кількісних і якісних показників діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни: формування комплексної системи знань у контексті концептуальних і прикладних засад мотивування працівників до високопродуктивної праці, посилення зацікавленості в підвищенні кінцевих результатів діяльності індивідів, груп, організації загалом.

3. Пререквізити. У рамках роботи над курсом, необхідним є вивчення здобувачем вищої освіти таких навчальних дисциплін: «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Менеджмент», «HR-технології».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» вивчення дисципліни «Мотиваційний менеджмент» сприяє формуванню таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації

Програмні результати навчання

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	III	VII	4	120	2	30	30	-	-	60	-	екзамен
Заочна	III	VII	4	120	2	8	4	-	-	108	-	екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Концептуальні засади мотивування персоналу											
Тема 1. Роль людських ресурсів та мотивації у забезпеченні конкурентоспроможності організації		4	4	-	-	7		1	1	-	-	14
Тема 2. Мотиваційний процес		4	4	-	-	8		-	-	-	-	13
Тема 3. Теорії мотивації		3	3	-	-	7		1	1	-	-	14
Тема 4. Моделі реалізації мотиваційного менеджменту		4	4	-	-	8		1	-	-	-	14
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>60</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>30</i>	<i>60</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>55</i>
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Інструментарій мотиваційного менеджменту											
Тема 5. Особистість як об'єкт мотиваційного управління		3	3	-	-	6		1	-	-	-	11
Тема 6. Оплата праці та мотивація		3	3	-	-	6		1	1	-	-	10
Тема 7. Оцінювання персоналу у процесі мотивування		3	3	-	-	6		1	-	-	-	11
Тема 8. Мотивування команди		3	3	-	-	6		1	-	-	-	11
Тема 9. Організаційна культура як чинник мотивації		3	3	-	-	6		1	1	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>60</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>30</i>	<i>60</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>53</i>
Усього годин	120	30	30	-	-	60	120	8	4	-	-	108

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Методи оцінювання:

- МО 1 – фронтальне опитування;
- МО 2 – індивідуальне опитування;
- МО 3 – презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 7 – реферати;
- МО 8 – есе;
- МО 12 – тематичні контрольні роботи;
- МО 14 – підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у студентській олімпіаді, конференції тощо).

Академічна добросовісність. Здобувачі самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. У випадку використання ідей, розробок, тверджень інших авторів, обов'язковим є посилання на джерела інформації.

Відвідування занять. Обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни – регулярне відвідування занять. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка і обґрунтованість викладу матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземними мовами) джерел інформації; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, узагальнення і висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел інформації, нормативних документів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; нестандартний підхід і креативність; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Моніторинг навчальних результатів здійснюється на основі:

поточного контролю за підсумками оцінювання експрес-опитувань, тестувань, індивідуального й колективного опрацювання кейсів, виступів, повідомлень, реферативних завдань та участі в дискусіях з проблематики відповідних занять (максимальна сумарна кількість балів, яку може отримати студент за роботу на практичних заняттях в рамках поточного контролю становить 60 балів);

підсумкового контролю у вигляді заліку (оцінюється в 40 балів).

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається із суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання екзаменаційних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	ІНДЗ-1	T5	T6	T7	T8	T9	ІНДЗ-2		
6	6	6	6	6	5	5	5	5	4	6	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література (основна)

1. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Сучасні технології управління персоналом: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466с.
2. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом : навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 288 с.
3. Колот, А. М. Цимбалюк. С. О. Мотиваційний менеджмент : підручник. Київ : КНЕУ, 2014. 479 с.
4. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. – Рівне : РОІППО, 2018. 180 с.
5. Менеджмент персоналу : навчальний посібник / Укл.: Безпалько О.В., Бергер А.Д., Березяно Т.М., Гринюк Ю.М., Грищенко Д.Г. та ін. [За. заг. ред. Драган О.І.]. Київ : МПП «ЛИНО», 2022. 612 с.
6. Муромець Н.Є., Мирошніченко Ю.В., Савченко І.Г. Управління персоналом в системі менеджменту організації : монографія. Харків : Панов А. М., 2019. 192 с.
7. Управління персоналом в умовах знанневої економіки : колект. монографія / за ред. Г.Г. Савіної. Херсон : Вишемирський В. С., 2019. 129 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://me.kmu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень URL: <http://www.niss.gov.ua>
7. Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку. URL: <http://wdc.org.ua/>
8. Офіційний сайт Статистичного відділу ООН (UNSD). URL: <https://unstats.un.org/home/>
9. Hofstede Insights. URL: <https://www.hofstede-insights.com/country>
10. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum). URL: <https://www.weforum.org/>
11. Офіційний сайт Boston Consulting Group. URL: <https://www.bcg.com/>
12. Офіційний сайт Harvard Business Review: <https://hbr.org/>
13. Офіційний сайт HR magazine. URL: <https://www.hrmagazine.co.uk/>
14. Офіційний сайт HRZone. URL: <https://www.hrzone.com/>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА
Вибіркова

Освітньо-професійна програма *Менеджмент організацій і адміністрування*

Спеціальність *073 Менеджмент*

Галузь знань *07 Управління та адміністрування*

Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*

Мова навчання: **українська**

Розробники: **к.е.н., доцент Терлецька Юлія Олегівна**

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/terletska-yuliya-olegivna>

Контактний тел. **52-65-51**

E-mail: **y.terlecka@chnu.edu.ua**

Консультації **Четвер з 13.00 до 15.00.**

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Національна економіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 «Управління і адміністрування».

Метою вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка» є формування у студентів додаткових компетентностей, що надають такі можливості та переваги на ринку праці як знання основних закономірностей і проблем функціонування та регулювання національних економічних систем різних типів і, у першу чергу, національних економік ринкового та перехідного типу, з особливим акцентом на національній економічній системі України, уміння аналізувати стан і визначати головні напрями соціально-економічного розвитку країни та її державної економічної політики в умовах ринкових відносин.

Досягнення мети забезпечується вивченням теорії та базисних інститутів національної економіки, завдань ефективного використання живої праці, основного капіталу, науково-виробничого потенціалу, оборотного капіталу країни, розвитку демократії, ринкових відносин та входження у світове господарство. В контексті мети завдання дисципліни полягає у розкритті загальних особливостей функціонування національної економічної системи, інституційних чинників та їхніх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство. Одним із ключових завдань підготовки студентів є формування у них аналітичного мислення та проведення аналізу стану економіки країни та заходів державної економічної політики щодо нарощування економічного потенціалу країни та стимулювання економічного зростання тощо.

Основними перевагами, які надає вивчення дисципліни «Національна економіка» є поглиблення теоретичних знань, набуття здатності оцінювати господарську систему і передумови становлення і розвитку національної економіки; вміння окреслювати принципи і фактори функціонування, структурні елементи національної економіки; оцінювати економічний потенціал національної економіки політику економічного зростання і розвитку національної економіки, економічне зростання та господарські комплекси національної економіки, а також характеризувати принципи формування господарських комплексів національної економіки, функціональну інфраструктуру національного ринку.

3. Пререквізити. З метою підвищення ефективності засвоєння курсу здобувач вищої освіти має вивчити до початку вивчення курсу «Національної економіки» такі предмети: «Економічна теорія», «Менеджмент», «Теорія організації», «Економіка підприємства», «Підприємництво і бізнес-планування».

4. Результати навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5. Знання та розуміння предметної сфери і професійної діяльності.
- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації.
- ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним, а також демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

5. Опис навчальної дисципліни**5.1. Загальна інформація**

Назва навчальної дисципліни <u>Національна економіка</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	7	3	90	2	30	15	-	-	45	-	залік
Заочна	3	7	3	90	2	8	4	-	-	78	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	п	ла	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади становлення та функціонування національної економіки														
Тема 1. Сутнісна характеристика національної економіки	12	4	2	-	-	6	11,5	1	0,5	-	-	-	10	
Тема 2. Економічні теорії в розвитку національних економік	12	4	2	-	-	6	11,5	1	0,5	-	-	-	10	
Тема 3. Державність та державне управління економікою	11	4	2	-	-	6	11,5	1	0,5	-	-	-	10	
Тема 4. Основні характеристики потенціалу національної економіки	11	3	2	-	-	5	11,5	1	0,5	-	-	-	10	

Разом за змістовим модулем 1	46	15	8	-	-	23	46	4	2	-	-	40
Змістовий модуль 2. Інститути національної економіки та прикладні аспекти розвитку національного господарства												
Тема 1. Інституційні чинники розвитку національної економіки	12	4	2	-	-	6	11,5	1	0,5	-	-	10
Тема 2. Політика економічного зростання в національній економіці	12	4	2	-	-	6	11,5	1	0,5	-	-	10
Тема 3. Структурна перебудова національної економіки	11	4	2	-	-	5	10,5	1	0,5	-	-	9
Тема 4. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	9	3	1	-	-	5	10,5	1	0,5	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	44	15	7	-	-	22	44	4	2	-	-	38
Усього годин	90	30	15	-	-	45	90	8	4	-	-	78

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Політична та економічна орієнтація України.
2	Забезпечення економічної рівноваги та збалансованості.
3	Формування промислової політики.
4	Економічні реалії в Україні як результат проведення реформ.
5	Основні шляхи подолання кризових явищ в економіці.
6	Ринкові можливості української економіки.
7	Моделювання економічного зростання: світовий досвід та економічна практика.
8	Інноваційна стратегія економічного розвитку України.
9	Індустріальне та інноваційне економічне зростання: порівняльна характеристика.
10	Умови та перспективи інтеграції України в Євросоюз.

5.4. Тематика індивідуальних завдань

1. Ринкова трансформація в Україні: здобутки, труднощі, уроки.
2. Нова модель економічного розвитку України (у контексті глобалізації).
3. Модернізація економіки України в умовах глобалізації.
4. Природно-ресурсний потенціал економічного зростання в Україні.
5. Промисловий комплекс України в системі міжнародного поділу праці.
6. Україна в міжнародних аграрних відносинах: торговельний аспект.
7. Перспективи розвитку України як транзитної держави.
8. Вектори інтеграції України у світове господарство.
9. Місце України на світовому ринку товарів і послуг.
10. Участь України в міжнародних інвестиційних процесах.
11. Позиції України на міжнародному ринку технологій.
12. Сучасна трансформація світового фінансового середовища.
13. Основні напрями взаємодії України зі світовими фінансовими ринками.
14. Валютна інтеграція в умовах фінансової глобалізації: реалії та перспективи України.
15. Економічне співробітництво України з Європейським Союзом.
16. Україна і Співдружність незалежних держав (СНД).
17. Україна в чорноморській економічній інтеграції.
18. Економічне співробітництво між Україною і США: невикористаний потенціал.
19. Україна – Латинська Америка: економічна взаємодія.
20. Світогосподарські зв'язки України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону.
21. Африканський вектор зовнішньоекономічної політики України.
22. Українська економіка: стан і перспективи.
23. Передумови та перспективи участі України в міжнародних ринках.
24. Галузева взаємодія економіки України зі світовим господарством.
25. Геостратегічне становище української економіки.
26. Зарубіжний досвід економічних перетворень.
27. Співпраця України з міжнародними економічними організаціями.
28. Економіка України: стан, перспективи та шляхи розвитку.
29. Інноваційна економіка – стратегічна мета розвитку держави.
30. Перспективи співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями.

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- Метод 1 – лекція-візуалізація;
- Метод 4 – семінар-дискусія;
- Метод 5 – семінар-діалог;
- Метод 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- Метод 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань;
- Метод 8 – робота з тестами;
- Метод 9 – робота в групах;
- Метод 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- Метод 11 – ділові ігри;
- Метод 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, експрес-опитування, рольовий тренінг, аналіз виробничих ситуацій, індивідуальні завдання) відповідь студента та ін. Формою підсумкового контролю є **залік**.

Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 6. ділові ігри;
- МО 7. реферати;
- МО 8. есе;
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 12. тематичні контрольні роботи;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Залік	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
Сутнісна характеристика національної економіки	Економічні теорії в розвитку національних економік	Державність та державне управління економікою	Основні характеристики потенціалу національної економіки	Інституційні чинники розвитку національної економіки	Політика економічного зростання в національній економіці	Структурна перебудова національної економіки	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство		
∑ балів за ЗМ 1 - 30				∑ балів за ЗМ 2 - 30				40	100

**Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
за національною шкалою та шкалою ЄКТС**

Оцінка	Знання	Уміння
<p align="center">A (90-100 балів) зараховано</p>	<p>Здобувач має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Засвоїв базові категорії, механізм дії законів, закономірностей, принципів формування потенціалу підприємства та його оцінки. Досконало знає основну літературу, а також вказівки, положення, нормативні матеріали. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Освоїв комплексне, просторове сприйняття економіки, особливості механізму формування потенціалу підприємства; закономірності та принципи його функціонування.</p>	<p>Здобувач вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Вміє використовувати довідники, довідкову літературу, грамотно викладати програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення, систематизує одержану інформацію та вміє її узагальнювати, а також чітко формулює власні теоретичні висновки та практичні пропозиції.</p>
<p align="center">B (80-89 балів) C (70-79 бал) зараховано</p>	<p>Здобувач показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їх поповнення і оновлення в процесі подальшого навчання і професійної діяльності. Засвоїв механізм дії законів, закономірностей, принципів формування потенціалу підприємства та його оцінки. Опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також вказівки, рекомендації, положення та інші програмні матеріали.</p>	<p>Здобувач успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень. Вміє використовувати на практиці програмні знання, вирішувати проблеми, орієнтуючись на економічні перспективи та виходячи з аналітичної оцінки економічних реалій.</p>
<p align="center">D (60-69 бали) E (50-59 балів) зараховано</p>	<p>Здобувач має знання лише основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Ознайомлений з основною літературою, рекомендованою програмою. Допускає помилки у відповідях на теоретичні запитання дисципліни і при виконанні практичних завдань, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача.</p>	<p>Здобувач виконує практичні завдання в межах програмних вимог. Допускає неточності і помилки при розв'язанні виробничих ситуацій. Не володіє навичками системного обґрунтування запропонованих рішень. Виявляє труднощі при застосуванні знань на практиці.</p>
<p align="center">Fx (35-59 балів) (не зараховано) F (1-34 бали) не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>	<p>Здобувач не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях. Має недостатні знання для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.</p>	<p>Здобувач не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні. Демонструє невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.</p>

8. Рекомендована література

Основна

1. Гринів Л.С., Кічурчак М.В. Національна економіка: навч. посібник для ВНЗ. Львів: Магнолія-2016, 2019. 464 с.
2. Заблоцький Б.Ф. Національна економіка: підручник Львів: Новий світ2000, 2009. 582 с.
3. Ковтун О. І. Національна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2013. 170 с.
4. Ковтун О.І., Башнянин Г.І., Шевчук В.О. Інтеграція економіки України в глобальне господарство: проблеми та перспективи. Український науковий журнал «Економіст», № 2 (364), 2017. С.11-19 .
5. Ковтун О. І., Куцик П.О., Башнянин Г.І. Глобальна економіка: підручник. Львів : Видавництво ЛКА, 2014. 704 с.
6. Куцик П.О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів : Растр – 7, 2017. 400 с.
7. Національна економіка: підручник для ВНЗ / за заг. ред. Круша П.В. К.: Каравела, 2018. 416 с.

Додаткова

1. Геоекономіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): Навч. посібн.[Електронний ресурс] / За наук. ред. Рокочої В.В., Одягайло Б.М., Терехова В.І. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 352 с.
2. Глуха Г.Я. Національна економіка: фактори зростання: монографія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. 312 с
3. Грущинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції/ монографія. 2018 р. 430 с.
4. Старостенко Г.Г. Онишко С.В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. К. : Ліра-К 2016. 432 с.
5. Кузьмін О.Є. Національна економіка: підручник для студ. вищ. навч. закл. Л.: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 308 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. База статистичних даних ЮНКТАД. URL : <http://unctadstat.unctad.org/>
2. База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
3. Електронний ресурс «Фінансовий портал». URL: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>
4. Закони України (чинне законодавство на 01.09.2019). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> .
6. UNCTADSTAT. URL: <http://unctadstat.unctad.org/TableViewer/tableView.aspx>.
7. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.
8. Угода про асоціацію між Україною та ЄС і його державами-членами. URL: http://www.kmu.gov.ua/docs/Agreement/AA_Body_text.pdf.
9. Україна в глобальних рейтингах. URL: <http://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/rating/index.html>
10. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра **економічної теорії, менеджменту і адміністрування**

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЙНІ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ»

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова, чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма **«Менеджмент організацій і адміністрування»**

(назва програми)

Спеціальність **073 – Менеджмент**

(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 – Управління та адміністрування**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: **кандидат економічних наук, асистент**

Бойда Світлана Василівна

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача: <https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektiv-kafedry/bojda-svitlana-vasylivna?preview=true>

Контактний тел.: **+380-50-191-20-16 (Viber, Telegram)**

E-mail: s.boyda@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації:

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

Google Meet: <https://meet.google.com/ctn-skvn-qns>

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Організаційні структури управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань «Управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна призначена для з'ясування теоретичних основ і практичних навичок виявлення загальних закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку системи управління організацією.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Організаційні структури управління» є формування у студентів системних знань і розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, оцінювання стану та перспектив їх розвитку, прийняття адекватних управлінських рішень.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Організаційні структури управління» є:

- вивчення теоретичних положень побудови організаційних структур управління;
- освоєння методології вибору оптимальних варіантів управління підприємством;
- оволодіння практичними підходами до формування організаційної структури управління підприємством;
- набуття навичок формування оптимальної організаційної структури управління в організаціях в умовах України.

Набуття навичок системного управління організаціями є сьогодні одним із критеріїв підготовки фахівців-професіоналів, які здатні передбачати, своєчасно виявляти та успішно вирішувати нагальні проблеми функціонування і розвитку організацій.

3. Пререквізити. «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Розробка та прийняття управлінських рішень», «Операційний менеджмент».

4. Результати навчання. У результаті вивчення курсу студенти повинні набути:

Знання:

ЗН1. Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.

Уміння:

УМ1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

Комунікації:

К2. Збір, інтерпретація та застосування даних.

Автономія та відповідальність:

АВ1. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами.

5. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні та фахові компетентності.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Адміністративна діагностика»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумкового контролю
Денна	III	V	3,0	120	2	30	30	0	0	60	0	залік
Заочна	III	V	3,0	120	2	8	2	0	0	110	0	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Суть і види організаційних структур управління підприємством														
Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Організаційні структури управління».	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 2. Лінійна організаційна структура управління.	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 3. Функціональна організаційна структура управління.	16	4	4			6	12	2					10	
Тема 4. Матрична структура управління.	14	4	4			6	12		2				10	
Тема 5. Дивізійна організаційна структура управління.	10	2	2			6	12						12	
Разом за ЗМ1	60	14	14			30	60	6	2				52	

Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції розвитку організаційних структур управління											
Тема 6. Органи управління підприємств різних організаційно-правових форм.	13	4	4			6	12				12
Тема 7. Критерії ефективності управління сучасними бізнес-організаціями.	13	4	4			6	12	2			10
Тема 8. Організаційна структура служби економічної безпеки підприємства.	10	2	2			6	12				12
Тема 9. Методи формування організаційної структури інноваційно-активного підприємства.	14	4	4			6	12				12
Тема 10. Оптимізація організаційних структур вітчизняних підприємств.	10	2	2			6	12				12
Разом за ЗМ 2	60	16	16			30	60	2	-		58
Усього годин	120	30	30			60	120	8	2		110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Організаційні структури управління». Еволюція організаційних структур управління.	6	10
2	Тема 2. Лінійна організаційна структура управління. Переваги та недоліки лінійної структури управління.	6	10
3	Тема 3. Функціональна організаційна структура управління. Переваги та недоліки функціональної структури управління.	6	10
4	Тема 4. Матрична структура управління. Переваги та недоліки матричної структури управління.	6	10
5	Тема 5. Дивізійна організаційна структура управління. Переваги та недоліки дивізійної структури управління.	6	12
6	Тема 6. Органи управління підприємств різних організаційно-правових форм. Особливості управління холдинговими компаніями в Україні.	6	12
7	Тема 7. Критерії ефективності управління сучасними бізнес-організаціями. Сучасні концепції ефективності управління підприємством.	6	10
8	Тема 8. Організаційна структура служби економічної безпеки підприємства. Роль служби економічної безпеки у забезпеченні економічної безпеки підприємства.	6	12

9	Тема 9. Методи формування організаційної структури інноваційно-активного підприємства. Механізм управління інноваційно-активними підприємствами.	6	12
10	Тема 10. Оптимізація організаційних структур вітчизняних підприємств. Критерії удосконалення організаційних структур підприємства.	6	12

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студента (ІНДЗ) є видом позааудиторної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. ІНДЗ виконується за власною ініціативою, бажанням студента, крім обов'язкових видів контролю. Студенти самостійно обирають тему ІНДЗ з тематичного переліку. Виконання ІНДЗ дає можливість студентам отримати додаткові бали з метою поліпшення результатів поточного контролю або отримання оцінки за підсумковим контролем автоматично.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

Назва теми
1. Теоретичні аспекти побудови оптимальної організаційної структури управління підприємством.
3. Формування організаційної структури управління персоналом.
3. Формування організаційно-інноваційної структури управління підприємством.
4. Оцінка стратегічного протистояння підприємств-конкурентів.
5. Характеристика управління з позиції динаміки і статичності.
6. Поняття та принципи формування механізму управління.
7. Аналіз ділової активності підприємства.
8. Тенденції циклічного розвитку організації.
9. Механізм розгортання кризи на підприємстві.
10. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства.
11. Диверсифікація ситуаційного управління: типологія та вибір альтернатив.
12. Удосконалення антикризового управління підприємством.
13. Проблема вибору організаційної структури управління малим підприємством.
14. Діагностика ефективності системи управління організацією.
15. Ідентифікація ознак прихованого, умисного та фіктивного банкрутства.
16. Сучасні системи управління персоналом.
17. Роль стратегії і тактики в системі менеджменту ситуацій.
18. Сутність процесу реструктуризації на підприємстві.
19. Економічна сутність санації підприємства.
20. Поняття технології ситуаційного управління.
21. Технологічна схема процесу управління в проблемній ситуації.
22. Технологія розробки та реалізації управлінських рішень.
23. Реінжиніринг як метод подолання кризових явищ.
24. Порівняльний аналіз різних типів організаційних структур управління.
25. Інновації як процес оновлення виробництва, апарату та методів управління.
26. Сутність, природа та класифікація управлінських ризиків.
27. Управління ризиком в системі менеджменту ситуацій.
28. Системний підхід до аналізу організаційних структур управління підприємствами.
29. Формування механізму управління організаційними змінами на підприємстві.
30. Основні шляхи та методи зниження ризику в діяльності підприємства.

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 8 – робота з тестами;
- МН 9 – робота в групах;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів студент може отримати на заліку.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, наукова публікація з проблем управлінської діагностики) відповідь студента, звіт та презентація матеріалів самостійної роботи студента.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проєктів;
- МО 8. есе;
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології курсу для розв'язання проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни «Організаційні структури управління»;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій;
- застосування аналітичних підходів;

- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації;
- якість і чіткість викладення міркувань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Характеристики
A (90 – 100)	<p>Всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Студент засвоїв теоретичні засади навчальної дисципліни, специфіку практичних і тестових завдань. Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні ресурси. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою.</p> <p>Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Системно інтерпретує програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.</p>
B (80-89)	<p>Студент показав повні і достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності.</p> <p>Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень.</p>
C (70-79)	<p>Студент опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу. Засвоїв основні завдання і методи курсу. Вміє використовувати на практиці програмні завдання, розв'язувати тестові завдання. Проте, наявні певні неточності, помилки.</p>
D (60-69)	<p>Продемонстровано знання лише базового програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології.</p> <p>Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими. Допускає неточності, помилки при розв'язанні задач і тестів.</p>
E (50-59)	<p>Недосконало і неповно дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з суттєвими помилками, частково, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.</p>
FX (35-49)	<p>Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях.</p> <p>Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.</p>
F (1-34)	<p>Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.</p> <p>Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.</p>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	МКР		
3	3	6	6	3	9	6	6	3	6	3	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Домарєв В. В. Система ситуаційного управління: Теорія, методологія, рекомендації. - Київ, 2017. 347 с.
2. Економічна діагностика: Підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
3. Теорія та практика побудови організаційних систем управління: Навчальний посібник / О.П. Ващенко. - Київ: ДУТ, 2017. – 112 с.
4. Тюріна Н. М. Антикризове управління / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка, І. В. Грабовська. - К. : ЦУЛ, 2022. 448 с.

8.2. Допоміжна

1. Адізес І. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва. – Фабула, 2019. 448 с.
2. Бойда С.В. Інноваційні підходи до управління підприємствами в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.* 2022. Випуск І (85). С. 72-81. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/6.pdf>.
3. Бойда С. Особливості менеджменту соціальних підприємств. *Теорія та практика менеджменту: матеріали Міжнар. наук.- практи. конф. (24-26 травня 2022 року) / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк, 2022. 557 с. С. 49-52.* URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4452>.
4. Бойда С.В. Технології ситуаційного управління персоналом підприємства в умовах мінливості зовнішнього середовища. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Берегове, 15 червня 2022 р.). Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. 498 с. С. 408-409.* URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4507>.
5. Болотнов Д. Особливості антикризового управління вітчизняними підприємствами. *Innovation and Sustainability.* 2022. № 2. С. 171–176.
6. Гречаник О.Є., Хлебнікова Т.М., Темченко О.В. Сучасні проблеми управління інноваційно-активними підприємствами: досвід України та ЄС. *Інвестиції: практика та досвід.* 2022. № 2. С. 74-80.
7. Данилюк Н.М. Віртуальна організаційна структура іт-компанії: маркетинговий та управлінський аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка».* 2022. № 24 (52). С. 20-25.
8. Колосінська М. І., Бойда С. В., Семенко О.О. Оцінка фінансового стану підприємства з метою удосконалення його фінансової стратегії. *Ефективна економіка.* 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=7830>.

9. Кравчик Ю., Польова Н., Каткова Т. Діагностика ефективності системи управління організацією. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С 87–94. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.87.94>
10. Лобач А.М. Трансформація організаційної структури та управління ефективності персоналу виробничого підприємства. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2022. Вип. 1 (64). С. 61-71. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/64-8>
11. Лугова В. М. Напрями діагностики мотивації управлінського персоналу відповідно до сучасних теорій мотивації. *БізнесІнформ*. 2022. № 1. С. 390-397.
12. Маковоз О., Кузьменко Т. Концептуальні підходи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут (економічні науки)*. 2022. № 2. С. 17-20.
13. Набока Р. М., Шукліна В.В. Особливості ситуаційного управління логістичною діяльністю харчових підприємств. *Агросвіт*. 2020. № 8. С. 94-99.
14. Світлична В., Александрова С. Реінжиніринг бізнес-процесів HORECA: аспекти організаційного забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1550/1491>.
15. Синик Й., Юрченко Г. Сучасні методи оцінювання персоналу на соціальних підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1387/1337>.
16. Ткачук Г.Ю. Інструментарій забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 55-59.
17. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
18. Офіційний сайт Громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив». URL : <https://parlament.org.ua>.
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>.
21. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
22. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
23. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk>.
24. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> .
25. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
26. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
27. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПІДПРИЄМНИЦТВО І БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробники: Білик Р.Р., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektiv-kafedry/bilyk-rostyslav-romanovych>

Контактний тел.

52-59-97

E-mail:

r.bilik@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації

Очні консультації: згідно з графіком.

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Мета навчальної дисципліни "Підприємництво і бізнес-планування":

- формування у майбутніх спеціалістів системи спеціальних знань у сфері початкових дій бізнесу;
- розуміння логіки та схем підприємницької діяльності у загальному вигляді, технологій підприємництва;
- дослідження середовища підприємницької діяльності, соціальної відповідальності бізнесу та процесу створення підприємства.

«Підприємництво і бізнес-планування» викладається на 2 курсі у 3 семестрі (ґрунтується на знаннях, здобутих студентами у ході вивчення більшості дисциплін, що належать як до обов'язкової, та і до вибіркової компонент ОП). Курс узагальнює знання інших дисциплін та забезпечує їх реалізацію на основі формування у студентів стратегічного економічного мислення та набуття навиків застосування методів підприємницької діяльності для забезпечення ефективності діяльності організації у сфері підприємництва.

2. Пререквізити. Вказуються дисципліни чи сертифіковані курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу.

«Економічна теорія», «Менеджмент», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Теорія організації», «Операційний менеджмент», «Економічна політика», «Лідерство і добробут».

3. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» та галузі знань 07 Управління і адміністрування вивчення дисципліни «Підприємництво і бізнес-планування» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських

рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	30	15			45		Залік
Заочна	2	3	3	90	8	2			80		Залік

4.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1												
Тема 1. Загальна характеристика підприємництва	8	3	1			4	8	1				7	

Тема 2. Типологія підприємництва	8	3	1			4	9	1	1			7
Тема 3. Мале підприємництво в ринковій економіці	8	3	1			4	8	1				7
Тема 4. Технологія створення підприємства (власної справи)	8	3	1			4	8	1				7
Тема 5. Формування підприємницького капіталу	8	3	1			4	8	1				7
Тема 6. Інвестиційна політика фірми	8	3	1			4	8	1				7
Разом за ЗМ1	48	18	6			24	49	6	1			42
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2											
Тема 1. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві	8	3	1			4	8	1	1			7
Тема 2. Підприємницький успіх і культура бізнесу	9	3	2			4	8	1				7
Тема 3. Аналітична оцінка ефективності підприємницької діяльності	8	2	2			4	9					8
Тема 4. Шляхи підвищення ефективності підприємництва	8	2	2			4	8					8
Тема 5. Тіньова економіка в бізнесі	9	2	2			5	8					8
Разом за ЗМ 2	42	12	9			21	41	2	1			38
Усього годин	90	30	15			45	90	8	2			80

4.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Загальна характеристика підприємництва	3
2	Тема 2. Типологія підприємництва	3
3	Тема 3. Мале підприємництво в ринковій економіці	3
4	Тема 4. Технологія створення підприємства (власної справи)	3
5	Тема 5. Формування підприємницького капіталу	3
6	Тема 6. Інвестиційна політика фірми	3
Змістовий модуль 2		
1	Тема 1. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві	3
2	Тема 2. Підприємницький успіх і культура бізнесу	3
3	Тема 3. Аналітична оцінка ефективності підприємницької діяльності	2
4	Тема 4. Шляхи підвищення ефективності підприємництва	2
5	Тема 5. Тіньова економіка в бізнесі	2

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
Змістовий модуль 1	
1	Тема 1. Загальна характеристика підприємництва
2	Тема 2. Типологія підприємництва
3	Тема 3. Мале підприємництво в ринковій економіці
4	Тема 4. Технологія створення підприємства (власної справи)
5	Тема 5. Формування підприємницького капіталу
6	Тема 6. Інвестиційна політика фірми
Змістовий модуль 2	
1	Тема 1. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві
2	Тема 2. Підприємницький успіх і культура бізнесу
3	Тема 3. Аналітична оцінка ефективності підприємницької діяльності
4	Тема 4. Шляхи підвищення ефективності підприємництва
5	Тема 5. Тіньова економіка в бізнесі

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Підприємництво і бізнес-планування» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносилися на самостійне вивчення, а також виконання дослідницького завдання по кожному змістовому модулю. Зміст завдання полягає в необхідності підготувати одну презентацію-відповідь на обране

питання з наведеного нижче переліку (разом чотири презентації протягом двох семестрів вивчення дисципліни). За кожну презентацію, в якій викладено обґрунтовану думку, здобувач може отримати 5 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу, недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення. В цілому результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях.

5. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- кейсовий метод;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є залік, екзамен, комплексний іспит.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Формою підсумкового контролю є залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка “А” передбачає: глибоку, всебічну відповідь на всі екзаменаційні завдання; чітке логічне і аргументоване викладення набутих знань з безпомилковим використанням наукової термінології, а також наведення конкретних прикладів; повне володіння студентом програмним матеріалом; освідомленість із новітніми науковими даними з даної навчальної дисципліни; уміння застосовувати теоретичні знання на практиці при вільному володінні технічними засобами; уміння пов'язувати суміжні дисципліни з фаховою (спеціальною) дисципліною; сумлінну роботу студента протягом семестру.

Оцінка “В” відрізняється від оцінки “А” тільки тим, що студентом було допущено несуттєві неточності і не проявлено належної самостійності у викладенні думок. Знання програмного матеріалу добрі, зміст екзаменаційних питань розкрито, відповідь послідовна, чітка, грамотна і не потребувала особливого втручання викладача. Студент продемонстрував уміння використовувати теоретичні знання на практиці при вільному володінні технічними засобами.

Відповідь оцінюється на **оцінку “С”** за умови, що студент виявив достатні знання теоретичного матеріалу відповідно до програми курсу та вміння співвідносити теоретичні знання із практичною ситуацією, проте у відповідях було допущено певну кількість значних помилок і недоліків.

Оцінка “D” ставиться тоді, коли студент не повністю розкрив зміст екзаменаційних питань, програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології. Студент поверхнево знайомий з рекомендованою літературою, теоретичні знання застосовуються ним на практиці із значними труднощами, допущено помилки при вирішенні задач. Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових

даних з навчальної дисципліни є слабкими.

Відповідь оцінюється на “Е” у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу.

Оцінка “Fх” ставиться тоді, коли студент не розкрив зміст екзаменаційних питань, при відповідях допустив грубі помилки, практично не вживав наукової термінології та не володіє більшою частиною програмного матеріалу. Студент не знає рекомендованої літератури, не може пов’язати зміст теоретичних положень з вирішенням практичних завдань. Студент не має достатніх теоретичних знань та практичних навиків, які б дозволили повноцінно виконувати обов’язки фахівця з вищою освітою.

Система ліквідації академічної заборгованості з дисципліни має такий зміст:

- студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 25 до 49 балів, після належної підготовки мають право повторно скласти іспит;

- студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 24 балів, зобов’язані пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням іспиту.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Контроль рівня знань студентів. Організаційною складовою навчального процесу є контроль рівня знань студентів. Контроль дає змогу вимірювати і оцінювати здобуті студентами у процесі навчання знання, вміння та навички, тому він відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни „Підприємництво і бізнес культура” застосовується поточний, проміжний та підсумковий контроль знань. Усі ці види контролю тісно взаємопов’язані й організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу студентів протягом семестру і забезпечити об’єктивне оцінювання рівня їхніх знань.

Поточний і проміжний контроль. Викладання дисципліни передбачено для всіх форм навчання – денної та заочної. З погляду на різну структуру навчального плану для студентів різних форм навчання оцінювання знань студентів має свою специфіку.

У разі денної форми навчання поточний контроль здійснюється під час семінарських і практичних занять, у процесі розгляду програмних питань, оцінювання виконаних індивідуальних завдань.

Основними формами поточного контролю є обговорення актуальних питань дисципліни на семінарських заняттях (виступи студентів), аналіз ситуаційних вправ та кейсів, виконання домашніх індивідуальних завдань (підготовка рефератів, доповідей тощо), а також експрес тестування.

Проміжний контроль проводиться у формі письмових контрольних робіт за окремими частинами (модулями) дисципліни. Протягом семестру модульний контроль проводиться двічі.

Написання контрольної роботи є обов'язковим для кожного студента. Завдання для контрольних робіт добираються з теоретичних питань і тестів, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни.

Підсумковий контроль. Підсумковий (семестровий) контроль знань студентів проводиться після закінчення її вивчення у формі заліку.

Для денної форми навчання знання студентів оцінюються у формі семестрового заліку включаючи результатами їхньої поточної успішності під час практичних та семінарських занять.

Для заочної форми навчання семестровий залік проводиться у письмовій формі.

Умови та порядок складання заліку. Для отримання семестрового заліку студент денної форми навчання повинен упродовж семестру набрати від 35-70 балів, виконавши таке:

- відвідати не менш 90% семінарських та практичних занять – 5 балів;
- отримати не менш як три позитивні оцінки за усні відповіді за програмою дисципліни – 5 балів;
- брати активну участь у проведенні ділових ігор, складанні тестових завдань, підготовці рефератів – 5 балів;
- підготувати та презентувати доповідь за вільно обраною та узгодженою з викладачем темою – 5 балів;
- двічі скласти модульний контроль;

Якщо студент за підсумками семестру набрав 60 і більше балів – залік вважається складеним.

Якщо впродовж семестру студент отримав менше 35 балів, залік вважається не складеним.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право скласти їх до останнього семінарського заняття в час та порядку, які визначить викладач.

Структура модульного завдання з двох програмних питань та тестового завдання.

Перше питання теоретичного характеру оцінюється так:

10 балів – за повну та розгорнуту відповідь;

5 балів – за неповну відповідь;

0 балів – за недостатнього рівня відповіді.

Друге питання методичного характеру оцінюється так:

10 балів – за повну та розгорнуту відповідь;

10 балів – за неповну відповідь;

0 балів – за недостатнього рівня відповіді.

Тестове завдання оцінюється так:

10 балів – якщо частка правильних відповідей становить не менш як 85%;

5 балів – якщо частка правильних відповідей становить від 50 до 85 %;

0 балів – якщо частка правильних відповідей становить не менше як 50%.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6		

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Апопій В.В. Основи підприємництва : навч. посіб. / В.В. Апопій, Н.О. Шутовська, С.А. Серета. Київ : Ліра-К, 2014. 324 с.
2. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т.Г. Васильців, О.І. Іляш, Н.Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т.Г. Васильціва. Київ : Знання, 2013. 446 с.
3. Воронкова В.Г. Основи підприємництва: теорія та практиcum : навч. посіб. / В.Г. Воронкова. Київ : Ліра-К, 2014. 455 с.
4. Гой І.В. Підприємство : навч. посіб. / І. В. Гой. Київ : ЦУЛ, 2013. 368 с.
5. Грищенко І.М. Підприємницький бізнес : підруч. для студентів ВНЗ / І.М. Грищенко. Київ : Грамота, 2016. 519 с.
6. Дикинс Д. Предпринимательство и малые фирмы / Д. Дикинс, М. Фрил. Київ : Ліра-К, 2014. 448 с.
7. Захарчин Г.М. Основи підприємництва : навч. посіб. / Г.М. Зазарчин. : 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Ліра-К, 2013. 407 с.
8. Захарчин Г.М. Основи підприємництва: культура, технологія, відповідальність : навчальний посібник з грифом МОН / Г.М. Захарчин, О.В. Юринець. Київ : Знання, 2011. 254 с.
9. Іванюта С.М., Іванюта В.Ф. Підприємство і бізнес-культура : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 288 с.
10. Лігоненко Л.О. Підприємство і бізнес-культура : підручник / Л.О. Лігоненко, Г.Л. Піратовський, І.В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л.О.Лігоненко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 508 с.
11. Тягунова Н.М. Підприємство і бізнес-культура. Кредитно- модульний курс : навч. посіб. / Н.М. Тягунова, О.А. Спориш. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 118 с.
12. Ярошевич Н.Б. Підприємство і менеджмент : навч. посіб. / Н.Б. Ярошевич. Київ : Ліра-К, 2014. 408 с.

7.2. Допоміжна

1. Азаренкова Г.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: підруч. для студентів ВНЗ / Г. М. Азаренкова, О. М. Біломістний, І. І. Біломістна; Ун-т банк. справи Нац. банку України (м. Київ). Київ : УБС НБУ, 2014. 303 с.
2. Блажівська О.Є. Спільна діяльність учасників простого товариства : монографія / О. Є. Блажівська. Київ : Ліра-К, 2013. 224 с.
3. Бондар М.І. Звітність підприємства : навч. посіб. / М. І. Бондар. Київ : ЦУЛ, 2015. 570 с.
4. Верига Ю.А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : навч. посіб. / Ю. А. Верига. Київ : ЦУЛ, 2014. 264 с
5. Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.Л. Основы межкультурной коммуникации : учебник для вузов / Под ред. А.П.Садохина. Москва : ЮНИТИ- ДАНА, 2003. 352 с.
6. Економіка і підприємство, менеджмент : навч. посіб. / Рогач С. М. та ін. Київ : Компрінт, 2015. 713 с.

7. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема : навч. посіб. для ВНЗ / Ю. Бажал та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Бажала. Київ : Пульсари, 2015. 278 с.
8. Калина А.В. Державна політика розвитку підприємництва в Україні / А. В. Калина. Київ : Патерик, 2014. 498 с.
9. Карлін М.І. Правові основи підприємницької діяльності: конспект лекцій / М.І. Карлін, Ю.В. Строцюк ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т економіки та менеджменту, Каф. фінансів та оподаткування. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 107 с.
10. Князь С. В. Підприємництво та менеджмент : навч. посіб. / С.В. Князь, Т.І. Данько, Н.Б. Ярошевич ; за наук. ред. С.В. Князя; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 123 с.
11. Князь С.В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні аспекти : навч. посіб. / С.В. Князь, Н.П. Яворська; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 103 с.
12. Корпоративна культура : навчальний посібник / За заг. ред. Г. Л. Хаєта. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 403 с.
13. Кочубей Р.В. Предпринимательские структуры в изменяющейся среде: проблемы адаптации : монографія / Р.В.Кочубей. Київ : Ліра-К, 2015. 133 с.
14. Крегул Ю.І. Правове регулювання безпеки підприємницької діяльності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. І. Крегул, М. І. Зубок; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. 215 с.
15. Кулішов В. В. Економічний довідник підприємця : навч. посіб. / В.В. Кулішов. Київ : Ліра-К, 2013. 162 с.
16. Мельников А. М. Основи організації бізнесу : навч. посіб. / А.М. Мельников. Київ : Ліра-К, 2013. 200 с.
17. Монахов Г.А. Мелочи создают совершенство. Деловой и светский этикет. Благоприятный персональный имидж. Киев : «Альтерпрес» 2001. 474 с.
18. Петрович Й. М. Створення і функціонування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / Й. М. Петрович. Київ : Ліра-К, 2015. 256 с.
19. Стоян Т.А. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 232 с.
20. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура : навчальний посібник. Київ : Знання, 2006. 391 с.
21. Тягунова Н.М. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно- модульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова. Київ : Ліра-К, 2014. 118 с.
22. Хаєт Г.Л., Медведева О.А. Корпоративная культура и ценности человека. Краматорск : ДГМА, 2001. 267 с.
23. Юрко І.В. Торговельне підприємництво : навч. посіб. / І. В. Юрко. Київ : ЦУЛ, 2014. 308 с.
24. Юрчишена Л. В. Планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / Л. В. Юрчишена; Вінниц. фінанс.-екон. ун-т. Вінниця : ВФЕУ, 2014. 366 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. URL: <http://www.europa.eu.int>
2. Офіційний сайт ЮНКТАД [Електронний ресурс]. URL: <http://www.unctad.org>
3. Офіційний сайт СОТ [Електронний ресурс]. URL: <http://www.wto.org>
4. Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку [Електронний ресурс]. URL: <http://wdc.org.ua/uk/sustainabledevelopment/publications>.
5. Офіційна сторінка статистичної бази ООН. URL: <http://www.trademap.org>
6. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. URL: <http://www.niss.gov.ua>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробники: Білик Р.Р., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektiv-kafedry/bilyk-rostyslav-romanovych>

Контактний тел.

52-59-97

E-mail:

r.bilik@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації

Очні консультації: згідно з графіком.

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Мета навчальної дисципліни "Планування підприємницької діяльності":

- формування у майбутніх спеціалістів системи спеціальних знань у сфері початкових дій бізнесу;

- розуміння логіки та схем підприємницької діяльності у загальному вигляді, технологій підприємництва;

- дослідження середовища підприємницької діяльності, соціальної відповідальності бізнесу та процесу створення підприємства.

«Планування підприємницької діяльності» викладається на 2 курсі у 3 семестрі (ґрунтується на знаннях, здобутих студентами у ході вивчення більшості дисциплін, що належать як до обов'язкової, та і до вибіркової компонент ОП). Курс узагальнює знання інших дисциплін та забезпечує їх реалізацію на основі формування у студентів стратегічного економічного мислення та набуття навиків застосування методів підприємницької діяльності для забезпечення ефективності діяльності організації у сфері підприємництва.

2. Пререквізити. Вказуються дисципліни чи сертифіковані курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу.

«Економічна теорія», «Менеджмент», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Теорія організації», «Операційний менеджмент», «Економічна політика», «Лідерство і добробут».

3. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» та галузі знань 07 Управління і адміністрування вивчення дисципліни «Планування підприємницької діяльності» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу

зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських

рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	30	15			45		Залік
Заочна	2	3	3	90	8	2			80		Залік

4.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1												
Тема 1. Загальна характеристика підприємництва	8	3	1			4	8	1				7	
Тема 2. Типологія	8	3	1			4	9	1	1			7	

підприємництва											
Тема 3. Мале підприємництво в ринковій економіці	8	3	1			4	8	1			7
Тема 4. Технологія створення підприємства (власної справи)	8	3	1			4	8	1			7
Тема 5. Формування підприємницького капіталу	8	3	1			4	8	1			7
Тема 6. Інвестиційна політика фірми	8	3	1			4	8	1			7
Разом за ЗМ1	48	18	6			24	49	6	1		42
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2										
Тема 1. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві	8	3	1			4	8	1	1		7
Тема 2. ідприємницький успіх і культура бізнесу	9	3	2			4	8	1			7
Тема 3. Аналітична оцінка ефективності підприємницької діяльності	8	2	2			4	9				8
Тема 4. Шляхи підвищення ефективності підприємництва	8	2	2			4	8				8
Тема 5. Тіньова економіка в бізнесі	9	2	2			5	8				8
Разом за ЗМ 2	42	12	9			21	41	2	1		38
Усього годин	90	30	15			45	90	8	2		80

4.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Загальна характеристика підприємництва	3
2	Тема 2. Типологія підприємництва	3
3	Тема 3. Мале підприємництво в ринковій економіці	3
4	Тема 4. Технологія створення підприємства (власної справи)	3
5	Тема 5. Формування підприємницького капіталу	3
6	Тема 6. Інвестиційна політика фірми	3
Змістовий модуль 2		
1	Тема 1. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві	3
2	Тема 2. Підприємницький успіх і культура бізнесу	3
3	Тема 3. Аналітична оцінка ефективності підприємницької діяльності	2
4	Тема 4. Шляхи підвищення ефективності підприємництва	2
5	Тема 5. Тіньова економіка в бізнесі	2

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
Змістовий модуль 1	
1	Тема 1. Загальна характеристика підприємництва
2	Тема 2. Типологія підприємництва
3	Тема 3. Мале підприємництво в ринковій економіці
4	Тема 4. Технологія створення підприємства (власної справи)
5	Тема 5. Формування підприємницького капіталу
6	Тема 6. Інвестиційна політика фірми
Змістовий модуль 2	
1	Тема 1. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві
2	Тема 2. Підприємницький успіх і культура бізнесу
3	Тема 3. Аналітична оцінка ефективності підприємницької діяльності
4	Тема 4. Шляхи підвищення ефективності підприємництва
5	Тема 5. Тіньова економіка в бізнесі

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Планування підприємницької діяльності» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносилися на самостійне вивчення, а також виконання дослідницького завдання по кожному змістовому модулю. Зміст завдання полягає в необхідності підготувати одну

презентацію-відповідь на обране питання з наведеного нижче переліку (разом чотири презентації протягом двох семестрів вивчення дисципліни). За кожну презентацію, в якій викладено обґрунтовану думку, здобувач може отримати 5 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу, недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення. В цілому результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях.

5. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- кейсовий метод;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є залік, екзамен, комплексний іспит.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;

- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Формою підсумкового контролю є залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка “А” передбачає: глибоку, всебічну відповідь на всі екзаменаційні завдання; чітке логічне і аргументоване викладення набутих знань з безпомилковим використанням наукової термінології, а також наведення конкретних прикладів; повне володіння студентом програмним матеріалом; освідомленість із новітніми науковими даними з даної навчальної дисципліни; уміння застосовувати теоретичні знання на практиці при вільному володінні технічними засобами; уміння пов'язувати суміжні дисципліни з фаховою (спеціальною) дисципліною; сумлінну роботу студента протягом семестру.

Оцінка “В” відрізняється від оцінки “А” тільки тим, що студентом було допущено несуттєві неточності і не проявлено належної самостійності у викладенні думок. Знання програмного матеріалу добрі, зміст екзаменаційних питань розкрито, відповідь послідовна, чітка, грамотна і не потребувала особливого втручання викладача. Студент продемонстрував уміння використовувати теоретичні знання на практиці при вільному володінні технічними засобами.

Відповідь оцінюється на оцінку “С” за умови, що студент виявив достатні знання теоретичного матеріалу відповідно до програми курсу та вміння співвідносити теоретичні знання із практичною ситуацією, проте у відповідях було допущено певну кількість значних помилок і недоліків.

Оцінка “D” ставиться тоді, коли студент не повністю розкрив зміст екзаменаційних питань, програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології. Студент поверхнево знайомий з рекомендованою літературою, теоретичні знання застосовуються ним на практиці із значними труднощами, допущено помилки при вирішенні задач. Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими.

Відповідь оцінюється на “Е” у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу.

Оцінка “Fх” ставиться тоді, коли студент не розкрив зміст екзаменаційних питань, при відповідях допустив грубі помилки, практично не вживав наукової термінології та не володіє більшою частиною програмного матеріалу. Студент не знає рекомендованої літератури, не може пов'язати зміст теоретичних положень з вирішенням практичних завдань. Студент не має достатніх теоретичних знань та практичних навиків, які б дозволили повноцінно виконувати обов'язки фахівця з вищою освітою.

Система ліквідації академічної заборгованості з дисципліни має такий зміст:

- студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 25 до 49 балів, після належної підготовки мають право повторно скласти іспит;

- студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 24 балів, зобов'язані пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням іспиту.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Контроль рівня знань студентів. Організаційною складовою навчального процесу є контроль рівня знань студентів. Контроль дає змогу вимірювати і оцінювати здобуті студентами у процесі навчання знання, вміння та навички, тому він відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни „Підприємництво і бізнес культура” застосовується поточний, проміжний та підсумковий контроль знань. Усі ці види контролю тісно взаємопов'язані й організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу студентів протягом семестру і забезпечити об'єктивне оцінювання рівня їхніх знань.

Поточний і проміжний контроль. Викладання дисципліни передбачено для всіх форм навчання – денної та заочної. З погляду на різну структуру навчального плану для студентів різних форм навчання оцінювання знань студентів має свою специфіку.

У разі денної форми навчання поточний контроль здійснюється під час семінарських і практичних занять, у процесі розгляду програмних питань, оцінювання виконаних індивідуальних завдань.

Основними формами поточного контролю є обговорення актуальних питань дисципліни на семінарських заняттях (виступи студентів), аналіз ситуаційних вправ та кейсів, виконання домашніх індивідуальних завдань (підготовка рефератів, доповідей тощо), а також експрес тестування.

Проміжний контроль проводиться у формі письмових контрольних робіт за окремими частинами (модулями) дисципліни. Протягом семестру модульний контроль проводиться двічі.

Написання контрольної роботи є обов'язковим для кожного студента. Завдання для контрольних робіт добираються з теоретичних питань і тестів, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни.

Підсумковий контроль. Підсумковий (семестровий) контроль знань студентів проводиться після закінчення її вивчення у формі заліку.

Для денної форми навчання знання студентів оцінюються у формі семестрового заліку включаючи результатами їхньої поточної успішності під час практичних та семінарських занять.

Для заочної форми навчання семестровий залік проводиться у письмовій формі.

Умови та порядок складання заліку. Для отримання семестрового заліку студент денної форми навчання повинен упродовж семестру набрати від 35-70 балів, виконавши таке:

- відвідати не менш 90% семінарських та практичних занять – 5 балів;
- отримати не менш як три позитивні оцінки за усні відповіді за програмою дисципліни – 5 балів;
- брати активну участь у проведенні ділових ігор, складанні тестових завдань, підготовці рефератів – 5 балів;
- підготувати та презентувати доповідь за вільно обраною та узгодженою з викладачем темою – 5 балів;
- двічі скласти модульний контроль;

Якщо студент за підсумками семестру набрав 60 і більше балів – залік вважається складеним.

Якщо впродовж семестру студент отримав менше 35 балів, залік вважається не складеним.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право скласти їх до останнього семінарського заняття в час та порядку, які визначить викладач.

Структура модульного завдання з двох програм них питань та тестового завдання.

Перше питання теоретичного характеру оцінюється так:

10 балів – за повну та розгорнуту відповідь;

5 балів – за неповну відповідь;

0 балів – за недостатнього рівня відповіді.

Друге питання методичного характеру оцінюється так:

10 балів – за повну та розгорнуту відповідь;

10 балів – за неповну відповідь;

0 балів – за недостатнього рівня відповіді.

Тестове завдання оцінюється так:

10 балів – якщо частка правильних відповідей становить не менш як 85%;

5 балів – якщо частка правильних відповідей становить від 50 до 85 %;

0 балів – якщо частка правильних відповідей становить не менше як 50%.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)											Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	40	100

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Апопій В.В. Основи підприємництва : навч. посіб. / В.В. Апопій, Н.О. Шутовська, С.А. Серета. Київ : Ліра-К, 2014. 324 с.
2. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т.Г. Васильців, О.І. Іляш, Н.Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т.Г. Васильціва. Київ : Знання, 2013. 446 с.
3. Воронкова В.Г. Основи підприємництва: теорія та практиcum : навч. посіб. / В.Г. Воронкова. Київ : Ліра-К, 2014. 455 с.
4. Гой І.В. Підприємництво : навч. посіб. / І. В. Гой. Київ : ЦУЛ, 2013. 368 с.
5. Грищенко І.М. Підприємницький бізнес : підруч. для студентів ВНЗ / І.М. Грищенко. Київ : Грамота, 2016. 519 с.
6. Дикинс Д. Предпринимательство и малые фирмы / Д. Дикинс, М. Фрил. Київ : Ліра-К, 2014. 448 с.
7. Захарчин Г.М. Основи підприємництва : навч. посіб. / Г.М. Захарчин. : 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Ліра-К, 2013. 407 с.
8. Захарчин Г.М. Основи підприємництва: культура, технологія, відповідальність : навчальний посібник з грифом МОН / Г.М. Захарчин, О.В. Юринець. Київ : Знання, 2011. 254 с.
9. Іванюта С.М., Іванюта В.Ф. Підприємництво і бізнес-культура : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 288 с.
10. Лігоненко Л.О. Підприємництво і бізнес-культура : підручник / Л.О. Лігоненко, Г.Л. Піратовський, І.В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л.О.Лігоненко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 508 с.
11. Тягунова Н.М. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно- модульний курс : навч. посіб. / Н.М. Тягунова, О.А. Спориш. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 118 с.
12. Ярошевич Н.Б. Підприємництво і менеджмент : навч. посіб. / Н.Б. Ярошевич. Київ : Ліра-К, 2014. 408 с.

7.2. Допоміжна

1. Азаренкова Г.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: підруч. для студентів ВНЗ / Г. М. Азаренкова, О. М. Біломістний, І. І. Біломістна; Ун-т банк. справи Нац. банку України (м. Київ). Київ : УБС НБУ, 2014. 303 с.
2. Блажівська О.Є. Спільна діяльність учасників простого товариства : монографія / О. Є. Блажівська. Київ : Ліра-К, 2013. 224 с.
3. Бондар М.І. Звітність підприємства : навч. посіб. / М. І. Бондар. Київ : ЦУЛ, 2015. 570 с.
4. Верига Ю.А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : навч. посіб. / Ю. А. Верига. Київ : ЦУЛ, 2014. 264 с
5. Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.Л. Основы межкультурной коммуникации : учебник для вузов / Под ред. А.П.Садохина. Москва : ЮНИТИ- ДАНА, 2003. 352 с.
6. Економіка і підприємництво, менеджмент : навч. посіб. / Рогач С. М. та ін. Київ : Компринт, 2015. 713 с.
7. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема : навч. посіб. для ВНЗ / Ю. Бажал та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Бажала. Київ : Пульсари, 2015. 278 с.
8. Калина А.В. Державна політика розвитку підприємництва в Україні / А. В. Калина. Київ : Патерик, 2014. 498 с.
9. Карлін М.І. Правові основи підприємницької діяльності: конспект лекцій / М.І. Карлін, Ю.В. Строцюк ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т економіки та менеджменту, Каф. фінансів та оподаткування. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 107 с.
10. Князь С. В. Підприємництво та менеджмент : навч. посіб. / С.В. Князь, Т.І. Данько, Н.Б. Ярошевич ; за наук. ред. С.В. Князя; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 123 с.

11. Князь С.В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні аспекти : навч. посіб. / С.В. Князь, Н.П. Яворська; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 103 с.
12. Корпоративна культура : навчальний посібник / За заг. ред. Г. Л. Хаєта. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 403 с.
13. Кочубей Р.В. Предпринимательские структуры в изменяющейся среде: проблемы адаптации : монографія / Р.В.Кочубей. Київ : Ліра-К, 2015. 133 с.
14. Крегул Ю.І. Правове регулювання безпеки підприємницької діяльності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. І. Крегул, М. І. Зубок; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. 215 с.
15. Кулішов В. В. Економічний довідник підприємця : навч. посіб. / В.В. Кулішов. Київ : Ліра-К, 2013. 162 с.
16. Мельников А. М. Основи організації бізнесу : навч. посіб. / А.М. Мельников. Київ : Ліра-К, 2013. 200 с.
17. Монахов Г.А. Мелочи создают совершенство. Деловой и светский этикет. Благоприятный персональный имидж. Киев : «Альтерпрес» 2001. 474 с.
18. Петрович Й. М. Створення і функціонування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / Й. М. Петрович. Київ : Ліра-К, 2015. 256 с.
19. Стоян Т.А. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 232 с.
20. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура : навчальний посібник. Київ : Знання, 2006. 391 с.
21. Тягунова Н.М. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно- модульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова. Київ : Ліра-К, 2014. 118 с.
22. Хаєт Г.Л., Медведєва О.А. Корпоративная культура и ценности человека. Краматорск : ДГМА, 2001. 267 с.
23. Юрко І.В. Торговельне підприємництво : навч. посіб. / І. В. Юрко. Київ : ЦУЛ, 2014. 308 с.
24. Юрчишена Л. В. Планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / Л. В. Юрчишена; Вінниц. фінанс.-екон. ун-т. Вінниця : ВФЕУ, 2014. 366 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. URL: <http://www.europa.eu.int>
2. Офіційний сайт ЮНКТАД [Електронний ресурс]. URL: <http://www.unctad.org>
3. Офіційний сайт СОТ [Електронний ресурс]. URL: <http://www.wto.org>
4. Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку [Електронний ресурс]. URL: <http://wdc.org.ua/uk/sustainabledevelopment/publications>.
5. Офіційна сторінка статистичної бази ООН. URL: <http://www.trademap.org>
6. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. URL: <http://www.niss.gov.ua>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Практикум з адміністративної роботи
вибіркова

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Економічний факультет

Мова навчання українська

Розробник: **Білик Р.Р.**, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/galushka-zoya-ivanivna>

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/kuzmuk-igor-yaroslavovych>

Дайте лінк на профайл викладача, або викладачів курсу

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел. [+380503743242](tel:+380503743242)

E-mail: r.bilik@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <http://e-learning.econom.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=152>

Консультації

Очні консультації:	Онлайн-консультації	Viber \ Telegram \ e-mail
п'ятниця 13.00-14.00 Кафедральна, 2 Корпус 14, ауд. 9	за попередньою домовленістю в системі Google-meet	з понеділка по п'ятницю з 15.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Практикум з адміністративної роботи» призначений для формування здатності управляти сучасною організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

2. Метою вивчення дисципліни «Практикум з адміністративної роботи» є підвищення ефективності управління організаційними структурами завдяки правильному використанню менеджерами принципів та інструментів адміністрування, створення системи адміністративного управління організацією.

3. Пререквізити. Дисципліни, які здобувач має вивчити до початку роботи над курсом: «Менеджмент організацій», «Управління проектами», «Публічне адміністрування», «Самоменеджмент» та ін.

4. Результатом вивчення дисципліни «Практикум з адміністративної роботи» є формування у майбутніх фахівців належної компетентності з ефективного управління проектами і програмами в організаціях.

Матриця відповідності компетенцій результатам навчання за дисципліною

№	Компетенції	Шифр компетенції (ЗК-загальні; СК-спеціальні)	Результати навчання
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК-3	ПРН-6
2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ЗК-4	ПРН-12
3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗК-5	РПН-5
4.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	ЗК-8	ПРН-8
5.	Здатність вчитись та оволодівати сучасними знаннями	ЗК-9	ПРН-12
6.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	ЗК-10	ПРН-3
7.	Здатність до адаптації в новій ситуації	ЗК-11	ПРН-16
8.	Здатність генерувати нові ідеї	ЗК-12	ПРН-4
9.	Здатність діяти на основі етичних міркувань	ЗК-15	ПРН-15
10.	Здатність визначати та описувати характеристики організації.	СК-1	ПРН-3
11.	Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.	СК-4	ПРН-11
12.	Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.	СК-5	ПРН-3
13.	Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.	СК-7	ПРН-4
14.	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.	СК-8	ПРН-7
15.	Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.	СК-9	ПРН-17
16.	Здатність оцінювати виконувани роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.	СК-10	ПРН-10
17.	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.	СК-11	ПРН-9
18.	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.	СК-12	ПРН-6

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Практикум з адміністративної роботи»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	4	8	4	120	2	22	22				76	залік
Заочна	4	8	4	120	2	8	6				106	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Модуль 1. Теоретичні засади та технологія адміністративного менеджменту														
Тема 1. Теоретичні основи адміністративного менеджменту	14	3	2			9	8	0,5	0,5					7
Тема 2. Система адміністративного менеджменту	13	3	2			8	8	0,5	0,5					7
Тема 3. Основи планування в адміністративному менеджменті	13	3	2			8	8	0,5	0,5					7
Тема 4. Організування праці підлеглих та проектування робіт	13	2	3			8	8	1	0,5					6,5
Тема 5. Мотивування працівників адміністративного апарату	13	2	3			8	8	1	0,5					6,5
Тема 6. Контроль та регулювання в адміністративному менеджменті	13	2	3			8	8	0,5	0,5					7
Разом за змістовим модулем 1	79	15	15			49	48	4	3					41
Модуль 2. Методи та управлінські рішення в адміністративному менеджменті														
Тема 7. Методи адміністративного менеджменту	14	3	2			9	24	2	1					21
Тема 8. Управлінські рішення в адміністративному менеджменті	14	2	3			9	24	1	1					22
Тема 9. Сучасні технології адміністративного менеджменту	13	2	2			9	24	1	1					22

Разом за змістовим модулем 2	41	7	7			27	72	4	3			65
Усього годин	120	22	22			76	120	8	6			106

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	тема	Назва теми
1	1.1	Порівняльний аналіз теоретичних концепцій адміністрування
2	1.2	Система адміністративного менеджменту
3	1.3	Аналіз методів планування в адміністративному менеджменті
4	1.4	Методика дослідження процесу організування праці підлеглих та проектування робіт
5	1.5	Моделі мотивування працівників адміністративного апарату
6	1.6	Інструменти контролю та регулювання в адміністративному менеджменті
7	2.1	Порівняльний аналіз практичних методів адміністративного менеджменту
8	2.2	Інструменти прийняття управлінських рішень в адміністративному менеджменті
9	2.3	Сучасні технології адміністративного менеджменту

ІНДЗ(реферати) – для навчальної дисципліни:

Тематика рефератів

1. Еволюція теоретичних концепцій формування адміністративного менеджменту.
2. Особливості класичної адміністративної школи: А. Файоль, Л. Урвік, Г. Черч, Дж. Муні, А. Рейш.
3. Теорія адміністративної організації ідеального типу М. Вебера.
4. Управлінський бюрократизм.
5. Проблеми й перспективи розвитку адміністративного менеджменту в умовах хаосу та невизначеності.
6. Влада та її використання в управлінні організацією.
7. Співставлення понять авторитету та влади з позицій адміністративного менеджменту.
8. Дисципліна, відповідальність та стягнення в організації.
9. Психологічні аспекти адміністративного впливу на підлеглих.
10. Психодіагностика підлеглих в процесі адміністративного управління.
11. Психологічні ролі та типологія керівників.
12. Концепція проектування роботи в адміністративному менеджменті.
13. Розподіл повноважень та визначення відповідальності в практиці адміністративного менеджменту.
14. Технології прийняття рішень та їх застосування в адміністративному менеджменті.
15. Оцінка ефективності адміністративних рішень.
16. Методика розробки регламентів у адміністративному менеджменті.
17. Комунікаційні ролі менеджера.
18. Особливості внутрішньо фірмових комунікацій між власниками, менеджерами та підлеглими.
19. Зовнішні комунікації менеджерів: проблеми комунікування з контрагентами.
20. Переговорні практики в адміністративному менеджменті.
21. Конфлікти та їх вирішення в процесі управлінської роботи.
22. Ефективні офісні технології в адміністративному менеджменті.
23. Планування робочого простору в офісі.
24. Організація та адміністрування системи документообороту на підприємстві.
25. Організування ефективної роботи офісу.

6. Система контролю та оцінювання

В процесі вивчення курсу застосовуються наступні форми контролю: усні доповіді на семінарах, тести, самостійні роботи, індивідуальні завдання.

Форма підсумкового контролю: **залік**.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Знання	Вміння
<p>A (90 – 100)</p>	<p>Має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Засвоїв теоретичні засади адміністрування, специфіку практичних і тестових завдань.</p> <p>Досконало і творчо виконує самостійні ІНДЗ.</p> <p>Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні джерела з економічної теорії. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою.</p>	<p>Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Вміє використовувати додаткову літературу, словники і довідники, грамотно викладати програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.</p>
<p>B (80-89)</p>	<p>Показав повні і достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності.</p> <p>Опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу.</p> <p>Засвоїв основні завдання і методи проектування організаційних структур управління.</p>	<p>Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень.</p> <p>Вміє використовувати на практиці програмні завдання, розв'язувати тестові завдання.</p>
<p>D (60-69)</p>	<p>Має знання лише основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю.</p>	<p>Виконує практичні завдання в межах програмних вимог. Допускає неточності, помилки при розв'язанні задач і тестів.</p>
<p>E (50-59)</p>	<p>Ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою. Недосконало дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з помилками, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача.</p>	<p>Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.</p>
<p>FX (35-49)</p>	<p>Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях.</p>	<p>Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.</p>
<p>F (1-34)</p>	<p>Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.</p>	<p>Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.</p>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2				
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T1.6	T2.1	T2.2	T2.3	40	100
5	5	5	5	5	5	10	10	10		

7. Рекомендована література

1. Бородіна О.А. Адміністративний менеджмент. Навч. посіб. Маріупіль: ПДТУ, 2015. 84 с.
2. Галушка З.І. Менеджмент та адміністрування: підручник у трьох томах. Т.2 / З.І Галушка, В.М. Запухляк, А.А. Антохов та інші. Чернівці, 2013. 312 с.
3. Дудкіна О.П., Кривокульська Н.М. Опорний конспект лекцій з дисципліни "Адміністративний менеджмент". Навч.-метод. посіб. Тернопіль: ФОП Паляниця, 2018. 102 с.
4. Мильнер Б.З. Теория организации: Учебник. М.: ИНФРА-М, 2003. 558 с.
5. Мищенко, Е.С. Организационные структуры управления (современное состояние и эволюция): учебное пособие. Тамбов : Изд-во ГОУ ВПО ТГТУ, 2011. 104 с.
6. Монастирський Г. Теорія організації: Навч. посібник. К.: Знання, 2008. 319 с.
7. Осовська Г.В., Осовський ОА. Менеджмент організацій: Навч. посіб. К.: Кондор, 2005. 860 с.
8. Подлесных В.И. Теория организации: Учебник. СПб.: Изд. дом "Бизнес-пресса", 2006. 336 с.
9. Рогожин С.В., Рогожина Т.В. Исследование систем управления: Учебник. М.: Изд-во "Екзамен", 2005. 288 с.
10. Сучасні концепції менеджменту: Навч. Посібник / за ред. Л. Федулової. К.: ЦУЛ, 2007. 536 с.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
"Практикум з менеджменту"
вибіркова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент організацій і адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська
Розробник: Запухляк В.М., доцент кафедри економічної теорії,
менеджменту і адміністрування, к.е.н., доцент

Профайл викладача: <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zapuhlyak-volodymyr-myhajlovych>
Контактний тел.: + 380 372 52 65 51
E-mail: v.zapukhlyak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5092>
Консультації: он-лайн консультації – згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю

1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Практикум з менеджменту» належить до вибіркових освітніх компонент освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Після завершення засвоєння змісту даної дисципліни здобувачі отримають знання у контексті системного сприйняття і практики управління сучасними організаціями; набудуть відповідних фахових компетентностей для розв'язання спеціалізованих завдань і практичних проблем у процесі подальшої професійної діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни: розвиток у здобувачів освіти комплексного, поглибленого розуміння концептуальних і прикладних аспектів управлінської діяльності у контексті сучасних моделей і підходів; формування навичок вибору організаційної стратегії, розробки управлінських структур, ефективних мотиваційних систем та засобів контролю, набуття вмінь прийняття управлінських рішень з урахуванням особливостей впливу мінливого зовнішнього середовища організації.

3. Пререквізити. До початку роботи над курсом «Практикум з менеджменту», необхідним є вивчення здобувачем вищої освіти таких навчальних дисциплін: «Економічна теорія», «Вступ у спеціальність», «Мікроекономіка», «Менеджмент», «Теорія організації», «Управління персоналом».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» вивчення дисципліни «Практикум з менеджменту» сприяє формуванню таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 01. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 04. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 07. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Програмні результати навчання:

ПР 04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 08. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПР 09. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	IV	VII	3	90	2	15	30	-	-	45	-	залік
Заочна	IV	VII	3	90	2	2	8	-	-	80	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Системна орієнтація менеджменту											
Тема 1. Організація як динамічна система Мета: знати базові характеристики управлінської діяльності як динамічного процесу; розуміти необхідність та особливості ситуаційного управління з урахування етапів розвитку організації.	14	3	5	-	-	6	13	1	1	-	-	11
Тема 2. Системне мислення. Процес прийняття управлінських рішень Мета: розуміти системні зв'язки процесу формування і необхідність оптимізації управлінських рішень; знати методи, моделі, чинники ухвалення ефективних гнучких рішень у менеджменті у сучасних умовах.	12	2	4	-	-	6	13	-	1	-	-	12
Тема 3. Формування стратегії і планування діяльності організації. Мета: розуміти зміст стратегічної орієнтації і логіку функції планування, формування стратегії у структурі управлінського процесу; знати механізм процесу планування, критерії його ефективності в контексті ефективної адаптації організації до зовнішнього середовища	12	2	4	-	-	6	13	-	2	-	-	11
Тема 4. Побудова організаційної структури. Мета: розуміти механізм процедур організування у структурі управлінського процесу, принципи делегування повноважень; знати сутність алгоритму створення і трансформації ефективних адаптивних організаційних структур у сучасних умовах.	12	2	4	-	-	6	12	-	1	-	-	11
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>50</i>	<i>9</i>	<i>17</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>24</i>	<i>51</i>	<i>1</i>	<i>5</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>45</i>
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні аспекти управлінської діяльності											
Тема 5. Засоби ефективного мотивування Мета: розуміти сутність і специфіку мотиваційного механізму в управлінні людьми в організаціях, знати принципи ефективного заохочення працівників на індивідуальному та колективному рівні, складові системи заходів матеріального і морального мотивування.	13	2	4	-	-	7	13	-	1	-	-	12
Тема 6. Лідерство і комунікації. Мета: розуміти механізм поведінки людини (працівника) у групі, принципи	14	2	5	-	-	7	13	1	1	-	-	11

застосування владного впливу і лідерства у контексті комунікаційної взаємодії; знати чинники інтеграції колективу та специфіку управління даним процесом з урахуванням лідерських якостей менеджера та комунікаційного обміну.												
Тема 7. Управління змінами. Мета: розуміти причини і наслідки організаційних змін у контексті сучасного менеджменту; знати етапи розгортання конфліктів, організаційних змін, відповідні методи подолання конфліктів та опору змінам в організаціях в рамках забезпечення їх адаптивності.	13	2	4	-	-	7	13	-	1	-	-	12
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>40</i>	<i>6</i>	<i>13</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>21</i>	<i>39</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>35</i>
Усього годин	90	15	30	-	-	45	90	2	8	-	-	80

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Практикум з менеджменту» спрямована на узагальнення, системне засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона охоплює зокрема такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої і додаткової літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які винесені на самостійне вивчення, а також виконання дослідницького завдання по кожному змістовому модулю. Зміст завдання полягає у підготовці письмової відповіді (у формі презентації) на обране питання з наведеного нижче переліку (одна письмова робота у рамках кожного модуля). За кожен таку роботу, в якій викладено обґрунтований матеріал на прикладі оцінки реально функціонуючої організації, здобувач може отримати до 9 балів. Сума балів за виконання дослідницького завдання визначається: повнотою відповіді, прикладною спрямованістю, логікою та аргументованістю викладу матеріалу, оригінальністю авторського підходу, якістю і кількістю використаних джерел, оформленням роботи.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Організація як динамічна система. 1. Нова парадигма управління і практика менеджменту. 2. Цифрові технології: практичні аспекти. 3. Модель життєвого циклу Адізеса. 4. Специфіка менеджменту на різних етапах життєвого циклу організації.	6	11
2	Тема 2. Системне мислення. Процес прийняття управлінських рішень. 1. Синергія: сутність і значення у менеджменті. 2. Системне і стратегічне мислення сучасного менеджера. 3. Прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику. 4. Застосування сучасних інформаційних технологій при прийнятті управлінських рішень.	6	12
3	Тема 3. Формування стратегії і планування діяльності організації. 1. Стратегічне управління і його особливості у сучасних умовах. 2. Складові зовнішнього середовища та їх вплив на ефективність діяльності організації. 3. Методи оцінки впливу факторів зовнішнього середовища на діяльність організації. 4. Засоби ефективного формування цілей організації.	6	11
4	Тема 4. Побудова організаційної структури 1. Віртуальні організаційні структури управління: переваги та недоліки застосування.	6	11

	2. Перебудова організаційних структур. Реінжиніринг. 3. Новітні тенденції у формуванні сучасних організаційних структур. 4. Показники ефективності організаційних структур. 5. Напрямки підвищення адаптивності управлінських структур.		
5	Тема 5. Засоби ефективного мотивування 1. Теорії мотивації і можливості їх застосування в сучасних умовах.. 2. Теорія потреб А. Маслоу у контексті цифровізації. 3. Формування систем морального заохочення на вітчизняних підприємствах. 4. Система грейдів. 5. Ефективні системи матеріального стимулювання в сучасних умовах.	7	12
6	Тема 6. Лідерство і комунікації. 1. Стейкхолдерський підхід до менеджменту. 2. Лідерські якості сучасного менеджера. 3. Цифрові технології в комунікаційній діяльності менеджера. 4. Управління формуванням бренду. 5. Кризові комунікації у менеджменті. 6. Корпоративна культура організації як чинник конкурентоспроможності.	7	11
7	Тема 7. Управління змінами. 1. Конфлікт і стрес як фактори функціонування організації. 2. Шляхи формування стресостійкості у менеджерів. 3. Організаційні зміни як об'єкт управління. 4. Опір організаційним змінам, його джерела, способи його подолання. 5. Механізми впливу організаційних змін на конкурентоспроможність організації.	7	12

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (case study);
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Методи оцінювання:

- МО 1 – фронтальне опитування,
- МО 2 – індивідуальне опитування,
- МО 3 – презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 7 – реферати,
- МО 8 – есе,
- МО 12 – тематичні контрольні роботи,
- МО 14 – підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у студентській олімпіаді, конференції тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. У випадку використання ідей, розробок, тверджень інших авторів, обов'язковим є посилання на джерела інформації.

Відвідування занять. Обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни – регулярне відвідування занять. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка і обґрунтованість викладу матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземними мовами) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, узагальнення і висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел інформації, нормативних документів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; нестандартний підхід і креативність; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Моніторинг навчальних результатів здійснюється на основі:

поточного контролю за підсумками оцінювання експрес-опитувань, тестувань, індивідуального й колективного опрацювання кейсів, виступів, повідомлень, реферативних завдань та участі в дискусіях з проблематики відповідних занять (максимальна сумарна кількість балів, яку може отримати студент за роботу на практичних заняттях в рамках поточного контролю становить 60 балів);

підсумкового контролю у вигляді заліку (оцінюється в 40 балів).

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається із суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання залікових завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	ІНДЗ-1	T5	T6	T7	ІНДЗ-2		
6	6	6	6	9	6	6	6	9	40	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література (основна)

1. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Сучасні технології управління персоналом: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466с.

2. Краснокутська Н.С., Нащекіна О.М., Замула О.В. Менеджмент : навч. посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 231 с.

3. Мальська М.П., Білоус С.В. Менеджмент організацій: теорія та практика. Київ : SBA-Print, 2019. 190 с.
4. Менеджмент: збірник тестових завдань. Укл.: Антохов А.А., Галушка З.І., Запужляк В.М., Поченчук Г.М. та ін. / За ред. Галушки З.І., Поченчук Г.М. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т. 2021. 203 с.
5. Менеджмент : навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 231 с.
6. Менеджмент персоналу : навчальний посібник / Укл.: Безпалько О.В., Бергер А.Д., Березянюк Т.М., Гринюк Ю.М., Грищенко Д.Г. та ін. [За заг. ред. Драган О.І.]. Київ : МПП «ЛИНО», 2022. 612 с.
7. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль : Крок, 2019. 368 с
8. Назарчук Т.В., Косіюк О.М. Менеджмент організацій : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 560 с.
9. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.
10. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://me.kmu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень URL: <http://www.niss.gov.ua>
7. Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку. URL: <http://wdc.org.ua/>
8. Офіційний сайт Статистичного відділу ООН (UNSD). URL: <https://unstats.un.org/home/>
9. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum). URL: <https://www.weforum.org/>
10. Офіційний сайт Boston Consulting Group. URL: <https://www.bcg.com/>
11. Офіційний сайт Harvard Business Review: <https://hbr.org/>
12. Офіційний сайт PricewaterhouseCoopers. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk.html>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра Бізнесу та управління персоналом

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Практикум з Підприємництва

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: к.е.н., доцент Кобеля З.І., к.е.н. Кіндзерський В.В.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-ekonomiky-pidpryemstva-ta-up>

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел. **509-464**

E-mail: z.kobelja@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3285>

Консультації Згідно графіка

1. Анотація дисципліни

Навчальну дисципліну «Практикум з Підприємництва» віднесено до групи вибіркових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки ОР «Бакалавр» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 Менеджмент. Вивчення дисципліни дає можливість здобувачу набути досвіду організації, планування, координації, реалізації та контролю підприємницьких процесів на підприємствах, в організаціях та установах.

2. Мета навчальної дисципліни:

Надання майбутнім фахівцям знання необхідних теоретичних основ, методичних рекомендацій, практичних навичок, механізму управління підприємницькою діяльністю, які є необхідними для вільного володіння практикою прийняття оптимальних рішень щодо функціонування, розвитку та регулювання підприємництва, технологій управління підприємницькою діяльністю у суспільстві.

3. Пререквізити.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: «Економічна теорія», «Менеджмент»; «Економіка підприємства».

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК* 17. Здатність до започаткування власної справи.

СК* 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі

Результати навчання:

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3	90	11	22	-	-	57	-	залік
Заочна	4	8	3	90		12	-	-	78	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь- го	у тому числі					усь- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Основи економіки праці та соціально-трудових відносин												
Тема 1. Теоретичні засади підприємництва	10	1	2			7	10		1			9
Тема 2. Види підприємництва	10	1	2			7	10		1			9
Тема 3. Підприємство як форма організації підприємницької діяльності. Види підприємств	12	1	2			9	12		1			11
Тема 4. Організація підприємницької діяльності	10	1	2			7	10		1			9
Разом за змістовим модулем 1	42	4	8			30	42					38
Змістовий модуль 2. Теорія та практика HR-управління												
Тема 5. Планування підприємницької діяльності	12	2	4			6	12		2			10
Тема 6. Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності	14	2	4			8	14		2			12
Тема 7. Ефективність підприємницької діяльності	12	2	4			6	12		2			10
Тема 8. Соціальна відповідальність бізнесу та ділова етика	10	1	2			7	10		2			8
Разом за змістовим модулем 2	48	7	14			27	48					40
Форма підсумкового контролю – залік												
Усього	90	11	22			57	90		12			78

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Практикум з Підприємництва» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Теоретичні засади підприємництва	7	9
2	Тема 2. Види підприємництва	7	9
3	Тема 3. Підприємство як форма організації підприємницької діяльності. Види підприємств	9	11
4	Тема 4. Організація підприємницької діяльності	7	9
5	Тема 5. Планування підприємницької діяльності	6	10
6	Тема 6. Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності	8	12
7	Тема 7. Ефективність підприємницької діяльності	6	10
8	Тема 8. Соціальна відповідальність бізнесу та ділова етика	7	8
Усього годин		57	78

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 8 – робота з тестами;

- МН 9 – робота в групах;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 9. аналітичні звіти
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 11. тестування,
- МО 12. тематичні контрольні роботи,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – іспит

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна оцінка знань студента під час навчальних занять за кожен модуль (опитування, тестування, розв'язання задач), виконанні завдань для самостійної роботи, підготовці есе – 3-4 бали залежно від теми.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Зараховано
Добре	B (80-89)	

	C (70-79)	
Задовільно	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незадовільно	FX (35-49)	Незараховано
	F (1-34)	

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								ІНДЗ	Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	7	7	7	8	8	8	8	10	40	100

7. Рекомендована література

Основна :

1. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства: підручник. К.: Ліра-К, 2013. 664 с.
2. Бойчик, І. М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор, 2016. 378 с.
3. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2013. 446 с.
4. Гиль О.О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 248 с
5. Господарський кодекс України. Офіційний текст. К.: Кондор, 2004. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Грибик І. І. Економіка та управління підприємством: теорія і практика : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 428 с.
7. Єгорова І. Г. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 336 с.
8. Захарченко В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 300 с.
9. Зубовський В.М. Економіка підприємства. Опорний курс лекцій. К.: Укр-фін. ін-т менедж. і бізнесу, 2012. 64 с.
10. Карапетян Е.Т. Економіка підприємства: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Вектор. 2015. 320 с.
11. Клименко С.М. Економіка підприємства. Навч. метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни К.: КНЕУ, 2011. 248 с.
12. Крикавський Є. В. Економіка і фінанси підприємств : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 696 с.
13. Маслак О. І. Економіка промислового підприємства: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2016. 172 с.
14. Павлов В.І. Трансформація системи управління якістю товарів в Україні. Монографія. Рівне: НУВГП, 2012. 202 с.
15. Петрович Й.М. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посіб. 3-ге вид., випр. К.: Знання, КОО, 2013. 405 с.
16. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2008. 528 с.
17. Сергєєв В. Стратегія бізнес-плану розвитку виробництва. *Економіка України. 2013. №3 С.21-25.*
18. Шарко М. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2014. 436 с
19. Шегда А.В. Економіка підприємства: Навч. Посібник. К.: Знання, Прес, 2012. 335 с.
20. Харів П.С. Економіка підприємства: Збірник задач і тестів: Навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2012. 301 с.
21. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2017. 596 с.

22. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : навч. посіб. Вид. 2-ге перероб. і доп. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Додаткова:

1. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства : підручник. К.: Ліра-К, 2013. 664 с.
2. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посіб. для вузів. К.: Знання Прес, 2012. 239 с.
3. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навч. Посіб. Друге видання. К.: Кондор, 2014. 544 с.
4. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посібник. К.:КНЕУ, 2011. 360 с.
5. Дмитрієв І.А., Близнюк А.О., Поясник Г.В., Шершенюк О.М. Економіка виробництва. Навчальний посібник для практичних занять. Харків: ХНАДУ, 2017. 282 с.
6. Пісковець, О. В. Теоретичні аспекти формування економічного механізму ефективної діяльності підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2017. № 3. С. 95-101.*
7. Покропивний С.Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. Посібник. К.: КНЕУ, 2010. 352 с
8. Приходько Д. О. Маркетинг : навч. посіб. Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. 240 с.
9. Скудар Г. Стратегія піднесення конкурентоспроможності підприємства: проблеми і складові успіху. *Економіка України. 2012. № 6. С. 16-25.*
10. А.М. Туренко, І.А. Дмитрієв, О.С. Іванілов, І.Ю. Шевченко. Словник економіста та підприємця. Х.: ХНАДУ, 2018. 340 с.
11. Цигилик І.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник К.: Центр навчальної літератури, 2009. 240 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президент України URL: www.president.gov.ua
2. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Національного банку України URL: www.bank.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України URL: www.me.gov.ua.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua.
7. Офіційний сайт Чернівецької області URL: www.bucoda.cv.ua.
8. Інформаційний сервер про Україну URL: www.uazone.net.
9. Офіційний сайт національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: www.nbuv.gov.ua.
10. Офіційний сайт електронної бібліотеки Львівської комерційної академії URL: www.dev.lac.lviv.ua/lib.
11. Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаніка URL: www.lsl.lviv.ua.
12. Офіційний сайт електронної бібліотеки URL: www.lib.com.ua.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Кафедра іноземних мов для гуманітарних факультетів

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Професійна іноземна мова (англійська)
Professional Foreign Language in Use (English)

вибіркова дисципліна

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Економічний факультет

Мова навчання: англійська

Розробник: Паранюк Дан Вікторович, асистент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів

Профайл викладача: http://www.liberal1.chnu.edu.ua/?page_id=6

Контактний тел. (+380372) 584886

E-mail: d.paranyuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1752>

Консультації Онлайн-консультації: (за домовленістю)

Очні консультації: п'ятниця 11.30 – 13.00

1. Курс «Професійна іноземна мова (англійська)» / «Professional Foreign Language in Use (English)» для здобувачів вищої освіти економічного факультету спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 «Управління та адміністрування» є важливим складником у системі підготовки кваліфікованих фахівців менеджерів. Цей курс входить до навчальної програми європейських університетів і сприяє формуванню необхідної мовленнєвої компетенції у сфері повсякденних та професійних стосунків в усній і письмовій мовах.

2. Мета навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Професійна іноземна мова (англійська)» / «Professional Foreign Language in Use (English)» для здобувачів вищої освіти економічного факультету спеціальності 073 Менеджмент є вивчення мови на побутовому, культурологічному та професійному рівнях; практичне володіння англійською мовою на автономному рівні, необхідному для ділового та професійного спілкування, реалізація на письмі комунікативних намірів, пов'язаних з виробничими умовами фаху; досягнення здобувачами вищої освіти рівня знань, відповідних до вимог дипломованого спеціаліста, який забезпечить можливість застосування іноземної мови у практичній діяльності. Важливою метою цієї дисципліни є спрямування навчального процесу на формування і розвиток основних навичок та вмінь у соціальному та професійному спілкуванні, а також стратегій самостійного вивчення англійської мови.

3. Основними завданнями вивчення дисципліни є участь в усному мовленні англійською мовою, реалізація комунікативних намірів на письмі (ділове листування, оформлення спеціалізованої документації, статті, реферати, тощо); робота з іншомовними джерелами загально-побутового та професійно-виробничого характеру, написання реферату або анотації до прочитаного тексту зі спеціальності; участь в бесідах англійською мовою в обсязі тематики, передбаченої програмою.

4. Пререквізити: Дисципліна «Англійська мова за професійним спрямуванням».

5. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:** фонетичний, лексичний та граматичний аспекти мовлення:

- *фонетичний аспект мовлення:* фонем та їхні артикуляційно-акустичні характеристики; основні модифікації звуків у потоці мовлення; фонетичну організацію слів (складу, словесного наголосу); інтонацію та її основні компоненти (мелодіку, ритм, паузацію, наголос, темп, гучність і тембр); транскрипцію чи інші умовні символи (в залежності від ІМ) та графічні можливості відображення інтонації;
- *лексичний аспект мовлення:* усну і письмову форми слова; їхню семантику (денотативне і конотативне значення); відносну цінність слова або його здатність мати антоніми, синоніми, омоніми, пароніми, стилістичну і соціокультурну забарвленість; синтаксичну і лексичну сполучувальні цінності слова; правила словотвору (складання слів, конверсії тощо); типи словників; основні поняття, пов'язані зі структурою слова: (корінь, префікс, суфікс); схожість та/або розбіжність у лексичних системах рідної та іноземної мов;
- *граматичний аспект мовлення:* правила лінгвістичної граматики, пристосовані для навчання іноземної мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **вміти:** ефективно комунікувати та представляти складну комплексну інформацію, в залежності від поставлених задач, у стислій чи розгорнутій формі усно та письмово; здійснювати усне спілкування в типових ситуаціях навчально-трудової, побутової і культурної сфер спілкування; розуміти на слух основний зміст нескладних автентичних текстів; читати і розуміти нескладні тексти різних жанрів та видів з різним ступенем розуміння їхнього

змісту (читання з розумінням основного змісту; читання з повним розумінням змісту); зафіксувати і передати письмово необхідну інформацію, формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання.

Програма передбачає, що фахово зорієнтоване заняття з англійської мови – це насамперед мовне заняття, професійно орієнтований зміст якого зростає поступово від першого до останнього семестру.

Компетенції:

У результаті вивчення навчальної дисципліни основна загальна компетентність, яку удосконалять здобувачі вищої освіти, здатність спілкуватися іноземною мовою. Крім того, здобувачі вищої освіти розвинути такі загальні компетентності:

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою;

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи;

ПРН 13. Спілкуватися в усній та письмовій формі державною та іноземними мовами;

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни Професійна іноземна мова (англійська)												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			Кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	4	7-8	4	120	4		52			68		залік: 8-й семестр
Заочна	4	7-8	4	120	4		16			104		залік: 8-й семестр

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	Б	О	Б	О
		у тому числі		у тому числі

		Л	п	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1 Професійно орієнтований аспект: Організація. Її структура і менеджмент.											
Тема 1. Організація як об'єкт управління.	10		4			6	8		1			7
Тема 2. Основні поняття менеджменту організацій.	10		4			6	8		1			7
Тема 3. Структура організації. Організаційне проектування.	10		5			5	14		2			12
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за ЗМ1	32		15			17	30		4			26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Професійно орієнтований аспект: Управління підприємством.											
Тема 1. Організація управління підприємством.	10		4			6	8		1			7
Тема 2. Управлінські моделі.	10		4			6	8		1			7
Тема 3. Управління підприємствами різних організаційно-правових форм.	10		5			5	13		1			12
Модульна контрольна робота	2		2				1		1			
Разом за ЗМ2	32		15			17	30		4			26
Разом за семестр 7	64		30			34	60		8			52
Теми практичних занять	Змістовий модуль 3. Професійно орієнтований аспект: Функціональний менеджмент. Антикризове управління.											
Тема 1. Системи функціонального менеджменту.	8		2			6	8		1			7
Тема 2. Управління колективами. Управління організаційними конфліктами.	8		2			6	8		1			7
Тема 3. Основи антикризового управління.	10		4			6	14		2			12
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за ЗМ3	28		10			18	30		4			26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 4. Професійно орієнтований аспект: Управління підприємством та його ефективністю.											

Тема 1. Управління об'єднаннями підприємств	8		4			4	8		1			7
Тема 2. Діагностика управління організацією.	8		2			6	8		1			7
Тема 3. Управління ефективністю підприємства.	10		4			6	13		1			12
Модульна контрольна робота	2		2				1		1			
Разом за ЗМ4	28		12			16	30		4			26
Разом за семестр 8	56		22			34	60		8			52
Усього за дисципліну	120		52			68	120		16			104

6.3. Тематика практичних завдань

№	Назва теми	Кількість годин
1-й семестр		
1	Організація як об'єкт управління. Числівник. Присвійний відмінок іменника. Ступені порівняння прикметника.	4
2	Основні поняття менеджменту організацій. Займенники. Часи групи Present.	4
3	Структура організації. Організаційне проектування. Часи групи Past. Минулий простий час VS теперішній (минулий) перфектний час.	5
4	Модульна контрольна робота.	2
5	Організація управління підприємством. Часи групи Future. Пасивний стан дієслова.	4
6	Управлінські моделі. Узгодження часів. Непряма мова.	4
7	Управління підприємствами різних організаційно-правових форм. Форми та випадки вживання інфінітиву.	5
8	Модульна контрольна робота.	2
2-й семестр		
9	Системи функціонального менеджменту. Дієприкметник I. Герундій.	2
10	Управління колективами. Управління організаційними конфліктами. Інфінітив VS Герундій. Дієприкметник II.	2
11	Основи антикризового управління. Модальні дієслова.	4
12	Модульна контрольна робота.	2
13	Управління об'єднаннями підприємств. Частини мови. Прикметник, прислівник.	4
14	Діагностика управління організацією. Сполучники часу і умови.	2

15	Управління ефективністю підприємства. Сполучники причини, наслідку, протиставлення.	4
16	Модульна контрольна робота.	2

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Презентація/есе на тему Організація як об'єкт управління.	6
Презентація/есе на тему Менеджмент організацій.	6
Презентація/есе на тему Організаційне проектування..	5
Презентація/есе на тему Управління підприємством.	6
Презентація/есе на тему Управлінські моделі.	6
Презентація/есе на тему Управління підприємствами різних організаційно-правових форм..	5
Презентація/есе на тему Функціональний менеджмент..	6
Презентація/есе на тему Управління колективами.	6
Презентація/есе на тему Антикризове управління..	6
Презентація/есе на тему Управління об'єднаннями підприємств.	4
Презентація/есе на тему Діагностика управління організацією	6
Презентація/есе на тему Управління ефективністю підприємства.	6

Самостійна робота пошукового характеру передбачає розв'язання проблемних завдань, аргументування та узагальнення; інтерактивні методи (опрацювання дискусійних питань), метод вправ, методи стимулювання та мотивації навчання (дискусії, обговорення, аналіз конкретних ситуацій).

Критерії оцінювання рефератів та доповідей

Оцінювання реферату відбувається з урахуванням трьох параметрів: 1) обсяг; 2) якість написання; 3) якість виголошеної на його основі доповіді.

Оцінка „відмінно” ставиться за реферат, який має обсяг 10 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яку в ньому розглянуто, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики.

Оцінка „добре” ставиться за реферат, який має обсяг до 8-10 сторінок; тема реферату викладена доволі повно, але є певні недоліки у логічному ланцюжку викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики, але може мати поодинокі огріхи (неправильне наголошування, або темп мовлення, або часом невідповідне інтонуювання тощо).

Оцінка „задовільно” ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Критерії оцінювання есе

Мета написання есе полягає в перевірці успішності засвоєння здобувачами вищої освіти проблем та категоріального апарату ділового спілкування, уміння використовувати отримані теоретичні знання для критичного аналізу мовних явищ і процесів, що відбуваються в суспільстві.

В есе повинні бути висвітлені наступні питання: теоретичний зміст проблеми з точки зору різних підходів; соціальний зміст проблеми, що пояснює посилену увагу до неї в сучасному освітянському просторі, або, навпаки, відсутність такої уваги; перспективи вирішення проблеми.

Оцінка „відмінно” ставиться за есе, у якому проблему розглянуто різнобічно, послідовно, критично.

Оцінка „добре” ставиться за есе, у якому проблему розглянуто різнобічно, послідовно, критично, але допущено певні помилки або неточності під час критичного аналізу.

Оцінка „задовільно” ставиться за есе, у якому проблема розглянута поверхово.

Критерії оцінювання презентацій

Оцінювання презентації за наслідками її створення та представлення (виступу).

Оцінка „відмінно” ставиться за презентацію, яка відповідає змісту темі дослідження; хід дослідження представлений чітко, структуровано і логічно; тему розкрито повно й різнобічно; дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й орфографічного стандарту; наявні електронний (на зовнішньому носіїві CD-RW або DVD-RW) та роздрукований кольоровий роздавальний матеріал презентації.

Оцінка „добре” виставляється за наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.

Оцінка „задовільно” виставляється за наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.

Оцінка „незадовільно” виставляється через повну невідповідність вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна відповідь здобувачів вищої освіти, письмова робота (тестування, есе, анотація, твір, речення на переклад), виконання завдань в електронному курсі на платформі Moodle та ін. Формами підсумкового контролю є заліки (7 та 8 семестри).

Поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірити рівень підготовленості здобувача вищої освіти, а також контролювати результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти та рівень виконання індивідуальних завдань (написання та виголошення рефератів, підготовка презентацій). Передбачено такі форми і методи поточного контролю:

- опитування на практичних заняттях для перевірки результатів опрацювання лекційного матеріалу;
- перевірка самостійної роботи;
- проведення індивідуальних консультацій як для окремих здобувачів вищої освіти, так і груп здобувачів вищої освіти;

Оцінюючи знання здобувачів вищої освіти під час практичних занять, викладач послуговується такими критеріями:

- рівень розуміння, ступінь засвоєння теоретичних понять та фактичного матеріалу;
- обізнаність з основною та додатковою літературою до теми;
- уміння логічно, послідовно викладати матеріал;
- уміння узагальнювати інформацію під час виступів в аудиторії;
- загальна грамотність, логічність і чіткість відповіді.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; лексико-граматичні тести; проекти (індивідуальні та командні проекти); есе; презентації результатів виконаних завдань; тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти **підсумкового оцінювання** є досягнення ним мінімального порогу рівня оцінки за кожним запланованим результатом навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової шкали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачеві вищої освіти за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час заліку. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність здобувача вищої освіти на заняттях, активність здобувача вищої освіти під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Оцінку „**A**” (**зараховано**) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (90-100 балів) володіння програмовим матеріалом курсу.

Оцінку „**B**” (**зараховано**) отримує здобувач вищої освіти, який засвоїв навчально-програмовий матеріал у достатньому обсязі (80–89 балів), успішно виконав передбачені програмою завдання, засвідчив систематичний характер знань із дисципліни, але при конкретному аналізі допускає незначні неточності.

Оцінку „**C**” (**зараховано**) ставимо за порівняно повне і загалом правильне висвітлення здобувачем вищої освіти основних питань курсу (70–79 балів), знання та вміння викласти тему, однак у відповідях здобувачів вищої освіти допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну стрункність знань і свідчать про розуміння здобувачем вищої освіти матеріалу курсу.

Оцінки „**D**” (**зараховано**) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі (60-69 балів), необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, однак допускає у відповідях поодинокі грубі помилки.

Оцінку „Е” (зараховано) ставиться за відповіді, які хоч і свідчать про деяке знання здобувачем вищої освіти програмового матеріалу (50-59 балів), однак це знання є неповним, поверховим, здобувач вищої освіти не зовсім точно трактує поняття і терміни, допускає неточності при викладі матеріалу; загалом здобувач вищої освіти володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.

Оцінку „FX” (незараховано) заслуговує здобувач вищої освіти, у знаннях якого є прогалини (35-49 балів), який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не володіє науковою термінологією, не зовсім розуміє значення конкретних теоретичних і практичних питань, який, однак, прагне покращити свої знання.

Оцінку „F” (незараховано) отримує здобувач вищої освіти, який набрав менше 35 балів, за неправильні або надто приблизні відповіді на поставлені запитання; обсяги практичних навичок такого здобувача вищої освіти недостатні для виконання фахових обов’язків, тобто він не спроможний продовжити навчання чи приступити до професійної діяльності після закінчення вищого навчального закладу без додаткових занять з цієї дисципліни.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Семестр 7

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	МКР	T1	T2	T3	МКР		
3	3	4	4	4	4	4	4		30

Семестр 8

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №3				Змістовий модуль № 4					
T1	T2	T3	МКР	T1	T2	T3	МКР		
3	3	4	4	4	4	4	4	40	100

T1, T2, T3 – теми змістових модулів.

МКР – модульна контрольна робота

9. Рекомендована література

9.1. Базова (основна)

1. Market leader. Intermediate. Students' Book. Pearson: Longman, 2018. 176 p.
2. Market leader. Intermediate. Practice File. Pearson: Longman, 2018. 54 p.
3. Gregory Manin. Oxford Exam Trainer. B2. OUP, 2020. 184p.
4. Murphy Raymond. Essential Grammar in Use. Intermediate. CUP, 2013. 319 p.

9.2. Допоміжна

1. John Eastwood. Oxford Practice Grammar Intermediate. Pap: Cdr Ed., 2017. 425 p.
2. Paterson_K. Oxford Grammar for EAP: English grammar and practice for Academic Purposes. Oxford: OUP Oxford, 2013. 288 p.
3. Foley, Mark, Hall, Diane. Longman Advanced Learners' Grammar: A Self-Study Reference and Practice Book with Answers. Longman, 2003. 384 p.
4. Exam Trainer / Мартинюк А.П., Набокова І.Ю., Сverdлова І.О., Юрченко А.А. Dinternal-Books, 2017. 77 с.
5. Exam Tutor / Мартинюк А.П., Набокова І.Ю., Сverdлова І.О., Юрченко А.А. Dinternal-Education, 2018. 77 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Тести ЗНО в магістратуру – <https://zno.osvita.ua/master/>
2. Граматичні тести – <http://www.examenglish.com/leveltest/>
3. Граматичні тести – <http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/>
4. Граматичні тести – <http://www.transparent.com/learn-english/proficiency-test.html>
5. Граматичні тести – <http://www.ilsenglish.com/quicklinks/test-your-english-level>
6. Граматичні тести – http://www.englishtag.com/tests/level_test.asp
7. Граматичні тести – <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Кафедра іноземних мов для гуманітарних факультетів

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (німецька) /
Berufsbezogenes Deutsch**

вибіркова дисципліна

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет економічний

Мова навчання німецька

Розробник: Бухінська Тетяна Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент
кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів

Профайл викладача http://www.liberal1.chnu.edu.ua/?page_id=1496

Контактний тел. (+380372) 584886

E-mail: t.buhinska@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1224>

Консультації Очні консультації: п'ятниця 11.30 до 12.30
Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Пропонована дисципліна спрямована на практичну міждисциплінарну та фахову орієнтацію занять з німецької мови, в центрі уваги яких знаходиться студент. Важливою метою цієї дисципліни є спрямування навчального процесу на формування і розвиток основних навичок та вмінь у соціальному та професійному спілкуванні, а також стратегій самостійного вивчення німецької мови.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення мови на побутовому, культурологічному та професійному рівнях; практичне володіння німецькою мовою на автономному рівні, необхідному для ділового та професійного спілкування, реалізація на письмі комунікативних намірів, пов'язаних з виробничими умовами фаху; досягнення студентами рівня знань, відповідних до вимог дипломованого спеціаліста, який забезпечить можливість застосування іноземної мови у практичній діяльності.

3. Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни є участь в усному мовленні німецькою мовою, реалізація комунікативних намірів на письмі (ділове листування, оформлення спеціалізованої документації, статті, реферати, тощо); робота з іншомовними джерелами загального-побутового та професійно-виробничого характеру за результатом скласти реферат або анотацію до прочитаного тексту зі спеціальності; участь в бесідах німецькою мовою в обсязі тематики, передбаченої програмою.

4. Пререквізити: дисципліна в ЗСЗО «Німецька мова».

5. Результати навчання: Після прослуховування курсу студенти повинні **знати:**
фонетичний аспект мовлення: фонем та їхні артикуляційно-акустичні характеристики; основні модифікації звуків у потоці мовлення; фонетичну організацію слів (складу, словесного наголосу); інтонацію та її основні компоненти (мелодику, ритм, паузацію, наголос, темп, гучність і тембр); транскрипцію чи інші умовні символи та графічні можливості відображення інтонації; *лексичний аспект мовлення:* усну і письмову форми слова; їхню семантику (денотативне і конотативне значення); відносну цінність слова або його здатність мати антоніми, синоніми, омоніми, пароніми, стилістичну і соціокультурну забарвленість; синтаксичну і лексичну сполучувальні цінності слова; правила словотвору (складання слів, конверсії тощо); типи словників; основні поняття, пов'язані зі структурою слова: (корінь, префікс, суфікс); схожість та/або розбіжність у лексичних системах рідної та іноземної мов; *граматичний аспект мовлення:* правила лінгвістичної граматики, пристосовані для навчання іноземної мови.;

вміти: володіти основними вміннями на загальному професійному рівні (ведення розмови, аргументація, унаочнення, презентації тощо); розкривати та відтворювати фаховий зміст комунікативними прийомами зі специфічним фаховим наповненням (дефініція, називання, опис тощо); використовувати технічні засоби навчання, брати участь в інтерактивному навчанні; здійснювати самоконтроль та розвиток власної іншомовної мовленнєвої компетенції.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (німецька)» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

6. Опис навчальної дисципліни**6.1. Загальна інформація**

Назва навчальної дисципліни Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (німецька) / Berufsbezogenes Deutsch												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-2	1-3	6	180	6	-	90	-	-	90	-	залік іспит
Заочна	1-2	1-3	6	180	6	-	24	-	-	156	-	залік іспит

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма			Заочна форма		
	Практ.	Самост. р.	Разом	Практ.	Самост. р.	Разом
1-й семестр						
Змістовий модуль 1						
Комунікативний аспект: Студентське життя						
Професійно орієнтований аспект: Я – студент/студентка економічного факультету						
Тема 1. Кожен початок важкий. Знайомство і контакти	4	4	8	2	8	10
Тема 2. Пошук житла.	4	4	8	1	9	10
Тема 3. Я – студент/студентка економічного факультету.	4	6	10	1	9	10

Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модулем 1	14	14	28	4	26	30
Змістовий модуль 2						
Комунікативний аспект: Формальне спілкування						
Професійно орієнтований аспект: Що таке економіка?						
Тема 4. Діловий обід/вечеря.	4	6	10	1	9	10
Тема 5. Спілкування в колективі (правила етикету)	4	6	10	1	9	10
Тема 6. Що таке економіка? Складові частини економіки.	6	4	10	2	8	10
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за ЗМ 2	16	16	32	4	26	30
Усього годин за 1-й семестр	30	30	60	8	52	60
2-й семестр						
Змістовий модуль 3						
Комунікативний аспект: Неформальне спілкування.						
Професійно орієнтований аспект: Ринкова економіка.						
Тема 7. Спорт. Здоровий спосіб життя.	4	4	8	1	9	10
Тема 8. Свята та подарунки	4	4	8	1	9	10
Тема 9. Що таке ринок? Форми та види ринків.	4	6	10	2	8	10
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за ЗМ 3	14	14	28	4	26	30
Змістовий модуль 4						
Комунікативний аспект: Навчання та дозвілля студента						
Професійно орієнтований аспект: Ринкова економічна система.						
Тема 10. Освітній процес.	4	6	10	1	9	10
Тема 11. Дозвілля студента.	4	6	10	1	9	10
Тема 12. Основні принципи ринкової економічної системи.	6	4	10	2	8	10
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за ЗМ 4	16	16	32	4	26	30
Усього годин за 2-й семестр	30	30	60	8	52	60
Всього за 1-й курс	60	60	120	16	104	120
3-й семестр						
Змістовий модуль 5						
Комунікативний аспект: Практичне застосування іноземних мов.						
Професійно орієнтований аспект: Ціноутворення.						
Тема 13. Подорож країнами.	4	4	8	1	9	10
Тема 14. Комунікація з іноземцями.	4	6	10	1	9	10
Тема 15. Види цін. Утворення цін. Товарообіг.	4	6	10	2	8	10
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за ЗМ 5	14	16	30	4	26	30
Змістовий модуль 6						
Комунікативний аспект: Працевлаштування						
Професійно орієнтований аспект: Гроші.						
Тема 16. Підготовка документів (резюме, заява, мотиваційний лист)	4	6	10	2	8	10

Тема 17. Співбесіда	4	4	8	1	9	10
Тема 18. Гроші. Види грошей. Валюти світу.	6	4	10	1	9	10
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за ЗМ 6	16	14	30	4	26	30
Усього годин за 3-й семестр	30	30	60	8	52	60
Всього	90	90	180	24	156	180

6.2.1. Тематика практичних занять

№	Назва теми	№	Назва теми
1	Кожен початок важкий. Знайомство і контакти.	10	Освітній процес.
2	Пошук житла.	11	Дозвілля студента.
3	Я – студент/студентка економічного факультету.	12	Основні принципи ринкової економічної системи.
4	Діловий обід/вечеря.	13	Подорож країнами.
5	Спілкування в колективі (правила етикету).	14	Комунікація з іноземцями.
6	Що таке економіка? Складові частини економіки.	15	Види цін. Утворення цін. Товарообіг.
7	Спорт. Здоровий спосіб життя.	16	Підготовка документів (резюме, заява, мотиваційний лист).
8	Свята та подарунки.	17	Співбесіда.
9	Що таке ринок? Форми та види ринків.	18	Гроші. Види грошей. Валюти світу.

6.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Презентація/відео-презентація на тему «Я – студент/студентка економічного факультету»
2	Презентація/відео-презентація на тему «Мої сподівання щодо кар'єри»
3	Презентація/відео-презентація на тему «Мікро- та макроекономіка»
4	Презентація/відео-презентація на тему «Валюти світу».
5	Презентація/відео-презентація на тему «Готівка чи банківська картка?»
6	Презентація/відео-презентація на тему «Ринок праці»

6.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1.	Знайомство і контакти. Минулий час дієслова: Перфект.
2.	Пошук житла. Прийменники з давальним і знахідним відмінком.
3.	Я – студент/студентка економічного факультету. Форми сильних дієслів.
4.	Діловий обід/вечеря. Неозначений займенник у називному та знахідному відмінках.
5.	Спілкування в колективі (правила етикету). Складнопідрядні речення зі сполучником wenn.
6.	Статті про економіку. Вживання дієслів з допоміжним «haben» у перфекті.
7.	Спорт. Здоровий спосіб життя. Складнопідрядні речення зі сполучником dass.
8.	Свята та подарунки. Претеритум модальних дієслів.

9.	Гроші. Види грошей. Претеритум.
10.	Підготовка документів (резюме, заява, мотиваційний лист). Зворотні дієслова.
11.	Співбесіда. Дієслова з керуваннями.
12.	Моя майбутня професія. Вживання дієслів з допоміжним «sein» у перфекті.
13.	Спілкування з носіями мови на вільні теми. Кон'юнктив II.
14.	Причини падіння та зросту цін. Прийменники з родовим відмінком
15.	Освіта та дозвілля студентів в Німеччині. Прийменники з давальним відмінком
16.	Що таке ринок? Форми і види ринків. Складнопідрядні речення зі сполучником weil.
17.	Основні принципи ринково економічної системи. Власні імена в родовому відмінку.
18.	Подорожі та комунікація з іноземцями. Прийменники з родовим відмінком.

Самостійна робота пошукового характеру передбачає розв'язання проблемних завдань, аргументування та узагальнення; інтерактивні методи (опрацювання дискусійних питань), метод вправ, методи стимулювання та мотивації навчання (дискусії, обговорення, аналіз конкретних ситуацій).

Критерії оцінювання рефератів та доповідей

Оцінювання реферату відбувається з урахуванням трьох параметрів: 1) обсяг; 2) якість написання; 3) якість виголошеної на його основі доповіді.

Оцінка „відмінно” ставиться за реферат, який має обсяг 10 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яку в ньому розглянуто, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики.

Оцінка „добре” ставиться за реферат, який має обсяг до 8-10 сторінок; тема реферату викладена доволі повно, але є певні недоліки у логічному ланцюжку викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики, але може мати поодинокі огріхи (неправильне наголошування, або темп мовлення, або часом невідповідне інтонування тощо).

Оцінка „задовільно” ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Критерії оцінювання есе

Мета написання есе полягає в перевірці успішності засвоєння здобувачами вищої освіти проблем та категоріального апарату ділового спілкування, уміння використовувати отримані теоретичні знання для критичного аналізу мовних явищ і процесів, що відбуваються в суспільстві.

В есе повинні бути висвітлені наступні питання: теоретичний зміст проблеми з точки зору різних підходів; соціальний зміст проблеми, що пояснює посилену увагу до неї в сучасному освітянському просторі, або, навпаки, відсутність такої уваги; перспективи вирішення проблеми.

Оцінка „відмінно” ставиться за есе, у якому проблему розглянуто різнобічно, послідовно, критично.

Оцінка „добре” ставиться за есе, у якому проблему розглянуто різнобічно, послідовно, критично, але допущено певні помилки або неточності під час критичного аналізу.

Оцінка „задовільно” ставиться за есе, у якому проблема розглянута поверхово.

Критерії оцінювання презентацій

Оцінювання презентації за наслідками її створення та представлення (виступу).

Оцінка „відмінно” ставиться за презентацію, яка відповідає змісту темі дослідження; хід дослідження представлений чітко, структуровано і логічно; тему розкрито повно й різнобічно; дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й

орфографічного стандарту; наявні електронний (на зовнішньому носіїві CD-RW або DVD-RW) та роздрукований кольоровий роздавальний матеріал презентації.

Оцінка „добре” виставляється за наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.

Оцінка „задовільно” виставляється за наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.

Оцінка „незадовільно” виставляється через повну невідповідність вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

7. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання: робота з тестами, робота в групах, проектна діяльність з використанням мультимедіа, ділові ігри, дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

8. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна відповідь здобувачів вищої освіти, письмова робота (тестування, есе, анотація, твір, речення на переклад), виконання завдань в електронному курсі на платформі Moodle та ін. Формами підсумкового контролю є залік (2 семестр), екзамен (3 семестр).

Поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірити рівень підготовленості здобувача вищої освіти, а також контролювати результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти та рівень виконання індивідуальних завдань написання та виголошення рефератів, підготовка презентацій). Передбачено такі форми і методи поточного контролю:

- опитування на практичних заняттях для перевірки результатів опрацювання лекційного матеріалу;
- перевірка самостійної роботи;
- проведення індивідуальних консультацій як для окремих здобувачів вищої освіти, так і груп здобувачів вищої освіти;

Оцінюючи знання здобувачів вищої освіти під час практичних занять, викладач послуговується такими критеріями:

- рівень розуміння, ступінь засвоєння теоретичних понять та фактичного матеріалу;
- обізнаність з основною та додатковою літературами до теми;
- уміння логічно, послідовно викладати матеріал;
- уміння узагальнювати інформацію під час виступів в аудиторії;
- загальна грамотність, логічність і чіткість відповіді.

Засоби оцінювання: контрольні роботи; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

(Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачеві вищої освіти за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час заліку. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність здобувача вищої освіти на заняттях, активність здобувача вищої освіти під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Оцінку „**A**” (**зараховано**) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (90-100 балів) володіння програмовим матеріалом курсу.

Оцінку „**B**” (**зараховано**) отримує здобувач вищої освіти, який засвоїв навчально-програмовий матеріал у достатньому обсязі (80–89 балів), успішно виконав передбачені програмою завдання, засвідчив систематичний характер знань із дисципліни, але при конкретному аналізі допускає незначні неточності.

Оцінку „**C**” (**зараховано**) ставимо за порівняно повне і загалом правильне висвітлення здобувачем вищої освіти основних питань курсу (70–79 балів), знання та вміння викласти тему, однак у відповідях здобувачів вищої освіти допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну стрункість знань і свідчать про розуміння здобувачем вищої освіти матеріалу курсу.

Оцінки „**D**” (**зараховано**) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі (60-69 балів), необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, однак допускає у відповідях поодинокі грубі помилки.

Оцінку „**E**” (**зараховано**) ставиться за відповіді, які хоч і свідчать про деяке знання здобувачем вищої освіти програмового матеріалу (50-59 балів), однак це знання є неповним, поверховим, здобувач вищої освіти не зовсім точно трактує поняття і терміни, допускає неточності при викладі матеріалу; загалом здобувач вищої освіти володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.

Оцінку „**FX**” (**незараховано**) заслуговує здобувач вищої освіти, у знаннях якого є прогалини (35-49 балів), який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не володіє науковою термінологією, не зовсім розуміє значення конкретних теоретичних і практичних питань, який, однак, прагне покращити свої знання.

Оцінку „**F**” (**незараховано**) отримує здобувач вищої освіти, який набрав менше 35 балів, за неправильні або надто приблизні відповіді на поставлені запитання; обсяги практичних навичок такого здобувача вищої освіти недостатні для виконання фахових обов’язків, тобто він не спроможний продовжити навчання чи приступити до професійної діяльності після закінчення вищого навчального закладу без додаткових занять з цієї дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Семестр 1-2

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				Змістовий модуль №3				Змістовий модуль №4					
T1	T2	T3	МКР	T4	T5	T6	МКР	T7	T8	T9	МКР	T10	T11	T12	МКР		
3	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	40	100

Семестр 3

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів іспит	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T13	T14	T15	МКР	T16	T17	T18	МКР		
7	7	8	8	7	7	8	8	40	100

T1, T2 ... T18 – теми змістових модулів.

МКР – модульна контрольна робота.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

9.1. Базова (основна)

1. Schritte plus neu 3-4 (A2) Arbeitsbuch. München: Hueber Verlag, 2015. 176 S.
2. Schritte plus neu 3-4 (A2) Kursbuch. München: Hueber Verlag, 2015. 180 S.

9.2. Допоміжна

1. Buchinska T. Deutsche Sprache in der Wirtschaft / Німецькомовний практикум з економіки: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. 232 с.
2. Interkulturelle Kommunikation in der Wirtschaft: Grundlagen und Interkulturelle Kompetenz für Marketing und Vertrieb / Michael Schugk. Vahlen, 2014. 542 S.
3. Wirtschaft und Gesellschaft. Lehrbuch / Peter Behnen, Karl-Friedrich Hofmann, Wilfried Jung, Egon Schad, Eberhard Wolff. Bildungsverlag eins, 2011. 256 S.
4. Auer Wirtschaft und Kommunikation. Klett, 2019. 192 S.
5. Kommunikation in der Wirtschaft / Dorothea Lévy-Hillerich. Cornelsen, 2009, 192 S.

6. Fachschule für Wirtschaft. Kommunikation / Elias, Kriemhild; Schneider, K.-Heinrich. Bildungsverlag eins, 2003. 288 S.
7. Prüfung Wirtschaftsdeutsch international. Handbuch. Prüfungsziele. Testbeschreibung / Michaela Perlmann-Balme. München Druck: KS-Druck, 2000. 69 S.
8. Wirtschaftsdeutsch vernetzt: Neue Konzepte und Materialien / Karl-Hubert Kiefer, Johann Fischer, Matthias Jung, Jörg Roche (Hrsg.). Iudicium, 2007. 305 S.
9. Deutsch im Beruf Wirtschaft. Lehrbuch 1 / Heinrich Kelz, Gabriele Neuf. Verlag Dürr Kessler, 1991.
10. Deutsch im Beruf Wirtschaft. Lehrbuch 2 / Heinrich Kelz, Gabriele Neuf. Verlag Dürr Kessler, 1995.
11. Christian Fandrych, Ulrike Tallowitz. Sage und Schreibe. Посібник для вивчення лексики німецької мови: Навчальний посібник. Київ: Методика, 2010. 304 с.
12. Deutsch als Fremdsprache Grammatik aktiv. Verstehen. Üben. Sprechen. Berlin: Cornelsen, 2017. 312.
13. Kilimann A. 60 Stunden Deutschland. Orientierungskurs (Politik. Geschichte. Kultur) / Angela Kilimann. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH, 2017. 96 S.
14. Базій Л.А. Я обираю німецьку : правила, таблиці для системного запам'ятовування. Х. : Вид. група «Основа», 2010. 400 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://www.wirtschaftsdeutsch.de/lehrmaterialien>
2. <https://www.derweg.org>
3. <https://www.marktdigital.de/>
4. <https://www.deutschland.de/>
5. <http://www.hueber.de>
6. <http://www.derweg.org>
7. <https://deutsch.lingolia.com/ru/>
8. <http://www.fachzeitungen.de>
9. <https://www.zeit.de/>
10. <https://www.die-wirtschaft.at/>
11. <https://www.diewirtschaft-koeln.de/>
12. <https://www.trend.at/>
13. <https://www.die-wirtschaftszeitung.de/>
14. <https://www.capital.de/>
15. <https://www.die-wirtschaft-muensterland.de/>
16. <https://news.wko.at/>
17. <https://www.wienerzeitung.at/nachrichten/wirtschaft/>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«СИТУАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова, чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

(назва програми)

Спеціальність 073 – Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 – Управління та адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: кандидат економічних наук, асистент

Бойда Світлана Василівна

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача: <https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektiv-kafedry/bojda-svitlana-vasylivna?preview=true>

Контактний тел.: **+380-50-191-20-16 (Viber, Telegram)**

E-mail: s.boyda@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4964>

Консультації:

Онлайн-консультації: середа: 10³⁰ - 12³⁰

Google Meet: <https://meet.google.com/ctn-skvn-qns>

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань «Управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна призначена для з'ясування теоретичних основ і практичних навичок виявлення причин і джерел проблемних ситуацій в діяльності організацій, а також формування механізму їх розв'язання в загальній системі управління організаціями.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент» є формування у студентів системних знань і розуміння концептуальних основ ситуаційного управління – прийняття управлінських рішень на основі аналізу конкретних господарських та комерційних ситуацій, що виникають в діяльності організацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Ситуаційний менеджмент» є:

- вивчення загальних положень, принципів та методів ситуаційного менеджменту;
- освоєння сучасних технологій ситуаційного аналізу;
- оволодіння методикою ситуаційного підходу для прийняття ефективних рішень в умовах мінливого навколишнього середовища;
- набуття навичок формування системи ситуаційного менеджменту в організаціях в умовах України.

Набуття навичок ситуаційного управління є сьогодні одним із критеріїв підготовки фахівців-професіоналів, які здатні передбачати, своєчасно виявляти та успішно вирішувати нагальні проблеми функціонування і розвитку організацій.

3. Пререквізити. «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Розробка та прийняття управлінських рішень», «Операційний менеджмент».

4. Результати навчання. У результаті вивчення курсу студенти повинні набути:

Знання:

ЗН1. Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.

Уміння:

УМ1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

Комунікації:

К2. Збір, інтерпретація та застосування даних.

Автономія та відповідальність:

АВ1. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами.

5. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні та фахові компетентності.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських

рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумкового контролю
Денна	III	V	3,0	120	2	30	30	0	0	60	0	залік
Заочна	III	V	3,0	120	2	8	2	0	0	110	0	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади ситуаційного менеджменту														
Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Ситуаційний менеджмент»	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 2. Тенденції виникнення і можливості розв'язання проблемних економічних ситуацій.	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 3. Диверсифікація ситуаційного менеджменту: типологія та вибір альтернатив. Механізми менеджменту.	16	4	4			6	12	2					10	
Тема 4. Діагностика в ситуаційному менеджменті.	14	4	4			6	12		2				10	
Тема 5. Державне регулювання кризових ситуацій.	10	2	2			6	12						12	
Разом за ЗМ1	60	14	14			30	60	6	2				52	

Змістовий модуль 2. Ключові фактори ситуаційного менеджменту											
Тема 6. Стратегія і тактика в ситуаційному менеджменті.	13	4	4			6	12				12
Тема 7. Технологія ситуаційного управління.	13	4	4			6	12	2			10
Тема 8. Інновації в ситуаційному менеджменті.	10	2	2			6	12				12
Тема 9. Ризик у ситуаційному менеджменті.	14	4	4			6	12				12
Тема 10. Комерційна таємниця та економічна безпека підприємства як умови результативного ситуаційного менеджменту.	10	2	2			6	12				12
Разом за ЗМ 2	60	16	16			30	60	2	-		58
Усього годин	120	30	30			60	120	8	2		110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Ситуаційний менеджмент». 1. Місце ситуаційного менеджменту у загальній системі управління підприємством. 2. Ситуаційний менеджмент та антикризове управління: порівняльна характеристика.	6	10
2	Тема 2. Тенденції виникнення і можливості розв'язання проблемних економічних ситуацій. 1. Поняття ефективності ситуаційного менеджменту. Фактори й критерії ефективності ситуаційного менеджменту. 2. Характерні особливості макро- та мікро-криз. Довгі хвилі М. Кондратьєва та ділові цикли Й. Шумпетера. 3. Світові фінансово-економічні кризи.	6	10
3	Тема 3. Диверсифікація ситуаційного менеджменту: типологія та вибір альтернатив. Механізми менеджменту. 1. Об'єкти та суб'єкти антикризового управління. 2. Сутність та поняття організаційно-економічного механізму управління в діяльності організації. 3. Методи менеджменту.	6	10
4	Тема 4. Діагностика в ситуаційному менеджменті. 1. Значення інформації в діагностиці ситуації та методики її опрацювання. 2. Методики діагностики персоналу на чесність та лояльність. 3. Методичні положення щодо оцінювання фінансового стану підприємств.	6	10
5	Тема 5. Державне регулювання кризових ситуацій. 1. Шляхи та заходи подолання негативних ситуацій державного управління. 2. Органи державного регулювання антикризових процесів.	6	12

6	Тема 6. Стратегія і тактика в ситуаційному менеджменті. 1. Класифікація стратегій підприємства. 2. Еволюція організації і принципів управління як передумова виникнення ситуаційного менеджменту. 3. Загальна характеристика та основні етапи процесу здійснення реструктуризації підприємства.	6	12
7	Тема 7. Технологія ситуаційного управління. 1. Сутність та роль методу візуалізації в технології ситуаційного управління. 2. Умови успішного реінжинірингу бізнес-процесів.	6	10
8	Тема 8. Інновації в ситуаційному менеджменті. 1. Принципи управління інтелектуальним капіталом.	6	12
9	Тема 9. Ризик у ситуаційному менеджменті. 1. Процес управління ризиком у різних ситуаціях. 2. Роль управлінського консультування у зниженні ступеня ділового ризику.	6	12
10	Тема 10. Комерційна таємниця та економічна безпека підприємства як умови результативного ситуаційного менеджменту. 1. Методи отримання інформації про конкурентів. 2. Організація та спеціальні засоби служби безпеки підприємства як умова результативного ситуаційного управління.	6	12

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студента (ІНДЗ) є видом позааудиторної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. ІНДЗ виконується за власною ініціативою, бажанням студента, крім обов'язкових видів контролю. Студенти самостійно обирають тему ІНДЗ з тематичного переліку. Виконання ІНДЗ дає можливість студентам отримати додаткові бали з метою поліпшення результатів поточного контролю або отримання оцінки за підсумковим контролем автоматично.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

Назва теми
1. Концепція ситуаційного управління.
3. Сутність, закономірність та види економічних криз.
3. Причини економічних циклів і криз.
4. Поняття та фактори ефективності системи менеджменту ситуацій.
5. Характеристика управління з позиції динаміки і статичності.
6. Поняття та принципи формування механізму управління.
7. Розвиток процесів управління в процесах розвитку виробництва.
8. Тенденції циклічного розвитку організації.
9. Механізм розгортання кризи на підприємстві.
10. Фази розвитку кризи на підприємстві: прихована криза, криза платоспроможності, криза розрахунку.
11. Диверсифікація ситуаційного управління: типологія та вибір альтернатив.
12. Причини та наслідки кризи державного управління.
13. Функції та роль держави в ситуаційному управлінні.
14. Види державного регулювання кризових ситуацій.
15. Сутність, завдання, види та напрями діагностики в процесах управління.
16. Сучасні світові методики діагностики банкрутства підприємства.

17. Роль стратегії і тактики в системі менеджменту ситуацій.
18. Сутність процесу реструктуризації на підприємстві як стратегії ситуаційного менеджменту.
19. Економічна сутність санації підприємства.
20. Поняття технології ситуаційного управління.
21. Технологічна схема процесу управління в проблемній ситуації.
22. Технологія розробки управлінських рішень в ситуаційному управлінні.
23. Реінжиніринг як метод подолання кризових явищ.
24. Основні етапи проведення реінжинірингу на підприємстві.
25. Інновації як процес оновлення виробництв, апарату та методів управління.
26. Сутність, природа та класифікація управлінських ризиків.
27. Управління ризиком в системі менеджменту ситуацій.
28. Реструктуризація як захід ситуаційного управління.
29. Ризики виникнення непередбачених витрат, зниження доходів і втрати майна підприємства.
30. Основні шляхи та методи зниження ризику в діяльності підприємства.
31. Страхування ризиків як одна з умов зниження ризиків в системі ситуаційного управління.
32. Шляхи зниження внутрішніх підприємницьких ризиків.

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 8 – робота з тестами;
- МН 9 – робота в групах;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів студент може отримати на заліку.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, наукова публікація з проблем ситуаційного управління) відповідь студента, звіт та презентація матеріалів самостійної роботи студента.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів;
- МО 8. есе;

- МО 10. розв’язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології ситуаційного менеджменту для розв’язання проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент»;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, проведенні ситуаційного аналізу;
- застосування аналітичних підходів;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації;
- якість і чіткість викладення міркувань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Характеристики
A (90 – 100)	Всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Студент засвоїв теоретичні засади навчальної дисципліни, специфіку практичних і тестових завдань. Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні ресурси. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Системно інтерпретує програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.
B (80-89)	Студент показав повні і достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності. Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень.
C (70-79)	Студент опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу. Засвоїв основні завдання і методи курсу. Вміє використовувати на практиці програмні завдання, розв’язувати тестові завдання. Проте, наявні певні неточності, помилки.
D (60-69)	Продемонстровано знання лише базового програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології. Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими. Допускає неточності, помилки при розв’язанні задач і тестів.

E (50-59)	Недосконало і неповно дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з суттєвими помилками, частково, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
FX (35-49)	Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях. Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.
F (1-34)	Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки. Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	МКР	40	100
3	3	6	6	3	9	6	6	3	6	3	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент. Навч. посіб. 2-ге вид., – К.: ЦУЛ, 2019. 400 с.
2. Домарев В. В. Система ситуаційного управління: Теорія, методологія, рекомендації. - Київ, 2017. 347 с.
3. Економічна діагностика: Підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
4. Тюріна Н. М. Антикризове управління / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка, І. В. Грабовська. - К. : ЦУЛ, 2022. - 448 с.

8.2. Допоміжна

1. Адізес І. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва. – Фабула, 2019. 448 с.
2. Бойда С.В. Інноваційні підходи до управління підприємствами в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.* 2022. Випуск І (85). С. 72-81. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/6.pdf>.
3. Бойда С. Особливості менеджменту соціальних підприємств. *Теорія та практика менеджменту: матеріали Міжнар. наук.- практич. конф. (24-26 травня 2022 року) / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк, 2022. 557 с. С. 49-52.* URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4452>.

4. Бойда С.В. Технології ситуаційного управління персоналом підприємства в умовах мінливості зовнішнього середовища. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Берегове, 15 червня 2022 р.). Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. 498 с. С. 408-409. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4507>.
5. Болотнов Д. Особливості антикризового управління вітчизняними підприємствами. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 2. С. 171–176.
6. Колосінська М. І., Бойда С. В., Семенко О.О. Оцінка фінансового стану підприємства з метою удосконалення його фінансової стратегії. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=7830>.
7. Кравчик Ю., Польова Н., Каткова Т. Діагностика ефективності системи управління організацією. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 87–94. URL: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.87.94>
8. Куцик П.О., Щупаківський Р.В. Екзистенційні тренди, виклики та наслідки глобалізації для забезпечення конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2022. № 67. С. 5-12.
9. Маковоз О., Кузьменко Т. Концептуальні підходи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут (економічні науки)*. 2022. № 2. С. 17-20.
10. Набока Р. М., Шукліна В.В. Особливості ситуаційного управління логістичною діяльністю харчових підприємств. *Агросвіт*. 2020. № 8. С. 94-99.
11. Світлична В., Александрова С. Реінжиніринг бізнес-процесів HORECA: аспекти організаційного забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1550/1491>.
12. Синик Й., Юрченко Г. Сучасні методи оцінювання персоналу на соціальних підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1387/1337>.
13. Ткачук Г.Ю. Інструментарій забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 55-59.
14. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
15. Офіційний сайт Громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив». URL : <https://parlament.org.ua>.
16. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>.
18. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
19. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
20. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk>.
21. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> .
22. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
23. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.
24. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра **економічної теорії, менеджменту і адміністрування**

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

”Соціальна відповідальність бізнесу”

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

Вибіркова

(вказати: обов’язкова, чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма ”Менеджмент організацій і адміністрування”

(назва програми)

Спеціальність 073 – Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 – Управління і адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник Грунтковський Володимир Юрійович., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) _____

Контактний тел. _____

E-mail: v.gruntkovskiy@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle h

Консультації

Очні консультації: день, час вівторок 13-00

Онлайн-консультації: день, час понеділок з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вивчення дисципліни висвітлює теоретико-методологічні, методичні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку соціальної відповідальності та передбачає ознайомлення студентів із основними теоріями та розмаїттям проблем сучасних світової економіки та бізнесу в аспекті їх відповідальності перед людиною та суспільством.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою формування у фахівців базових знань з теорії та практики корпоративної соціальної відповідальності і набуття ними відповідних загальних та спеціальних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є

- – ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними положеннями і практикою взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови сталого розвитку суспільства;
- – навчити здобувачів вищої освіти визначати можливості використання зарубіжного досвіду та аналізувати можливості використання елементів зарубіжних моделей соціальної відповідальності в національній економіці;
- – сформувати у здобувачів вищої освіти розуміння значення соціальної відповідальності держави, бізнесу, суспільства та людини;
- – проаналізувати роль держави у забезпеченні практики ефективної системи соціальної відповідальності.

3. Пререквізити «Філософія», «Менеджмент», «Теорія організацій».

4. Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- К 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.
- ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності (СК)

- СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

- СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК* 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
- ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	4	120	2	30	30			60		залік
Заочна	3	6	4	120	2	12	8			100		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи корпоративної соціальної відповідальності.												
Тема 1. Соціокультурні передумови виникнення корпоративної соціальної відповідальності.	12	2	2	-		8	12	2	2			8
Тема 2. Історичні аспекти виникнення та розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	12	4	4	-		4	12					12
Тема 3. Корпоративна соціальна відповідальність в контексті загальноцивілізаційного розвитку.	12	2	2	-		8	12	2				10
Тема 4. Розвиток форм соціального партнерства держави, бізнесу та громадянського суспільства.	12	4	4	-		4	12					12
Тема 5. Взаємозв'язок корпоративної соціальної відповідальності та економічної ефективності діяльності організації.	12	2	2	-		8	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	60	14	14	-		32	60	6	4			50
Змістовий модуль 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі корпоративного управління.												
Тема 6. Корпоративна соціальна відповідальність в системі стратегічного управління.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 7. Соціальне інвестування як форма прояву соціальної відповідальності.	12	4	4			4	12					12
Тема 8. Нормативно-правове регулювання корпоративної соціальної відповідальності.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 9. Інституціоналізація корпоративної соціальної відповідальності.	12	4	4			4	12					12
Тема 10. Практика формування та розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на сучасному етапі.	12	4	4			8	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 2	60	16	16			28	60	6	4			50
Усього годин	120	30	30			60	120	12	8			100

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціокультурні передумови виникнення корпоративної соціальної відповідальності.	8
2	Історичні аспекти виникнення та розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	4
3	Корпоративна соціальна відповідальність в контексті загальноцивілізаційного розвитку.	8
4	Розвиток форм соціального партнерства держави, бізнесу та громадянського суспільства.	4
5	Взаємозв'язок корпоративної соціальної відповідальності та економічної ефективності діяльності організації.	8
6	Корпоративна соціальна відповідальність в системі стратегічного управління.	
7	Соціальне інвестування як форма прояву соціальної відповідальності.	8
8	Нормативно-правове регулювання корпоративної соціальної відповідальності.	4
9	Інституціоналізація корпоративної соціальної відповідальності.	8
10	Практика формування та розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на сучасному етапі	4
	Разом	60

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
50-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

5. Рекомендована література

Основна

- Грішнова О.А. «Людський розвиток»: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2006. -
- Джорж Р.Т. «Деловая этика» / Пер. с англ. Р.И. Стопера. - СПб., "Экономическая школа", М., Издат. группа "Прогресс", 2001. Т.1.
- Корпоративна соціальна відповідальність: підручник/ О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І.Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М.Саприкіна, Р.Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я.Кузнецової. - К.: УБС НБУ, 2009.
- Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях.-К: 2007.- 80 с.
- Котлер Ф.,Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. - К.: Стандарт, 2005. - 302 с.
- Лазоренко О. «Корпоративна соціальна відповідальність в Україні:експертнадумка: зб. статей та рекомендацій»—К. :Стилос, 2007.
- Лазоренко О.,Колишко Р., та ін. Посібник із КСВ. «Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності» / - К.: Видавництво "Енергія", 2008
- Петроє О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні: [навч. посіб.]/ Ольга Михайлівна Петроє. -К.: Центр учбової літератури, 2008. - 60 с.
- Петроє О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики: [монографія] / Ольга Михайлівна Петроє. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 152 с.

10. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: розуміння та впровадження. - К:2005.- 48 с.
11. Фукуяма Ф. Доверие: социальные добродетели и путь к процветанию: [пер. с англ.] / Френсис Фукуяма. - М.: АСТ: АСТ Москва: Хранитель, 2006. - 730 с.
12. Donaldson T. The Stakeholder Revolution and the Clarkson Principles / Business Ethics Quarterly, 2002. - Vol. 12. - № 2. - P. 107-111.
13. Labour principles of the United Nations Global Compact : A Reference for Business / International Labour Office. - Geneva: ILO, 2008 // http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/multi/documents/instructionalmaterial/wcms_101246.pdf
14. International Instruments and Corporate Social Responsibility: A Booklet to Accompany Training The Labour Dimension of CSR: from Principles to Practice Promoting responsible and sustainable enterprise-level practices at times of crisis a guide for policy-makers and social partners / Stephan Ulrich, Nikolai Rogovsky, David Lamotte ; International Labour Office, Sustainable Enterprise Programme. - Geneva: ILO, 2009 // http://www.ilo.org/empent/Whatwedo/Publications/lang--en/docName--WCMS_101247/index.htm
15. Freeman, R. Strategic management: a stakeholder approach. Pitman, 1984.

Допоміжна

1. Глобальна ініціатива щодо звітності (Global Reporting Initiative, GRI, 2000);
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436 - IV. вихідні дані?
3. Закон України «Про екологічну експертизу» від 09 лютого 1995 року N 46/95-ВР
4. Зелена книга ЄС «Популяризація європейських засад корпоративної соціальної відповідальності» (EU Green Paper «Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility», 2001);
5. Конвенція СЕК (?) ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція);
6. Багмет Т. Етичні засади бізнесу // Наукові записки, Випуск 15, 2006
7. «Бізнес-освіта як бізнес: Якість послуг і соціальна відповідальність» Матеріали П'ятої щорічної міжнар. конф. "Розбудова менеджмент - освіти в Україні", (м. Харків, 13-15 листопада 2003 р.) / Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні; Українська асоціація з розвитку менеджменту і бізнес-освіти. — К. : Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2003
8. Гнибіденко І.Ф., Колот А.М., Новікова О.Ф. та ін., За ред. І.Ф. Гнибіденка, А.М. Колота, В.В. Рогового. «Соціальна безпека: теорія та українська практика» Монографія / - К.: КНЕУ, 2006.
9. Колот А.М. «Соціально-трудові відносини: теорія і практика регулювання : монографія» / Київ. нац. екон. ун-т, 2003.
10. Колот В.М., Репіна І.М., Щербина «Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура» Навч. Посібник - Вид. 2-ге, перероб. Та доп. -К.: КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2009
11. Коник Д. Л, Олійник М. В., Привалов Ю. О. - Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: Матеріали експертного дослідження / НАН України; Інститут соціології ; Фонд "Інтелектуальна перспектива"; Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) / Ю. Саєнко (відп.ред.). —К. : Батискаф, 2002.
12. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях.-К: 2007.
13. Лазаренко О., Колишко Р. та ін. «Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності» - К.: Вид. "Енергія", 2008
14. Небава М.І., Небава І.М. «До питання про соціальну відповідальність бізнесу» // Теорії мікро-макроекономіки: Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу і аспірантів. Академія муніципального управління. Випуск 28. - Київ. - 2006. - С.15-21.
15. Огляд діяльності 2006-2009. Global Compact Network Ukraine.
16. Осецький В. Л., Марченко В. М. «Соціальна відповідальність корпорацій України як фактор забезпечення їхньої конкурентоспроможності» // Економіка та держава, № 1, 2007. - с. 9 -12.
17. «Рейтинг социально ответственных компаний», Гвардия, апрель 2009
18. «Рейтинг социально ответственных компаний», Гвардия, март 2008.

19. Садеков А., Косова Т. «Соціальні аспекти розвитку корпоративного управління в Україні» // Економіка України. - 2008. - № 11. - С. 88-93.
20. В.Ф.Семенова, О.Л.Михайлюк. - К.: «Екологічний менеджмент». Навч. посіб. / за ред. Знання, 2006.
21. Соціальна відповідальність бізнесу: конструктивний діалог з бізнесом і владою, К., 2008.
22. Соціальна відповідальність українського бізнесу: результати опитування. - К., 2005.
23. Степанова О.В. Соціально відповідальне управління промисловими підприємствами: проблеми формування та напрямки реалізації / О.В. Степанова // Вісник Сум. нац. аграр. ун-ту. Серія "Економіка та менеджмент". - 2007. - № 6-7 (26-27). - С. 404-414
24. Knight, Z. 2007 Combating Climate Change-Opportunities and Risks. 2007. Merrill Lynch <http://www.ml.com/media/80331.pdf>
25. Miller, Clara. 2005. The Looking-Glass World of Nonprofit Money: Managing in For-Profits' shadow Universe. The Nonprofit Quarterly, Spring 2005
<http://www.nonprofitfinancefund.org/docs/Looking%20Glass,%20NPO%20website.pdf>
26. Porter, M. Kramer, M. 2006. Strategy & Society: the link between competitive advantage and corporate social responsibility. Harvard Business Review. www.fsg-impact.org
27. Points of Light Foundation Developing Media Messages for Volunteer Programs. February/March 2002
www.pol.org
28. Schwab, K. 2008. Global Corporate Citizenship. Foreign Affairs, January/February 2008
<http://www.foreignaffairs.org/20080101faessay87108/klaus-schwab/global-corporate-citizenship.html>
29. The McKinsey Quarterly. The state of corporate philanthropy: A McKinsey global Survey. 2008. http://www.mckinseyquarterly.com/article_print.aspx?L2=21&L3+.
30. The World's Most Respected Companies. 2007. www.reputationinstitute.com
31. Zadek S., Sabapathy J., Dossing H., Swift T.- Responsible Competitiveness. Corporate Responsibility Clusters in Action. — January 2003

Інформаційні ресурси

1. «Круглый стол КО» (CauxRoundTable) www.cauxroundtable.org
2. Глобальная инициатива ответственного лидерства (Global Responsible Leadership Initiative — GRLI) www.grli.org
3. Европейская академия бизнеса и общества (European Academy for Business and Society — EABIS) www.eabis.org
4. Европейская ассоциация этики бизнеса (European Business Ethics Network — EBEN) www.eben-net.org
5. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: www.globalcompact.org.ua.
6. Центр корпоративной социальной ответственности Высшей школы менеджмента СПбГУ. www.gsom.pu.ru
7. Ассоциация Менеджеров России www.amr.ru
8. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR) - www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR
9. AccountAbility The Institute of Social and Ethical Accountability www.accountability21.net
10. Boston College Center for Corporate Citizenship - <http://www.bcccc.net/>
11. BRASS -The ESRC Centre for Business Relationships, Accountability, Sustainability and Society. www.brass.cf.ac.uk -
12. Bridgestar <https://www.bridgestar.org/Resources/Library/Lead/EDCOOPartner.aspx>
13. Business and Human Rights www.business-humanrights.org
14. Business Ethics Magazine - magazine of Social Responsibility www.business-ethics.com
15. Business for Social Responsibility www.bsr.org

16. Business In The Community website www.bitc.org.uk-
17. Business in the Community [www. bitc. org. uk](http://www.bitc.org.uk)
18. Cambridge Programme for Industry -www3.cpi.cam.ac.uk
19. Committee to encourage corporate philanthropy - US www.corphilanthropy.org
20. Conference Board [www. conference-board. org](http://www.conference-board.org)
21. Corporate Social Responsibility Forum www.pwblf.org
22. Corporate Watch -[www. corpwatch.org](http://www.corpwatch.org)
23. CSR Academy -[www. csracademy. org. uk](http://www.csracademy.org.uk)
24. CSR Europe is one of the leading European business networks for Corporate Social Responsibility with over 60 leading multinational corporations as members. The site is a fantastic resource with links to over 200 other relevant sites www.csreurope.org -
25. CSR Europe www.csreurope.org
26. CSRwire is a newswire service devoted solely to CSR issues -www.csrwire.com-
27. European Academy of Business in Society (EABIS) -www.eabis.org
28. FTSE4Good is an index series for socially responsible investment designed by FTSE, one of the world's leading global index providers- www.ftse.com/ftse4good/-
29. Global Reporting Initiative www.globalreporting.org
30. Harvard University, Kennedy School of Government, CSR Initiative <http://www.ksg.harvard.edu/cbg/CSRI/>
31. Carbon Disclosure Project Report <http://www.cdproject.net/>
32. International Business Leaders Forum (IBLF) is an international charity set up to promote responsible business practices. The site provides information on latest events relating to CSR as well as publications and links to organisations and institutions promoting CSR www.csrforum.org
33. Links to environmental, social, CSR and sustainability reports www.sustainability-reports.com
34. OnPhilanthropy <http://www.onphilanthropy.com/>
35. Points of Light Foundation, <http://www.pointsoflight.org/>
36. Reputation Institute - www.reputationinstitute.com
37. Social Accountability International (SAI) <http://www.sa-intl.org>
38. Sustainability. <http://www.sustainability.com/>
39. The Center for Corporate Citizenship at Boston College www.bc.edu/cccr
40. The Chartered Institute of Public Relations CSR network- [www. ipr. org. uk/csr/](http://www.ipr.org.uk/csr/)
41. The Co-operative Bank, is recognised as one of the UK's leading organisation in terms of CSR. www.cooperativebank.co.uk
42. The Dow Jones Sustainability Indexes www.sustainability-index.com-
43. The Global Compact [www. unglobalcompact. org](http://www.unglobalcompact.org)
44. The Global Reporting Initiative was established in late 1997 with the mission of developing globally applicable guidelines for reporting on economic, environmental, and social performance, initially for corporations and eventually for any business, governmental, or non-governmental organisation -www.globalreporting.org-
45. The GoodCorporation is a global standard of corporate social responsibility designed to address the needs of all types and sizes of organisation -[www.goodcorporation. com](http://www.goodcorporation.com)-

46. The Institute of Business Ethics (IBE) was established in 1986 to encourage high standards of corporate and business behaviour and the sharing of best practice www.ibe.org.uk
47. The UK government gateway to Corporate Social Responsibility www.csr.gov.uk-
48. The Work Foundation website- www.theworkfoundation.com -www.accountability.org.uk
-
49. Transparency International www.transparency.de
50. Venture Philanthropy Partners. <http://venturephilanthropypartners.org/>
51. World Business Council for Sustainable Development www.wbcsd.ch

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра **економічної теорії, менеджменту і адміністрування**

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

”Соціальне підприємництво”

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

Вибіркова

(вказати: обов'язкова, чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма ”Менеджмент організацій і адміністрування”

(назва програми)

Спеціальність 073 – Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 – Управління і адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник Грунтковський Володимир Юрійович., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) _____

Контактний тел. _____

E-mail: v.gruntkovskiy@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle h

Консультації

Очні консультації: день, час вівторок 13-00

Онлайн-консультації: день, час понеділок з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вивчення дисципліни дає змогу здобувачам ознайомитися з актуальними напрямками розвитку соціального підприємництва як у вітчизняній так і зарубіжній практиці. Визначає роль соціального підприємництва в побудові сучасної, ефективної та прозорої економіки.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою дисципліни є сформувані у студентів систему спеціальних знань у сфері організування та розвитку соціальних підприємницьких ініціатив, набуття умінь планування, аналізування та реалізації соціальних підприємницьких проєктів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є

- – ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними положеннями і практикою взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови сталого розвитку суспільства;
- – навчити здобувачів вищої освіти визначати можливості використання зарубіжного досвіду та аналізувати можливості використання елементів зарубіжних моделей соціальної відповідальності в національній економіці;
- – сформувані у здобувачів вищої освіти розуміння значення соціальної відповідальності держави, бізнесу, суспільства та людини;
- – проаналізувати роль держави у забезпеченні практики ефективної системи соціальної відповідальності.

3. Пререквізити "Економічна теорія", "Теорія організації", "Економіка підприємства", "Менеджмент"

4. Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності (СК)

- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища.
- СК* 17. Здатність до започаткування власної справи.
- СК* 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
- ПРН* 18. Розробляти плани розвитку бізнесу та здійснювати керівництво їх реалізацією.
- ПРН* 19. Обирати на ринку локальні, перспективні, інноваційні ніші для розвитку малого бізнесу

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	4	120	2	30	30			60		залік
Заочна	3	6	4	120	2	8	8			104		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Соціальне підприємництво та його роль у сучасній економіці.												
Тема 1. Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення	15	4	4	-		7	15	2				13
Тема 2. Історія розвитку соціального підприємництва	15	4	4	-		7	15					15
Тема 3. Законодавчі аспекти соціального підприємництва	15	2	2	-		11	15	2				13
Разом за змістовим модулем 1	45	10	10	-		25	45	4				41
Змістовий модуль 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі корпоративного управління.												
Тема 4. Бізнес-планування в соціальному підприємстві	15	4	4			7	15	2				13
Тема 5. Організаційно-правові форми соціального підприємництва	15	4	4			7	15					15
Тема 6. Фінансування соціального підприємництва	15	4	4			7	15					15
Тема 7. Стратегія розвитку соціального бізнесу	15	4	4			7	15	2				13
Тема 8. Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності.	15	4	4			7	15					15
Разом за змістовим модулем 2	75	20	20			35	75	4				71
Усього годин	120	30	30			60	120					112

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення	7
2	Історія розвитку соціального підприємництва	7
3	Законодавчі аспекти соціального підприємництва	11
4	Бізнес-планування в соціальному підприємстві	7
5	Організаційно-правові форми соціального підприємництва	7
6	Фінансування соціального підприємництва	7
7	Стратегія розвитку соціального бізнесу	7
8	Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності.	7
	Разом	60

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
50-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
---	--	------

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Підсумковий тест	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

5. Рекомендована література

Основна

1. Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017– 188 с.
2. Зелена книга соціального підприємництва в Україні . Український Форум Благодійників, Інститут Інклюзивного Розвитку. – Київ, 2019 – 105 с.
3. Колот В. М. Підприємництво : організація, ефективність, бізнес- культура : навч. посіб. / В. М. Колот, І. М. Репіна, О. В. Щербина. – Вид. 3-є, без змін – Київ : КНЕУ, 2010. – 444 с.
4. Лігоненко Л. О. Підприємництво і бізнес-культура : підручник / Л. О. Лігоненко, Г. Л. Піратовський, І. В. Молоштан та ін. ; за заг. ред. Л. О. Лігоненко. – Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2011. – 508 с.
5. Смаглій К. Зміни творить кожен із нас: соціальне підприємництво та стратегічна філантропія. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2014. — 207 с.
6. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с
7. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с.
8. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.
9. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О.,
10. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького — К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. — 160 с.
11. Тирпак І. В. Основи економіки та організації підприємництва : навч. посіб. з грифом МОН / І. В.Тирпак, В. І. Тирпак, С. А. Жуков. – Київ : Кондор, 2011. – 284 с.

Додаткова

12. Dmytro Byelov. Social entrepreneurship as a modern institute of business and human interaction. European Socio-Legal and Humanitarian Studies. 2022. Issue 2.
13. Myroslava Bielova, Ioan-Mircea Farcash. Social entrepreneurship in the mechanism of implementation of the social function of the modern state. European Socio-Legal and Humanitarian Studies. 2022. Issue 2.
14. Белов Д.М., Росул Н.О. Соціальне підприємництво як елемент механізму реалізації конституційних прав громадян. Матеріали міжнародного круглого столу «Праця та її оплата, відпочинок в умовах війни: конституційні гарантії та раціональні можливості» (18 листопада 2022 року).
15. Босак І. П. Франчайзинг як форма організації підприємницької діяльності Наукові записки [Української академії друкарства]. 2014. Вип. 4 (49). С. 93–97. 2
16. Волкова М.В., Шевченко В.С. Роль соціального підприємництва у забезпеченні сталого розвитку України. Соціальна економіка. 2016. Вип. 1. С. 25–29.
17. Гелей С. Для загального добра. Вплив Греко-Католицької Церкви на становлення та розвиток кооперативного руху в Галичині. Дзвін. 2003. № 4. С. 117–125.

18. Добрава Н.В. Соціальне підприємництво. Еко-номічні інновації. 2015. Вип. 59. С. 112–117.
19. Коленда Н. В. Соціальне підприємництво та соціально відповідальний бізнес в системі забезпечення соціальної безпеки населення : Монографія. Луцьк: Терен, 2017. 136 с.
20. Свєреда З. Соціальне підприємництво: що підказує Україні Європейський досвід [Електронний ресурс]. URL: www.eurointegration.com.ua.
21. Сіренко Н.М., Лункіна Т.І. Соціальне підприємництво в Україні: основні аспекти. Сталий розвиток економіки. 2016. Вип. 1. С. 5–10.
22. Смалъ В., Кокоть В. Що слід знати про соціальне підприємництво. Підручник. Київ. 2017. 58 с.
23. Сперклі Ф. Посібник з планування соціального підприємництва [Електронний ресурс]. URL: <http://www.britishcouncil.org.ua>. 4. Dees J. G. The Meaning of «Social Entrepreneurship». — [Electronick resource]. URL: [http:// www.caseatduke.org/ documents/dees_sedef.pdf](http://www.caseatduke.org/documents/dees_sedef.pdf).

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Стартап-менеджмент

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вбіркова

Освітньо-професійна програма

“ Менеджмент організацій і адміністрування”

(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: Кузьмук І.Я., кандидат економічних наук, асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/kuzmuk-igor-yaroslavovych>

Дайте лінк на профайл викладача, або викладачів курсу

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел. [+380663384019](tel:+380663384019)

E-mail: i.kuzmuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <http://e-learning.econom.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=152>
Консультації

Очні консультації:	Онлайн-консультації	Viber \ Telegram \ e-mail
п'ятниця 13.00-14.00 Кафедральна, 2 Корпус 14, ауд. 9	за попередньою домовленістю в системі Google-meet	з понеділка по п'ятницю з 15.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). «Стартап-менеджмент» - це дисципліна, вивчення якої допомагає здобувачеві вищої освіти отримати теоретичні знання та практичні навички розробки та реалізації стартап проектів. Її призначення полягає у підготовці фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій на основі проектного підходу до створення власної справи.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців належних практичних умінь і навичок застосування наукового інструментарію розробки та реалізації універсальних стартапів з метою забезпечення ефективного особистого розвитку.

Завдання – забезпечення науково-методичного підґрунтя опанування студентами основних інструментів розробки та управління стартапами; надання студентам можливість розвинути свої якості дослідників-науковців; на основі наближення формату навчання на бакалавраті до найкращих західноєвропейських стандартів забезпечити отримання слухачами навичок роботи у команді, обґрунтування та прийняття управлінських рішень, формування і реалізації стартап проектів, набуття майстерності презентації.

3. Пререквізити. Навчальна дисципліна «Стартап-менеджмент» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти в другому семестрі четвертого року навчання паралельно із такими дисциплінами як «Комунікаційний менеджмент», вибірковими дисциплінами «Практикум з маркетингу / Цифрова економіка / Економічна компаративістика / Економічна діагностика», «Бюджетний менеджмент», «Практикум з підприємництва / Стартап-менеджмент / Бізнес-тренінг з фахової успішності / Self-Brand менеджмент», «Соціальна відповідальність бізнесу / Економічна політика / Соціальне підприємництво / Державно-приватне партнерство», «Професійна іноземна мова (англійська, німецька, французька)». Базою для вивчення дисципліни «Адміністративний менеджмент» є такі дисципліни як «Адміністративний менеджмент», «Менеджмент малого і середнього бізнесу», «правління інноваціями», що дасть можливість закласти основи розуміння менеджменту стартапів на різних рівнях та етапах реалізації проектів.

Результатом вивчення дисципліни «Стартап-менеджмент» є формування у майбутніх фахівців належної компетентності з ефективного заснування та управління власною справою на основі інноваційної складової.

У результаті вивчення курсу студенти повинні набути:

Знання: ЗН1

Уміння: УМ1

Комунікації: К1, К2

Автономія та відповідальність: АВ1, АВ2, АВ5

4. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма: «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

Набути компетенцій:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища.

СК* 17. Здатність до започаткування власної справи.

Результати навчання

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН* 18. Розробляти плани розвитку бізнесу та здійснювати керівництво їх реалізацією.

ПРН* 19. Обирати на ринку локальні, перспективні, інноваційні ніші для розвитку малого бізнесу

ПРН* 20. Використовувати сучасні механізми та способи ефективного адміністрування багатьох різних процедур функціонування бізнесу.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	дивідуальні завдан	
Денна	IV	II	4	120	2	15	30			75		Залік
Заочна	IV	II	4	120	2	4	8			108		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми занять	Змістовий модуль 1. Методологічні засади обґрунтування стартапу											
Тема 1. Вступ до стартап менеджменту: основні поняття та концепції. Мета: ознайомлення з основними поняттями та концепціями стартап менеджменту, а також з роллю менеджера в стартапі.	12	1	2			9	12		1			10,5
Тема 2. Ідея стартапу та її розробка: від пошуку до втілення. Мета: навчитися знаходити та розробляти ідеї для стартапів, а також розуміти процес втілення цих ідей у життя.	12	1	2			9	12	1	1			10,5
Тема 3. Аналіз ринку: дослідження конкурентів, потреб та тенденцій. Мета: вивчити методи аналізу ринку, включаючи дослідження конкурентів, потреб споживачів та тенденцій ринку, що допоможе побудувати ефективну стратегію для	12	2	4			6	12	1	1			11

стартапу.												
Тема 4. Модель бізнесу: створення та вдосконалення. <i>Мета:</i> ознайомитися з різними моделями бізнесу, їх перевагами та недоліками, та навчитися створювати та вдосконалювати модель бізнесу для стартапу.	12	2	4			6	12					11
Тема 5. Фінансування стартапу: вибір джерел, залучення інвестицій. <i>Мета:</i> дослідити різні джерела фінансування стартапів, зрозуміти процес залучення інвестицій, та навчитися ефективно керувати фінансами стартапу.	12	1	3			8	12		1			11
Разом за ЗМ1	60	7	15			38	60	2	4			54
Теми занять	Змістовий модуль 2. Прикладні механізми управління стартапом											
Тема 6. Маркетинг для стартапу: побудова стратегії та комунікації з клієнтами. <i>Мета:</i> вивчити методи побудови ефективної маркетингової стратегії для стартапу та розуміти, як взаємодіяти зі споживачами.	12	2	4			6	12					10,5
								1	1			

<p>Тема 7. Організація стартапу: формування команди, управління проектами. <i>Мета:</i> навчитися керувати проектами у стартапі, від формування команди до управління її роботою, та зрозуміти, як організувати процеси в стартапі для досягнення максимального результату.</p>	12	1	2			9	12		1			10,5
<p>Тема 8. Розвиток та масштабування: збільшення обсягів бізнесу та глобальний розвиток. <i>Мета:</i> навчитися розробляти стратегії для масштабування стартапу та збільшення його прибутку, включаючи вивчення ринку, впровадження нових продуктів та послуг, залучення нових клієнтів та інших методів.</p>	12	1	2			9	12		1	1		11
<p>Тема 9. Інновації в стартап менеджменті: використання нових технологій та підходів. <i>Мета:</i> ознайомитися з останніми тенденціями та інноваціями у світі</p>	12	2	4			6	12					11

технологій та дослідити, як вони можуть бути використані для розвитку стартапів.												
Тема 10. Екосистема стартапів: взаємодія зі стартапами, відкрите інноваційне середовище. <i>Мета:</i> формування розуміння екосистеми стартапів, її функціонування, основних тенденцій та інструментів взаємодії між стартапами та відкритим інноваційним середовищем.	12	2	3			7	12		1			11
Разом за ЗМ 2	60	8	15			37	60	2	4			54
Усього годин	120	15	30			75	120	4	8			108

№	Назва теми – Розробка проєкту	Год.	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Тема 1. Вступ до стартап менеджменту: основні поняття та концепції. <i>Мета:</i> ознайомлення з основними поняттями та концепціями стартап менеджменту, а також з роллю менеджера в стартапі.	12	12
2	Тема 2. Ідея стартапу та її розробка: від пошуку до втілення. <i>Мета:</i> навчитися знаходити та розробляти ідеї для стартапів, а також розуміти процес втілення цих ідей у життя.	12	12
3	Тема 3. Аналіз ринку: дослідження конкурентів, потреб та тенденцій. <i>Мета:</i> вивчити методи аналізу ринку, включаючи дослідження конкурентів, потреб споживачів та тенденцій ринку, що допоможе побудувати ефективну стратегію для стартапу.	12	12
4	Тема 4. Модель бізнесу: створення та вдосконалення. <i>Мета:</i> ознайомитися з різними моделями бізнесу, їх перевагами та недоліками, та навчитися створювати та вдосконалювати модель бізнесу для стартапу.	12	12
5	Тема 5. Фінансування стартапу: вибір джерел, залучення інвестицій. <i>Мета:</i> дослідити різні джерела фінансування стартапів, зрозуміти процес залучення інвестицій, та навчитися ефективно керувати фінансами стартапу.	12	12
6	Тема 6. Маркетинг для стартапу: побудова стратегії та комунікації з клієнтами. <i>Мета:</i> вивчити методи побудови ефективної маркетингової стратегії для стартапу та розуміти, як взаємодіяти зі споживачами.	12	12
7	Тема 7. Організація стартапу: формування команди, управління проектами. <i>Мета:</i> навчитися керувати проектами у стартапі, від формування команди до управління її роботою, та зрозуміти, як організувати процеси в стартапі для досягнення максимального результату.	12	12
8	Тема 8. Розвиток та масштабування: збільшення обсягів бізнесу та глобальний розвиток. <i>Мета:</i> навчитися розробляти стратегії для масштабування стартапу та збільшення його прибутку, включаючи вивчення ринку, впровадження нових продуктів та послуг, залучення нових клієнтів та інших методів.	12	12
9	Тема 9. Інновації в стартап менеджменті: використання нових технологій та підходів. <i>Мета:</i> ознайомитися з останніми тенденціями та інноваціями у світі технологій та дослідити, як вони можуть бути використані для розвитку стартапів.	12	12
10	Тема 10. Екосистема стартапів: взаємодія зі стартапами, відкрите інноваційне середовище. <i>Мета:</i> формування розуміння екосистеми стартапів, її функціонування, основних тенденцій та інструментів взаємодії між стартапами та відкритим інноваційним середовищем. <i>Мета:</i> формування розуміння екосистеми стартапів, її функціонування, основних тенденцій та інструментів взаємодії між стартапами та відкритим інноваційним середовищем.	12	12

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни «Стартап-менеджмент» спрямована на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, розробка та обґрунтування стартап проєкту.

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Розробка, обґрунтування та презентація стартапу (розробляється з метою забезпечити практичну значимість дипломного (бакалаврського) дослідження здобувача вищої освіти)

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проєктна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1 – фронтальне опитування;
- МО 2 – індивідуальне опитування;
- МО 3 – презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 4 – презентація результатів виконання командних завдань;
- МО 5 – захист бізнес-кейсів, проєктів;
- МО 6 – ділові ігри;
- МО 10 – розв'язування практичних ситуацій;
- МО 13 – модульні контрольні роботи;
- МО 14 – підсумковий контроль – залік.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання здобувачів освіти з курсу «Стартап менеджмент» здійснюється за 100-бальною шкалою. При визначенні оцінки враховується оцінка за виконання здобувачем вищої освіти завдань кожного модуля. 1 модуль оцінюється за результатами проведення практичних занять (до 30 балів) та 2 модуль – робота на практичних заняттях (до 30 балів). Залік – презентація та захист стартап проєкту (до 40 балів).

(Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни).

Оцінювання знань здобувача освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології стратегічного управління для розв'язання проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни “Старап менеджмент”;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, проведенні стратегічного аналізу, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань;
- застосування аналітичних підходів;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації;
- вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;
- якість і чіткість викладення міркувань;
- обґрунтованість висновків щодо розробки стратегії розвитку досліджуваного підприємства (організації).

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Зарахування результатів неформальної освіти. Здобувач освіти з даної дисципліни може отримати додаткові бали за результатами отримання неформальної освіти за наявності відповідного сертифікату (за рішенням фахової комісії відповідно до Положення ЧНУ. Наказ ректора від 29 жовтня 2019 року).

Формою підсумкового контролю є залік.

Здобувач освіти може навчатися з даної дисципліни англійською мовою. За участь у конференціях, публікацію тез англійською мовою він може отримати до 20 балів.

Розподіл балів, які отримують с здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання проєкту:

1. Обґрунтування актуальності, ідеї та практичного значення – до 10 балів
2. Зміст основних частин проєкту, їх наукова обґрунтованість – до 15 балів
3. Розрахункова частина проєкту – до 10 балів.
4. Презентація проєкту – до 5 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Баррі Б. Управління інноваціями: концепції та практика. Нью-Йорк: Routledge, 2018. 462 с.
2. Бланк С. Чотири кроки до осяєння: стратегії створення успішних старапів. Пескадеро, Каліфорнія: Видавництво K&S Ranch, 2013. 300 с.
3. Вінниченко О. Створення стартапу: від ідеї до втілення: навч. посібник. Київ: Кондор, 2016. 240 с.
4. Ворона Т. В. Стартап на мільйон як українці заробляють статки на технологіях. Харків: Vivat, 2017. 223 с.

5. Гільбо К. Стартап на 100\$. Як перетворити хобі на бізнес. – К.: Наш формат, 2017. – 264с.
6. Горпинченко А. Інноваційний менеджмент: підручник. Київ: Видавництво "Київський університет", 2019. 374 с.
7. Грант Р. Сучасний аналіз стратегій: текст і випадки. Чічестер: John Wiley & Sons, 2019. 758 с.
8. Дейнеко О. Стартап в Україні: від ідеї до втілення. Київ: Наш формат, 2018. 240 с.
9. Єфіменко В. Бізнес-планування: практикум: навч. посібник. Київ: Вид-во КМА, 2014. 224 с.
10. Завадський А. Інноваційні технології в бізнесі. Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2017. 256 с.
11. Каплан Р. С. Збалансована система показників: перетворення стратегії в дію. Бостон: Harvard Business Review Press, 2017. 352 с.
12. Кириченко С. Бізнес-модель: практичний підхід. Київ: НУХТ, 2018. 160 с.
13. Кириченко С. Стартап-компанія: створення та розвиток. Київ: НУХТ, 2019. 200 с.
14. Кисельов О. Стартап: ідея, заснування, розвиток: навч. посібник. Київ: А.С.К., 2015. 176 с.
15. Крістенсен К. Дилема інноватора: коли нові технології призводять до провалу великих фірм. Бостон: Harvard Business Review Press, 2016. 288 с.
16. Крот І. Менеджмент інновацій: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 336 с.
17. Луньова, В. Технології бізнесу: навч. посібник. Київ: Видавничий дім "Слово", 2015. 272 с.
18. Остервальдер А., Пігнеур, І., Бернандез, А., Сміт, А. Створення бізнес-моделі: Посібник для провидців, тих, хто змінює правила гри, і претендентів. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2010. 288 с.
19. Портер М. Конкурентна перевага: створення та підтримка чудової продуктивності. Нью-Йорк: Free Press, 2008. 592 с.
20. Райс Е. Стартап без помилок. Посібник зі створення успішного бізнесу з нуля. Х.: Віват, 2018. 368 с.

8.2. Допоміжна

1. Барський О. Фінанси: теорія і практика. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. 288 с.
2. Хілл Ч. Глобальний бізнес сьогодні. Нью-Йорк: McGraw-Hill Education, 2017. 608 с.

3. Богуславськ Ю. Менеджмент: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 496 с.
4. Ганс Дж. Дилема руйнування. Кембридж, МА: The MIT Press, 2016. 208 с.
5. Гулак Н. Логістика: підручник. Київ: Кондор, 2015. 384 с.
6. Джонсон М. Захоплення білого простору: інноваційна бізнес-модель для зростання та оновлення. Бостон: Harvard Business Review Press, 2010. 288 с.
7. Дорф Р. Довідник з управління технологіями. Чічестер: John Wiley & Sons, 2010. 736 с.
8. В. Чан Кім, Рене Моборн. (2018). Стратегія Блакитного океану: Як створити безперечний ринковий простір і зробити конкуренцію неактуальною. Бостон: Harvard Business Review Press, 2015. 320 с.
9. Коваленко, С. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 496 с.
10. Кові М., Мауборн, Р. Різноманітність інновацій. Бостон: Harvard Business Review Press, 2017. 320 с.
11. Котлер Ф. Маркетинг 4.0: перехід від традиційного до цифрового. Hoboken, NJ: Wiley, 2016. 208 с.
12. Кузнецов С. Маркетинг в інтернеті: практичний підхід. Київ: КМ-Букс, 2019. 272 с.
13. Лисенко С. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. Київ: Нова книга, 2014. 344 с.
14. Лупі О. Інноваційний розвиток підприємства: теорія та практика. Київ: Видавництво "Центр учбової літератури", 2018. 272 с.
15. Макарова І. Фінанси та кредит. Підручник. Київ: Кондор, 2017. - 560 с.
16. Михалевич М. Управління проектами: методологія та практика. Київ: Видавництво "Наш формат", 2018. 368 с.
17. Середюк Л. Інвестиції: теорія та практика. Київ: КНЕУ, 2016. 432 с.
18. Смоляр Л Г., Бояринова К. О., Кам'янська О. В. Управління процесом розробки і освоєння виробництва нових продуктів: навч. посіб. Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". Київ: Кондор, 2015. 492 с
19. Тіль П. Г. Від нуля до одиниці: Нотатки про стартапи / пер. з англ. Романа Обухіва. Наш Формат, 2015. 232 с .
20. Хоровіц Б. Важко про важкі речі: Побудова бізнесу, коли немає легких відповідей. Нью-Йорк: HarperCollins, 2014. – 304 с. Нью-Йорк: HarperCollins, 2014. 304 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. <https://www.kickstarter.com/> – Краудфандинг майданчик;

2. <https://www.indiegogo.com/> – Краудфандинг майданчик;
3. <https://momb.socio-kybernetics.net/> – Місце знайомства із стартапами на стадії бета-тестування;
4. <https://www.crowdsupply.com/> – Платформа сприяння при створенні та запуску продуктів на ринку;
5. <https://idonethis.com/> – Сервіс управління роботою команди;
6. <https://news.ycombinator.com/news/> – Свіжі новини зі світу стартапів та підприємництва за кордоном;
7. <https://trends.google.com/> – Простий та безкоштовний інструмент, який збирає актуальні теми пошуку в конкретних країнах та конкретних галузях (аналізує тренди);
8. <https://angel.co/> – Платформа для стартапів, які прагнуть залучити кошти від надійних ангелів-інвесторів;
9. <https://startup.ua/ua/startups/> – Сайт інвестицій у відомі стартапи, пошуку інвестиції для свого бізнесу, залучення до своїх ідей найкращих професіоналів;
10. <https://www.producthunt.com/> – Майданчик для відкриття нових технологічних продуктів та інноваційних проектів, спілкування розробників, журналістів та венчурних інвесторів;
11. <https://trello.com/> – Сервіс, який допомагає керувати бізнес-процесами;
12. <https://inventure.com.ua/> – Перше та найбільше в Україні спеціалізоване ділове медіа видання, присвячене ринку інвестицій;
13. <https://mailchimp.com/> – Безкоштовний сервіс e-mail розсилок;
14. <https://www.it.ua/> – Сучасні IT-рішення для управління бізнесом;
15. <https://www.entrepreneur.com/> – Веб-сайт та друкований журнал про підприємництво;
16. <http://wordpress.org/> – Найпопулярніша система управління контентом (CMS) в світі;
17. <https://ain.ua/> – Український онлайн-журнал про IT-бізнес, стартапи, технології та підприємництво;
18. <https://betalist.com/> – Сайт для пошуку потенційних співробітників та місце, де можна перевірити власний проект ще до офіційного запуску;
19. <https://startupsanonymous.com/> – Інсайти від стартаперів;
20. <https://angel.co/> – Пошук стартапів, співробітників та інвесторів.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра **економічної теорії, менеджменту і адміністрування**

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«СТРУКТУРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ БІЗНЕСУ»

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова, чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма **«Менеджмент організацій і адміністрування»**

(назва програми)

Спеціальність **073 – Менеджмент**

(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 – Управління та адміністрування**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: **кандидат економічних наук, асистент**

Бойда Світлана Василівна

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача: <https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektiv-kafedry/bojda-svitlana-vasylivna?preview=true>

Контактний тел.: **+380-50-191-20-16 (Viber, Telegram)**

E-mail: s.boyda@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації:

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

Google Meet: <https://meet.google.com/ctn-skvn-qns>

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Структурне проектування бізнесу» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань «Управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна призначена для з'ясування теоретичних основ і практичних навичок проектування ефективної структури організації з погляду системного підходу до управління.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Структурне проектування бізнесу» є формування у студентів системних знань і розуміння концептуальних основ проектування організаційних систем для раціональної та ефективної діяльності підприємства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Структурне проектування бізнесу» є:

- вивчення теоретичних положень організаційного проектування та його складових;
- набуття навичок обґрунтування проектних рішень у сфері раціональної організації діяльності підприємства;
- формування комплексу прикладних навичок проектування бізнес-систем;
- набуття навичок організаційного проектування бізнесу в умовах України.

Набуття навичок організаційного проектування є сьогодні одним із критеріїв підготовки фахівців-професіоналів, які здатні передбачати, своєчасно виявляти та успішно вирішувати нагальні проблеми функціонування і розвитку організацій.

3. Пререквізити. «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Розробка та прийняття управлінських рішень», «Операційний менеджмент».

4. Результати навчання. У результаті вивчення курсу студенти повинні набути:

Знання:

ЗН1. Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.

Уміння:

УМ1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

Комунікації:

К2. Збір, інтерпретація та застосування даних.

Автономія та відповідальність:

АВ1. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами.

5. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні та фахові компетентності.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Адміністративна діагностика»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумкового контролю
Денна	III	V	3,0	120	2	30	30	0	0	60	0	залік
Заочна	III	V	3,0	120	2	8	2	0	0	110	0	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Суть організаційного проектування та його основні складові														
Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Структурне проектування бізнесу».	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 2. Суть організаційного проектування та підходи до його здійснення.	10	2	2			6	12	2					10	
Тема 3. Структура організації: суть, види та дизайн формування.	16	4	4			6	12	2					10	
Тема 4. Типи організаційних структур управління.	14	4	4			6	12		2				10	
Тема 5. Організаційне проектування підсистеми управління.	10	2	2			6	12						12	
Разом за ЗМ1	60	14	14			30	60	6	2				52	

Змістовий модуль 2. Структурне проектування підсистем підприємства											
Тема 6. Організаційне проектування виробничих систем.	13	4	4			6	12				12
Тема 7. Організаційне проектування служби управління персоналом підприємства.	13	4	4			6	12	2			10
Тема 8. Організаційне проектування малого бізнесу.	10	2	2			6	12				12
Тема 9. Організаційне проектування багатoproфільних підприємств.	14	4	4			6	12				12
Тема 10. Оцінка ефективності організаційних структур управління підприємством.	10	2	2			6	12				12
Разом за ЗМ 2	60	16	16			30	60	2	-		58
Усього годин	120	30	30			60	120	8	2		110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Структурне проектування бізнесу». Розвиток організації: цілі, завдання та етапи.	6	10
2	Тема 2. Суть організаційного проектування та підходи до його здійснення. Еволюція розвитку організаційного проектування.	6	10
3	Тема 3. Структура організації: суть, види та дизайн формування. Чинники проектування організаційних структур.	6	10
4	Тема 4. Типи організаційних структур управління. Позитивні і негативні аспекти різних типів організаційних структур.	6	10
5	Тема 5. Організаційне проектування підсистеми управління. Ланки управління.	6	12
6	Тема 6. Організаційне проектування виробничих систем. Процес організаційного проектування виробничих систем.	6	12
7	Тема 7. Організаційне проектування служби управління персоналом підприємства. Підсистеми організації праці.	6	10
8	Тема 8. Організаційне проектування малого бізнесу. Малі підприємства та їх система управління.	6	12
9	Тема 9. Організаційне проектування багатoproфільних підприємств. Концепція створення багатoproфільних підприємств.	6	12
10	Тема 10. Оцінка ефективності організаційних структур управління підприємством. Показники оцінки ефективності організаційних структур управління підприємством.	6	12

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студента (ІНДЗ) є видом позааудиторної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. ІНДЗ виконується за власною ініціативою, бажанням студента, крім обов'язкових видів контролю. Студенти самостійно обирають тему ІНДЗ з тематичного переліку. Виконання ІНДЗ дає можливість студентам отримати додаткові бали з метою поліпшення результатів поточного контролю або отримання оцінки за підсумковим контролем автоматично.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

Назва теми
1. Теоретичні аспекти побудови оптимальної організаційної структури управління підприємством.
3. Формування організаційної структури управління персоналом.
3. Формування організаційно-інноваційної структури управління підприємством.
4. Оцінка стратегічного протистояння підприємств-конкурентів.
5. Характеристика управління з позиції динаміки і статичності.
6. Поняття та принципи формування механізму управління.
7. Аналіз ділової активності підприємства.
8. Тенденції циклічного розвитку організації.
9. Механізм розгортання кризи на підприємстві.
10. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства.
11. Диверсифікація ситуаційного управління: типологія та вибір альтернатив.
12. Удосконалення антикризового управління підприємством.
13. Проблема вибору організаційної структури управління малим підприємством.
14. Діагностика ефективності системи управління організацією.
15. Ідентифікація ознак прихованого, умисного та фіктивного банкрутства.
16. Сучасні системи управління персоналом.
17. Роль стратегії і тактики в системі менеджменту ситуацій.
18. Сутність процесу реструктуризації на підприємстві.
19. Сучасні напрямки теоретичних розробок організаційних структур управління.
20. Поняття технології ситуаційного управління.
21. Технологічна схема процесу управління в проблемній ситуації.
22. Технологія розробки та реалізації управлінських рішень.
23. Організаційне проектування служби охорони праці і техніки безпеки на підприємстві.
24. Порівняльний аналіз різних типів організаційних структур управління.
25. Інновації як процес оновлення виробництв, апарату та методів управління.
26. Організаційне проектування психологічної служби підприємства.
27. Управління ризиком в системі менеджменту ситуацій.
28. Системний підхід до аналізу організаційних структур управління підприємствами.
29. Формування механізму управління організаційними змінами на підприємстві.
30. Організаційне проектування служби соціального розвитку підприємства.

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;

- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 8 – робота з тестами;
- МН 9 – робота в групах;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів студент може отримати на заліку.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, наукова публікація з проблем управлінської діагностики) відповідь студента, звіт та презентація матеріалів самостійної роботи студента.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проєктів;
- МО 8. есе;
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології курсу для розв'язання проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни «Структурне проектування бізнесу»;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій;
- застосування аналітичних підходів;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації;
- якість і чіткість викладення міркувань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Характеристики
A (90 – 100)	<p>Всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Студент засвоїв теоретичні засади навчальної дисципліни, специфіку практичних і тестових завдань. Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні ресурси. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою.</p> <p>Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Системно інтерпретує програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.</p>
B (80-89)	<p>Студент показав повні і достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності.</p> <p>Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень.</p>
C (70-79)	<p>Студент опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу. Засвоїв основні завдання і методи курсу. Вміє використовувати на практиці програмні завдання, розв'язувати тестові завдання. Проте, наявні певні неточності, помилки.</p>
D (60-69)	<p>Продемонстровано знання лише базового програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології.</p> <p>Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими. Допускає неточності, помилки при розв'язанні задач і тестів.</p>
E (50-59)	<p>Недосконало і неповно дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з суттєвими помилками, частково, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.</p>
FX (35-49)	<p>Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях.</p> <p>Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.</p>
F (1-34)	<p>Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.</p> <p>Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.</p>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	МКР	40	100
3	3	6	6	3	9	6	6	3	6	3	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Домарев В. В. Система ситуаційного управління: Теорія, методологія, рекомендації. - Київ, 2017. 347 с.
2. Данилюк Т.І. Організаційне проектування підприємства : конспект лекцій / Т.І. Данилюк. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 84 с.
3. Економічна діагностика: Підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
3. Теорія та практика побудови організаційних систем управління: Навчальний посібник / О.П. Ващенко. - Київ: ДУТ, 2017. – 112 с.
4. Тюріна Н. М. Антикризове управління / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка, І. В. Грабовська. - К. : ЦУЛ, 2022. 448 с.

8.2. Допоміжна

1. Адізес І. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва. – Фабула, 2019. 448 с.
2. Бойда С.В. Інноваційні підходи до управління підприємствами в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2022. Випуск І (85). С. 72-81. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/6.pdf>.
3. Бойда С. Особливості менеджменту соціальних підприємств. *Теорія та практика менеджменту*: матеріали Міжнар. наук.- практи. конф. (24-26 травня 2022 року) / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк, 2022. 557 с. С. 49-52. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4452>.
4. Бойда С.В. Технології ситуаційного управління персоналом підприємства в умовах мінливості зовнішнього середовища. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Берегове, 15 червня 2022 р.). Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. 498 с. С. 408-409. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4507>.
5. Болотнов Д. Особливості антикризового управління вітчизняними підприємствами. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 2. С. 171–176.
6. Гречаник О.Є., Хлебнікова Т.М., Темченко О.В. Сучасні проблеми управління інноваційно-активними підприємствами: досвід України та ЄС. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 2. С. 74-80.
7. Данилюк Н.М. Віртуальна організаційна структура іт-компанії: маркетинговий та управлінський аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2022. № 24 (52). С. 20-25.
8. Колосінська М. І., Бойда С. В., Семенко О.О. Оцінка фінансового стану підприємства з метою удосконалення його фінансової стратегії. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=7830>.

9. Кравчик Ю., Польова Н., Каткова Т. Діагностика ефективності системи управління організацією. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С 87–94. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.87.94>

10. Лобач А.М. Трансформація організаційної структури та управління ефективності персоналу виробничого підприємства. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2022. Вип. 1 (64). С. 61-71. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/64-8>

11. Лугова В. М. Напрями діагностики мотивації управлінського персоналу відповідно до сучасних теорій мотивації. *БізнесІнформ*. 2022. № 1. С. 390-397.

12. Маковоз О., Кузьменко Т. Концептуальні підходи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут (економічні науки)*. 2022. № 2. С. 17-20.

13. Набока Р. М., Шукліна В.В. Особливості ситуаційного управління логістичною діяльністю харчових підприємств. *Агросвіт*. 2020. № 8. С. 94-99.

14. Остапчук О., Кравчик Ю. Моделювання системи збалансованих критеріїв управління бізнес-процесами. *Innovation and Sustainability*. 2022. №4. С. 79-86. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.79.86>

15. Світлична В., Александрова С. Реінжиніринг бізнес-процесів HORECA: аспекти організаційного забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1550/1491>.

16. Синик Й., Юрченко Г. Сучасні методи оцінювання персоналу на соціальних підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1387/1337>.

17. Ткачук Г.Ю. Інструментарій забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 55-59.

18. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

19. Офіційний сайт Громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив». URL : <https://parlament.org.ua>.

20. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

21. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>.

22. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>

23. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

24. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk>.

25. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> .

26. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.

27. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

28. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування
(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Тренінг з ділового спілкування

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **Менеджмент організацій і адміністрування**
(назва програми)

Спеціальність **073 Менеджмент**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **Лусте О.О., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:

Лусте О.О. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnovi-teo/kolektyv-kafedry/luste-olena-olegivna>

Контактний тел. 0958511626
E-mail: o.luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:
Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: середа з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення навчальної дисципліни полягає в оволодінні основних принципів теорії спілкування, етичних та соціально-психологічних механізмів взаємодії людей в процесі ділових комунікацій. У всіх темах наголошується на важливості для ділового спілкування таких моральних ознак особистості, як порядність, відповідальність, сумлінність, доброзичливість і повага до ділових партнерів. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення з досягненнями зарубіжних і вітчизняних науковців у галузі ділових комунікацій і механізмів налагодження ефективних контактів.

«Тренінг з ділового спілкування» викладається у 7 семестрі і входить до циклу професійної підготовки обов'язкових компонент освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування у майбутніх спеціалістів системи наукових уявлень щодо психології ділового спілкування, компетентність в спілкуванні, параметри ділового спілкування, розвиток професійної компетентності завдяки засвоєнню знань в галузі психології ділового спілкування.

3. Пререквізити.

Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є «Економічна теорія» та «Вступ у спеціальність»

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 «Менеджмент» вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетенції:

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

Результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-й	2	4	120	2	15		15		90		Залік
Заочна	1-й	2	4	120	2	15		15		90		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Соціально-психології засади етики та бізнес-культури														
Тема 1. Ділове спілкування, його етико-психологічні засади, особливості та роль у професійній діяльності менеджера	13	1	2	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 2. Вербальні та невербальні засоби спілкування та мовленнєвий етикет	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 3. Особа в діловому спілкуванні, методи і прийоми формування комунікативних здібностей та їх оцінки	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14		
Тема 4. Формування якостей ефективного менеджера	11	2	4	-	-	5	15	1		-	-	14		
Разом за змістовим модулем 1	56	7	14	-	-	35	62	4	2	-	-	56		
Змістовий модуль 2. Зовнішні складові та прояви етики і бізнес-культури														
Тема 5. Індивідуальний імідж та репутаційний менеджмент	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 6. Технологія проведення виступів та бізнес-презентацій	16	2	4	-	-	10	14	1	1	-	-	12		
Тема 7. Тактики та стратегії проведення ділових переговорів	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14		
Тема 8. Етика та етикет у діловому спілкуванні з іноземними партнерами	16	2	4	-	-	10	13	1		-	-	12		
Разом за змістовим модулем 2	64	8	16	-	-	40	58	4	2	-	-	52		
Усього годин	120	15	30	-	-	75	120	8	4	-	-	108		

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;

- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Не зараховано	FX (35-49)	не зараховано

		(з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. Андрушко М. І., Завальницька Н. Б. Дипломатичний протокол і діловий етикет: Навчальний посібник. Львів: ЛДАУ, 2002.
2. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації: Навчальний посібник. Видання 2-ге, доп. та переробл. К.: АртЕК, 2002.
3. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів (Навчальний посібник). 1-е видання, Вінниця: НОВА КНИГА, 2002.
4. Гах Й. М. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
5. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування: Навчальний посібник: 2-ге вид., перероб. і доп.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
6. Кулик О. Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України.Л., 2000.
7. Курбак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навчальний посібник з етикету для студентів. 3-тє вид., Суми: ВТД «Універсальна крига». К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005.
8. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів: В-во «СПОЛОМ», 2001.
9. Резніченко В. І., Михно І. Л. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. К.: УНВЦ «Рідна мова», 2003.
10. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол на етикет: Навч. посіб. К.: Знання, 2006.
11. Тимошенко Н. Л. Корпоративна культура: діловий етикет. Навч. Посібник. К.: Знання, 2006.
12. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. К.: Лібра, 2003.

Допоміжна

1. Грей К. К. Организации. Теории, конфликты и менеджеры. Харьков: Гуманитарный центр. 2008. 196 с.
2. Грищенко В. О., Архипов О. Г., Журомська Л. М.. Самоменеджмент: Навч. посіб. / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ : Видавництво СНУ ім. В.Даля, 2006. 192с.
3. Добротворский И.Л. Самоменеджмент: Эффективные технологии. Пактическое руководство для решения повседневных проблем. М.: Приор-Издат. 2003. 267 с.
4. Мамфорд А. Management Development.Как усовершенствовать работу менеджеров : Стратегии действий: М. : Ніпро, 2006. 312 с.
5. Палеха Ю. І. Ділова етика. К.: 2004. 389 с.
6. Русинка І. Конфліктологія. К: Професіонал, 2007. 334 с.
7. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. К.: Знання, 2005. 260 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. Вербальна комунікація : навч. матеріали он-лайн : психологія .– Режим доступу: http://pidruchniki.com/1514020537285/psihologiya/verbalna_komunikatsiya
5. Вербальна та невербальна комунікація: навч. матеріали он-лайн : менеджмент.– Режим доступу: http://pidruchniki.com/85119/menedzhment/verbalna_neverbalna_komunikatsiya
6. Види комунікацій в організації : теорія організації та організаційна поведінка : менеджмент.– Режим доступу: http://stud.com.ua/39779/menedzhment/vidi_komunikatsiy_organizatsiyi

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Управління бізнес-процесами»

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: Білик Р.Р., доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/galushka-zoya-ivanivna>
<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/kuzmuk-igor-yaroslavovych>

Дайте лінк на профайл викладача, або викладачів курсу

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел. [+380503743242](tel:+380503743242)

E-mail: r.bilik@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <http://e-learning.econom.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=152>

Консультації

Очні консультації:	Онлайн-консультації	Viber \ Telegram \ e-mail
п'ятниця 13.00-14.00 Кафедральна, 2 Корпус 14, ауд. 9	за попередньою домовленістю в системі Google-meet	з понеділка по п'ятницю з 15.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). «Управління бізнес-процесами» – це дисципліна, вивчення якої допомагає студенту здобути практичні навички адміністрування організацій та їх підрозділів. Її призначення полягає у підготовці фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій на основі проєктного підходу.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців належних практичних умінь і навичок застосування наукового інструментарію розробки та реалізації адміністративних рішень з метою забезпечення ефективного розвитку організації.

3. Завдання – забезпечення науково-методичного підґрунтя опанування студентами основних інструментів адміністрування; надання студентам можливість розвинути свої якості керівника; на основі наближення формату навчання в магістратурі до найкращих західноєвропейських стандартів забезпечити отримання здобувачами навичок роботи у команді.

4. Пререквізити. Вказуються дисципліни чи сертифіковані курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу.

«Менеджмент організацій», «Управління проєктами», «Публічне адміністрування», «Самоменеджмент», «Управлінські рішення. Практикум» та ін.

5. Результатом вивчення дисципліни «Управління бізнес-процесами» є формування у майбутніх фахівців належної компетентності з ефективного управління проєктами і програмами в організаціях.

У результаті вивчення курсу студенти повинні набути:

Знання: ЗН1, ЗН2,

Уміння: УМ1, УМ2,

Комунікації: К1

Автономія та відповідальність: АВ1, АВ2.

6. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 07Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент (освітня програма: «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (Т.1; 2; 5).

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (Т1; Т2).

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (Т.9; 10).

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (Т.3).

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани (Т.5).

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію (Т.5).

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком (Т.9).

СК 12. Здатність вести пошук та налагоджувати ефективні комунікації з зовнішніми стейкхолдерами.

СК 13*. Здатність застосовувати гнучкі методи управління при прийнятті стратегічних рішень.

Результати навчання

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах (Т.1, 6).

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення (Т.7).

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах (Т. 4, 5).

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність (Т. 2,3).

• **Опис навчальної дисципліни**

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	дивідуальні завдан	
Денна	4	8	3	90	2	11	22			57		Залік
Заочна	4	8	3	90	2	8	2			80		Залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми занять														
Тема 1. Сучасна концепція та система адміністративного менеджменту <i>Мета:</i> порівняти підходи та виділити особливості сучасного адміністративного менеджменту	13	2	3			8	13	1	1				11	
Тема 2. Складові процесу адміністративного менеджменту: функції (технологія), методи, управлінські рішення	13	2	3			8	13	1					12	

<i>Мета:</i> аналіз практики застосування функцій, методів та підходів до прийняття управлінських рішень в бізнесі											
Тема 3. Апарат управління та вимоги до сучасного менеджера - адміністратора <i>Мета:</i> продемонструвати функції менеджера-адміністратора	13	2	3		8	13	1				12
Тема 4. Планування адміністративному менеджменті <i>Мета:</i> вивчення методики планування в адміністративному менеджменті	13	2	3		8	13	1				12
Тема 5. Планування ресурсного забезпечення проєкту <i>Мета:</i> вивчення підходів в адмініструванні проєктів	12	1	3		8	12	1				11
Тема 6. Організація праці підлеглих <i>Мета:</i> обґрунтування адміністративних функцій управління персоналом	13	1	3		9	13	1	1			11
Тема 7. Контролювання та регулювання бізнес-процесів <i>Мета:</i> вивчення показників та методів контролю за результатами діяльності	13	1	4		8	13	2				11
Усього годин	90	11	22		57	90	8	2			80

Методи навчання

- МН 2 - практичні методи (практичні роботи);
- МН 3 - наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- МН 4 - пояснювально-ілюстративні методи;
- МН 5 - проблемно-пошукові методи;
- МН 6 - кейс-метод;
- МН 7 - інтерактивні методи;
- МН 8 - ситуаційні завдання;
- МН 10 - самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- МН 11 - дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

- **Система контролю та оцінювання**

- Види та форми контролю:**

- Усні відповіді на практичних заняттях;
 - ІНДЗ студента.
 - Формою підсумкового контролю презентація та захист індивідуального завдання.

- Засоби оцінювання:**

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 3 - презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 4 - презентація результатів виконання командних завдань; МО
- 5 - захист бізнес-кейсів, проектів;
- МО 6 - ділові ігри;
- МО 9 - аналітичні звіти;
- МО 10 - розв'язування практичних ситуацій;

Практичні заняття плануються з кожної теми дисципліни і включають такі напрями роботи: підготовку до практичних занять за вказаним планом, розв'язування ситуаційних і практичних завдань, виконання тестових завдань, обговорення проблемних питань, тренінги, рольові та ділові ігри.

Самостійна робота з дисципліни передбачає: підготовку до практичних занять відповідно до плану та графіку виконання завдань; оформлення результатів практичних завдань відповідно до плану самостійної роботи; підготовку до усіх видів контролю. Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок.

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Розробка, обґрунтування та презентація проєкту (розробляється з метою забезпечити практичну значимість магістерського дослідження студента)

№	Назва теми – Розробка проєкту	Год.	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	<p>Тема 1. Сучасна концепція та система адміністративного менеджменту</p> <p>Завдання: підготувати актуальну інформаціїз таких питань: Особливості функціонування та розвитку бізнесу в умовах трансформаційної економіки.</p>	11	12
	<p>Поняття мегатрендів у бізнесі. Тенденції розвитку організацій в трансформаційній економіці.</p>		
2	<p>Тема 2. Складові процесу адміністративного менеджменту: функції (технологія), методи, управлінські рішення</p> <p>Завдання: підготувати актуальну інформації про принципи розвитку сучасного бізнесу: Принцип лідерства, ієрархії, можливого контролю. Принцип компенсації. Принцип робочого класу. Принцип створення вартості. Інформаційний принцип, принцип координації. Принцип динамічної рівноваги. Принцип проблем продуктивності. Принцип головного архітектора. Принцип стратегічної орієнтації. Принцип наказу. Принцип спілкування. Принцип влади. Принцип централізації / децентралізації. Принцип часу циклу. Принцип контролю. Принцип вирішення конфліктів. Принцип можливості. Принцип основи.</p>	11	12
3	<p>Тема 3. Апарат управління та вимоги до сучасного менеджера-адміністратора</p> <p>Завдання: підготувати актуальну інформаціїз таких питань: управління знаннями, процесно-орієнтовану управління, бенчмаркінг та інші технології управління розвитком бізнесу.</p>	11	12
4	<p>Тема 4. Планування в адміністративному менеджменті</p> <p>Завдання: аналіз процесів, що реалізуються через стратегічний аспект розвитку компанії. Основна концепція трансформації (фактори бізнес - процесів). Побудова моделі розвитку бізнесу на основі обраних технологій. Методологія Lean manufacturing.</p>	11	12
5	<p>Тема 5. Планування ресурсного забезпечення проєкту</p> <p>Завдання: Ключі, спрямовані на економію матеріалів та використання провідних технологій</p>	11	12

6	Тема 6. Організація праці підлеглих Завдання: аналіз підходів до вибору технологій управління розвитком обраного бізнесу. Ключі, спрямовані на розвиток персоналу.	11	12
7	Тема 7. Контролювання та регулювання бізнес-процесів Завдання: вивчення показників та методів контролю за результатами діяльності: Збалансовані показники бізнесу (Business Balanced Scorecard - BSC.). Управління розвитком бізнесу з BSC. Системні міжнародні стандарти - джерело показників якості. TQM - загальне управління якістю. Система стандартів якості ISO 9000. Приклади трансформації компанії GE (цінності, ініціатива та культурні зміни). Ключі до якості та ефективності виробництва.	9	11

Розподіл балів за виконання ІНДЗ

Виклад та розуміння основних положень змісту роботи	Презентація змісту роботи	Захист роботи	Сумарна к-ть балів
до 20	до 10	до 10	До 40

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацювати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. **Академічна добросесність:** виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недобросесності. Виявлення ознак академічної недобросесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика виставлення балів. Оцінювання студентів з курсу «Управління бізнес-процесами» здійснюється за 100-бальною шкалою. При визначенні оцінки враховується оцінка за виконання студентом завдань кожного модуля. 1 модуль оцінюється за результатами проведення практичних занять (до 20 балів). 2 модуль – робота на практичних заняттях (до 20 балів) та письмове виконання ІНДЗ (до 20 балів). Залік – презентація та захист проекту (до 40 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
6	8	8	8	10	10	10		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

8. Список рекомендованої літератури

8.1. Основна

1. Менеджмент і адміністрування : підручник для магістрів / Колектив авторів: д.е.н., проф. Галушка З.І., д.е.н., доц. Антохов А.А., к.е.н., доц. Запухляк В.М.; к.е.н., доцент Сторощук Б.Д., к.е.н., доц.Терлецька Ю.О., к.е.н., доц. Заволічна Т.Р., к.е.н., ас. Кузьмук І.Я. Чернівці : 2021. 437 с.
2. Білик Р.Р., Варналій З.С., Васильців Т.Г., Іляш О.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва. Підручник. Чернівці: Технодрук. 2020. 458 с.
3. Білик Р.Р., Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л. Бізнес-планування підприємницької діяльності. Навчальний посібник. Чернівці: Технодрук. 2019. 264 с.
4. Фінансова безпека підприємства: Навчальний посібник / З.С. Варналій, З.Б. Живко, Р.Р. Білик, М.О. Живко; за ред. З.С. Варналія. Київ, 2018. 300

8.2. Додаткова

1. Галушка З.І. Гнучкі методи управління проектами: роль проектного менеджера. *Проблеми системного підходу в економіці*. Випуск 4(84) / 2021. С. 37-43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2021-4-5> (категорія «Б»)на підставі Наказу МОН України від 18 грудня 2018 року № 1412.
2. Соціальний цикл розвитку організації: стратегії виживання в умовах невизначеності. Науковий вісник Чернівецького університету: Економіка: Випуск 830. 2021. С.71-77 (0,6 друк. арк.) <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/151>
3. Галушка З.І. Agile-менеджмент як інноваційний підхід до управління проектами 2020 Інфраструктура ринку. Випуск 47/2020. С.76-79. (0,8 друк.арк.) <http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/472020ukr/16.pdf>
4. Галушка З.І. Стратегічний стейкхолдер-менеджмент: теоретична концепція й особливості застосування. *Науковий вісник Чернівецького університету*: Випуск 829. Економіка: 2020. С.52-58. (0,7 друк. арк.)

<http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/issue/view/12>

DOI: <https://doi.org/10.31861/ecovis/2020-829-1>

5. Дудкіна О.П., Кривокульська Н.М. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Адміністративний менеджмент» : навч.-метод.посібник. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2018. 102 с.
6. Новиков Б. В., Сініюк Г. Ф. Основи адміністративного менеджменту : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури. 2014. 560 с.
7. Бородіна О.А. Адміністративний менеджмент : навч. пос. 2-ге видання Маріуполь: ПДТУ. 2020. 84 с.
8. Велешук С.С. Адміністративний менеджмент: Навчально-методичний посібник Тернопіль. ТНЕУ «Економічна думка». 2014.216 с.
9. Велешук С.С. Техніка адміністративної діяльності: навч.посібник / За заг.ред. А.Ф. Мельник. Тернопіль, ТНЕУ «Економічна думка». 2021. 320с .
10. Керівництво організацією : навч. посіб. / О.Є Кузьмін, Н. Т. Мала, І.С. Процик. Львів: Вид-во нац.ун-ту «Львівська політехніка». 2-ге вид. 2018. 244 с.
11. Русецкая О.В. Технологии административного менеджмента : учебник. СПб, 2020. 126 с. Райченко А.В. Административный менеджмент : учебник. М. НИЦ-ИНФРА. 2014. 416 с.
12. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: навч. посіб. Тернопіль. Крок, 2017. 351с.
13. Bilyk R. Public Administration and Economic Aspects of Ukraine's Nature Conservation in Comparison with Poland. In: Kantola J., Nazir S., Salminen V. (eds) Advances in Human Factors, Business Management and Leadership. Advances in Intelligent Systems and Computing, vol 1209. AHFE 2020. Pp. 258-265. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-50791-6_33<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85088225056&origin=resultslist>
14. Bilyk R. Competitiveness of higher education system as a sector of economy: conceptual model of analysis with application to Ukraine. In: Ahram T. (eds) Advances in Intelligent Systems and Computing HSI 2020, AISC 1131, pp. 439–445. https://doi.org/10.1007/978-3-030-39512-4_69 <https://www.scopus.com/sourceid/5100152904>
15. Valentyna Yakubiv, Olena Panukhnyk, Svitlana Shults, Yuliia Maksymiv, Iryna Hryhoruk, Nazariy Popadynets, Rostyslav Bilyk, Yana Fedotova, Iryna Bilyk. Application of Economic and Legal Instruments at the Stage of Transition to Bioeconomy. Advances in Artificial Intelligence, Software and Systems Engineering – Proceedings of the AHFE 2019 International Conference on Human Factors in Artificial Intelligence and Social Computing, the AHFE International Conference on Human Factors, Software, Service and Systems Engineering, and the AHFE International Conference of Human Factors in Energy, July 24-28, 2019. Washington D.C., USA : [Springer International Publishing](#), 2019. 965 p. P. 656-666. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-20454-9_64 <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85067645901&origin=AuthorNamesList&txGid=4a828e2b26b25f56112bbf78fd348263>
16. Білик Р.Р., Філіпчук Н.В. Проблеми економічної безпеки та конкурентоспроможності регіонів в умовах децентралізації. Регіональна економіка. № 4. 2019. С. 53-63. http://re.gov.ua/re201904/re201904_053_BilykRR.FilipchukNV.pdf <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=26262>

17. R.R. Bilyk, S.L. Shults. Ensuring economic security as a systemic condition for the formation of competitive positions in the economy of the regions (Білик Р.Р., Шульц С.Л. Забезпечення економічної безпеки як системна умова формування конкурентних позицій в економіці регіонів). Регіональна економіка : науково-практичний журнал. Львів. 2018. № 2(88). С. 15-24.
http://re.gov.ua/re201802/re201802_015_BilykRR,ShultsSL.pdf
<https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=26262>
18. Сірик З.О., Панухник О.В., Білик Р.Р. Внутрішньо-ресурсний потенціал місцевого самоврядування: особливості використання. Український журнал прикладної економіки. Том 5. № 3. 2020. С. 26-41.
http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/ujae_2020_r03_a3.pdf
19. Zinoviyy Siryk, Rostyslav Bilyk, Olena Panukhnyk. Territorial framework of local self-government: basis of legislative regulation. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Vol. 7. No. 3 (2020). P. 147-155.
<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnu/article/view/4487>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ ГО
вибіркова

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова навчання українська

Розробник: к.е.н., Тетяна ЗАВОЛІЧНА, доцентка кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел. +38-050-671-20-04

E-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6208>

Консультації

Офлайн консультації: за попередньою домовленістю
Онлайн-консультації: четвер з 10.00 до 12.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Вивчаючи дисципліну вибору «Управління ГО», здобувачі вищої освіти зможуть опанувати мистецтво менеджменту громадських організацій, зокрема: дозволить майбутнім менеджерам усвідомити значення громадських організацій для задоволення актуальних потреб суспільства; навчитися визначати приналежність відповідної організації до категорії «неприбуткова» за відповідними, законодавчо визначеними критеріями; навчитися розробляти та впроваджувати управлінські рішення, що дозволять формувати бюджети таких організацій (фандрайзинг), ощадливо використовувати, контролювати та обліковувати наявні витрати (вести звітність відповідно до вимог чинного законодавства); налагоджувати ефективну комунікаційну стратегію між громадською організацією та зовнішнім середовищем.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладення вибіркової навчальної дисципліни «Управління ГО» є поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасними методичним інструментарієм, практичними навичками управління організацією, що належить до третього сектору економіки.

3. Пререквізити. Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни: Економічна теорія, Макроекономіка, Мікроекономіка, Менеджмент, Господарське право, Теорія організації, Фінанси підприємств, Управління персоналом, Державне та регіональне управління.

4. Результати навчання. Вивчення навчальної дисципліни «Управління ГО» сприятиме формуванню здобувачами освіти за ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

5. Опис навчальної дисципліни «Управління ГО»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	4	6	4	120	30	30			60		іспит
Заочна	4	6	4	120	12				108		іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни «Управління ГО»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ ГО													
Тема 1. Історія становлення та розвитку громадських організацій	6	2	2			2	1	1					-	
Тема 2. Види ГО та громадських спілок	9	2	2			5	10	1					9	
Тема 3. Поняття та види благодійних організацій та волонтерських організацій і правові умови їх діяльності.	9	2	2			5	10	1					9	
Тема 4. Юридичні аспекти створення та діяльності ГО в Україні.	9	2	2			5	9						9	
Тема 5. Особливості стратегічного управління в ГО.	9	2	2			5	10	1					9	
Тема 6. Структура управління ГО	7	2	2			3	10	1					9	
Тема 7. Фінансовий менеджмент ГО.	11	3	3			5	10	1					9	
Разом за ЗМ 1	60	15	15			30	60	6					54	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ТРЕТЬОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ													
Тема 8. Управління результативністю діяльності ГО	6	2	2			2	6	1					5	
Тема 9. Управління діяльністю персоналу ГО	9	2	2			5	5	1					4	
Тема 10. Ресурсний менеджмент неприбуткової організації	9	2	2			5	10	1					9	
Тема 11. Грантрайтинг: сучасні інструменти пошуку фінансування ГО.	9	2	2			5	10	1					9	
Тема 12. Соціальне підприємництво та місія ГО	9	2	2			5	10	1					9	
Тема 13. Комунікаційна стратегія ГО зі стейкхолдерами. Зв'язки з громадськістю у системі	7	2	2			3	10	1					9	

комунікацій ГО												
Тема 14. Феномен ефективності волонтерського руху в Україні в умовах війни	11	3	3			5	9					9
Разом за ЗМ 2	60	15	15			30	60	6				54
Усього годин	120	30	30			60	120	12				108

5.3. Темати завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління ГО»

I. Темати доповідей (презентацій) з дисципліни
<ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови розвитку теорії громадських організацій. 2. Загальна характеристика громадських організацій 3. Предмет та об'єкт громадських організацій. 4. Створення громадських організацій. 5. Соціально-економічна характеристика організацій громадського сектора 6. Межі між приватним, державним і третім сектором 7. Концептуальні особливості системи управління 8. Ключові відмінності організацій громадського сектора 9. Сутність стратегічного управління. Етапи стратегічного управління. 10. Методи стратегічного управління. 11. Система стратегічних, поточних та оперативних планів організації. 12. Принципи стратегічного управління. 13. Значення стратегічного управління діяльності організацій в умовах нестабільності зовнішнього оточення. 14. Підходи до організації стратегічного планування в організації 15. Встановлення стратегічних цілей 16. Виявлення стратегічних проблем 17. Розроблення стратегічного плану 18. Загальні стратегічні дилеми 19. Необхідність оцінки результатів діяльності ОГС 20. Теоретичні основи управління результативністю 21. Розроблення індикаторів результативності 22. Посилення системи управління результативністю 23. Застосування бенчмаркінгу для поліпшення результативності діяльності 24. Принципи менеджменту якості в управлінні результативністю 25. Використання фінансової інформації в управлінні результативністю 26. Персонал організації громадянського суспільства 27. Практична робота з персоналом неприбуткової організації 28. Основи мотивації персоналу організацій третього сектору 29. Визначення понять організаційно – правових форм громадських організацій. 30. Утворення громадських організацій та громадських спілок. 31. Права громадських організацій та громадських спілок. 32. Власність громадських організацій та громадських спілок. 33. Загальні засади благодійної діяльності в Україні. 34. Правове регулювання відносин у суспільстві, спрямованих на розвиток благодійної діяльності, утвердження гуманізму і милосердя. 35. Засади утворення і діяльності благодійних організацій. 36. Порядок надання та позбавлення юридичних осіб статусу волонтерської організації. 37. Особливості правового статусу волонтерів та діяльності волонтерських організацій. 38. Сутність і основні елементи системи зв'язків з громадськістю. 39. Організація та її роль у системі зв'язків з громадськістю як суб'єкта

40. управління.
41. Громадськість та її основні характеристики.
42. Громадська думка, її рівні та роль у системі зв'язків з громадськістю.
43. Сутність і роль інформації у зв'язках з громадськістю.
44. Дослідні організації та агенції зі зв'язків з громадськістю. Їхнє завдання у формуванні та функціонуванні системи зв'язків з громадськістю.
45. Сутність організаційних форм управління зв'язками з громадськістю, процес їх становлення, розвитку та вдосконалення.
46. Служба зв'язків з громадськістю в структурі простої системи управління, її складові та основні завдання.
47. Основні напрями діяльності спеціалістів служби зв'язків з громадськістю.
48. Необхідність і сутність планування зв'язків з громадськістю.
49. Сутність сучасної корпорації як об'єднання (організації) з метою спільної діяльності.
50. Корпоративний імідж як образ корпорації.
51. Основні складові корпоративного іміджу та їх характеристика.
52. Фірмовий стиль. Інформаційний дизайн. Архітектурний дизайн.
53. Зовнішній вигляд працівників фірми. Стиль управління. Стиль ділових відносин. Стиль поведінки.
54. Особиста культура працівників корпорації.
55. Відносини корпорації з державними закладами. Відносини із засобами масової інформації.
56. Сутність, цілі та функції засобів масової інформації, їхні права та обов'язки.
57. Преса та її роль у системі засобів масової інформації та у зв'язках з громадськістю.
58. Радіо та його роль у зв'язках з громадськістю.
59. Телебачення як складний комплекс електронних, технічних, технологічних та організаційно-функціональних засобів підготовки, збирання, накопичення, переробки, аналізу та передачі інформації в різноманітних формах і на великий простір.
60. Сутність і особливості функціонування телекомунікацій різних форм власності: державних, громадських, муніципальних, акціонерних, кооперативних, приватних, можливість, необхідність та доцільність їх використання у зв'язках з громадськістю.

II. Теми індивідуальної пошуково-дослідної роботи

1. НДО як структурний елемент третього сектору. Функції громадської організації відносно держави, бізнесу та інтересів членів своїх організацій і комітетів.
2. Класифікація НДО. Види громадських організацій в залежності від: а) профілю діяльності; б) сфер діяльності; в) організаційно-правових форм об'єднання громадян; г) статусу; д) сфери інтересів; е) рівня розвитку.
3. Організаційна структура НДО. Поняття структури, фактори, що впливають на визначення структури. Різні підходи до формування структури організації: ієрархічна, командна, мережева структури; їх переваги і недоліки».
4. Внутрішній потенціал і зовнішнє середовище НДО. Макросередовище (середовище опосередкованого впливу). Мікро середовище (середовище безпосереднього впливу). Людські ресурси, організаційна культура, фінансовий та матеріальний стан.
5. Загальна характеристика Закону України «Про благодійництво та благодійні організації»: загальні положення. Організаційно-правове регулювання благодійництва та діяльності благодійних організацій. Матеріально-технічне забезпечення діяльності благодійництва та благодійних організацій. Державі благодійність. Благодійна діяльність. Міжнародні благодійні фонди в Україні.
6. Загальна характеристика нормативно-правових документів, що регулюють

діяльність НДО. Конституція України як базовий документ законодавства для неприбуткового сектору.

7. Закон України „Про об'єднання громадян”. Загальні положення. Засади діяльності та статус об'єднань громадян. Утворення та легалізація громадських організацій. Підготовка до утворення: визначення назви, профілю діяльності, юридичної форми організації, статусу. Установчий з'їзд (конференція, загальні збори).

8. Легалізація НДО: реєстрація, повідомлення про заснування. Документи, що необхідні до заяви про легалізацію: статут, протокол загальних зборів, відомості про склад керівництва, тощо.

9. Оподаткування громадських організацій в Україні та звітність. Перспективи розвитку законодавства про неприбуткові організації.

10. Роль планування діяльності в управлінні НДО. Рівні планування. Вимоги до складання плану. Види планів у залежності від того, який часовий період охоплюють заплановані заходи».

11. Стратегічне планування, його роль у розвитку організації. Поняття стратегії.

12. Ідентифікація наявних завдань та стратегій: визначення того, як попередня діяльність вела до досягнення цілей.

13. Аналіз оточення: визначення чинників, що впливають на реалізацію цілей організації (можливості та загрози).

14. Аналіз засобів: люди, програми, фінансові та матеріальні засоби, структура (сильні та слабкі сторони організації).

15. Етикет менеджера громадської організації. Фінансовий менеджмент НДО як управління фінансами для забезпечення фінансової стійкості організації.

16. Якості ділової людини: обачливість, здатність працювати в команді. Вимоги до просунення: висока кваліфікація, здатність до навчання, співробітництва, життєвий досвід, добрі знання специфіки НДО.

17. Проект як комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених для досягнення певних цілей протягом заданого часу при встановлених ресурсах.

18. Поняття «життєвий цикл проекту». Фази проекту: оцінка потреб, розпізнання та визначення проблеми, визначення основної мети проекту і загальної стратегії, вибір задач проекту, визначення напрямків діяльності, підготовка робочого плану, розробка моніторингу та оцінки, визначення бюджету, початок діяльності, реалізація діяльності, проведення моніторингу та оцінки.

19. Планування видів діяльності по проекту, їх відповідність цілям та задачам, спрямованість на вирішення проблеми; реалістичність видів діяльності, їх взаємозв'язок, відповідність історичним і культурним традиціям тієї місцевості, де вони реалізуватимуться.

20. Профспілки й держава: аспекти взаємовідносин. Гарантії діяльності профспілок.

21. Статус молодіжних та дитячих громадських організацій.

22. Відмінні риси НДО: недержавний характер, самоврядування, добровільність, некомерційність, неприбутковість, корисність.

23. Перспективи розвитку законодавства про неприбуткові організації.

24. Типи донорських організацій, причини надання фінансування Україні

25. Де і як шукати інформацію щодо можливостей фінансування ГО

26. Мистецтво грантрайтингу, інструменти пошуку фінансування

27. Проекти для ГО: види, особливості, вимоги

28. Проблеми чи потреби. Як аналізувати середовище ГО

29. Як правильно сформулювати мету, цілі, завдання проекту ГО

30. Хто такі стейкхолдери в проекті ГО і чому потрібна комунікаційна стратегія ГО

31. Розробка бюджету ГО: топ-лайфхаки

32. Проектний менеджмент в ГО:
 - Логічна матриця проекту, кістяк подальших кроків
 - Concept Note проекту. Поетапна розробка та (guide) написання
33. Як створити команду ГО. Основні посади та посадові інструкції.
34. Ефективне управління проектною діяльністю ГО. Основні типи управління (waterfall, agile)
35. Основи сіткового і календарного планування реалізації проекту ГО. Діаграма Ганта
35. Фандрейзинг ГО.
36. Соціальні ініціативи ГО та проекти волонтерів для допомоги ЗСУ, ТРО, ВПО.

*З урахуванням інтересів студента і за погодженням із викладачем може бути обрана інша тема в межах досліджуваної проблематики.

5.4. Теми практичних занять з навчальної дисципліни «Управління ГО»

З метою ефективнішого розвитку навичок менеджменту ГО в ході проведення практичних занять навчальної дисципліни «Управління ГО» використовується комплект навчальних матеріалів в розрізі кожної з 14-ти тем робочої програми: тестування; презентації; диспути з проблемних ситуацій; обговорення есе під час імпровізованих конференцій, робота в малих групах.

№	Назва теми
1	<p>Тема 1. Історія становлення та розвитку громадських організацій</p> <p>1. Передумови розвитку теорії громадських організацій. 2. Загальна характеристика громадських організацій 3. Предмет та об'єкт громадських організацій. 4. Створення громадських організацій.</p> <p><i>I. Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Закономірності виникнення громадських організацій. 2. Розвитку та функціонування громадських об'єднань як елементу правової держави та громадянського суспільства, 3. Відносини між громадськими об'єднаннями з одного боку та органами державної влади з іншого.</p> <p><i>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</i></p>
2	<p>Тема 2. Види ГО та громадських спілок</p> <p>1. Неприбуткові установи та організації: визначення, ознаки неприбутковості 2. Ретроспективний огляд неприбуткової сфери в Україні та світі 3. Класифікація неприбуткових організацій 4. Теорії неприбуткової сфери: макро- та мікро- рівні</p> <p><i>I. Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Недержавний сектор та Цивільний кодекс України 2. Утворення громадських організацій та громадських спілок. 3. Права громадських організацій та громадських спілок. 4. Власність громадських організацій та громадських спілок.</p> <p><i>II. Розгляд практичних ситуацій, тести.</i></p>
3	<p>Тема 3. Поняття та види благодійних організацій та волонтерських організацій і правові умови їх діяльності.</p> <p>1. Аналіз Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» та «Про свободу совісті та релігійні організації» з метою виявлення протиріч та</p>

	<p>недоліків.</p> <p>2. Правове регулювання діяльності некомерційних організацій в Україні. Правове положення громадських об'єднань в Україні.</p> <p>3. Мета волонтерської роботи в організації.</p> <p>4. Соціально-психологічні проблеми волонтерів та шляхи їх попередження.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Особливості залучення та мотивації волонтерів у недержавній організації.</p> <p>2. Навчання волонтерів соціальної роботи та супервізія.</p> <p>3. Підбір та розробка тренінгів для волонтерів. Тематика тренінгів.</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</p>
4	<p>Тема 4: Юридичні аспекти створення та діяльності ГО в Україні.</p> <p>1. Порядок реєстрації громадських організацій.</p> <p>2. Формування та функції органів управління.</p> <p>3. Форми звітування органів управління.</p> <p>4. Регулювання фінансової діяльності громадських організацій</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1 Реєстрація ГО</p> <p>2. Податковий статус неприбуткової організації</p> <p>2. Доходи неприбуткових організацій, що підлягають оподаткуванню</p> <p>3. Припинення діяльності.</p> <p>II. Виконання кейсу «Менеджмент у неприбутковій сфері»</p>
5	<p>Тема 5. Особливості стратегічного управління в ГО.</p> <p>Основні поняття теми: стратегічне планування, характерні ознаки стратегічного планування, етапи стратегічного планування, методи стратегічного планування, система стратегічних, поточних та оперативних планів організації, альтернативні плани, одноразові плани, постійно діючі плани, технологічні схеми прийняття та узгодження рішень, технологічні процедури з розробки планів програм і проектів, послідовність розробки стратегічного плану підприємства, організаційні плани.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Визначте сутність стратегічного планування.</p> <p>2. Розгляньте етапи стратегічного планування.</p> <p>3. Дослідіть методи стратегічного планування</p> <p>4. Охарактеризуйте систему стратегічних, поточних та оперативних планів організації</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести.</p>
6	<p>Тема 6. Структура управління ГО</p> <p>1. Структура ГО.</p> <p>2. Основні посади в організації та посадові обов'язки.</p> <p>3. Види та типи ГО.</p> <p>4. Управління на засадах контролю, екстраполяції, передбачення змін.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Управління соціальними процесами.</p> <p>2. Моделі та методи прийняття рішень в управлінні ГО.</p> <p>3. Розробка анкети з метою дослідження показників життєздатності ГО.</p> <p>4. Формування місії та стратегічних цілей підприємства.</p> <p>5. Оцінка привабливості стратегічних зон господарювання.</p> <p>6. Аналіз конкурентної привабливості підприємства.</p> <p>7. Функції вищого керівництва підприємства при розробці стратегії. інформаційне забезпечення процесу розробки стратегії</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести.</p>
7	<p>Тема 7. Фінансовий менеджмент ГО.</p> <p>1. Ключові системи та процедури фінансового управління для неприбуткової організації</p>

	<p>2 Інструменти створення дієвої фінансової системи неприбуткової організації</p> <p>3 Фінансовий контроль виконання проєктів/програм.</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести.</p>
8	<p>Тема 8. Управління результативністю діяльності ГО.</p> <p>1. Необхідність оцінки результатів діяльності ОГС</p> <p>2. Теоретичні основи управління результативністю</p> <p>3. Розроблення індикаторів результативності.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Посилення системи управління результативністю</p> <p>2. Застосування бенчмаркінгу для поліпшення результативності діяльності</p> <p>3. Принципи менеджменту якості в управлінні результативністю</p> <p>4. Використання фінансової інформації в управлінні результативністю</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести.</p>
9	<p>Тема 9. Управління діяльністю персоналу ГО.</p> <p>1. Персонал організації громадянського суспільства</p> <p>2. Практична робота з персоналом неприбуткової організації</p> <p>3. Основи мотивації персоналу організацій третього сектору.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Культура і персонал організацій.</p> <p>2. Формальні та неформальні відносини.</p> <p>3. Соціально-психологічне забезпечення.</p> <p>4. Система соціально-психологічної регуляції організаційної діяльності.</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</p>
10	<p>Тема 10. Ресурсний менеджмент неприбуткової організації</p> <p>1.Фандрайзинг: залучення ресурсів для ідей і проєктів</p> <p>2 Стратегії отримання доходу</p> <p>3 Державна підтримка.</p> <p>4. Поняття інноваційності проєкту. Приклади інноваційних проєктів</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Де і як шукати інформацію щодо можливостей фінансування.</p> <p>2. Алгоритм пошуку донорської підтримки проєкту.</p> <p>3. Визначте мету та завдання стратегічного контролю в управлінні діяльністю ГО.</p> <p>4. Розгляньте заходи оцінки доцільності впровадження стратегічних змін в ГО.</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</p>
11	<p>Тема 11. Грантрайтинг: сучасні інструменти пошуку фінансування ГО.</p> <p>1.Типи донорських організацій, причини надання фінансування Україні</p> <p>2. Мистецтво грантрайтингу.</p> <p>3. Проєкти. Види, особливості, вимоги.</p> <p>4. Розробка бюджету проєкту.</p> <p>5. Ефективне управління проєктами. Основні типи управління (waterfall, agile)</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Проблеми чи потреби. Як аналізувати середовище</p> <p>2 Як правильно сформулювати мету, цілі, завдання проєкту</p> <p>3. Хто такі стейкхолдери в проєкті і чому потрібна комунікаційна стратегія</p> <p>4. Логічна матриця проєкту, кістяк подальших кроків</p> <p>5. Concept Note проєкту. Поетапна розробка та (guide) написання</p> <p>6. Як створити проєктну команду. Основні посади та посадові інструкції.</p> <p>7. Основи сіткового і календарного планування проєкту. Діаграма Ганта.</p> <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</p>
12	<p>Тема 12. Соціальне підприємництво та місія ГО.</p> <p>1. Теоретичні засади розуміння соціального підприємництва</p> <p>2. Теорії соціального підприємництва</p>

	<p>3. Соціальне підприємництво: світова практика та досвід України.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості залучення та мотивації волонтерів до соціальної роботи. 2. Навчання волонтерів соціальної роботи та супервізії. 3. Підбір та розробка тренінгів для волонтерів. Тематика тренінгів <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</p>
13	<p>Тема 13. Комунікаційна стратегія ГО зі стейкхолдерами. Зв'язки з громадськістю у системі комунікацій ГО.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікація як основа діяльності ГО. 2. Сутність комунікації. Теорії комунікації. Принципи комунікації. 3. Стратегічне та оперативне планування ЗЗГ як єдиний процес забезпечення ефективного функціонування і розвитку ГО. 4. Роль зв'язків з громадськістю у побудові іміджу ГО. <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм процесу розробки програми зв'язків з громадськістю та його характеристика. 2. Планування та організація кампанії зі зв'язків з громадськістю (PR-кампанії). 3. Спільне і відмінне між PR-кампанією та рекламною кампанією. 4. Основні етапи планування і проведення PR-кампанії. 5. Маніпуляція у зв'язках з громадськістю: комунікативний аспект. <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести.</p>
14	<p>Тема 14. Феномен ефективності волонтерського руху в Україні в умовах війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Синергія зусиль громадських ініціатив України в умовах війни. 2. Перехід до agile-планування та формування команди кейс-менеджерів. 3. Диверсифікації недержавних фандрейзерів за видами допомог та налаштування довготривалого партнерства з новими донорами. 4. Прозорість комунікації <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Самоорганізація команд громадських ініціатив за принципом мережовості та добросусідства. 2. Перехід на проектний фандрейзинг. 3. Активізації впливу відповідального лідерства в ГО задля зміни поведінки виразників цільових груп в умовах війни. 4. Можливості діджиталізації для ефективного донату. <p>II. Розгляд практичних ситуацій, тести.</p>

5.5. Контрольні питання до іспиту з навчальної дисципліни «Управління ГО»

1. Загальна характеристика громадських організацій.
2. Передумови розвитку теорії громадських організацій.
3. Предмет та об'єкт громадських організацій.
4. Створення громадських організацій.
5. Соціально-економічна характеристика організацій громадського сектора
6. Межі між приватним, державним і третім сектором
7. Концептуальні особливості системи управління
8. Ключові відмінності організацій громадського сектора
9. Сутність стратегічного управління. Етапи стратегічного управління.
10. Методи стратегічного управління громадських організацій.
11. Система стратегічних, поточних та оперативних планів організації.
12. Принципи стратегічного управління.
13. Значення стратегічного управління діяльності організацій в умовах нестабільності зовнішнього оточення.

14. Підходи до стратегічного планування в громадських організаціях
15. Встановлення стратегічних цілей і завдань
16. Виявлення стратегічних проблем. Розроблення стратегічного плану організації.
17. Загальні стратегічні дилеми
18. Необхідність оцінки результатів діяльності організацій громадського суспільства
19. Теоретичні основи управління результативністю громадських організацій
20. Розроблення індикаторів результативності громадських організацій
21. Посилення системи управління результативністю громадських організацій
22. Застосування бенчмаркінгу для поліпшення результативності діяльності
23. Принципи менеджменту якості в управлінні результативністю
24. Використання фінансової інформації в управлінні результативністю
25. Персонал організації громадянського суспільства
26. Практична робота з персоналом неприбуткової організації
27. Основи мотивації персоналу організацій третього сектору
28. Визначення понять організаційно – правових форм громадських організацій.
29. Утворення громадських організацій та громадських спілок.
30. Права громадських організацій та громадських спілок. 31. Власність громадських організацій та громадських спілок.
32. Загальні засади благодійної діяльності в Україні.
33. Правове регулювання відносин у суспільстві, спрямованих на розвиток благодійної діяльності, утвердження гуманізму і милосердя.
34. Засади утворення і діяльності благодійних організацій.
35. Порядок надання та позбавлення юридичних осіб статусу волонтерської організації.
36. Особливості правового статусу волонтерів та діяльності волонтерських організацій.
37. Сутність і основні елементи системи зв'язків з громадськістю.
38. Організація та її роль у системі зв'язків з громадськістю як суб'єкта управління.
39. Громадськість та її основні характеристики.
40. Громадська думка, її рівні та роль у системі зв'язків з громадськістю.
41. Сутність і роль інформації у зв'язках з громадськістю.
42. Дослідні організації та агенції зі зв'язків з громадськістю. Їхнє завдання у формуванні та функціонуванні системи зв'язків з громадськістю.
43. Сутність організаційних форм управління зв'язками з громадськістю, процес їх становлення, розвитку та вдосконалення.
44. Служба зв'язків з громадськістю в структурі простої системи управління, її складові та основні завдання.
45. Основні напрями діяльності спеціалістів служби зв'язків з громадськістю.
46. Необхідність і сутність планування зв'язків з громадськістю.
47. Сутність сучасної корпорації як об'єднання (організації) з метою спільної діяльності.
48. Корпоративний імідж як образ корпорації.
49. Основні складові корпоративного іміджу та їх характеристика.
50. Фірмовий стиль. Інформаційний дизайн. Архітектурний дизайн.
51. Зовнішній вигляд працівників фірми. Стиль управління. Стиль ділових відносин. Стиль поведінки.
52. Особиста культура працівників корпорації.
53. Відносини корпорації з державними закладами. Відносини із засобами масової інформації.
54. Сутність, цілі та функції засобів масової інформації, їхні права та обов'язки.
55. Преса та її роль у системі засобів масової інформації та у зв'язках з громадськістю.
56. Радіо та його роль у зв'язках з громадськістю.
57. Телебачення як складний комплекс електронних, технічних, технологічних та організаційно-функціональних засобів підготовки, збирання, накопичення, переробки, аналізу та передачі інформації в різноманітних формах і на великий простір.

58. Сутність і особливості функціонування телекомунікацій різних форм власності: державних, громадських, муніципальних, акціонерних, кооперативних, приватних, можливість, необхідність та доцільність їх використання у зв'язках з громадськістю.
59. Статус громадських об'єднань.
60. Проблеми вдосконалення правового статусу об'єднань громадян в Україні.
61. Засновники громадських об'єднань. Членство в громадських об'єднаннях.
62. Легалізація громадських об'єднань. Її види.
63. Припинення діяльності громадських об'єднань.
64. Права зареєстрованих громадських об'єднань. Власність громадських об'єднань.
65. Громадські організації з міжнародним статусом.
66. Документи, необхідні для реєстрації громадських організацій.
67. Легалізація політичних партій в Україні.
68. Держава й релігійні організації.
69. Профспілки й держава: аспекти взаємовідносин. Гарантії діяльності профспілок.
70. Права профспілок щодо організації страйків та проведення інших масових заходів.
71. Господарська та інша комерційна діяльність громадських об'єднань.
72. Державний нагляд та контроль за діяльністю громадських об'єднань.
73. Відповідальність за порушення законодавства про громадські об'єднання. Види стягнень.
74. Громадські організації: поняття, види, джерела правового регулювання.
75. Міжнародні громадські організації. Філіали іноземних громадських організацій.
76. Засновники молодіжних та дитячих громадських організацій, їх спілок. Членство в молодіжних та дитячих громадських організаціях.
77. Статус молодіжних та дитячих громадських організацій.
78. Держава й молодіжні та дитячі громадські організації.
79. Відповідальність молодіжних та дитячих громадських організацій за порушення законодавства.
80. Правові засади взаємовідносин між політичними партіями, між політичними партіями та громадськими організаціями в Україні.
81. Конституційне право на свободу об'єднання в професійні спілки. Законодавство про профспілки. Право на об'єднання в профспілки. Членство в профспілках. Статус професійних спілок. Професійні спілки та держава.
82. Конституційне право на свободу совісті.
83. Поняття й види релігійних організацій. Власність релігійних організацій. Виробнича й господарська діяльність релігійних організацій. Відповідальність за порушення законодавства про свободу совісті і релігійні організації.
84. Поняття благодійництва та благодійних організацій. Засновники благодійних організацій.
85. Організаційно-правові форми благодійних організацій.
86. Майно благодійної організації. Джерела формування майна та коштів благодійних організацій.
87. Господарська діяльність благодійної організації. Припинення діяльності благодійних організацій.
88. Синергія зусиль громадських ініціатив України в умовах війни.
89. Диверсифікації недержавних фандрейзерів за видами допомог та налаштування довготривалого партнерства з новими донорами в умовах війни.
90. Можливості діджиталізації для ефективного донату волонтерами для ЗСУ, ТРО, ВПО.

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Управління ГО»

Методи навчання:

- МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)
- МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)
- МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами
- МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням
- МН7 – підготовка тез/доповіді

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (іспит) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролі є:

- презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань щодо особливості управління ГО до сучасних практик менеджерів);
- стандартизовані тести;
- презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- проходження курсів онлайн-платформи «Дія. Цифрова освіта» в якості стимулювання до неформальної освіти
- підсумковий контроль – іспит в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Іспит	Сума
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	40	100
4	4	4	4	4	4	6	4	4	4	4	4	4	6		

T1, T2 ... T14 – теми.

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю.

Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання правил академічної.

Максимальна сума балів, яку може отримати студент в якості підсумкової оцінки з

дисципліни «Управління ГО» складає 100, з них 60 балів студент може отримати за роботу протягом семестру і 40 – за іспит.

Структура екзаменаційного білету та критерії оцінювання.

Білет складається з завдань двох типів, за які студенти може отримати до 40 балів, а власне:

- перше завдання: два теоретичних питань (до 15 балів кожне).
- друге завдання: тестові запитання (до 10 балів - 5 тестів по 2 бала за вірну відповідь).

Для оцінювання рівня відповідей студентів на теоретичні питання використовуються, такі критерії:

- 15 балів - студент повністю розкриває суть, логіку, принципи, характер прояву специфіки менеджменту ГО; аналізує економічні процеси, показує зміну форм розвитку ГО, осмислює хід і причини цих перетворень; розуміє загальні і локальні закономірності розвитку третього сектору, еволюцію його економічних інститутів та їх категорій; наводить конкретні приклади та окремі факти розвитку ГО; демонструє зв'язок економічних категорій та робить ретроспективні висновки.

- 6 балів - відповідь студента повністю розкриває зміст управління ГО чи суть певної менеджерської проблеми, розуміє специфіку діяльності ГО, показує взаємодію в суспільних процесах.

- 4 бали - студент частково розкриває суть менеджменту ГО, володіє основними економічними категоріями; класифікує типи ГО.

- 2 бали - студент в певній мірі розкриває суть основних категорій з управління ГО, розуміє візію третього сектору.

- 1 бал - студент констатує певні економічні поняття та явища в діяльності ГО, але не може розкрити їх сутність, пояснити зміст, принципи функції, роль.

- 0 балів - відповідь показує наявність значних прогалин у знаннях основного програмного матеріалу; володіння окремими поняттями, методиками та інструментами, у їх використанні припускаються принципові помилки.

Правильна відповідь на кожне тестове завдання приносить 2 бали.

Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	не зараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Управління ГО» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Управління ГО» визначається за рейтинговою системою оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича»

(http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти на сторінці курсу в Moodle за посиланням: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view?id=6208>

7. Рекомендована література

7.1. Базова :

1. Гордіца Т.М., Заволічна Т.Р. Аспекти маркетингового менеджменту громадських організацій в контексті дисципліни «історії економіки та економічної думки». Науковий журнал «Вісник ЧТЕІ» (Економічні науки) Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Випуск І (85): Чернівці: ПБКФ «Технодрук», С.133-143. URL: <http://www.chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/11.pdf>
2. Заволічна Т.Р., Гордіца Т.М. Фандрейзинг в умовах воєнного стану: особливості маркетингового менеджменту громадських організацій. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (12 травня 2022 р.). Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. С. 384-388. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4862>
3. Zavolichna, T., and Y. Hrytsku-Andriiish. "Features of management of public organizations in conditions of full-scale war." Потенціал сталого розвитку в умовах сучасних регіональних та глобальних викликів: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. м. Чернівці (Україна) - м. Сучава (Румунія), 11-13 травня 2022 року. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. С. 67-99. URL: <http://mmix.cv.ua/novyny/zbirnyk-tez-potentsial-stalogo-rozvytku-v-umovah-regionalnyh-ta-globalnyh-vyklykiv>
4. Заволічна Т.Р., Зрибнєва І.П., Синергія впливу лідерських компетенцій та навичок ведення переговорів на ефективність проєктного менеджменту. Науковий вісник Чернівецького університету. Серія Економіка. № 830, 2021. Стор. 89-96. ISSN 2519-240X (print); 2519-4372 (online). URL: <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/153>.
5. Лідерство і командна робота. Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запухляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчік Л.Л. Чернівці : 2022. С.94-130. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882>
6. Завидняк І. О. Благодійні організації в Україні: адміністративно-правовий статус та шляхи його реформування : монографія / І. О. Завидняк, П. В. Цимбал, Л.В. Омельчук. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. С. 26.

7. Стан розвитку громадянського суспільства в Україні: шлях протягом 30-ти років та ключові аспекти 2021 року : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2021. 112 с.
8. Менеджмент громадських організацій: вибрані питання теорії та практики: навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2021. 366 с.
9. Краудфандинг в Україні: сутність, стан та особливості діяльності в Україні. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/craundfunding-v-ukraini-t/>
10. Інна Стащук, Віталій Лисенко. Фандрейзинг, або залучення ресурсів для ідей і проєктів: посібник проєкту «Зміцнення демократичного врядування». Запоріжжя, 2021. 48 с.
11. Кузьмінський В.О. Управління неприбутковою організацією: навчальний посібник. Київ: Видавництво «Логос». 2019. 350 с.
12. Поради для початківців в громадській діяльності. Збірка рекомендацій для організацій громадянського суспільства та ініціативних груп. URL: <http://www.sii.org.ua/wp-content/uploads/>.
13. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 року № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
14. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки : Указ Президента України №487/2021 від 27.09.2021 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4872021-40193>.
15. Громадянське суспільство України: політика сприяння та залучення, виклики та трансформації : аналіт. доп. / В. М. Яблонський, І. Е. Бекешкіна, М. М. Гелетій [та ін.]. Київ: НІСД, 2020. С. 6.
16. Карта правових реформ для громадянського суспільства. URL: <https://docs.google.com/document/d/1PKfk4yuyxzkzkyAgCpvluer1BFgr0bDEN35lzg>.

7.2. Допоміжна література:

1. Громадянське суспільство, пандемія та цифрові трансформації. URL: <https://zn.ua/ukr/internal/hromadjanske-suspilstvo-pandemija-ta-tsifrovi-transformatsiji.html> 17 UA Reforms. URL: <https://uareforms.org/reforms/civil-society>.
2. Малоіван І. Ф. Вплив громадянського суспільства на політичний процес України. URL: <http://surl.li/anwyk>.
3. Соціологічні виміри громадянського суспільства в Україні / за наук. ред. О. Резніка. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2019. 288 с. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/book/>.
4. Україна посіла 46 місце в індексі сприятливого середовища для громадянського суспільства / ГУРТ. URL: <https://gurt.org.ua/news/recent/19548>.
5. Щодо оподаткування неприбуткових установ та організацій. *Державна фіскальна служба України*. URL: <http://lv.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-228975.html>.
6. Ірина Соловей. Краудфандинг. Як зібрати кошти? URL: https://fundraiser.games/news/kraudfanding-yak-zbrati-koshti/?utm_source=google&utm_medium.
7. Савчук В.К. До аналітичного забезпечення управління діяльністю неприбуткових організацій. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/67351>
8. Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на тему: «Електронна демократія в Україні – дорожня мапа для цілі – Україна в топ-20 країн за розвитком електронної демократії». URL: <http://komit.rada.gov.ua/uploads/documents/30690.pdf>.
9. Онлайн-обговорення першого плану заходів для Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства. URL: <https://www.facebook.com/events/1209954752829095>.
10. Лапін Олег. Практика і законодавчі проблеми у сфері реєстрації громадських об'єднань у 2018–2019 рр. Київ, 2020. 22 с. URL: <http://www.ucipr.org.ua/publicdocs/AnalizCSO.pdf>.
11. Повідомлення про проведення електронних консультацій з громадськістю щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо унормування діяльності та державної реєстрації громадських організацій. *Міністерство юстиції України*. 2021. 10 черв. URL: <https://minjust.gov.ua/m/10062021-povidomlennya>
12. Як добротою не годувати шахраїв: що слід знати про благодійність, перш ніж витягти гаманець. URL: <https://life.liga.net/istoriyi/article/kak-svoey-dobrotoy-nekormit-moshennikov>

13. Звіти про виконання планів заходів з реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske>.
14. Аналіз проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки волонтерської діяльності, зареєстрованого за № 4521 від 18.12.2020 р. щодо його відповідності міжнародним стандартам в сфері прав людини : підготувала Олена Виноградова / Центр прав людини ZMINA. Київ, 2021. 7 с. URL: <https://zmina.ua/content/uploads/sites/2/2021/06/>
15. Індекс сталості розвитку організацій громадянського суспільства у 2017–2019 рр. URL: http://www.ucipr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id.
16. Благодійність в Україні: погляд зсередини / Український центр вивчення громадської думки «Соціоінформ» на замовлення Zagoriy Foundation. URL: <https://zagoriy.foundation/wp-content/uploads/2020/02/zf-charity-inside-view-digital.pdf>.
17. Огляд державного фінансування ОГС на національному та регіональному рівнях : Ключові цифри і факти щодо держфінансування громадських організацій – у дослідженні Проекту ЄС для розвитку громадянського суспільства. URL: <https://euprostir.org.ua/stories/142355>.
18. Деякі питання надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 р. № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166-2020-%D0%BF#Text>.
19. Деякі питання надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 р. № 156. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-nadannya-finansovoyi-idtrimkigromadskim>
20. Мінцифри презентувало сервіс електронних конкурсів проектів для громадських організацій на платформі «ВзаємоДія». URL: <https://zz.detector.media/lawand-money/texts/184558/2021-09-13-mintsyfry-prezentovalo-servis>
21. Діджиталізація в дії: конкурси для ОГС перейдуть в онлайн. URL: <https://www.prostir.ua/?news=didzhytalizatsiya-v-diji-konkursy-dlya-ohs-perejudut-v-onlajn>.
22. Мінветеранів планує створити Український ветеранський фонд. Триває громадське обговорення проекту. URL: <https://zz.detector.media/law-and-money/texts/184288/2021-04-14-minveteraniv-planuie-stvoryty>.
23. Влада – не лише в кабінетах... URL: <https://www.facebook.com/yuliia.sachuk/posts/10221992153087113>
24. Механізм відсоткового відрахування для організацій громадянського суспільства: презентація законопроектів. URL: <https://cedem.org.ua/news/vidsotkove-vidrahuvannya>.
25. Відсотковий механізм для фінансування організацій громадянського суспільства в Україні – 2020. URL: <http://ednannia.ua/189-doslidzhennia/12272>.
26. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
27. Про затвердження примірної форми договору про надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення та компенсації надавачам вартості соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 24.03.2021 р. № 146. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0146739-21#n9>.
28. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін : посіб. / Свинчук А. А., Корнецький А. О., Гончарова М. А., Назарук В. Я. [та ін.]. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryemnytstvo_pidruchnyk.pdf.
29. Гулевська-Черниш А. Соціальне підприємництво: куди рухаються світ і Україна. Дзеркало тижня. 2019. 20 груд. URL: <https://zn.ua/ukr/SOCIUM/socialnepidpriyemnictvo-kudiruhayutsya-svit-i-ukrayina-333573.html>.
30. Національне опитування щодо громадського залучення / Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/article/zrobi-zamene-ukraintsi-gotovi-do-samoorganizatsii-ale-pokladayut-vidpovidalnist-za-sviydobrobut-na-derzhavu>.

31. Державні та соціальні інститути: кому українці довіряють, а кому ні? / Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/article/derzhavni-ta-sotsialni-instituti-komu-ukraintsi-doviryayut-a-komu-ni>.
32. Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство “Відкритий Уряд”» у 2021–2022 роках. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/149-2021-p#Text>.
33. Звіт РГК при НАБУ за 2019–2020 pp. URL: <https://drive.google.com/file/d/17mI5dp>
34. Оцінка громадянами України діяльності неурядових аналітичних центрів, квітень 2021 р. / Разумков центр. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka>.
35. Громадянське суспільство в умовах пандемії COVID-19: як громадські організації справляються з новою реальністю? / Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/article/gromadyanske>.
36. Взаємодія комітетів Верховної Ради із регіональними стейкхолдерами при здійсненні законопроектної функції. URL: <https://www.oporua.org/report/parliament/23125-vzaiemodiia>.
37. Пряма демократія як складовий чинник децентралізованої публічної влади. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=917>.
38. Досвід застосування місцевого референдуму в Україні як складової місцевої демократії. Громадська експертна доповідь. 2016. URL: https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/11/pdfj_oiner.pdf.
39. Допоможи собі сам: українці розчаровані в реформах, але готові підтримувати одне одного та свої громади. URL: <https://engage.org.ua/dopomozhy>.
40. Інструменти прямої демократії: як українці використовують свої права та можливості. URL: <https://inrespublica.org.ua/aktyvna-hromada>.
41. Томенко М. Інститути прямої демократії в сучасній Україні: між охлократією і демократією. Форум прямої демократії : зб. матер. доп. та тез всеукр. наук.-практ.конф. (м. Київ, 4 груд. 2018 р.). Київ, 2019. 409 с. С. 29–32. URL: <https://cutt.ly/BTy9ter>.
42. Конкурс проектів «Підтримка місцевих ініціатив в Україні». URL: <https://www.prostir.ua/?grants=zaproshehnyia>.
43. Інструменти локальної демократії. URL: <https://drive.google.com/file/d/17EnATMfmrPwbcz>
44. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 966. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996>.
45. Результати запровадження та реалізації бюджету участі в об'єднаних територіальних громадах у 2019 році. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/581/Participatory-budget.pdf>.
46. Ботанова К. Культурна політика останньої декади: як жити з постійно відкритим вікном можливостей. URL: https://lb.ua/culture/2019/12/23/445542_kulturna_politika_ostannoii.html.
47. 19 організацій запускають платформу, щоб просувати реформи у громадському секторі. URL: <https://www.irf.ua/19-organizaczij-zapuskayut-platformu-shhob-prosuvatyreformy-u-gromadskomu-sektori/>.
48. Каменко І.С. Соціальне підприємництво в Україні. Економіко-правовий аналіз. Аналітичний звіт. 2020. 37 с.
49. Олейникова С. Хто такі фандрейзери та чому на них полюють неприбуткові організації. Інтернет видання The Page, 27.07.2020. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/hto-taki-fandrejzeri-ta-chomu-na-nih-polyuyut-nepributkovi-organizaciyi>.
50. Зінов'єва С. Війна всього світу проти РФ: хто і як допомагає Україні у боротьбі з агресором. Сьогодні. 8.04.2020. URL: <https://economics.segodnya.ua/ua/economics/enews>.
51. Петрушко Л., Давиденко Б. Боги фандрейзингу. Хто залучив найбільше грошей для українців та армії під час війни. Ренкінг від Forbes. Воєнний номер Forbes, №2 квітень 2022. URL: <https://subscribe.forbes.ua/#new>.

Інформаційні ресурси:

1. Рада громадського контролю при НАБУ. URL: <https://rgk-nabu.org/uk>.

2. Діяльність громадської ради. Агентство з розшуку та менеджменту активів. URL: <https://arma.gov.ua/activities-of-the-public-council>.
3. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
4. Сайт «Громадський простір». URL: <https://www.prostir.ua/?organization=mizhnarodna-hromadska-orhanizatsiya-mizhnarodnyj-tsent-r-rozvytku-i-liderstva>
5. Міжнародний Благодійний Фонд «Українська Біржа Благодійності» URL: <https://dobro.ua/>
6. Спільнокошт. URL: <https://biggggidea.com/projects/>
7. Indiegogo. Веб-сайт громадського співфінансування. URL: https://www.indiegogo.com/#/picks_for_you
8. GlobalGiving. Фандрейзингова онлайн-платформа для неприбуткових організацій зі всього світу. URL: <https://www.globalgiving.org/>
9. Causes. Майданчик для створення мережеских кампаній для колективних дій. URL: <https://www.causes.com/>
10. Crowdrise. Фандрайзинговий веб-сайт для особистих цілей та благодійності. URL: <https://www.crowdrise.com/>
11. Firstgiving. Платформа для збору коштів та управління фандрайзинговими кампаніями. URL: <http://www.firstgiving.com/>
12. GoFundMe. Платформа для збору коштів для проектів та приватних ініціатив. URL: <https://www.gofundme.com/>
13. Kickstarter . Одна з найбільших у світі краудфандингових платформ. URL: <https://www.kickstarter.com/>
14. Інтерактивна навчальна платформа FUNdraiser. URL: <https://fundraiser.games/>
15. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL.: <http://www.nbuv.gov.ua/>
16. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА
Вибіркова

Освітньо-професійна програма *Менеджмент організацій і адміністрування*

Спеціальність *073 Менеджмент*

Галузь знань *07 Управління та адміністрування*

Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*

Мова навчання: **українська**

Розробники: **к.е.н., доцент Терлецька Юлія Олегівна**

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/terletska-yuliya-olegivna>

Контактний тел. **52-65-51**

E-mail: **y.terlecka@chnu.edu.ua**

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1813>.

Консультації Четвер з 13.00 до 15.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Головним завданням вивчення управління потенціалом підприємства, як наукової дисципліни, є набуття комплексу знань з основ управління потенціалом підприємства та управлінських навичок у сфері підвищення конкурентоспроможності продукції, вартості та ефективності потенціалу підприємства.

Важливість формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців з менеджменту визначається специфікою їхніх професійних обов'язків, уміннями обґрунтовувати і використовувати механізми запобігання виникненню та поширенню кризових ситуацій у процесі управління потенціалом суб'єкта господарювання в умовах невизначеності та ризику.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у студентів загальнотеоретичних, методологічних та організаційних засад використання та оцінки потенціалу підприємства з урахуванням властивостей економічних систем, галузевих особливостей виробництва та ведення підприємницької діяльності.

Основними перевагами, які надає вивчення дисципліни «Управління потенціалом підприємства» є поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками ефективного управління потенціалом підприємств як збалансованої соціально-економічної системи у сучасних умовах господарювання.

3. Пререквізити. З метою підвищення ефективності засвоєння курсу здобувач вищої освіти має вивчити до початку вивчення курсу «Менеджмент потенціалу підприємства» такі предмети: «Менеджмент», «Теорія організації», «Економіка підприємства», «Підприємництво і бізнес-планування», «Операційний менеджмент», «Розробка та прийняття управлінських рішень».

4. Результати навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5. Знання та розуміння предметної сфери і професійної діяльності.
- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації.
- ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

- СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
- СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
- СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу сучасного підприємства для забезпечення ефективності його діяльності.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним, а також практичні навички щодо визначення резервів розвитку підприємства та його потенціалу.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Менеджмент потенціалу підприємства</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	7	3	90	2	30	15	-	-	45	-	залік
Заочна	3	7	3	90	2	8	4	-	-	78	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади дослідження потенціалу суб'єкта господарювання														
Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	15	5	3	-	-	7	14,5	1,5	1	-	-	12		
Тема 2. Формування потенціалу підприємства	14	5	2	-	-	7	13	1,5	0,5	-	-	11		
Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	13	5	2	-	-	6	12,5	1	0,5	-	-	11		

Разом за змістовим модулем 1	42	15	7	-	-	20	40	4	2	-	-	34
Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства												
Тема 1. Теоретичні основи оцінювання потенціалу підприємства	13	4	2	-	-	7	12,5	1	0,5	-	-	11
Тема 2. Методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства	12	4	2	-	-	6	12,5	1	0,5	-	-	11
Тема 3. Прикладні аспекти оцінювання потенціалу підприємства	12	4	2	-	-	6	12,5	1	0,5	-	-	11
Тема 4. Методичні підходи до визначення резервів розвитку підприємства та його потенціалу	11	3	2	-	-	6	12,5	1	0,5	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	48	15	8	-	-	25	50	4	2	-	-	44
Усього годин	90	30	15	-	-	45	90	8	4	-	-	78

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Сучасні концепції розвитку підприємства
2	Економічний потенціал підприємства як об'єкт управління
3	Економічний потенціал регіону: сутність та характеристика основних елементів
4	Оцінка ефективності використання потенціалу
5	Інвестиційний потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління
6	Інтелектуальний потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління ним
7	Фінансовий потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління
8	Виробничий потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління
9	Інноваційний потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління
10	Трудовий потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління

5.4. Тематика індивідуальних завдань

Назва теми
1. Сучасні підходи до визначення та оцінки економічного потенціалу підприємства.
2. Розвиток підприємства: зміст, сучасні концепції та передумови.
3. Рівні економічного потенціалу підприємства.
4. Структура ринкового потенціалу підприємства.
5. Методи оцінки потенціалу підприємства: переваги, недоліки, сфера застосування.
6. Процедура оцінки потенціалу підприємства: основні етапи.
7. Фактори, що впливають на рівень потенціалу підприємства.
8. Економічний потенціал підприємства як об'єкт управління.
9. Методи управління потенціалом підприємства.
10. Економічний потенціал регіону: сутність та характеристика основних елементів.
11. Функції управління потенціалом підприємства.
12. Оцінка ефективності використання потенціалу.
13. Підприємницький потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління.
14. Багаторівнева структурна модель формування економічного потенціалу підприємства.
15. Формування та використання потенціалу регіону.
16. Особливості формування економічного потенціалу підприємства та його функції в рамках національної економіки.
17. Наукові тенденції розвитку економічного потенціалу підприємств у системі мікро-, макро- та мезоекономічного співіснування.
18. Аналіз галузевих і регіональних факторів та перспектив підвищення економічного потенціалу підприємств.
19. Складові елементи механізму підвищення економічного потенціалу підприємства.
20. Економічна діагностика можливостей механізму підвищення економічного потенціалу підприємства.
21. Стратегічні напрями підвищення економічного потенціалу відповідно до рівня впливу чинників зовнішнього середовища.
22. Адаптивне управління потенціалом підприємства та його елементами.
23. Ідентифікація та класифікація факторів впливу на формування потенціалу промислового підприємства.
24. Синергійний підхід до оцінювання та управління потенціалом підприємства за умов євроінтеграції.
25. Сучасний стан промислових підприємств України в контексті входження у Європростір.
26. Чинники впливу євроінтеграційних процесів на потенціал підприємства.
27. Вибір стратегії розвитку потенціалу підприємства із врахуванням зовнішньоекономічного впливу та євроінтеграції.
28. Економічний потенціал в контексті системного підходу.
29. Концепція управління економічною стійкістю підприємств.
30. Формування конкурентного потенціалу промислового підприємства.
31. Критерії та методика діагностування інноваційного потенціалу промислового підприємства.
32. Управлінська діагностика як спосіб ефективного пошуку шляхів удосконалення системи менеджменту підприємства та його потенціалу.
33. Формування адаптаційного механізму підприємства та його потенціалу до умов конкурентного середовища.
34. Ситуаційний підхід до управління адаптивним розвитком підприємства та його

потенціалу.
35. Оцінювання потенціалу адаптивного розвитку підприємств.
36. Методика оцінки науково-технічного потенціалу підприємства.
37. Інвестиційний потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління.
38. Інтелектуальний потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління.
39. Фінансовий потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління.
40. Використання рейтингового аналізу при оцінці фінансового потенціалу суб'єкта господарювання.
41. Інноваційний потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління.
42. Кадровий (трудовий) потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління.
43. Навчання персоналу як спосіб розвитку кадрового потенціалу.
44. Роль мотивації в реалізації кадрового потенціал підприємства.
45. Виробничий потенціал підприємства: сутність, оцінка та управління.
46. Управлінський потенціал в структурі економічного потенціалу підприємства.
47. Основні методи підвищення економічного потенціалу суб'єкта господарювання.
48. Нематеріальні активи та методи їх оцінки.
49. Оцінка вартості земельної ділянки, будівель і споруд.
50. Оцінка ринкової вартості машин і обладнання.
51. Критеріальні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
52. Експертні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
53. Графічні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
54. Математичні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
55. Логістичні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
56. Одномоментні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
57. Стратегічні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
58. Індикативні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
59. Матричні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
60. Графоаналітична модель потенціалу підприємства.
61. Сучасні концепції розвитку підприємства.
62. Механізми розвитку потенціалу підприємства.
63. Мета та призначення внутрішньовиробничих резервів суб'єкта господарювання.
64. Класифікація резервів розвитку підприємства за різними класифікаційними ознаками.
65. Етапи аналізу внутрішніх резервів відповідно до рівня управлінських рішень.
66. Особливості аналізу витрат виробництва з метою управління внутрішніми резервами.
67. Вартість потенціалу підприємства згідно з витратними позиціями.
68. Переваги та недоліки концепцій оцінки вартості потенціалу суб'єкта господарювання.
69. Характеристика прикладних моделей оцінки конкурентоспроможності потенціалу суб'єкта господарювання.
70. Структурно-логічна схема формування вартості потенціалу підприємства та його складових.

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- Метод 1 – лекція-візуалізація;
- Метод 4 – семінар-дискусія;
- Метод 5 – семінар-діалог;
- Метод 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- Метод 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань;
- Метод 8 – робота з тестами;
- Метод 9 – робота в групах;
- Метод 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- Метод 11 – ділові ігри;
- Метод 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, експрес-опитування, рольовий тренінг, аналіз виробничих ситуацій, індивідуальні завдання) відповідь студента та ін. Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 6. ділові ігри;
- МО 7. реферати;
- МО 8. есе;
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 12. тематичні контрольні роботи;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – залік.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
за національною шкалою та шкалою ЄКТС**

Оцінка	Знання	Уміння
<p align="center">A (90-100 балів) зараховано</p>	<p>Здобувач має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Засвоїв базові категорії, механізм дії законів, закономірностей, принципів формування потенціалу підприємства та його оцінки. Досконало знає основну літературу, а також вказівки, положення, нормативні матеріали. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Освоїв комплексне, просторове сприйняття економіки, особливості механізму формування потенціалу підприємства; закономірності та принципи його функціонування.</p>	<p>Здобувач вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Вміє використовувати довідники, довідкову літературу, грамотно викладати програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення, систематизує одержану інформацію та вміє її узагальнювати, а також чітко формулює власні теоретичні висновки та практичні пропозиції.</p>
<p align="center">B (80-89 балів) C (70-79 бал) зараховано</p>	<p>Здобувач показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їх поповнення і оновлення в процесі подальшого навчання і професійної діяльності. Засвоїв механізм дії законів, закономірностей, принципів формування потенціалу підприємства та його оцінки. Опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також вказівки, рекомендації, положення та інші програмні матеріали.</p>	<p>Здобувач успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень. Вміє використовувати на практиці програмні знання, вирішувати проблеми, орієнтуючись на економічні перспективи та виходячи з аналітичної оцінки економічних реалій.</p>
<p align="center">D (60-69 бали) E (50-59 балів) зараховано</p>	<p>Здобувач має знання лише основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Ознайомлений з основною літературою, рекомендованою програмою. Допускає помилки у відповідях на теоретичні запитання дисципліни і при виконанні практичних завдань, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача.</p>	<p>Здобувач виконує практичні завдання в межах програмних вимог. Допускає неточності і помилки при розв'язанні виробничих ситуацій. Не володіє навичками системного обґрунтування запропонованих рішень. Виявляє труднощі при застосуванні знань на практиці.</p>
<p align="center">Fx (35-59 балів) (не зараховано) F (1-34 бали) не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>	<p>Здобувач не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях. Має недостатні знання для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.</p>	<p>Здобувач не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні. Демонструє невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.</p>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Залік	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	Формування потенціалу підприємства	Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	Теоретичні основи оцінювання потенціалу підприємства	Методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства	Прикладні аспекти оцінювання потенціалу підприємства	Методичні підходи до визначення резервів розвитку підприємства та його потенціалу		
Σ балів за ЗМ 1 - 30			Σ балів за ЗМ 2 - 30				40	100

8. Рекомендована література

Основна

1. Ачкасов І.А. Пушкар Т.А., Федорова В.Г. Потенціал підприємства: формування та оцінювання; Харк.нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2010. 189 с.
2. Бай С.І. Розвиток організації: політика, потенціал, ефективність: монографія. К.: КНТЕУ, 2009. 280 с.
3. Гавва В.Н., Божко Е.А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: навч. посіб. К.: ЦНЛ, 2014. 224 с.
4. Іванов Ю.Б. Управління конкурентоспроможністю підприємства / Ю.Б.Іванов, М.О.Кизим, О.М.Тищенко. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. 320 с.
5. Касьянова Н.В., Солоха Д.В., Морєва В.В., Белякова О.В. Потенціал підприємства: формування та використання: підручник. Донецьк.: Цифрова типографія, 2012. 257 с.
6. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. К.: ЦНЛ, 2005. 352 с.
7. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / О.С. Федонін, І.М. Рєпіна. К.: КНЕУ, 2003. 384 с.
8. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб./ Б.С.Бачевський, І.В.Заблудська, О.О.Решетняк. К.: ЦУЛ, 2009. 400 с.
9. Потенціал регіону: вектори формування та використання: монографія / О.О.Шубін, М.В. Азарян, Д.В. Солоха, О.В. Белякова. Донецьк: СПД Купріянов В.С., 2011. 658 с.
10. Солоха Д.В. Формирование и реализация инновационного потенциала в условиях устойчивого развития промышленного региона: монография. Донецк.: СПД Куприянов В.С., 2010. 612 с.
11. Стратегічне управління потенціалом підприємства: монографія / Б.Г. Шелегда, Н.В. Касьянова, А.Я. Берсуцький. Донецьк: ІЕП НАН України, 2006. 219 с.
12. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посібник / О.С.Федонін, І.М.Рєпіна, О.І.Олексюк. К.: КНЕУ, 2003. 316 с.
13. Федоришин С. К. Формування потенціалу підприємства нематеріальної сфери: навч. посіб. / С.К.Федоришин, О.М.Коропко. К.: КНЕУ, 2006. 264 с.
14. Формирование стратегии реализации потенциала предприятия: монография / В.М. Гончаров, Н.В. Касьянова, Д.В. Солоха и др. Донецк: СПД Куприянов В.С., 2008. 304 с.
15. Хомяков В. І., Бакум І.В. Управління потенціалом підприємства. К.: Кондор, 2012. 400 с.

Допоміжна

1. Антощишина Н.І. Дослідження трансформації поняття «потенціал підприємства» з урахуванням історичного та сутнісного аспекту. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Економічні науки». 2016. № 1 (95). С. 75–86.
2. Верхоглядова Н.І. Аналіз підходів до визначення сутності потенціалу підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2016. Вип. 1. С. 26–32.
3. Гудзинський О.Д., Судомир С.М., Гуренко Т.О. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств (теоретико-методологічний аспект): монографія. К.: ППК ДСЗУ, 2010. 212 с.
4. Інвестиційно-інноваційні чинники формування розвитку і управління конкурентоспроможним потенціалом підприємства: монографія / Д.В.Солоха, В.В.Морева, С.О.Чирков, В.Я.Козлова, О.В.Белякова. Донецьк: СПД Дмитренко Л.Р., 2010. 400 с.
5. Маслак О.І. Особливості оцінювання економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. Вісник соціально-економічних досліджень. ОНЕУ. 2013. № 1 (48). С.122–128.
6. Репіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління. Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. 2015. №2.- С.262-271.
7. Терлецька Н.М., Терлецька Ю.О. Потенціал підприємства як базис формування стійких конкурентних переваг. *Регіональна економіка та управління*. Вип. № 1(35). 2022. С.41-44.
8. Терлецька Н.М. Модель формування економічного потенціалу підприємства. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2014. Вип. I (53). Економічні науки. С.231-238.
9. Терлецька Н.М. Інноваційний потенціал суб'єкта господарювання як результат його інноваційної політики. Науковий вісник Чернівецького університету: Економіка: зб. наук. пр. Вип. 773-774. Черн.нац.ун-т ім.Ю.Федьковича. Чернівці, 2016. С.64-67.
10. Терлецька Н.М., Голинська Б.Я. Управління життєвим циклом та режимом функціонування операційної системи підприємства. Молодий вчений. Вип. № 2(54). 2018. С.754-757.
11. Терлецька Н.М. Адаптація організаційної структури управління до умов динамічного зовнішнього середовища. *Регіональна економіка та управління*. Вип. № 2(24). 2019. С.122-125.
12. Терлецька Н.М., Боднарюк Н.В., Карпюк К.Р. Конкурентні переваги суб'єкта господарювання як складова ефективного управління конкурентоспроможністю. *Регіональна економіка та управління*. Вип. № 1(27). 2020. С.97-101.
13. Терлецька Н.М., Мажар М.І. Менеджмент ощадливого виробництва: проблеми та перспективи впровадження на українських підприємствах. *Сучасні тенденції забезпечення ефективності економіки держави*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м.Київ, 12 вересня 2020 р.). К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2020. С.54-58.
14. Формування потенціалу соціально-економічних та організаційних змін: монографія / за заг. ред.: І. А. Ігнат'євої, В. В. Микитенко. К., 2010. 694 с.
15. Якуба М.М., Павлюк У.В. Кадровий потенціал як ключовий елемент потенціалу підприємства в умовах глобалізації. Науковий вісник НЛТУ України. 2011. № 19. С. 302-305.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ
вибіркова

Освітньо-професійна програма *Менеджмент організацій і адміністрування*

Спеціальність *073 Менеджмент*

Галузь знань *07 Управління та адміністрування*

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники:

Заволічна Т.Р. доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Профайл викладачів:

1) Заволічна Т.Р. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел.

050 6712004

Е-mail:

t.zavolichna@chnu.edu.ua

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: п'ятниця з 14.00 до 16.00.

Сторінка курсу в Moodle

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вибіркова навчальна дисципліна «Управління територіальним розвитком» спрямована на формування у майбутніх менеджерів теоретичних знань і практичних навичок у сфері публічного адміністрування, місцевого самоврядування. Метою цієї навчальної дисципліни – формування компетентностей з підвищення ефективності управління територіальним розвитком в Україні умовах реформ; розподілу влади між різними рівнями; з розробки стратегій та програм розвитку економіки різних регіонів з урахуванням їх спеціалізації, потенціалу та концепції сталого розвитку.

Завдання дисципліни «Управління територіальним розвитком» – формування у студентів компетентностей щодо системи знань з теоретично-методичних основ використання новітніх інструментів управління в публічній сфері, розуміння основних трендів та закономірностей, за якими успішно розвиваються громади в умовах сьогодення; використання інноваційних інструментів в плануванні, системі діагностики та оцінки стану територіальної громади, питанням стратегічного та просторового планування та ролі громадських організацій в посиленні соціальної відповідальності.

2. Мета навчальної дисципліни. Розширення та поглиблення теоретичних та практичних знань з питань стратегічного управління та планування розвитку території, формування у здобувачів розуміння базових засад нової державної політики регіонального розвитку в Україні в контексті євроінтеграції та можливостей її реалізації для об'єднаної територіальної громади.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Менеджмент».

4. Результати навчання. Вивчення навчальної дисципліни «Управління територіальним розвитком» сприятиме формуванню здобувачами освіти за ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

5. Опис навчальної дисципліни «Управління територіальним розвитком»

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	4	120	15	30			75		залік
Заочна	2	4	4	120	12				108		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Концепти управління територіальним розвитком												
Тема 1. Теоретичні основи управління територіальним розвитком	12	2	3			7	12	1				11	
Тема 2. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	12	1	3			8	12	1				11	
Тема 3. Методологія управління територіальним розвитком в аспекті концепції сталого розвитку.	12	1	3			8	12	1				11	
Тема 4. Правові засади державного управління регіональним та місцевим розвитком	12	2	3			7	12	1				11	
Тема 5. Реформування адміністративно-територіального устрою	12	2	3			7	12	2				10	
Разом за ЗМ1	60	8	15			37	60	6				54	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Інструментарій управління територіальним розвитком												
Тема 6. Моніторинг стану соціально-економічного розвитку території	12	1	3			8	12	1				11	
Тема 7. Державна стратегія управління місцевим і регіональним розвитком.	12	1	3			8	12	1				11	

Тема 8. Інструменти управління територіальним розвитком.	12	1	3			8	12	1					11
Тема 9. Стратегічне планування у системі місцевого розвитку	12	2	3			7	12	2					10
Тема 10. Проблеми та перспективи розвитку територіальних громад	12	2	3			7	12	1					11
Разом за ЗМ 2	60	7	15			38	60	6					54
Усього годин	120	15	30			75	120	12					108

6. Методи навчання, система контролю та оцінювання навчальної дисципліни «Управління територіальним розвитком»

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН4 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – самостійна робота над індивідуальним завданням

МН7 – підготовка тез/доповіді

6.1. Види контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, командних та індивідуальних завдань і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Підсумковий контроль (залік) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі

6.2. Засоби оцінювання при поточному та підсумковому контролю є:

– презентації результатів виконаних завдань (есе; презентації аналітичних матеріалів за темами курсу та творчих завдань (кейсів) з інтегрування знань щодо особливості проявів лідерства до сучасних практик менеджерів);

– стандартизовані тести;

– презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями;

– студентські презентації та виступи на наукових заходах;

– проходження курсів онлайн-платформи «Дія. Цифрова освіта» в якості стимулювання до неформальної освіти;

– підсумковий контроль – залік в усній формі.

6.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	Сума	T6	T7	8	T9	T10	Сума	40	100
6	6	6	6	6	30	6	6	6	6	6	30		

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю. Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання

конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; проходження проміжного контролю.

Оцінювання проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена. Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання правил академічної. Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	не зараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6.4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Політика курсу «Управління територіальним розвитком» – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. Рівень засвоєння навчальної дисципліни «Управління територіальним розвитком» визначається за рейтинговою системою оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою з обов'язковим дотримання «Правил академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/akadem_dobr) та «Етичного Кодексу ЧНУ імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view).

Порушення правил академічної доброчесності є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Етичного Кодексу академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю.Федьковича означає, що вся робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками.

Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах, есе чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

6.5. Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес в ЧНУ імені Юрія Федьковича створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти на сторінці курсу в Moodle.

7. Рекомендована література

1. Заволічна Т.Р. Лібералізація ринку сільськогосподарських земель України в аспекті соціалізації економічного розвитку (розділ в колективній монографії). Економічний та управлінський потенціал економіки: монографія / за заг. ред. З.І. Галушки. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2020. 408 с. С. 390-403. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/advert/vyjshla-z-druku-monografiya-ekonomichnyj-ta-upravlinskyj-potentsial-sots>.
2. Заволічна Т.Р., Зрибнєва І.П. Сучасні підходи до управління ресурсами об'єднаних територіальних громад. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Чернівці: ЧТЕІ КНТУ. 2019. Вип. II (74). Економічні науки. С. 18-27. Index Copernicus: ICV 2018: 62.73. URL: <http://www.chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2019/v2/2.pdf>
3. Поченчук Г.М., Заволічна Т.Р. Вплив цифровізації на інституціонально-інфраструктурні зміни економіки. Науковий вісник Чернівецького національного університету : Збірник наукових праць. Випуск 834. Економіка. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 76-82. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/jjournal/index.php/ecovis/artiart/view/175>.
4. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад. Київ, Міністерство розвитку громад та територій України, 2021. 44 с.
5. Публічне управління та адміністрування у цифровому суспільстві: монографія. Г. В. Ортіна та ін. Мелітополь : ФОП Одно-рог Т.В., 2020. 194 с.
6. Агенція регіонального розвитку і європейської інтеграції: URL: <http://www.ngo.lviv.ua/index.php>.
7. Архітектоніка управління збалансованим розвитком національної економіки : монографія. / за ред. Т. Л. Желюк. Тернопіль : Крок, 2019. 338 с.
8. Бориславська О. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». Київ : Софія. 2019. 128 с. URL : <http://despro.org.ua/media/upload/decentral>.
9. Ткачук А. Внутрішні та зовнішні ресурси для розвитку громади або чому брак грошей не є первинною проблемою громади? Навчальний модуль. Київ : Легальний статус, 2019. 152 с.
10. Sustainable development. URL: <https://www.ecolabel.org.ua/stalij-rozvitok>.
11. Про організаційний розвиток простою мовою. URL: <https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/DG/socinnov/DemystifyingUa.pdf>.
12. Коваленко М. А. Регіональний менеджмент : навч. посіб. Київ : Олді-плюс, 2017. 312 с.
13. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного су-спільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / За заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнарда, Р. Андрю-кайтене. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 606 с.

- : « »;
 « »;
 « »;
 « »;
 : 051 : ; 051 ;
 071 ; 072 ;
 073 ; 075 ; 076 ;
 ; 292 ;
 : 05 ; 07
 ; 29 ; 24
 :
 :
 :

- (-) - http://scholar.google.ru/citations?user=kKY_P00AAAAJ&hl=ru
- <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=nlmfTUsAAAAJ>
- https://scholar.google.com.ua/citations?user=vV_sgT8AAAAJ&hl=uk
- <https://scholar.google.com.ua/citations?user=VFSz45AAAAAJ&hl=uk>
- <https://scholar.google.com/citations?user=ltrasA8AAAAAJ&hl=uk>
- <https://scholar.google.com.ua/citations?user=TXvV1QkAAAAJ&hl=uk>
- <https://scholar.google.com.ua/citations?user=XSKnazUAAAAJ&hl=ru>
- <https://scholar.google.com.ua/citations?user=k3VCHE4AAAAJ&hl=ru>

0372 52 00 58

- E-mail:**
- t.palagniuk@chnu.edu.ua
 - m.kozhokar@chnu.edu.ua
 - o.kivernyk@chnu.edu.ua
 - m.osadets@chnu.edu.ua
 - a.korolianchuk@chnu.edu.ua
 - v.holovachyk@chnu.edu.ua
 - s.pervukhina@chnu.edu.ua
 - p.petrychuk@chnu.edu.ua

Moodle <http://e-learning.fizkult.chnu.edu.ua/course/category.php?id=47>

• • -	18.00-19.00
• • - ' ,	10.00 11.00
• • - ' ,	10.00 11.00
• • - ' ,	12.00-13.00
• • - ' ,	12.00-13.00
• • -	16.40-17.40
• • - ' ,	13.30-14.30
• • - ' ,	12.00-13.00

: ,
 ,

1. (« ») .
-
,
-
.
,
.
,
.
2. : , -
,
;
.
,
.
3. : , ,
,
;
4. : « »
:
:
-1. ,
-2. () ,
-3. , , .
,
-4. ,
-5. .
-12. .
:
-1. .
-3. : - , ,
, , , , , ,
-3.9. , , , , , , , , , , ,

-5.

-12.

-13.

-14.

:

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

∴

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

- ;

5.

5.1.

	1	1	3	90	2	-	30	-	-	60		
	1	1	3	90	2	-	8	-	-	82		

3.2.

1												
	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
	1. (, , , ,) (, , , ,)*											
1.1.	14		4			10			1			10
1.2.	16		6			10			1			20
1.3.	14		4			10			2			11
1.4.	1		1									
1	90		15			30			4			41
1.1.	14		4			10			1			10
1.2.	16		6			10			1			20

1.3. , .	14		4			10		2			11
1.4. - .	1		1								
1	90		15			30		4			41
1.1. <u> </u> ,	14		4			10		1			10
1.2. . . .	16		6			10		1			20
1.3. , . , . . .	14		4			10		2			11
1.4. - . , . .	1		1								
1	90		15			30		4			41
1.1. , . , . , .	14		4			10		1			10

1.2.	16		6			10			1			20
1.3.	14		4			10			2			11
1.4.	1		1									
1	90		15			30			4			41
1.1.	14		4			10			1			10
1.2.	16		6			10			1			20
1.3.	14		4			10			2			11

1.4.	1		1								
1	90		15			30			4		41
	2. (, , , ,) (, , , ,)*										
2.1.	14		4			10			1		10
2.2.	16		6			10			1		20
2.3.	14		4			10			2		11
2.4.	1		1								
2	90		15			30			4		41
2.1.	14		4			10			1		10
2.2.	16		6			10			1		20
2.3.	14		4			10			2		11

-										
2.2.	16		6			10		1		20
2.3.	14		4			10		2		11
2.4.	1		1							
2	90		15			30		4		41
2.1.	14		4			10		1		10
2.2.	16		6			10		1		20
2.3.	14		4			10		2		11

2.4.	1	1									
-											
.											
2	90	15			30			4			41
	90	30			60			8			82

5.3.

()

« » ()

		.	
		,	
1-2		10	
3-5		10	-
6		10	;
7		10	;
8-9		10	-
			().
10-12		10	

:

1. : - ,2018. 80 . /
2. : / ,2017. 197 .
3. : /
4. ,2019. 296 . : [] / [.] ; - , : , 2020. 194 .
5. - Body Pump
6. « - » 10.11.2020, . 115-117. - « »

3. [] / , // .2018. 5(87). .32–38.
4. : ,2020. 54 .
5. : /
6. : « »: . / ; (1 :7,1).– : ,2021. 127 .

1. « - ».
 « » (1-5)/
 ,2018. 40 .

2. , , , , .
 , : . 8 (27). - .

3. <http://tavr.osv.org.ua/postanova-%E2%84%96461-vid-6-cherhvnya-2018-roku--poryadok-provedennya-schorichnogo-ocinjuvannya-fizichnoi-pidgotovlenosti-naselennya-ukraini-09-29-51-17-06-20/>

4. <http://tavr.osv.org.ua/ruhova-aktivnist-10-07-23-17-06-2020/>

5. https://protocol.ua/ua/pro_fizichnu_kulturu_i_sport_stattya_53/

« » ()

		.	
1-2	,	10	
3-5	,	10	-
6	,	10	;
7	« , ». - .	10	().

8-9		10	
10-12		10	

:

1. . . (2020). « » (). 22. . 4. . 154-158.
 2. . . (2021). 15. - (): . / 4 (132). . 104-107.
 3. : . / : . „ . . . : ,2021. 104 .
 4. . „ . . . (2021). « » 12 (100). . 115-118.
 5. : : 13.00.04. , 2021. 320 .
1. . „ . „ . . (2021). 15. - (): . / . . . : 4 (132). . 135-138.
 2. <http://tavr.osv.org.ua/postanova-%E2%84%96461-vid-6-cherwnya-2018-roku--poryadok-provedennya-schorichnogo-ocinjувannya-fizichnoi-pidgotovlenosti-naselennya-ukraini-09-29-51-17-06-20/>
 3. <http://tavr.osv.org.ua/ruhova-aktivnist-10-07-23-17-06-2020/>
 4. https://protocol.ua/ua/pro_fizichnu_kulturu_i_sport_stattya_53/

(« »)

1-2		10	-
3-5		10	; ;

6		10	-
7	,	10	()
8-9	()	10	
10-12		10	

:

1. / , . . . : . . - . . ; . . . 2017. 136 .
2. . . : () : 3 . : - , 2018.
3. () () / « - . . . » , 2018. 71 .
4. . . : . . . : . . . , 2019. 208 .
5. . . , . . . / . . . , . . . , . . . - : . 2020. 283 .
6. . . - . . . 2021. <https://vseosvita.ua/library/navcalno-metodicnij-posibnik-osnovni-principi-sucasnoi-atleticnoi-gimnastiki-406907.html>

1. . . : . . : . . . , 2016. 154 .
2. . . : / . . . : , 2019. 79 .
3. . . , . . . , - . . . 18. 2019. . 125-130.
4. <http://tavr.osv.org.ua/postanova-%E2%84%96461-vid-6-cherwnya-2018-roku--poryadok-provedennya-schorichnogo-ocinjuvannya-fizichnoi-pidgotovlenosti-naselennya-ukraini-09-29-51-17-06-20/>
5. <http://tavr.osv.org.ua/ruhova-aktivnist-10-07-23-17-06-2020/>
6. https://protocol.ua/ua/pro_fizichnu_kulturu_i_sport_stattya_53/

* - , ()

5.3.1.

(_____)

«

»

()

	·	
	,	
	10	
·		
·	20	-
·		
·	11	;
·		
·	10	;
·		
-	20	-
·		().
·	11	
,		
,		
·		

«

»

()

	·	
	,	
	10	
,		
,		
·	20	-
·		
·	11	;
,		
,	10	;
·		
,	20	-
,		().
,	11	
·		
·		

«

»

()

	.	
	,	
,	10	
.	20	-
,	11	;
.	10	;
,	20	-
.	11	()

«

»

()

	.	
	,	
,	10	
.	20	-
,	11	;
.	10	;
,	10	-
».		()

<p>‘ ‘</p>	20	
<p>‘</p>	11	

(«) »

	.	
	10	
-	20	-
	11	;
- ,	10	;
().	20	- ().
	11	

6.

:

-
-

1. - .

2. - .

- - ((.)).

:

, ()

()								()	-
1				2					
1	2	3	4	5	6	7	8	40	100
2	6	6	16	2	6	6	16		

1, 2 ... 9 -

		-	
		()	
1		2	
.1.4		.2.4	
30		30	
		40	100

:

1. , -

2. .

3. , , , .

4. - ,

5. , , .

6. .

, , ,

- ; ,

-

:

(1-2)

	ECTS	
	()	
	A (90-100)	
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
	FX (35-49)	()
	F (1-34)	(,)

		,				
		10	8	6	4	2
1. ()	.	19	16	13	10	7
	.	20	17	14	10	7
2. (30 ..)	.	75	70	65	60	50
	.	80	75	70	65	50
3. (60 ..)	.	53	47	40	34	28
	.	47	42	37	33	28
4. 64						

		,				
		10	8	6	4	2
1. 4 9 .	.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. 30 ()	.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. (12)	.	11	9	7	5	3
	.	10	8	6	4	2
4. (12)	.	11	9	7	5	3
	.	10	8	6	4	2

		,				
		10	8	6	4	2
1. 4 9 .	.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. 30 ()	.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. ()	.	250	240	230	215	200
	.	200	190	180	170	160
4. 15 () ,	.	12	9	7	5	3
	.	10	8	6	4	2

		,				
		10	8	6	4	2
1. 4 9 .	.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. 30 ()	.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0

	.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. (60 ..)	.	53	47	40	34	28
	.	47	42	37	33	28
4. ()	.	50	45	40	30	25
	.	24	19	16	11	7

		,				
		10	8	6	4	2
1. : - 56 ; - 21 , 60 ()	.	29	27	25	23	21
	.	27	26	24	22	20
2. : - 10 ; - 5 ()	.	25	23	21	15	10
	.	24	22	20	15	10
3. « » - 28 ; - 14 , 60 ()	.	29	27	25	23	21
	.	27	26	24	22	20
4. ()	.	24	19	16	11	7
()	.	16	14	12	10	8

- ()

		,				
		10	8	6	4	2
1. ()	.	19	16	13	10	7
	.	20	17	14	10	7
2. (30 .,)	.	75	70	65	60	50
	.	80	75	70	65	50
3. (60 .,)	.	53	47	40	34	28
	.	47	42	37	33	28
4. 64						

- ()

		,				
		10	8	6	4	2
1. 4 9 .	.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. 30 ()	.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. (12)	.	11	9	7	5	3
	.	10	8	6	4	2
4. (12)	.	11	9	7	5	3
	.	10	8	6	4	2

- ()

		,				
		10	8	6	4	2
1. 4 9 .	.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. 30 ()	.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. ()	.	250	240	230	215	200
	.	200	190	180	170	160
4. , 15 ()	.	12	9	7	5	3
	.	10	8	6	4	2

- ()

		,				
		10	8	6	4	2
1. 4 9 .	.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. 30 ()	.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. (60 .,)	.	53	47	40	34	28
	.	47	42	37	33	28
4. ()	.	50	45	40	30	25
	.	24	19	16	11	7

		10	8	6	4	2
1.	:	29	27	25	23	21
- 56 ;	.	27	26	24	22	20
- 21 , 60 ()	.					
2.	:	25	23	21	15	10
- 10 ;	.	24	22	20	15	10
- 5 ()	.					
3.	:	29	27	25	23	21
« »	.	27	26	24	22	20
- 28 ;	.					
- 14 , 60 ()	.					
4.	:	24	19	16	11	7
()	.					
()	.	16	14	12	10	8

5.

5.1. ()

1. () : - / , 2018. 80 .
2. : / : , 2017. 197 .
3. : / : , 2019. 296 .
4. : [] / [. . . . ,]; - , : , 2020. 194 .
5. - Body Pump - « - » 10.11.2020, . 115-117.
6. -
7. « » 11 (87). 2020. . 231-233. . . . , « » 2 (90) . 2021. . 199-201.
8. 15. - (. . . .) : / : 4 (132). 2021. . 150-153.
9. (2021). ovid-19. . . . 15. 9 (140) (2021): 28-31.
1. () « » 4.1 (68.1). 2019 . . 194-197.
2. , - 15: - (. . . .) : : - , 2019. . 6 (114). . 64-67.
3. , () : , 2019. 48 .
4. «Volleyball as a means of physical education of higher education institutions» Collective International monograph. . Riga, Latvia.2020. c. 42 -57
5. - , , 2022. 99 .
6. , , 15. - (. . . .) , (6(137). 2021. . 46-50.
7. , 1- 2- XXVIII . 2022 2(24). . 4-11.

1. « () - ».
2. « () / ».
3. « () / ».
4. « () / ».
5. « () / ».
6. « () / ».
7. « () / ».
8. « () / ».
9. « () / ».
10. « () / ».
11. « () / ».
12. « () / ».
13. « () / ».
14. « () / ».
15. « () / ».
16. « () / ».
17. « () / ».
18. « () / ».
19. « () / ».
20. « () / ».
21. « () / ».
22. « () / ».
23. « () / ».
24. « () / ».
25. « () / ».
26. « () / ».
27. « () / ».
28. « () / ».
29. « () / ».
30. « () / ».
31. « () / ».
32. « () / ».
33. « () / ».
34. « () / ».
35. « () / ».
36. « () / ».
37. « () / ».
38. « () / ».
39. « () / ».
40. « () / ».
41. « () / ».
42. « () / ».
43. « () / ».
44. « () / ».
45. « () / ».
46. « () / ».
47. « () / ».
48. « () / ».
49. « () / ».
50. « () / ».
51. « () / ».
52. « () / ».
53. « () / ».
54. « () / ».
55. « () / ».
56. « () / ».
57. « () / ».
58. « () / ».
59. « () / ».
60. « () / ».
61. « () / ».
62. « () / ».
63. « () / ».
64. « () / ».
65. « () / ».
66. « () / ».
67. « () / ».
68. « () / ».
69. « () / ».
70. « () / ».
71. « () / ».
72. « () / ».
73. « () / ».
74. « () / ».
75. « () / ».
76. « () / ».
77. « () / ».
78. « () / ».
79. « () / ».
80. « () / ».
81. « () / ».
82. « () / ».
83. « () / ».
84. « () / ».
85. « () / ».
86. « () / ».
87. « () / ».
88. « () / ».
89. « () / ».
90. « () / ».
91. « () / ».
92. « () / ».
93. « () / ».
94. « () / ».
95. « () / ».
96. « () / ».
97. « () / ».
98. « () / ».
99. « () / ».
100. « () / ».

1. () : : . . . , 2016. 154 .
2. : . . . / . . . , . . . : . . . - . . . ; 2017. 136 .
3. . . . : () : - , 2018. 3 .
4. « » () () / . . . - . . . ; . . . : . . . , 2018. 71 .
5. . . . , . . . , 18. 2019. . 125-130.
6. . . . , 2019. 208 .
7. . . . : / . . . : , 2019. 79 .
8. . . . , / . . . , . . . , . . . - : . 2020. 283 .
9. 2021. <https://vseosvita.ua/library/navcalno-metodicnij-posibnik-osnovni-principi-sucasnoi-atleticnoi-gimnastiki-406907.html>

5.2.

1. : - / . . . ; , , 2018. 136 .
2. . . . : « » / . . . ; , , 2018. 116 .
3. : . 227 « » / . . . , . . . [.]; . . . ; , « » . 2019. 608 .
4. : [] / . . . : , 2020. 328 .
5. . . . - , , : : (. , 27-28 2020). : « » , 2020. . 40-42.
6. : : . . . : , 2020. 384 .
7. Pedagogical conditions for the formation of physical culture in first grade school students by means of olympic education in the New Ukrainian:[Collective monograph]. Edited by Ya. Galan,

- A. Ohnystyi, O. Andrieva, Ya. Zoriy, Yu. Moseychuk, O. Yarmak, K. Ohnysta, M. Kozhokar. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2020. 118 p.
8. Vaskan I. & Kozhokar M. The organizational basics and methodical provision of motion activity development of teenagers in the extracurricular activity: monograph. Dallas, USA: Primedia e-Launch LLC. 2021. 144 p.
 9. : / . –
 10. : , 2021. 336 .
 10. : / , 2021. 340 .

6.

1. <http://tavr.osv.org.ua/postanova-%E2%84%96461-vid-6-cherwnya-2018-roku--poryadok-provedennya-schorichnogo-ocinjuvannya-fizichnoi-pidgotovlenosti-naselennya-ukraini-09-29-51-17-06-20/>
2. <http://tavr.osv.org.ua/ruhova-aktivnist-10-07-23-17-06-2020/>
3. https://protocol.ua/ua/pro_fizichnu_kulturu_i_sport_stattya_53/

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА
вибіркова

Освітньо-професійна програма “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/pochenchuk-galyna-myhajlivna>

Контактний тел. **050 434 56 87**

E-mail: g.pochenchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: вівторок з 12.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Новітні зміни в економіці та суспільстві викликають адекватні зміни і в світовій економіці. На зміну сьогоднішнім економічним поняттям та категоріям приходять нові, які можна узагальнити як появу нової економіки у світі — цифрової зі своїми специфічними дефініціями, законами, моделями розвитку світу, розвитку економіки як науки, як галузі, що набирає нових обертів в історії. Економіку, яка застосовує «цифрові технології», називають «цифровою», а сфера, яка їх створює,

впроваджує та обслуговує — «цифровою» індустрією. Навчальна дисципліна «Цифрова економіка» вивчає зміст та побудову цифрових економічних відносин на основі цифрових продуктів/послуг, таких як: BioTech, WealthTech, RetailTech, FinTech, LegalTech, GovTech, FinTech, RegTech, AgriTech, Edtech.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою дисципліни є набуття теоретичних знань, прикладних навичок та умінь вирішення професійних завдань, що виникають в різних сферах цифрової економіки, що дасть змогу підготувати висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками необхідними для розв'язання складних спеціалізованих завдань щодо поглиблення цифровізації економіки з використанням елементів штучного інтелекту.

3. Пререквізити. «Економічна теорія», «Оптимізаційні методи та моделі», «Медійна грамотність і прийняття рішень», «Стартап-менеджмент».

4. Результати навчання. Результатом вивчення навчальної дисципліни є формування ряду загальних та професійних компетентностей, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Цифрова економіка» студент повинен

знати: фундаментальні особливості трансформації реальної економіки в цифрову, сутність ключових понять цифрової економіки – цифрова трансформація, комп'ютеризація, цифровізація, інформатизація, автоматизація, діджиталізація, Data Science, Data mining, цифровий добробут, цифровий ринок, цифрові тренди, цифрова інформація, цифрове громадянство, цифрова ідентичність, цифровий підпис, цифрова безпека, штучний інтелект, машинне навчання, кодування, веб-скейпінг, бот, Big Data, цифрові продукти (BioTech, WealthTech, RetailTech, FinTech, LegalTech, GovTech, FinTech, RegTech, AgriTech, Edtech), цифрова валюта, криптовалюта, блокчейн, майнінг, цифрові сервіси, цифрове суспільство, цифрова індустрія, цифрова інфраструктура, цифрові навички, цифрові компетенції, цифрова компетентність, Z - генерація, цифрова нерівність та дискримінація, цифрові права, "цифрове" робоче місце, електронна комерція, цифрові послуги, цифровий розрив, цифрові дивіденди, цифровий стрибок, цифрова додана вартість, цифровий економічний ефект, невизначеність, ризик; специфіку функціонування складових цифрової економіки; види сучасних цифрових технологій та релевантні сфери їх впровадження; економічні наслідки цифрових трендів; сучасні тенденції розвитку цифрової економіки в Україні та світі;

вміти: використовувати набуті теоретичні знання та практичні навички при обробці цифрової інформації, відслідковувати сучасні тренди цифровізації економіки та її складових, використовувати цифрові технології та методи в навчанні та повсякденному житті; будувати власну кар'єрну траєкторію, сформувані розуміння персонального бренду, іміджу з урахуванням цифрової трансформації економічного та суспільного життя та перевагами від отриманої в майбутньому професії.

Компетенції:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища.

Програмні результати

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4-й	8-й	4	120	2	22	22					залік
Заочна	4-й	8-й	4	120								залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Основні засади цифрової економіки													
Тема 1. Цифрова економіка: зміст, визначення та характерні особливості.	16	3	3			10							
Тема 2. Четверта промислова революція як каталізатор цифрових трансформацій	16	3	3			10							
Тема 3. Ризики та можливості цифрової економіки	15	3	3			9							
Тема 4. Ринок цифрових продуктів	17	4	4			9							
Всього за М1	60	11	11			38							
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти цифрових технологій													
Тема 5. Загальні поняття Інтернету речей	16	3	3			10							

Тема 6. Штучний інтелект та великі дані	16	3	3			10						
Тема 7. Цифрові екосистеми та складні інформаційні системи (платформи).	15	3	3			9						
Тема 8. Електронний бізнес та електронна комерція.	17	4	4			9						
Всього за М2	60	11	11			38						
Усього годин	120	22	22			76						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	<i>Тема 1. Цифрова економіка: зміст, визначення та характерні особливості.</i> Проблеми цифрової економіки
2.	<i>Тема 2: Четверта промислова революція як каталізатор цифрових трансформацій</i> Проблеми українського бізнесу щодо конкурентоспроможності в умовах Індустрії 4.0 Перспективи України в Індустрії 4.0
3.	<i>Тема 3: Ризики та можливості цифрової економіки</i> Роль держави в становленні та розвитку цифрової економіки
4.	<i>Тема 4: Ринок цифрових продуктів</i> Характеристика цифрових продуктів/послуг, таких як: BioTech, WealthTech, RetailTech, FinTech, LegalTech, GovTech, FinTech, RegTech, AgriTech,
5.	<i>Тема 5. Загальні поняття Інтернету речей</i> Особливості Промислового Інтернет речей Приклади впровадження промислового Інтернет речей
6.	<i>Тема 6. Штучний інтелект та великі дані.</i> Нові світові тенденції розробки та впровадження штучного інтелекту
7.	<i>Тема 7. Цифрові екосистеми та складні інформаційні системи (платформи)</i> Особливості «Блакитного океану» Вітчизняні технологічні платформи Переваги та проблеми цифрових платформ
8.	<i>Тема 8. Електронний бізнес та електронна комерція</i> Світовий електронний бізнес Основні тенденції розвитку ринку електронної комерції в Україні

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів, набутих під час вивчення дисципліни містить такі складові:

- поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів під час вивчення дисципліни;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів після вивчення дисципліни.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є стандартизовані тести; проекти (індивідуальна та групові); аналітичні звіти; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання оцінюється зараховано з градацією балів за такими критеріями:

– А (90-100) – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– В (80-89), С (70-79) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

–D (60-69), Е (50-59) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок.

Оцінка результатів як такихі, що незарховано – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зарховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незарховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Рекомендована література

1. Дмитренко В. І. Нормативно-правове регулювання впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні. *Право та державне управління*. № 4 (29). Том 2. 2017. С. 55-61.

2. Добрынин А. П. Цифровая экономика – различные пути к эффективному применению технологий (BIM, PLM, CAD, IOT, Smart City, BIG DATA). *International Journal of Open Information Technologies*. 2018. № 67. С. 4–7.
3. Краус Н. М., Клаус К. М. Інноваційне табло України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 6. URL: <http://www.easterneuropeebm.in.ua/6-2017-ukr>.
4. Криворучко О. С., Краус Н. М. Імперативи формування та доміанти розвитку цифрової економіки у сучасному парадигмальному контексті. *Парадигмальні зрушення в економічній теорії XIX ст.: III Міжнародна науково-практична конференція*, 2–3 лист. 2017 р.: тези доповідей. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2017. С. 681–685.
5. Куприяновский В. П. Розничная торговля в цифровой экономике. *International Journal of Open Information Technologies*. URL: <https://istina.msu.ru/publications/article/22278615/>
Kupriyanovskiy, V. [“Roznichnaya trgovlya v
6. Олексюк Л. В. Законодавче регулювання ідентифікації фізичних та юридичних осіб в електронних урядуванні, демократії та комерції. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua>.
- 7.Парамонов В. Интернет речей. «Розумна» електроніка. URL:<https://www.turkaramamotoru.com/uk/Интернетречей-20010.html>
8. Цифрова адженда України – 2020 (Цифровий порядок денний – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти —цифровізації України до 2020 року. HITECH office. грудень 2016. 90 с. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
- 9.Штучний інтелект. Интернет речей. Допомога чи загроза?! Матеріали другої науково-практичної конференції «*Интернет речей: проблеми правового регулювання та впровадження*». Київ, 2018. С.60-61 25.
- 10.Штучний інтелект. Проблеми та перспективи впровадження електронного урядування в Україні. Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції «*Економіка, фінанси, облік, менеджмент і право в Україні та світі*». Полтава, 2018. С. 53-54 27
- 11.Industrie 4.0 in a Global Context Strategies for Cooperating with International Partners / Н. Kagermann, R. Anderl, J. Gausemeier, G. Schuh, W. Wahlster (Eds.); acatech STUDY. Herbert Utz Verlag GmbH, 2016. 74 p.
- 12.Ralf C. Schlaepfer, Markus Koch, Philioo Merkofer. Industry 4.0. Challenges and solutions for the digital transformation and use of exponential technologies. Deloitte. URL:: <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ch/>
- 13.Lorenz M. Man and Machine in Industry 4.0. How Will Technology Transform the Industrial Workforce Through 2025? URL: <https://www.bcgperspectives.com/content/articles/technology/business/transformation/engineered/products/infrastructure/man/machine/industry/4/#chapter1>

8. Інформаційні ресурси

1. Департамент промисловості, інновації та науки. URL: <https://industry.gov.au>
2. Організація економічного співробітництва та розвитку URL: <http://www.oecd.org/sti/ieconomy>
3. Офіційний сайт платформи «Індустрія 4.0». Федеральне міністерство з економічних питань та енергетики. Федеральне міністерство освіти та наукових досліджень, Німеччина. URL: <http://www.plattform/i40.de/>
- 4.Портал Європейської Комісії. Закони про Интернет речей. URL: <https://ec.europa.eu/digitalsinglemarket/en/policies/internet-things>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет

Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Практикум з маркетингу

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування
(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент
(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: І.А. Крупенна, к.е.н., доцент

Профайл викладача (-ів) <http://mmix.cv.ua/staff/krupenna-nyemtseva-inga-anatolivna>

Контактний тел. +380372585080

E-mail: i.krupenna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6246>

Консультації Офлайн консультація середа 12:00-13:00
Онлайн консультація вівторок 10:20-11:20

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). Курс «Практикум з маркетингу» спрямований на формування у студентів компетентності щодо теоретичних аспектів маркетингу, набуття практичних навичок пов'язаних з функціонування маркетингу – загальна характеристика маркетингу, вивчення маркетингового інструментарію, управління маркетинговою політикою, вивчення елементів комплексу маркетингу підприємства, формування маркетингових програм, роль досліджень в маркетингу. Курс «Практикум з маркетингу» буде корисним професійним спеціалістам з маркетингу, менеджерам, економістам, фінансистам, бухгалтерам, фахівцям у міжнародних економічних відносин, а також тим, хто збирається займатися підприємництвом, мати власний бізнес з урахуванням його сучасної ринкової спрямованості.

2. Мета навчальної дисципліни: формування знань щодо базових категорій маркетингу, методологічний аспектів організації маркетингової діяльності та її пріоритетів у сучасних умовах; формування у студентів розуміння маркетингу як філософії, стратегії та тактики учасників ринкових відносин (виробників, посередників та споживачів), що орієнтується на ефективне задоволення потреб споживачів та реалізацію інтересів бізнесу. **Завдання курсу:** засвоєння студентами сучасної теорії, принципів, технологій і інструментів маркетингу, що застосовуються в умовах сучасного ринку; оцінка сучасних тенденцій у цій галузі знань; оволодіння основними маркетинговими поняттями, що застосовуються у підприємницькій практиці; опанування методологічного апарату організації маркетингової діяльності на підприємствах; здобуття практичних навичок у застосуванні маркетингової політики на підприємстві; набуття здатностей до творчого пошуку напрямків удосконалення маркетингової діяльності.

3. Пререквізити. Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки бакалаврів. Теоретичною і методичною базою вивчення дисципліни є: Мікроекономіка, Фінанси підприємства.

4. Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності (СК)

- СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

–

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.
- ПРН* 20. Використовувати сучасні механізми та способи ефективного адміністрування багатьох різних процедур функціонування бізнесу.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3	90	11	22			57		Залік
Заочна	4	8	3	90	4	8			78		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ЗМІСТ МАРКЕТИНГУ ТА КОМПЛЕКС МАРКЕТИНГУ												
Тема 1. Вступ до маркетингу. Характеристики маркетингу.	10	2	4			9	12	1					13
Тема 2. Маркетингове середовище та маркетингові дослідження	18	2	4			9	12	1	2				12
Тема 3. Маркетингова товарна та цінова політика	14	2	4			9	12	1	2				15
Тема 4. Маркетингова політика розподілу та політика комунікацій.	12	2	4			10	14	1	2				16
Тема 5. Організація маркетингової діяльності. Стратегічний та тактичний маркетинг	9	0	2			10	8						10
Тема 6. Особливості маркетинг в галузях і сферах діяльності	12	3	4			10	10		2				12
Усього годин	90	11	22			57	90	4	8				78

5.3. Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	<p>Поняття маркетингу, розвиток його концепції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини виникнення маркетингу. 2. Роль маркетингу у господарській діяльності. 3. Понятійний апарат маркетингу. 4. Концепції маркетингу. 5. Процес маркетингу. 6. Функції маркетингу. 7. Об'єкти маркетингу: товар, послуга, особистість, ідея, територія. 8. Основні суб'єкти маркетингу. 9. Комплекс маркетингу організації як відображення її внутрішнього середовища. <p>4Р, 7Р.</p>
2	<p>Маркетингове середовище</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознаки властиві середовищу маркетингу: невизначеність, динамічність, складність, взаємопов'язаність факторів, непередбачуваність, контрольованість. Зовнішнє та внутрішнє середовище маркетингу. 2. Зовнішнє середовище маркетингу. Макро- та мікросередовище. 3. Фактори макросередовища маркетингу. Економічні, демографічні, природні, науково-технічні, політико-правові, соціально-культурні. 4. Основні фактори мікро середовища. Постачальники, маркетингові посередники,, клієнти, конкуренти, контактні аудиторії. 5. Формування системи маркетингової інформації. 6. Формування напрямків використання маркетингової інформації. 7. Суть та види маркетингових досліджень. 8. Організація маркетингового дослідження.
3	<p>Маркетингова товарна та цінова політика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння товару у маркетингу. Класифікація товарів. 2. Товарна марка. Упаковка. 3. Товарний асортимент і товарна номенклатура. 4. Теорія життєвого циклу товару (ЖЦТ). 5. Конкурентоздатність товару на ринку. 6. Основні стратегії ціноутворення. Стратегії виживання, максимізації поточного прибутку, збереження існуючого положення. 7. Методи ціноутворення; середні витрати плюс прибуток, забезпечення цільового прибутку, встановлення ціни на основі відчутної цінності товарів або послуг;
4	<p>Маркетингова політика розподілу та політика комунікацій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, значення та зміст маркетингової політики розподілу. 2. Організація товарного руху в каналах розподілу. Сутність та функції каналів та схем розподілу. Основні рівні та конфігурації каналів. 3. Сутність та функції оптової торгівлі. Форми та методи оптової торгівлі. 4. Роздрібна торгівля, її сутність та призначення. Класифікація закладів роздрібною торгівлі: за асортиментом; за ціновим рівнем; за способом обслуговування; за типом власності. 5. Маркетингові комунікації на сучасному ринку. Процес маркетингової комунікації. Види маркетингових комунікацій. 6. Елементи комплексу комунікацій.
5	<p>Організація маркетингової діяльності. Планування в маркетингу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системні види маркетингової діяльності. 2. Суть і принципи організації маркетингу. 3. Підсистема маркетингу на підприємстві. Переваги та недоліки основних організаційних структур маркетингу. 4. Суть та види планів у маркетингу. 5. Принципи розробки ефективного маркетингового плану.

	<ul style="list-style-type: none"> 6. Планування та розробка маркетингових стратегій. 7. Структура маркетингового плану. 8. Удосконалення реалізації програм маркетингу.
6	<p>Особливості маркетинг в галузях і сферах діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Сфери застосування маркетингу: виробнича сфера, торгівля, сфера послуг, мерчандайзинг, франчайзинг, фінансова сфера, некомерційні організації (навчальні заклади, лікувально-оздоровчі заклади, заклади культури, політика, спорт, культура). 2. Сутність та основні характеристики маркетингу послуг. 3. Некомерційний маркетинг. 4. Маркетинг організацій та окремих осіб. 5. Політичний маркетинг. 6. Банківський маркетинг. 7. Промисловий маркетинг. 8. Екологічний маркетинг. 9. Туристичний маркетинг. 10. Маркетинг в агропромисловому комплексі. 11. Міжнародний маркетинг.

Зміст завдань для самостійної роботи з курсу «Маркетинг»

Самостійна робота полягає в опрацюванні завдань розміщених в збірнику:

Буднікевич І.М. Маркетинг для бакалаврів : робочий зошит / уклад. І. Буднікевич, В. Вардеанян, О. Кифяк, І. Крупенна, І. Черданцева, І. Бабух, О. Бурдяк, Є. Венгер, І. Зрибнева; за ред. д.е.н., проф. І.М. Буднікевич. Вид. 2-ге, переробл. та доповн. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2020. 216 с.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Поняття маркетингу, розвиток його концепції. Характеристика маркетингу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія виникнення і розвитку маркетингу як науки та практичної діяльності, 2. Тенденції розвитку сучасної концепції маркетингу. 3. Проблеми становлення соціально-етичного маркетингу в умовах глобалізації економіки. 4. Українські вчені-економісти про маркетинг. 5. Роль маркетингу в господарській діяльності 6. Розвиток ринку та розширення функцій маркетингу. 7. Інтерпретація основних маркетингових категорій. 8. Сучасні напрями використання маркетингової діяльності. 9. Концепція вдосконалення виробництва. 10. Концепція вдосконалення товару. 11. Збутова концепція маркетингу. 12. Власне маркетингова концепція. 13. Концепція соціально-етичного маркетингу. 14. Концепція стратегічного маркетингу. 15. Маркетинг взаємодії. 16. Маркетинг баз даних. 17. Інтернет-маркетинг. 18. Глобальний маркетинг. 19. Маркетинг не по-Котлеру 20. Типологія маркетингу за ступенем охоплення ринку. 21. Типологія маркетингу за впливом на існуючий рівень попиту. 22. Класифікація за галуззю прикладення зусиль 23. Можливості використання маркетингу для різних умов конкурентної боротьби. 	9
2	<p>Маркетингове середовище</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка презентації результатів SWOT-аналізу 2. Формування гіпотези дослідження. 3. Вибір інструментів дослідження. 4. Формування анкети. 5. Проведення анкетування. 6. Узагальнення результатів маркетингового дослідження 7. Підготовка презентації у Power Point. 	9
3	<p>Маркетингова товарна та цінова політика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Товарна марка та товарний знак. 2. Основні стратегії використання товарної марки. 3. Пакування товару та його види. 4. Товарний асортимент і товарна номенклатура. 5. Товарна політика підприємства. 6. Теорія життєвого циклу товару (ЖЦТ). 7. Конкурентоздатність товару на ринку 8. Методи ціноутворення. 9. Методика розрахунку вихідної ціни (базової ціни). 10. Етапи розрахунку ціни. 	9

	11. Підходи до проблеми ціноутворення	
4	Маркетингова політика розподілу та комунікаційна політика 1. З Організація товарного руху в каналах розподілу. 2. Основні рівні та конфігурації каналів. 3. Сутність та функції оптової торгівлі. 4. Форми та методи оптової торгівлі. 5. Роздрібна торгівля, її сутність та призначення. 6. Класифікація закладів роздрібної торгівлі: за асортиментом; за ціновим рівнем; за способом обслуговування; за типом власності. 7. Реклама як основний засіб маркетингових комунікацій. 8. Стимулювання збуту й особливості його використання. 9. Персональні продажі як особова комунікація. 10. Виставки у контексті комунікативного впливу. 11. Імідж і спонсорство	10
5	Організація маркетингової діяльності. Стратегічний та тактичний маркетинг. 1. Організація та функціональні зв'язки маркетингу на підприємстві 2. Алгоритм створення маркетингових підрозділів підприємства. 3. Різновиди організаційних структур маркетингу 4. Взаємозв'язок принципів управління економікою та стратегічного маркетингу. 5. Маркетингові стратегії бізнес портфелю фірми 6. Маркетингові конкурентні стратегії 7. Маркетингові стратегії зростання підприємства	10
6	Маркетинг в галузях національної економіки 1. Сфери умови ефективного застосування маркетингу 2. Сутність та основні характеристики маркетингу послуг. 3. Некомерційний маркетинг, сфери та особливості його застосування. 4. Маркетинг організацій та окремих осіб. 5. Політичний маркетинг. 6. Особливості та процедури банківського маркетингу. 7. Концепція промислового маркетингу. 8. Маркетинговий механізм управління охороною оточуючого середовища. 9. Туристичний маркетинг. 10. Маркетинг в агропромисловому комплексі. 11. Міжнародний маркетинг.	10
	Разом	57

6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	Зараховано
Зараховано	B (80-89)	Зараховано
	C (70-79)	Зараховано
Зараховано	D (60-69)	Зараховано
	E (50-59)	Зараховано
Не зараховано	FX (35-49)	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	Не зараховано (з обов'язковим повторним курсом)

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Обов'язковою є самостійна підготовка студентами творчої роботи з актуальних проблем теорії та практики інновацій для глибшого й ґрунтовнішого вивчення зарубіжного досвіду інноватики, виконання індивідуального завдання на основі вирішення конкретної ситуації. З метою опанування дисципліни «Інновації та інноваційна економіка» робочою програмою передбачено проведення практичних занять, самостійна робота студентів, інноваційний форум, іспит.

Формами підсумкового контролю є залік у тестовій формі – 40 балів.

7. Список рекомендованої літератури з курсу

«Маркетинг»

Базова література

1. Балабанова Л, Холод В., Балабанова І. Маркетинг підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури. 2019. 612 с.
2. Балабанова Л.В. Маркетинг : підручник / Л.В. Балабанова. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. – Київ : КНЕУ, 2015. – 543 с
3. Біловодська О.А. Маркетинговий менеджмент: навч. посіб./ О.А.Біловодська. – К.: Знання, 2015 – 332 с.
4. Буднікевич І.М. Маркетинг для бакалаврів : робочий зошит / уклад. І. Буднікевич, В. Вардеанян, О. Кифяк, І. Крупенна, І. Черданцева, І. Бабух, О. Бурдяк, Є. Венгер, І. Зрибнєва; за ред. д.е.н., проф. І.М. Буднікевич. Вид. 2-ге, переробл. та доповн. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2020. – 216 с.
5. Буднікевич І.М. Маркетингу галузях і сферах діяльності : навч. посібник / ред. І. М. Буднікевич. - К. : Центр учбової літератури, 2013. – 535 с.
6. Буднікевич І.М.Маркетинг для бакалаврів : навч. посібник / І. Буднікевич, В. Вардеанян, О. Кифяк, І. Бабух та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.М. Буднікевич. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2018. 396 с.
7. Гаркавенко С. С. Маркетинг : підручник. – 5-те вид. доп. / С. С. Гаркавенко. – К. : Лібра, 2007. – 720 с.
8. Котлер Ф. Основы маркетинга: краткий курс / Филип Котлер; пер. с англ. – М. ; СПб. ; Киев : Диалектика, 2020. – 496 с.
9. Маркетинг : навчальний посібник для студентів вищ. навч. закладів / В. В. Липчук, Р. П. Дудяк, С. Я. Бутіль, Я. С. Янишин ; за заг. ред. В. В. Липчука. - Львів : Магнолія 2006, 2012. - 456 с.
10. Маркетинговий менеджмент : Підручник / Ф.Котлер, К. Ленемар, А. Павленко та ін. – К.: Видавництво «Хімджест», 2008.
11. Окландер М. А. Маркетингова товарна політика, [текст] : навч. ітосіб. / М. Л. Окландер, М. В. Кіриосова - К.: «Центр учбової літератури», 2020. -248с.
12. Примак Т.О. Маркетинг: Навч.посібник. – К.:МАУП, 2014. – 228 с.

Допоміжна література

1. Армстронг Г. Введение в маркетинг / Г. Амстронг, Ф. Котлер. Изд. Дом «Вильямс», Пер. с англ. – 8-е изд. – М.: Вильямс, 2007. – 832 с.
2. Барден Фил «Взлом маркетинга. Наука о том, почему мы покупаем». Манн, Иванов и Фербер, 2014.
3. Годин С. Фиолетовая корова. Сделайте свой бизнес выдающимся! / Сет Годин. – М: "Манн, Иванов и Фербер", 2016. – 176 с.
4. Гончаров С.М. Практикум з маркетингу : навчальний посібник / Станіслав Гончаров, Ніна Кушнір. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 205 с.
5. Иган Джон. Маркетинг взаимоотношений. Анализ маркетинговых стратегий на основе взаимоотношений: учебник для студ. вузов, обучающихся по спец. экономики и упр. 080100, "Коммерция (торговое дело)" 080301:пер. с англ.. – 2-е изд. – М. : ЮНИТИ, 2008. – 363с.
6. Ілляшенко Н.С. Маркетинг інновацій: конспект лекцій / укладач Н.С. Ілляшенко. – Суми: Сумський державний університет, 2014. – 132 с.
7. Інноваційно-інформаційні процеси у маркетингу [Текст] : [колект.] монографія / [голов. ред.: Л. М. Савчук, М. О. Багорка]. - Дніпро : Журфонд, 2019. - 334 с.
8. Коллисон К. Учитесь летать / К.Коллисон, Д.Парселл – М.: Институт стратегических исследований, 2006. – 320 с.
9. Котлер Ф. Маркетинг 3.0: от продуктов к потребителям и далее к человеческой душе / пер. с англ./ Ф. Котлер, Х. Картаджайя, А. Сетиаван – М: Эксмо, 2011. – 240 с.
10. Крикавський Є.В. Маркетинг та менеджмент : навчальний посібник / Євген Крикавський, Тетяна Данько, Наталя Ярошевич ; ред. С. В. Князь ; М-во освіти і науки України, Нац.

- ун-т "Львівська політехніка". - Львів : Львівська політехніка, 2016. – 95 с.
11. Криштанович С.В. Менеджмент і маркетинг у фізичній культурі і спорті : навч. посіб. / Світлана Криштанович, Володимир Холявка. - Львів : ЛДУФК, 2018. - 174
 12. Мальська М.П. Маркетинг у туризмі: підручник / М.П. Мальська, Н.Л. Мандюк – К.: ЦУЛ, 2016. – 366 с.
 13. Манн И. Маркетинг без бюджета. 50 работающих инструментов / Игорь Манн, М.: Манн, Иванов и Фербер, 2011. – 288 с.
 14. Маркетинг в отраслях и сферах деятельности: Учебник / Под ред. проф. В.А. Алексунина. – М.: Маркетинг, 2011. – 516 с.
 15. Маркетинг взаємодії: сучасна теорія і практика : монографія ; під заг. ред. Н. В. Попової, А. В. Катаєва ; [Н. В. Попова, А. В. Катаєв, О. Б. Андрющенко та ін.]. – Х. : ФОП Панов А. М., 2016.
 16. Маркетинг для магістрів: навч. посіб. / Ред.: С.М. Ілляшенко. – Суми: Унів. кн., 2008. – 928 с.
 17. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: монографія / С.М. Ілляшенко (заг.ред.). – Суми : Університетська книга, 2008.
 18. Маркетинг: бакалаврський курс: підручник для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Ілляшенка; Сумс. держ. ун-т, НДІ економіки розвитку Міносвіти і науки України та НАН України / С. М. Ілляшенко (Ред.). – Суми : Університетська книга, 2009. – 1134 с.
 19. Маркетинг: підручник / В.Руделіус, О.Азарян, О.А.Виноградов та ін. – К.: Навчально-методичний центр Консорціуму з удосконалення менеджмент-освіти, 2008. – 648 с.
 20. Маркетингова діяльність підприємств : сучасний зміст : монографія / ред. Н. В. Карпенко. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 251 с.
 21. Маркетингові дослідження [Текст] : навч. посіб. / Л. С. Безугла [та ін.] ; Дніпров. держ. аграр.-екон. ун-т. - Дніпро : Біла К. О. [вид.], 2019. - 299 с.
 22. Міжнародний маркетинг [Текст] : підручник / [А. А. Мазаракі та ін.] ; за ред. А. А. Мазаракі, д-ра екон. наук, проф., акад. НАПН України, заслуж. діяча науки і техніки України; Т. М. Мельник, д-ра екон. наук, проф. ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2018. - 447 с.
 23. Нагапетьянц Н.А.Маркетинг в отраслях и сферах деятельности: Учеб. пособие / Под ред. д-ра экон. наук, проф. Н.А. Нагапетьянца. – М.: Вузовский учебник. 2006. – 272 с.
 24. Новітній маркетинг: навч. посіб. / Є.В. Савельєв, С.І. Чеботар, Д.А. Штефаніч, М.Г. Шевчик, В.О. Мартинюк. – К.: Знання, 2008. – 420 с.
 25. Очковская М. С., Рыбалко М. А. Маркетинг: новые тенденции и перспективы: Учеб. пособие. – 2-е изд., доп. – М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2016. – 176 с.
 26. Павленко А. Ф. Маркетинг: Підручник/ А. Ф. Павленко, А. В. Войчак. — К.: КНЕУ, 2013. — 246 с.
 27. Планування маркетингу : навчальний посібник / О. А. Овечкіна, Д. В. Солоха, К. В. Іванова [та ін.]. - Електронні дані. - Київ : Центр учбової літератури, 2013. - 352 с.
 28. Провост, Фостер Data Science для бізнесу. Як збирати, аналізувати і використовувати дані [Текст] / Фостер Провост і Том Фоусетт ; пер. з англ. Анастасія Дудченко. - Київ : Наш формат, 2019. - 396,
 29. Прокопенко О.П. Екологічний маркетинг : навч. посіб. – К. : Знання, 2012. – 319 с.
 30. Райс, Ел. Маркетингові війни / Ел Райс і Джек Траут ; [пер. з англ. В. Стельмаха]. - Харків : Фабула : Ранок, 2019. – 237 с.
 31. Ромат Е. Маркетинговые коммуникации : учебник / Евгений Ромат, Дмитрий Сендеров. – Санкт-Петербург : Питер, 2016. – 496 с.
 32. Світвуд, Адель Маркетингова аналітика. Як підкріпити інтуїцію даними / Адель Світвуд ; пер. з англ. Олександра Асташова. - Київ : Наш формат, 2019. – 150 с.
 33. Сударкіна С.П. Стратегічний маркетинг і товарно-інноваційна політика: текст лекцій для студ. екон. ф-ту ден. і заоч. форм навчання / С. П. Сударкіна; – Х. : НТУ "ХПІ", 2010. – 115 с.

34. Сьюэлл Карл Клиенты на всю жизнь / Карл Сьюэлл/ М.: Манн, Иванов и Фербер, 2011.
35. Теремко В.І. Видавничий маркетинг: навч. посіб.. – К. : Академвидав, 2009. – 272с. Траут Дж. Дифференцируйся или умирай! Выживание в эпоху убийственной конкуренции / Джек Траут – М.: Альпина Паблишерз, 2010. – 302 с.
37. Траут, Джек. Большие бренды - большие проблемы! : учитесь на чужих ошибках! : [пер. с англ.] / Джек Траут. - СПб. [и др.] : Питер, 2009. - 251 с.
38. Халилов Д. Маркетинг в социальных сетях / Дамир Халилов. – Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2016. – 240 с.
39. Халилов Д. Маркетинг в социальных сетях. 2-е издание. / Дамир Халилов. М.: Издательство «Манн, Иванов и Фербер». – 2014. – 201 с.
40. Цифровий маркетинг – модель маркетингу ХХІ сторіччя : монографія / авт. кол. : М. А. Окландер, Т. О. Окландер, О. І. Яшкіна та ін. ; за ред. М. А. Окландера. – Одеса : Астропринт, 2017. – 292 с.
41. Черномаз П.О.. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. / П. О. Черномаз. – К. : Академвидав, 2010. – 270 с.
42. Янч, Джон Маркетинг без диплома. Просто и практично / Джон Янч ; пер. с англ. Ю. Константиновой ; [науч. ред. В. Смирнов]. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2015. — 304 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Українська асоціація маркетингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uam.in.ua/> -
3. Маркетинг та реклама [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mr.com.ua/> -
4. Маркетинг в Україні <http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua/ahive.php> -
5. ProReklamu.com. Реклама, Маркетинг, PR, SEO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ProReklamu.com/>
6. ReklaMonstr. Обзор рынка интернет рекламы [Електронний ресурс] :- Режим доступу: <https://reklamonstr.com/>.
7. MMR (Marketing Media Review) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mmr.ua/>.
8. WebPro Experts. Академия Интернет-Маркетинга #1[Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://webpromoexperts.com.ua/>
9. Офіційний сайт Американської асоціації маркетингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ama.org>
10. Ресурси для дослідження Інтернет маркетингу: Google Analytics; Google Webmasters; Key Collector; Key Word Planner Google; ADVSE; Changedetect
11. Офіційний сайт компанії Nielsen [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nielsen.com>
12. Офіційний сайт компанії GfK Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gfk.ua/>

Інформаційні ресурси

1. Закон про рекламу <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=270%2F96-%E2%F0>
2. <http://udau.edu.ua/library.php?pid=1259> Хворостян Ю.В. Вдосконалення маркетингових комунікацій туристичних підприємств.
3. http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2009_27/statti/2_14.htm
4. <http://www.credit-rating.ua/ua/analytics/analytical-articles/12839/?print>
5. <http://ukrstat.gov.ua/> – Державний комітет статистики України.
6. <http://uam.in.ua/> - Українська асоціація маркетингу
7. <https://www.mr.com.ua/> - Маркетинг та реклама
8. <http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua/ahive.php> - Маркетинг в Україні

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ
З КУРСУ «Практикум з маркетингу»

1. Дайте характеристику поняття маркетингу. Опишіть причини виникнення маркетингу та сфери його застосування.
2. Розкрийте роль маркетингу у господарській діяльності підприємств. Поясніть суть критики маркетингу з боку суспільства.
3. Опишіть етапи розвитку ринку. Розкрийте суть концепцій маркетингу.
4. Дайте характеристику комплексу маркетингу та розгляньте його місце у маркетинговій діяльності підприємства.
5. Опишіть класифікацію видів маркетингу.
6. Виявіть суть, види та значення маркетингових досліджень. Опишіть напрямки аналіз оточуючого середовища у маркетинговій діяльності.
7. Опишіть поняття, види та маркетингових досліджень.
8. Опишіть основні функції маркетингу на сучасному етапі.
9. Опишіть основні суб'єкти маркетингу та дослідіть їх вплив на діяльність підприємства.
10. Опишіть основні чинники мікросередовища та їх вплив на діяльність фірми.
11. Опишіть вплив чинників прямої та опосередкованої дії зовнішнього середовища на маркетингову діяльність підприємства.
12. Опишіть мету та процедуру дослідження споживачів та їх поведінки у процесі маркетингової діяльності.
13. Опишіть методику формування анкети та проведення анкетування у маркетинговій діяльності на конкретному прикладі.
14. Розкрийте сутність сегментування ринку. Сформулюйте Закон Паретто та можливості його застосування у маркетингу.
15. Опишіть основні принципи та виявіть критерії сегментування ринку на конкретному прикладі.
16. Опишіть процедуру вибору цільових сегментів ринку. Виявіть суть політики диференційованого та концентрованого маркетингу.
17. Розкрийте суть позиціонування товару на ринку, наведіть конкретні приклади.
18. Розкрийте суть поняття товару у маркетинговій діяльності та наведіть основні принципи класифікації товарів.
19. Розкрийте особливості маркетингу товарів промислового призначення.
20. Опишіть методику оцінки конкурентоздатності товару у відношенні до товарів інших виробників.
21. Розкрийте поняття товарної марки, опишіть її складові та напрямки використання у маркетинговій діяльності.
22. Розкрийте суть товарного асортименту та товарної номенклатури.
23. Опишіть етапи розробки нових товарів. Наведіть приклади та розкрийте суть піонерних товарів, товарів-новинок.
24. Розкрийте зміст теорії життєвого циклу товару. Опишіть взаємозв'язок етапів життєвого циклу товару із заходами стимулювання збуту.
25. Розкрийте суть цінової політики у маркетинговій діяльності фірми, наведіть класифікацію видів цін, які застосовуються у практичній діяльності підприємств.

26. Опишіть етапи маркетингового ціноутворення
27. Опишіть сучасні методи та стратегії ціноутворення.
28. Дайте характеристику чинникам що впливають на процеси ціноутворення і на конкретних прикладах продемонструйте свої твердження.
29. Розкрийте суть маркетингової політики розподілу.
30. Опишіть основні види та функції каналів розподілу та посередників у збутовому процесі.
31. Виявіть суть, опишіть функції оптової торгівлі. Дайте характеристику видам оптових посередників.
32. Виявіть суть, опишіть функції роздрібною торгівлі. Наведіть класифікацію підприємств роздрібною торгівлі.
33. Опишіть значення виставкової діяльності у контексті комунікативного впливу. Розкрийте суть іміджу та спонсорства.
34. Розкрийте поняття бренду, опишіть його складові та наведіть приклади успішного та неуспішного орендування.
35. Опишіть суть та функції маркетингової політики комунікацій. Опишіть систему маркетингових комунікацій, її складові та сфери використання.
36. Опишіть суть, види реклами та напрямки її використання у маркетинговій діяльності фірми.
37. Опишіть методи стимулювання збуту, їх види та роль у маркетинговій діяльності.
38. Розкрийте роль маркетингових інформаційних систем у практичній роботі фірми. Опишіть види інформації та види досліджень. Наведіть вимоги до якості інформації.
39. Поясніть суть та необхідність застосування SWOT-аналізу для підприємства.
40. Опишіть основні класифікації маркетингових стратегій.
41. Сформулюйте та обґрунтуйте маркетингові цілі підприємства, дайте поняття стратегічному плануванню діяльності.
42. Опишіть систему контролю маркетингової діяльності фірми, види контролю, етапи ревізії маркетингу.
43. Опишіть процес управління маркетингом на підприємстві.
44. Розкрийте завдання відділу маркетингу та опишіть функції маркетолога в організації.
45. Опишіть класичні та сучасні моделі побудови маркетингових структур на підприємствах.
46. Розкрийте суть сучасних видів маркетингу: глобального, латерального та емоційного маркетингу. Поясніть суть інтерактивного маркетингу.
47. Охарактеризуйте Інтернет-торгівлю.
48. Опишіть систему планів у маркетингу та структура маркетингового плану. Наведіть способи удосконалення реалізації програм маркетингу.
49. Опишіть загальні та специфічні умови використання маркетингу різних сферах національної економіки
50. Розкрийте суть, опишіть види та функціональні особливості некомерційного маркетингу.
51. Розкрийте суть, опишіть види та функціональні особливості територіального маркетингу.

52. Розкрийте суть, опишіть види та функціональні особливості політичного маркетингу. Наведіть приклади практичного застосування концепції політичного маркетингу в Україні.
53. Розкрийте особливості маркетингу сфери культури та мистецтв, опишіть комплекс маркетингу сфери культури та мистецтв.
54. Розкрийте суть та опишіть комплекс музейного маркетингу.
55. Розкрийте суть, опишіть маркетингове середовище та комплекс маркетингу освіти. Наведіть приклади практичного застосування концепції освітнього маркетингу на прикладі свого ВНЗ.
56. Дайте визначення промисловому маркетингу, опишіть його природу та комплекс.
57. Розкрийте суть маркетингової концепції управління природокористуванням.
58. Визначте поняття агромаркетингу, напрямки маркетингових досліджень аграрного ринку, опишіть специфіку комплекс агромаркетингу.
59. Визначте суть та специфіку маркетингу товарів народних промислів і ремесел. Поясніть роль народних промислів у брендингу територій та окремих міст України.
60. Опишіть основні положення концепції маркетингу послуг та комплекс маркетингу у сфері послуг.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)						Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
6	12	12	12	8	10	40	100

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування
(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Професійні цінності та ділові стандарти

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **Менеджмент організацій і адміністрування**
(назва програми)

Спеціальність **073 Менеджмент**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Економічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **Лусте О.О., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:

Лусте О.О. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnovi-teo/kolektyv-kafedry/luste-olena-olegivna>

Контактний тел. 0958511626
E-mail: o.luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:
Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: середа з 13.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення навчальної дисципліни полягає в оволодінні основних принципів теорії спілкування, етичних та соціально-психологічних механізмів взаємодії людей в процесі ділових комунікацій. У всіх темах наголошується на важливості для ділового спілкування таких моральних ознак особистості, як порядність, відповідальність, сумлінність, доброзичливість і повага до ділових партнерів. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення з досягненнями зарубіжних і вітчизняних науковців у галузі ділових комунікацій і механізмів налагодження ефективних контактів.

«Професійні цінності та ділові стандарти» входить до циклу професійної підготовки вибіркового компонент освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування у майбутніх спеціалістів системи наукових уявлень щодо психології ділового спілкування, компетентність в спілкуванні, параметри ділового спілкування, розвиток професійної компетентності завдяки засвоєнню знань в галузі психології ділового спілкування.

3. Пререквізити.

Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є «Економічна теорія» та «Вступ у спеціальність»

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 «Менеджмент» вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетенції:

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

Результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-й	2	4	120	2	15		15		90		Залік
Заочна	1-й	2	4	120	2	15		15		90		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Теоретичні аспекти професійних цінностей та ділової етики.	13	1	2	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 2. Етичні проблеми та порушення ділових стандартів бізнесу сучасності □	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 3. Етичні норми ділового спілкування. Організація й проведення ділових комунікативних заходів	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14		
Тема 4. Міжособистісне спілкування у професійній діяльності менеджера	11	2	4	-	-	5	15	1		-	-	14		
Разом за змістовим модулем 1	56	7	14	-	-	35	62	4	2	-	-	56		
Змістовий модуль 2.														
Тема 5. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ)	16	2	4	-	-	10	16	1	1	-	-	14		
Тема 6. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	16	2	4	-	-	10	14	1	1	-	-	12		
Тема 7. Усне ділове спілкування та форми обговорення професійних проблем □	16	2	4	-	-	10	15	1		-	-	14		
Тема 8. Риторика й мистецтво презентації	16	2	4	-	-	10	13	1		-	-	12		
Разом за змістовим модулем 2	64	8	16	-	-	40		4	2	-	-	52		
Усього годин	120	15	30	-	-	75		8	4			108		

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів
- МО 6. ділові ігри
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 13. модульні контрольні роботи
- МО 14. підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	зараховано
	B (80-89)	

	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Не зараховано	FX (35-49)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. Андрушко М. І., Завальницька Н. Б. Дипломатичний протокол і діловий етикет: Навчальний посібник. Львів: ЛДАУ, 2002.
2. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації: Навчальний посібник. Видання 2-ге, доп. та переробл. К.: АртЕК, 2002.
3. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів (Навчальний посібник). 1-е видання, Вінниця: НОВА КНИГА, 2002.
4. Гах Й. М. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
5. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування: Навчальний посібник: 2-ге вид., перероб. і доп.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
6. Кулик О. Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України.Л., 2000.
7. Курбак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навчальний посібник з етикету для студентів. 3-тє вид., Суми: ВТД «Універсальна крига». К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005.
8. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів: В-во «СПОЛОМ», 2001.
9. Резніченко В. І., Михно І. Л. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. К.: УНВЦ «Рідна мова», 2003.
10. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол на етикет: Навч. посіб. К.: Знання, 2006.
11. Тимошенко Н. Л. Корпоративна культура: діловий етикет. Навч. Посібник. К.: Знання, 2006.
12. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. К.: Лібра, 2003.

Допоміжна

1. Грей К. К. Организации. Теории, конфликты и менеджеры. Харьков: Гуманитарный центр. 2008. 196 с.
2. Грищенко В. О., Архипов О. Г., Журомська Л. М.. Самоменеджмент: Навч. посіб. / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ : Видавництво СНУ ім. В.Даля, 2006. 192с.
3. Добротворский И.Л. Самоменеджмент: Эффективные технологии. Практическое руководство для решения повседневных проблем. М.: Приор-Издат. 2003. 267 с.

4. Мамфорд А. Management Development. Как усовершенствовать работу менеджеров : Стратегии действий: М. : Ніппо, 2006. 312 с.
5. Палеха Ю. І. Ділова етика. К.: 2004. 389 с.
6. Русинка І. Конфліктологія. К: Професіонал, 2007. 334 с.
7. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. К.: Знання, 2005. 260 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. Вербальна комунікація : навч. матеріали он-лайн : психологія .– Режим доступу: http://pidruchniki.com/1514020537285/psihologiya/verbalna_komunikatsiya
5. Вербальна та невербальна комунікація: навч. матеріали он-лайн : менеджмент.– Режим доступу: http://pidruchniki.com/85119/menedzhment/verbalna_neverbalna_komunikatsiya
6. Види комунікацій в організації : теорія організації та організаційна поведінка : менеджмент.– Режим доступу: http://stud.com.ua/39779/menedzhment/vidi_komunikatsiy_organizatsiyi